

20

**Ετήσια
Οικονομική Έκθεση**

19

ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟ 1Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου	6
II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2019 έως 31.12.2019	7
1. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2019	8
2. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2019 και η επίδρασή τους στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.....	9
3. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων	16
4. Στρατηγική της Εταιρείας και μελλοντικές προοπτικές του Ομίλου	23
5. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη	26
6. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης	27
7. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών	72
8. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών.....	72
9. Λουπά	72
10. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2019 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης.....	73
11. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	78
III. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	82
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	83
1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	93
2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων	95
3. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	96
4. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	97
4.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	97
4.2. Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	98
5. Κατάσταση Ταμειακών Ροών	99
Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	101
1. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο	101
1.1. Γενικές πληροφορίες	101
1.2. Φύση δραστηριοτήτων	101
2. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	106
2.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	106
2.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	110

2.3. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές	113
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	116
3.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	116
3.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	119
3.3. Λειτουργικοί τομείς.....	119
3.4. Αναγνώριση εσόδου, λογιστικοποίηση Κερδών νικητών και Λοιπών λειτουργικών εσόδων	120
3.5. Έσοδα από τόκους	123
3.6. Έσοδα από μερίσματα	123
3.7. Έξοδα	123
3.8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	123
3.9. Ασώματες ακινητοποιήσεις.....	124
3.10. Υπεραξία	125
3.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	126
3.12. Μισθώσεις.....	127
3.13. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	129
3.14. Αποθέματα	131
3.15. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	131
3.16. Ίδια κεφάλαια	131
3.17. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος.....	132
3.18. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις.....	134
3.19. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	134
3.20. Κόστος παροχών αποχώρησης.....	135
3.21. Επενδύσεις σε ακίνητα	137
3.22. Μερίσματα πληρωτέα.....	137
4. Δομή του Ομίλου	138
5. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα	139
6. Ασώματες ακινητοποιήσεις	142
7. Ενσώματες ακινητοποιήσεις.....	145
8. Δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μισθώσεων	148
9. Επενδύσεις σε ακίνητα	149
10. Υπεραξία	150
11. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες.....	152
12. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	155
13. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.....	156
14. Αναβαλλόμενη φορολογία	157

15. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	160
16. Αποθέματα	161
17. Εμπορικές απαιτήσεις	162
18. Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	162
19. Μετοχικό κεφάλαιο και Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	164
20. Αποθεματικά.....	164
21. Ίδιες Μετοχές	165
22. Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	166
23. Δάνεια	168
24. Προγράμματα παροχών προσωπικού	170
25. Προβλέψεις	172
26. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	173
27. Εμπορικές υποχρεώσεις.....	174
28. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	175
29. Μερίσματα	176
30. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	176
31. Προμήθειες πρακτόρων	176
32. Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR) ...	177
33. Λοιπά λειτουργικά έσοδα	177
34. Λοιπά λειτουργικά κόστη	178
35. Κόστος μισθοδοσίας	178
36. Έξοδα προβολής και διαφήμισης	179
37. Άλλα λειτουργικά έξοδα	179
38. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα).....	180
39. Έσοδα από μερίσματα	181
40. Φόρος εισοδήματος.....	181
41. Κέρδη ανά μετοχή	183
42. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	184
43. Λοιπές γνωστοποιήσεις	186
44. Χρηματοοικονομικά μέσα, παράγοντες και διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	188

45. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές.....	198
46. Αναταξινομήσεις κονδυλίων.....	198
47. Μεταγενέστερα γεγονότα	199
V. Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019	203
Έκθεση Ευρημάτων από την Εκτέλεση Προσυμφωνημένων Διαδικασιών επί της «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019»	205

I. Δηλώσεις Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε., μητρικής εταιρείας (η «Εταιρεία»):

1. Kamil Ziegler, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Damian Cope, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος,
3. Pavel Mucha, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Επικεφαλής Οικονομικής Διεύθυνσης

βεβαιώνουμε και δηλώνουμε, εξ όσων γνωρίζουμε, ότι:

- α) Οι συνημμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (ενοποιημένες και εταιρικές) του Ομίλου της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ο «Όμιλος») για την περίοδο από 01.01.2019 έως την 31.12.2019, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως του Ομίλου και της Εταιρείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.
- β) Η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση του Ομίλου και της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 6 του άρθρου 4 του Ν. 3556/30.4.2007 και των κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος**

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης**

Kamil Ziegler

Damian Cope

Pavel Mucha

II. Ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την περίοδο από 1.1.2019 έως 31.12.2019

(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αφορά στην κλειόμενη χρήση 2019 και συντάχθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 150-154 του Ν.4548/2018, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και την απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 8/754/14.04.2016 άρθρο 2 και το Καταστατικό της Εταιρείας, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 01.01.2019 έως 31.12.2019, την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνει τις ελεγμένες Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, τις σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και την έκθεση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφονται συνοπτικά πληροφορίες του Ομίλου, χρηματοοικονομικές πληροφορίες που στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού για την οικονομική κατάσταση (οικονομική θέση, συνολικά εισοδήματα κλπ), τη συνολική πορεία και τις μεταβολές που επήλθαν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης εταιρικής χρήσης (1.1.2019 – 31.12.2019), σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα και την επίδραση αυτών στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ίδιας περιόδου. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ο Όμιλος και η Εταιρεία στο μέλλον, η προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη των εταιρειών του Ομίλου, η εταιρική διακυβέρνηση, η μερισματική πολιτική και τέλος παρατίθενται ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών καθώς και οι σημαντικές συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα τους μέρη.

1. Χρηματοοικονομικές εξελίξεις και επιδόσεις χρήσης 2019

Οικονομικές επιδόσεις

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη του Ομίλου αναλύονται κατωτέρω:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	Δ %
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	1.619.896	1.547.015	4,7%
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	(533.718)	(507.080)	5,3%
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	1.086.178	1.039.935	4,4%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	412.579	353.689	16,7%
Κέρδη προ φόρων	269.181	215.900	24,7%
Κέρδη μετά φόρων	202.098	145.301	39,1%
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών			
Καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες	279.330	253.110	10,4%
Καθαρές ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(49.030)	(109.447)	(55,2%)
Καθαρές ταμειακές εισροές/(εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	221.519	(198.442)	(211,6%)

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη της Εταιρείας αναλύονται κατωτέρω:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	Δ %
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	1.369.923	1.294.097	5,9%
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	(464.716)	(442.800)	4,9%
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	905.207	851.297	6,3%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	365.032	288.942	26,3%
Κέρδη προ φόρων	268.315	200.008	34,2%
Κέρδη μετά φόρων	205.612	135.190	52,1%
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών			
Καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες	271.133	236.071	14,9%
Καθαρές ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(142.964)	(50.835)	181,2%
Καθαρές ταμειακές εισροές/(εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	220.565	(177.943)	(224,0%)

2. Σημαντικά γεγονότα κατά τη χρήση 2019 και η επίδρασή τους στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

VLTs

Έναρξη VLTs

Στις 11.01.2017 λειτούργησαν τα πρώτα καταστήματα παιγνιομηχανημάτων (Gaming Hall). Βασικός στόχος της Διοίκησης ήταν να εγκαταστήσει 25.000 παιγνιομηχανήματα σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης μέχρι τις 31.12.2019 στην Ελλάδα. Έπειτα από την επίσημη βεβαίωση της Επιτροπής Ελέγχου Παιγνίων, ολοκληρώθηκε με επιτυχία αυτός ο στόχος σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό. Συνεπώς, στις 31.12.2019, είχαν τεθεί σε λειτουργία συνολικά 25.000 παιγνιομηχανήματα (VLTs) σε 428 Gaming Halls και 2.161 πρακτορεία ΟΠΑΠ.

Πράξη νομοθετικού περιεχομένου

Στις 02.04.2019, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε απόφαση δυνάμει της οποίας ακυρώθηκε η υπ' αριθ. 225/2/25.10.2016 Απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων (ΕΕΕΠ), σχετικά με τον Κανονισμό των παιγνιομηχανημάτων τύπου VLTs. Η εν λόγω απόφαση του δικαστηρίου έκρινε επί τυπικού ζητήματος, καθώς κρίθηκε ότι ο κανονισμός αυτός θα έπρεπε να είχε εκδοθεί με σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. Το δικαστήριο δεν προχώρησε στην εξέταση των λόγων ουσίας που προβλήθηκαν από τους αιτούντες ή των διατάξεων του Κανονισμού για τα παιγνιομηχανήματα τύπου VLTs. Η λειτουργία του δικτύου VLTs της Εταιρείας συνεχιζόταν κανονικά και μόνο η εγκατάσταση επιπλέον παιγνιομηχανημάτων τύπου VLT ήταν σε αναμονή.

Στις 27.06.2019, επικυρώθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πράξη νομοθετικού περιεχομένου η οποία προσδίδει στον εν λόγω Κανονισμό ισχύ νόμου και εφαρμόζεται για διάστημα έως 12 μηνών. Ο σχετικός νόμος 4623/2019, δημοσιεύτηκε στις 09.08.2019 (ΦΕΚ Α' 134/9.08.2019) και σύμφωνα με το άρθρο 86, θεσπίζει ρυθμίσεις για τον Κανονισμό Παιγνίων και τις πράξεις πιστοποίησης της Ε.Ε.Ε.Π. και επιτρέπει την μεταβατική εφαρμογή για διάστημα έως και 12 μηνών των ρυθμίσεων της με αριθμ. 225/2/25.10.2016 απόφασης της Ε.Ε.Ε.Π..

Συνεπώς, η Εταιρεία συνέχισε την εγκατάσταση των υπόλοιπων παιγνιομηχανημάτων τύπου VLT.

Μερίσματα

Διανομή μερίσματος χρήσης 2018

Η 19^η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 22.05.2019 αποφάσισε τη διανομή εναπομείναντος μικτού μερίσματος € 0,60 ανά μετοχή για την εταιρική χρήση 2018 μετά τη διανομή προμερίσματος € 0,10 ανά μετοχή που ήδη καταβλήθηκε τον Οκτώβριο 2018 σύμφωνα με την

από 11.09.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και οδήγησε σε συνολική απόδοση μερίσματος € 0,70 ανά υφιστάμενη μετοχή για το 2018.

Πρόγραμμα επανεπένδυσης μερίσματος

Η 19^η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας ενέκρινε το πρόγραμμα επανεπένδυσης μερίσματος (scrip dividend) πενταετούς διάρκειας (2019-2023) και εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας προκειμένου να καθορίζει τους ειδικότερους όρους του προγράμματος σε ετήσια βάση. Επίσης εξουσιοδότησε το τελευταίο για έκτακτη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά την πενταετία 2019 – 2023 μέχρι ποσού € 50.000 χιλ., με έκδοση μέχρι 160.000.000 νέων κοινών, ονομαστικών και αδιαίρετων, μετά ψήφου μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν.4548/2018.

Ουσιαστικά το εν λόγω πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα στους δικαιούχους μετόχους την επιλογή να λάβουν τη διανομή υπό τη μορφή επανεπένδυσης σε νέες μετοχές της Εταιρείας, ή σε μετρητά, ή με συνδυασμό επανεπένδυσης σε νέες μετοχές και λήψη μετρητών .

Το μέγιστο ποσοστό ακαθάριστου μερίσματος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη νέων μετοχών ανέρχεται σε 90%. Το εναπομείναν 10% αποδίδεται ως ποσό παρακράτησης φόρου, εκτός από την περίπτωση που οι μέτοχοι απαλλάσσονται από την παρακράτηση φόρου, οπότε λαμβάνουν το αντίστοιχο ποσό σε μετρητά.

Χρηματοοικονομικά

Η Εταιρεία, στις 22.01.2019, εξόφλησε πλήρως, πριν από τη λήξη του και χωρίς επιπλέον κόστος, το μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους € 6.041 χιλ. στη θυγατρική της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD.

Στις 04.10.2019, η Εταιρεία αποπλήρωσε πρόωρα και χωρίς επιπλέον κόστος το δάνειο προς την Alpha bank ύψους € 50.000 χιλ..

Ταυτόχρονα, η Εταιρεία εξέδωσε δύο νέα ομολογιακά δάνεια, το πρώτο ύψους € 100.000 χιλ. και λήξεως έως 04.10.2024 και το δεύτερο ύψους € 50.000 χιλ. και λήξεως 03.10.2022.

Τέλος, στις 20.12.2019 η Εταιρεία εξέδωσε νέο ομολογιακό δάνειο ύψους € 300.000 χιλ., λήξεως 20.12.2024.

Μετοχικό κεφάλαιο

Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.

Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 12.02.2019 ενέκρινε την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 5.000 χιλ. με καταβολή μετρητών και με έκδοση 5.000.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 η καθεμία. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 13.02.2019.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ Α.Ε.

Με την από 06.06.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας αποφασίστηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας μέχρι ποσού € 9.000 χιλ., με έκδοση μέχρι 30.000.000 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών στο πλαίσιο του προγράμματος επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018, κατόπιν παροχής σχετικής εξουσιοδότησης από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22.05.2019 σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 β) του Ν. 4548/2018 για την υλοποίηση εγκεκριμένου από αυτήν προγράμματος επανεπένδυσης μερίσματος με πενταετή διάρκεια (2019 – 2023).

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρίασή του στις 12.07.2019, αποφάσισε την έκδοση 2.623.443 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστης, που προέκυψαν από τη μερική κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου λόγω της επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018. Συνεπεία αυτού, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά € 787 χιλ. και ανέρχεται πλέον € 96.487 χιλ., διαιρούμενο σε 321.623.443 κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστης. Δεδομένου ότι η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών της Εταιρείας ήταν ίση με € 9,56, η συνολική υπέρ το άρτιον αξία των ως άνω νέων μετοχών, ύψους € 24.294 χιλ., μεταφέρθηκε στον λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

Εισαγωγή νέων μετοχών προς διαπραγμάτευση

Στις 15.07.2019, τέθηκαν 2.623.443 νέες, κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών ως αποτέλεσμα της επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018 που πραγματοποιήθηκε από 2.684 δικαιούχους μετόχους με τιμή διάθεσης € 9,56.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD

Ο μοναδικός μέτοχος της εταιρείας ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, ΟΠΑΠ Α.Ε., ενέκρινε στις 29.07.2019 την αύξηση του Μετοχικού της Κεφαλαίου κατά το ποσό των € 8.000 χιλ. με έκδοση 8.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 και τιμή υπέρ το άρτιο € 999 η καθεμία δυνάμει της από 29.07.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 05.08.2019. Επιπλέον, η ΟΠΑΠ Α.Ε., ενέκρινε στις 08.10.2019 την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD κατά το ποσό των € 110.000 χιλ. με έκδοση 110.000 νέων κοινών μετοχών ονομαστικής αξίας € 1 και τιμή υπέρ το άρτιο € 999 η καθεμία δυνάμει της από 08.10.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η καταβολή των μετρητών πραγματοποιήθηκε στις 07.11.2019.

Συμφωνία για την απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive LTD

Η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, στις 03.01.2019, μετά την ολοκλήρωση διεξαγωγής έρευνας δέουσας επιμέλειας (due diligence), συμφώνησε στην απόκτηση του 51% των δραστηριοτήτων του Ομίλου Stoiximan στην Ελλάδα και την Κύπρο υπό την GML Interactive Ltd («GML»), 100% θυγατρική εταιρεία της TCB HOLDINGS LTD («TCB»), έναντι συνολικού τιμήματος € 94.860 χιλ., πλέον των καθαρών ταμειακών διαθεσίμων κατά την ημέρα κλεισίματος, η οποία τελεί υπό την έγκριση της αρμόδιας αρχής ρύθμισης της αγοράς τυχερών παιγνίων και της αρμόδιας αρχής ανταγωνισμού. Η συναλλαγή δημιουργεί τον από κοινού έλεγχο της εταιρείας μαζί με τους δύο ήδη υπάρχοντες μετόχους της TCB HOLDINGS Ltd (TCB) στις ελληνικές και κυπριακές δραστηριότητες της GML

Απόφαση ΚΚCG και EMMA Capital για το διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων του ομίλου SAZKA

Σε κοινή ανακοίνωση τους στις 14.03.2019, η ΚΚCG και η EMMA Capital ανακοίνωσαν τη συμφωνία τους για το διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων του SAZKA Group. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, που πραγματοποιήθηκε στις 11.07.2019, η ΚΚCG κατέχει το 100% των μετοχών του SAZKA Group, ενώ η συμμετοχή της EMMA Capital εξαλείφεται πλήρως.

Επομένως, αναφορικά με την Εταιρεία, η EMMA Delta Hellenic Holdings παραμένει ο στρατηγικός μέτοχος κατέχοντας 33% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ψήφιση νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικών με την υποδρομιακή δραστηριότητα

Στις 17.04.2019 ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Ελλήνων νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν την υποδρομιακή δραστηριότητα. Οι ρυθμίσεις αυτές, σε συνδυασμό με την σχετική μεταρρύθμιση του πλαισίου λειτουργίας της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος (ΦΕΕ), επιλύουν χρόνια ζητήματα και δημιουργούν ένα νέο, πιο βιώσιμο, περιβάλλον για τη θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, υπογράφηκε τροποποιητική πράξη της Σύμβασης Παραχώρησης με το ΤΑΙΠΕΔ στις 25.07.2019.

Προαιρετική Δημόσια Πρόταση

Η Εταιρεία στις 09.07.2019 παρέλαβε τη Δημόσια Πρόταση της SAZKA GROUP a.s.. Σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο περί δημοσίων προτάσεων (Ν.3461/2006), η Εταιρεία διόρισε την «EUROBANK ERGASIAS A.E.» ως χρηματοοικονομικό σύμβουλο η οποία προετοίμασε μια λεπτομερή έκθεση που συνόδευε την Αιτιολογημένη Πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά την έγκριση του πληροφοριακού δελτίου από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, που πραγματοποιήθηκε στις 30.09.2019. Το Διοικητικό Συμβούλιο της

Εταιρείας στις 07.10.2019 διατύπωσε την άποψή του σχετικά με την Προαιρετική Δημόσια Πρόταση ως ακολούθως:

A. Η επιχειρηματική στρατηγική του Προτείνοντος (SAZKA GROUP) βασίζεται στον υφιστάμενο επιχειρηματικό σχεδιασμό της Εταιρείας.

B. Η Δημόσια Πρόταση δεν αναμένεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις εργασιακές σχέσεις ή στον αριθμό των εργαζομένων στην Εταιρεία, στο βαθμό που δεν επέλθουν σημαντικές μεταβολές στις υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς και της οικονομίας.

Γ. Το Προσφερόμενο Αντάλλαγμα του € 9,12 ανά μετοχή πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 9 παρ. 4 του Νόμου 3461/2006, και βρίσκεται εντός των ορίων του εύρους αξίας ανά μετοχή που αναφέρεται στην Έκθεση του Χρηματοοικονομικού Συμβούλου.

Δ. Η Δημόσια Πρόταση παρέχει στους Μετόχους της Εταιρείας τη δυνατότητα αποεπένδυσης με τίμημα που πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 9 παρ. 4 του Νόμου 3461/2006.

Στις 31.10.2019, η Εταιρεία ενημερώθηκε επισήμως για τα αποτελέσματα της Προαιρετικής Δημόσιας Πρότασης της SAZKA GROUP a.s.. Κατά της διάρκεια της περιόδου αποδοχής, ήτοι από 01.10.2019 έως 29.10.2019, προσφέρθηκαν συνολικά 23.323.179 μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό περίπου 7,25% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, περιλαμβανομένων των ίδιων μετοχών της Εταιρείας.

Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής η SAZKA GROUP κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 128.593.179 μετοχές, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό περίπου 39,98% του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, περιλαμβανομένων των ίδιων μετοχών της Εταιρείας, ή περίπου 40,21% (του συνολικού καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που κατέχει η Εταιρεία) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας.

Υπογραφή δεσμευτικής Συμφωνίας μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της INTRALOT LOTTERIES LIMITED για τη μεταβίβαση των μετοχών της INTRALOT LOTTERIES LIMITED στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.

Η Εταιρεία, μέσω της θυγατρικής της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, υπέγραψε δεσμευτική συμφωνία με την INTRALOT LOTTERIES LIMITED για την απόκτηση όλων των μετοχών που κατέχει η τελευταία στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. (16,5% του συνόλου των μετοχών) έναντι τιμήματος € 20.000 χιλ.. Επιπλέον, σύμφωνα την ως άνω συμφωνία, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. θα υπογράψει με την INTRALOT Α.Ε. τροποποίηση της υφιστάμενης σύμβασης παροχής υπηρεσιών υπό νέους όρους.

Η ολοκλήρωση της συναλλαγής πραγματοποιήθηκε με την υπογραφή της οριστικής Συμφωνίας Μεταβίβασης Μετοχών και την εκπλήρωση των ρυθμιστικών απαιτήσεων και των προβλέψεων της σε ισχύ Συμφωνίας Μετόχων στις 17.09.2019. Μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η συμμετοχή της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ανέρχεται σε 83,5%.

Διαδικτυακό στοίχημα

Νέα νομοθεσία

Στις 30.10.2019, δημοσιεύθηκε και τέθηκε σε ισχύ ο Ν. 4635/2019, με τον οποίο τροποποιήθηκαν αρκετές διατάξεις του Ν. 4002/2011 σχετικά με την αδειοδότηση και λειτουργία των τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4635/2019, οποιοδήποτε πρόσωπο ή εταιρεία που πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις μπορεί να λάβει άδεια από την Επιτροπή Εποπτείας & Ελέγχου Παιγνίων (Ε.Ε.Ε.Π.) για τους ακόλουθους τύπους παιχνιδιών:

- i. Παιχνίδια στοιχηματισμού, συμπεριλαμβανομένων των εικονικών γεγονότων (virtual events), των οποίων το αποτέλεσμα παράγεται με τη χρήση γεννήτριας τυχαίων αριθμών (Άδεια τύπου Α), ή/και
- ii. Λοιπά διαδικτυακά παίγνια (τα τυχερά παίγνια καζίνο, πόκερ και οι παραλλαγές του), διεξαγόμενα είτε σε ζωντανή μετάδοση (live) είτε με τη χρήση γεννήτριας τυχαίων αριθμών (Άδεια τύπου Β).

Οι άδειες τύπου Α και τύπου Β έχουν διάρκεια επτά (7) έτη και μπορούν να ανανεωθούν υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Οι άδειες χορηγούνται με την καταβολή του σχετικού αντιτίμου στο Ελληνικό Κράτος (€ 3.000 χιλ. για την άδεια τύπου Α και € 2.000 χιλ. για την άδεια τύπου Β).

Επιπλέον των ανωτέρω, το άρθρο 203 του Ν. 4635/2019 ορίζει ότι, μέχρι τη χορήγηση της νέας άδειας, οι πάροχοι τυχερών παιγνίων μέσω διαδικτύου μπορούν να συνεχίσουν να διεξάγουν τη δραστηριότητα τους μέχρι τις 30.03.2020, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4002/2011, τον Κανονισμό για την καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Anti-money laundering) και τις Αρχές Υπεύθυνου Παιχνιδιού, εφόσον υποβάλλουν αίτηση μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. υπέβαλλε σχετική αίτηση στην Ε.Ε.Ε.Π. στις 31.10.2019 και συμπεριλήφθηκε στο προσωρινό καθεστώς του άρθρου 203 του Ν. 4635/2019.

Αλλαγή Δικαιωμάτων Ψήφου και ελέγχου

Η Εταιρεία στις 27.09.2019 και 30.09.2019 έλαβε σχετικές γνωστοποιήσεις από VALEA FOUNDATION, GEORGIELLA HOLDINGS CO. LIMITED, κ. Γεώργιο Μελισσανίδη και EMMA DELTA HELLENIC HOLDINGS LTD ως αποτέλεσμα μεταβολής του είδους του ελέγχου επί της EMMA DELTA MANAGEMENT LTD από κοινό σε αποκλειστικό έλεγχο. Συγκεκριμένα, κατόπιν της τροποποίησης της Συμφωνίας Μετόχων της EMMA DELTA (ήτοι της συμφωνίας μετόχων σχετικά με ορισμένα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μετόχων της EMMA DELTA MANAGEMENT LTD, της EMMA DELTA VARIABLE CAPITAL INVESTMENT COMPANY LTD και της EMMA DELTA HELLENIC HOLDINGS LTD) την 27.06.2019, σε συνδυασμό με την αποχώρηση του κου Jiri Smejck, από την 27.06.2019 η EMMA DELTA MANAGEMENT LTD δεν τελεί πλέον υπό τον απώτατο κοινό έλεγχο του VALEA FOUNDATION και του κυρίου Γεωργίου Μελισσανίδη. Σύμφωνα με τους όρους της Συμφωνίας Μετόχων της EMMA DELTA, όπως τροποποιήθηκε και αναδιατυπώθηκε την 27.06.2019, το

VALEA FOUNDATION ασκεί, μέσω της SAZKA GROUP a.s., αποκλειστικό έλεγχο επί της EMMA DELTA MANAGEMENT LTD κατά την έννοια του νόμου 3556/2007.

Απόκτηση των μετοχών της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. από την ΟΠΑΠ Α.Ε.

Στις 08.11.2019, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD συμφώνησε στην πώληση όλων των μετοχών που κατείχε στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., συγκεκριμένα 3.233.346 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 10 η καθεμία, στην ΟΠΑΠ Α.Ε. έναντι € 3,22 ανά μετοχή, δηλαδή συνολικά € 10.411 χιλ..

Απόφαση συγχώνευσης της ΟΠΑΠ Α.Ε. με την 100% θυγατρική της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Στις 11.11.2019, τα Διοικητικά Συμβούλια της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. αποφάσισαν την έναρξη των διαδικασιών συγχώνευσης της Εταιρείας με την προαναφερθείσα 100% θυγατρική της, μέσω απορρόφησης από την ΟΠΑΠ Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Ν. 4601/2019, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013. Το σχέδιο συμφωνίας συγχώνευσης εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 12.11.2019 και υποβλήθηκε στις αρμόδιες αρχές για έγκριση στις 15.11.2019, η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ολοκλήρωση συγχώνευσης της ΟΠΑΠ Α.Ε. με την 100% θυγατρική της ΟΠΑΠ Υπηρεσιών Α.Ε.

Στις 30.12.2019 ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της Εταιρείας με την κατά 100% θυγατρική της εταιρεία ΟΠΑΠ Υπηρεσιών Α.Ε. με την καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) της υπ' αριθμ. Πρωτ. 135932/30.12.2019 Απόφασης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εταιρειών και ΓΕΜΗ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (ΑΔΑ: Ω1ΔΒ46ΜΤΛΡ-ΛΘ6).

Η συγχώνευση πραγματοποιήθηκε με απορρόφηση της ΟΠΑΠ Υπηρεσιών Α.Ε. από την Εταιρεία σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Ν.4601/2019 σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν.4172/2013 , είχε δε ως αποτέλεσμα τη διαγραφή της ΟΠΑΠ Υπηρεσιών Α.Ε. από το μητρώο των εταιρειών και την παύση της νομικής της ύπαρξης.

3. Περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

Στη συνέχεια παραθέτουμε τους κυριότερους κινδύνους και τις αβεβαιότητες στις οποίες ενδεχομένως να εκτεθεί ο Όμιλος.

Κίνδυνοι που σχετίζονται με πολιτικές και οικονομικές συνθήκες, καθώς και με τις συνθήκες της αγοράς και τις εξελίξεις στην Ελλάδα

Σε μακροοικονομικό επίπεδο, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε στάδιο επιταχυνόμενης πραγματικής μεγέθυνσης. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη και το οικονομικό κλίμα ευρύτερα ενισχύονται σε υψηλά επίπεδα, εικοσαετίας και δωδεκαετίας αντίστοιχα, ενώ το κόστος χρηματοδότησης σταδιακά αποκλιμακώνεται. Ο τουρισμός, οι εξαγωγές, η άρση των ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων σε συνδυασμό με την υλοποίηση σημαντικών επενδυτικών σχεδίων θα συντελέσουν ώστε η Ελλάδα να συνεχίσει να επιτυγχάνει σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση ωστόσο θα πρέπει να δοθεί στα επίπεδα χρέους της χώρας τα οποία συνεχίζουν να βρίσκονται υψηλά, στο χαμηλό βαθμό καινοτομίας και στη σχετικά αργή αποκλιμάκωση της ανεργίας, τα οποία αποτελούν τους σημαντικότερους κινδύνους μη επαρκούς επίτευξης των στόχων.

Η δραστηριότητα του Ομίλου επηρεάζεται σημαντικά από το ύψος του διαθέσιμου εισοδήματος και της καταναλωτικής δαπάνης που με τη σειρά τους επηρεάζονται από τις κρατούσες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, όπως τα επίπεδα της ανεργίας, τα επιτόκια, τα επίπεδα πληθωρισμού, τα ποσοστά φορολόγησης και το ύψος της αύξησης του ΑΕΠ. Περαιτέρω, η οικονομική ύφεση, η οικονομική αβεβαιότητα και η τυχόν αντίληψη μέρους των πελατών του Ομίλου ότι οι οικονομικές συνθήκες χειροτερεύουν, μπορούν να προκαλέσουν μείωση στη χρήση των υπηρεσιών διεξαγωγής παιγνίων υπό τις διάφορες μορφές που τις παρέχει ο Όμιλος στο κοινό. Η συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας της οικονομίας σε στέρεη βάση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ενέργειες και τις αποφάσεις θεσμικών οργάνων στη χώρα όσο και στο εξωτερικό, καθώς επίσης και από την αξιολόγηση της ελληνικής οικονομίας από τους διεθνείς πιστωτές στο πλαίσιο του Προγράμματος Ενισχυμένης Εποπτείας στο οποίο βρίσκεται η Ελλάδα. Η αλλαγή της χρήσης των κερδών των ομολόγων που διακρατά το ευρωσύστημα, προκειμένου να αξιοποιηθούν για αναπτυξιακούς σκοπούς, και η μείωση των υψηλών στόχων για τα πρωτογενή πλεονάσματα θα αποτελέσουν σημαντικούς ενισχυτικούς παράγοντες προς αυτή την κατεύθυνση. Τυχόν αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία θα επηρέαζαν την ομαλή λειτουργία της ωστόσο, η Διοίκηση προσαρμόζεται διαρκώς στις καταστάσεις και διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες ενέργειες για να διατηρήσει ανεπηρέαστες τις δραστηριότητές της.

Αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις

Ο κλάδος των τυχερών παιγνίων στην Ελλάδα ρυθμίζεται ενδελεχώς από την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων. Οι ελληνικές αρχές έχουν το δικαίωμα να τροποποιούν μονομερώς, τηρουμένων των

υποχρεώσεων που απορρέουν από έγκυρες συμφωνίες παραχώρησης, το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τον τρόπο και τις μεθόδους λειτουργίας των παιγνίων που παρέχει ο Όμιλος. Οι εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο της Ελλάδας δημιουργούν νέες κανονιστικές προκλήσεις για τον Όμιλο. Τυχόν αλλαγές στο κανονιστικό περιβάλλον ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση, είτε μέσω περιορισμού των στοιχηματικών δραστηριοτήτων, είτε μέσω αλλαγής του κόστους συμμόρφωσης. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συμμορφώνεται διαρκώς με τα κανονιστικά πρότυπα, κατανοώντας και αντιμετωπίζοντας τις αλλαγές στις κανονιστικές απαιτήσεις με αποτελεσματικό τρόπο. Τυχόν αποτυχία συμμόρφωσης του Ομίλου με τους εφαρμοστέους κανόνες και το ρυθμιστικό πλαίσιο, καθώς και η θέσπιση νέων νόμων ή/και περαιτέρω επιβολή ρυθμίσεων θα μπορούσε να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου. Επιπλέον, περιορισμοί στη διαφήμιση μπορούν να μειώσουν την ικανότητα στην προσέγγιση νέων πελατών και να επηρεάσουν αρνητικά τους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επικέντρωση στη διαρκή αύξηση της αξίας. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. συνεργάζεται ενεργά και συζητάει με τις αρμόδιες αρχές, τους νομοθέτες και κάθε ενδιαφερόμενο, παρακολουθεί διαρκώς το μεταβαλλόμενο κανονιστικό και νομικό περιβάλλον και μέσα από τις κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους, έχει επιτευχθεί ένας ορθολογικός και ισορροπημένος κανονισμός παιγνίων.

Κίνδυνος μεταβολής φορολογικής νομοθεσίας

Η εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου και ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται υπόκεινται σε διάφορους φόρους, τέλη και εισφορές όπως οι εισφορές επί των Καθαρών Εσόδων προ εισφορών (GGR), ο φόρος επί των κερδών των παικτών και ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.

Ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο αλλαγής του υπάρχοντος φορολογικού καθεστώτος παιγνίων ή των συντελεστών φορολόγησης παιγνίων, η οποία μπορεί να επιφέρει απρόσμενη αύξηση του κόστους και να επηρεάσει αρνητικά την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων του Ομίλου για αειφόρα έσοδα και πρόσθετες επενδύσεις. Ο Όμιλος επιδιώκει να ανταποκριθεί άμεσα σε κάθε πιθανή αλλαγή φορολογίας, μέσω της διατήρησης των απαιτούμενων για φορολογικό σχεδιασμό πόρων και αναπτύσσοντας σχέδια εκτάκτου ανάγκης, έτσι ώστε να εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις μείωσης των κινδύνων και ελαχιστοποίησης των συνολικών επιπτώσεων.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και οι συμφωνίες που έχει συνάψει με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ είναι ελάχιστες. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου η Εταιρεία και ο Όμιλος δε βρίσκεται σε ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Επιπρόσθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό της βάσης του κόστους του Ομίλου είναι, είτε ανάλογη με τα έσοδα (ενδεικτικά κέρδη στους νικητές, προμήθεια πρακτόρων) είτε με συναλλαγές με εγχώριες εταιρείες (πχ. πληροφορικής, μάρκετινγκ).

Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου κυρίως λόγω του δανεισμού του. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2019 ανέρχονται σε € 1.052.364 χιλ. και € 1.015.305 χιλ., αντίστοιχα. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες τις εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Κατά την 31.12.2019, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο επιτοκίου για ποσό € 455.548 χιλ. επί του συνολικού δανεισμού, αφού τα € 596.817 χιλ. έχουν σταθερό επιτόκιο. Μέρος του κινδύνου, συγκεκριμένα ποσό € 99.763 χιλ. ή 22% των δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο, έχει αντισταθμιστεί μέσω σύμβασης ανταλλαγής επιτοκίου (swap).

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων. Ο Όμιλος έχει βελτιώσει σημαντικά την κεφαλαιακή του διάρθρωση όπως αποδεικνύεται από τα επίπεδα του δείκτη Καθαρός Δανεισμός/ EBITDA που ανήλθε σε 1,1x στις 31.12.2019. Επιπρόσθετα, παράγει υψηλές ταμειακές ροές που επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των απαιτούμενων ταμειακών διαθεσίμων για την διασφάλιση της ομαλής καθημερινής του λειτουργίας, ενώ ταυτόχρονα διαφοροποιεί τα ταμειακά του διαθέσιμα ώστε να επιτύχει ευελιξία στην διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη βελτιστοποίηση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο και στην Εταιρεία οικονομική ζημιά εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο είναι εκτεθειμένοι ο Όμιλος και η Εταιρεία, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών τους στοιχείων.

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψιν μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους πράκτορες καθώς και το οικονομικό περιβάλλον. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα βάσει ενός μοντέλου πιστοληπτικής αξιολόγησης το οποίο συνεχώς επικαιροποιείται, συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση των πρακτόρων, καθώς και αναστολή της λειτουργίας του πρακτορείου σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Κάθε πράκτορας υποχρεούται να καταβάλει χρηματική εγγύηση προς διασφάλιση των απαιτήσεων του Ομίλου. Το ποσό αυτό είναι χαμηλό για τους παλιούς πράκτορες ενώ έχει αυξηθεί για τους νέους πράκτορες από τις αρχές του 2019. Επιπλέον οι πράκτορες χαμηλής πιστοληπτικής κατηγορίας υποχρεούνται να καταβάλουν σε δόσεις επιπλέον ποσό για εγγύηση.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν τις ακόλουθες κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Δάνεια σε τρίτους
- Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό
- Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις
- Εγγυητικές καταβολές
- Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, η αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης ήταν επουσιώδης, καθώς ο Όμιλος και η Εταιρεία διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα Ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια ζωής για τις εμπορικές απαιτήσεις. Διευκρινίζεται

ότι οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα στις ταμειακές ροές που είναι απαιτητές από τους πελάτες και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά τελικά ότι θα εισπράξει. Όλες οι υστερήσεις ταμειακών ροών προεξοφλούνται.

Τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία Ομίλου θεωρούνται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο ως εκ τούτου ο Όμιλος εφαρμόζει τη γενική προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και η πρόβλεψη ζημιάς περιορίστηκε στις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος να μην μπορέσει να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν απαιτείται. Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το ΚΙΝΟ έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του ενός εκατομμυρίου ευρώ. Αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζεται ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων, θέτοντας διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με διαφορετικό τρόπο. Ανά πάσα στιγμή μπορούν να εντοπιστούν τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον, η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχήμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Τέλος, χρησιμοποιείται λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις στημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας.

Κίνδυνος ασφάλειας

Η αξιοπιστία και η διαφάνεια σε σχέση με την λειτουργία των παιχνιδιών του Ομίλου διασφαλίζονται με διάφορα μέτρα ασφαλείας τα οποία είναι σχεδιασμένα να προστατεύουν τα δεδομένα των πληροφοριακών συστημάτων από τυχόν παραβιάσεις ασφαλείας όπως ανάκτηση και παράνομη

αποθήκευση δεδομένων καθώς επίσης και τυχαία ή σκόπιμη καταστροφή δεδομένων. Τα μέτρα ασφαλείας καλύπτουν το σύστημα επεξεργασίας δεδομένων, τις εφαρμογές του λογισμικού, την ακεραιότητα και τη διαθεσιμότητα των δεδομένων και την λειτουργία του online δικτύου. Όλες οι επιχειρησιακά κρίσιμες εφαρμογές που σχετίζονται με τη διεξαγωγή και διάθεση των παιγνίων φιλοξενούνται σε συστήματα που εξασφαλίζουν υψηλή διαθεσιμότητα αλλά και μετάπτωση σε Δευτερεύον Μηχανογραφικό εφόσον κριθεί απαραίτητο. Επίσης, διεξάγεται αξιολόγηση της κρισιμότητας όλων των συστημάτων, είτε σχετίζονται ευθέως με τη διάθεση των παιγνίων είτε όχι, ώστε να ενταχθούν στο σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές (Disaster Recovery Plan) εφόσον, κριθεί απαραίτητο. Όλες οι εφαρμογές εντάσσονται σε σχήμα λήψης αντιγράφων ασφαλείας με συχνότητα που επιβάλλει η κρισιμότητά τους.

Κίνδυνος καταλογισμού πρόσθετων επιβαρύνσεων – ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD

Τον Οκτώβριο του 2017, ο Γενικός Εισαγγελέας επέδωσε στον Γενικό Ελεγκτή, κατόπιν σχετικού αιτήματός του, γνωμοδότηση, σύμφωνα με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD δήθεν δεν καταβάλλει στην Κυπριακή Δημοκρατία τα ποσά που οφείλονται βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας, προβαίνοντας σε μία νέα ερμηνεία της τελευταίας, τελείως διαφορετική από την ερμηνεία που έχει αποδώσει η Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας από το 2003. Ο Γενικός Λογιστής της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο οποίος είναι αρμόδιος σύμφωνα με τη Διμερή Διακρατική Συμφωνία να ελέγχει τους λογαριασμούς της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD, διαφοροποίησε τη θέση του από τον Γενικό Εισαγγελέα, υποστηρίζοντας τη μέθοδο με την οποία η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD υπολόγιζε τις αποδόσεις της στην Κυπριακή Δημοκρατία. Καμία αξίωση δεν έχει εγερθεί μέχρι σήμερα κατά της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και η ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι πεπεισμένη ότι η ερμηνεία του Γενικού Εισαγγελέα είναι αβάσιμη.

Νέο σχέδιο νόμου αδειοδότησης τυχερών παιγνίων στην Κύπρο

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD λειτουργεί στην Κύπρο βάσει της Διμερούς Διακρατικής Συμφωνίας του 2003 («Συμφωνία») μεταξύ της Κυπριακής και της Ελληνικής Δημοκρατίας. Τη Συμφωνία μπορεί να καταγγείλει οποιοδήποτε από τα δύο Κράτη, εφόσον έχει ειδοποιήσει το άλλο Κράτος 12 μήνες πριν την καταγγελία. Ο Νόμος 51(I) 2018 με τίτλο «Νόμος του 2018 για Ορισμένα Τυχερά Παιγνία» ψηφίστηκε από το Κυπριακό Κοινοβούλιο στις 18 Μαΐου 2018 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, ειδική επιτροπή θα διενεργήσει τη διαδικασία παραχώρησης και θα υποβάλει πρόταση στον Υπουργό Οικονομικών για την επιλογή του κατάλληλου παρόχου, στον οποίο θα χορηγηθεί η αποκλειστική άδεια για την παροχή ορισμένων αριθμοπαιγνίων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η Επιτροπή αυτή, αρχικά, θα προβεί στην αξιολόγηση της καταλληλότητας του υφιστάμενου παρόχου, δηλαδή της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD. Αν ο υφιστάμενος πάροχος δεν κριθεί κατάλληλος για να του χορηγηθεί αποκλειστική άδεια, η Επιτροπή θα ζητήσει την εκδήλωση ενδιαφέροντος από μέχρι πέντε (5)

ενδιαφερόμενα μέρη. Ο υποψήφιος πάροχος θα υπογράψει σύμβαση παραχώρησης με την Κυπριακή Δημοκρατία και θα του χορηγηθεί μια αποκλειστική, μη εκχωρήσιμη άδεια. Τα προς αδειοδότηση παιχνίδια, όπως αυτά θα οριστούν στη σύμβαση παραχώρησης, θα υπάγονται στις ακόλουθες κατηγορίες: (α) παιχνίδια κατηγορίας αριθμολαχείου, τα οποία αφορούν στην ορθή πρόβλεψη τυχαίων αριθμών που προκύπτουν με κλήρωση, και (β) παιχνίδια με μεταβλητές αποδόσεις, που βασίζονται στη σωστή πρόβλεψη συνδυασμών αποτελεσμάτων αθλητικών γεγονότων με μεταβλητές αποδόσεις.

Δυνητικές επιδράσεις του κορονοϊού

Το ξέσπασμα του νέου κορονοϊού (COVID-19) έχει επηρεάσει την επιχειρηματική και οικονομική δραστηριότητα σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και της Κύπρου. Ο αντίκτυπος αυτού του ξεσπάσματος είναι ένα μη διορθωτικό γεγονός μετά την κατάρτιση του ισολογισμού της 31 Δεκεμβρίου 2019. Ωστόσο, ο μελλοντικός αντίκτυπος αυτού του ξεσπάσματος πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της βάσης της λογιστικής συνέχειας που χρησιμοποιήθηκε για την προετοιμασία αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Δεδομένης της εξάπλωσης του κορονοϊού, είναι δύσκολο να προβλεφθεί το εύρος των πιθανών αποτελεσμάτων για την παγκόσμια οικονομία σε αυτό το σημείο. Τα αποτελέσματα μπορεί να κυμαίνονται από τον επιτυχή περιορισμό του ιού και τις μικρές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις, σε μια παρατεταμένη επίπτωση που μπορεί να οδηγήσει σε πιθανή ύφεση. Επιπλέον, οι κυβερνήσεις ανέφεραν πρόσφατα ότι θα εφαρμοστούν ορισμένες πολιτικές και δημοσιονομικές δράσεις που αποσκοπούν στην άμβλυνση των πιθανών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες του Ομίλου, η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις από το ξέσπασμα, ακολουθεί την καθοδήγηση των τοπικών υγειονομικών αρχών και τηρεί τις απαιτήσεις και τις δράσεις που εφαρμόζουν η ελληνική και η κυπριακή κυβέρνηση. Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σχέδια έκτακτης ανάγκης για τον περιορισμό των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων στους υπαλλήλους και τις επιχειρήσεις του Ομίλου.

4. Στρατηγική της Εταιρείας και μελλοντικές προοπτικές του Ομίλου

Με στόχο την υλοποίηση του οράματός μας για το 2020 να καθιερώσουμε τον ΟΠΑΠ ως μία εταιρεία διασκέδασης και τυχερών παιγνίων παγκόσμιου επιπέδου, συνεχίσαμε να εργαζόμαστε με γνώμονα τις οκτώ στρατηγικές μας προτεραιότητες που θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε, να αποτυπώσουμε και να διατηρήσουμε αξία για την κοινωνία, την αγορά και τη λειτουργία μας. Αυτές ακριβώς οι στρατηγικές μας προτεραιότητες λειτουργούν σαν το πλαίσιο υποστήριξης του οράματός μας για το 2020.

<p>1</p> <p>Τα πάντα για τον Πελάτη</p>	<p>2</p> <p>Επένδυση στο Δίκτυο</p>	<p>3</p> <p>Ανάπτυξη των Ανθρώπων μας</p>	<p>4</p> <p>Δημιουργία Προϊόντων & Υπηρεσιών παγκόσμιων προδιαγραφών</p>
<p>5</p> <p>Αξιοποίηση των Ψηφιακών & Τεχνολογικών Δυνατοτήτων</p>	<p>6</p> <p>Δέσμευση στην Κοινωνία</p>	<p>7</p> <p>Ενίσχυση της δυναμικής της Εταιρικής Εικόνας μας</p>	<p>8</p> <p>Βελτίωση σχέσεων με το Κράτος, τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους αρμόδιους φορείς</p>

1. Τα πάντα για τον πελάτη

Ο πελάτης βρίσκεται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Στόχος της είναι να εντείνει τις δράσεις για να κατανοεί τον πελάτη βαθύτερα και να ανταποκρίνεται συνεχώς στις ανάγκες και απαιτήσεις του.

2. Επένδυση στο δίκτυο

Το δίκτυό μας αποτελεί το θεμέλιο των επιχειρηματικών μας δραστηριοτήτων. Στόχος μας είναι τα πρακτορεία ΟΠΑΠ να γίνουν τοπικοί προορισμοί διασκέδασης, μέσω σημαντικών επενδύσεων στα καταστήματα, σε προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και στην υποστήριξη και εκπαίδευση των πρακτόρων διασφαλίζοντας ότι τα συμφέροντά τους είναι ευθυγραμμισμένα με εκείνα της Εταιρείας.

3. Ανάπτυξη των ανθρώπων μας

Οι άνθρωποί μας αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο της Εταιρείας μας. Φιλοδοξούμε να δημιουργήσουμε μια ομάδα υψηλής απόδοσης, προσελκύνοντας νέα talenta, αναπτύσσοντας τους

εργαζόμενούς μας μέσω του διευρυμένου προγράμματος εταιρικής ακαδημίας και δημιουργώντας ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ της Εταιρείας και των ανθρώπων μας μέσα από πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν συχνότερη αμφίδρομη εσωτερική επικοινωνία.

4. Δημιουργία χαρτοφυλακίου προϊόντων και υπηρεσιών παγκόσμιου επιπέδου

Στόχος μας είναι να προσφέρουμε μια μεγάλη γκάμα ελκυστικών, νέων και αναβαθμισμένων προϊόντων και υπηρεσιών για τους πελάτες και το δίκτυό μας, αναζητώντας ιδέες στον κόσμο των τυχερών παιχνιδιών παγκοσμίως.

5. Αξιοποίηση των ψηφιακών και τεχνολογικών δυνατοτήτων

Προχωράμε προσηλωμένοι στην αναβάθμιση του ρόλου της τεχνολογίας στην Εταιρεία, συνεχίζουμε να επενδύουμε σε σύγχρονες λύσεις, οι οποίες θα μας προσφέρουν αυξημένο επίπεδο ελέγχου και ευελιξίας αναφορικά με την προσφορά των προϊόντων μας στους πελάτες, θέτοντας παράλληλα τα θεμέλια για μελλοντικές στρατηγικές.

6. Η δέσμευσή μας στην κοινωνία

Αυτή η στρατηγική προτεραιότητα υπάρχει ως βασικό στοιχείο της συνολικής στρατηγικής της Εταιρείας μας. Ο ΟΠΑΠ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις κοινότητες όπου αναπτύσσει επιχειρηματική δράση τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο. Υπηρετώντας πραγματικές ανάγκες και προβαίνοντας σε αποτελεσματικές παρεμβάσεις, η Εταιρεία αποτελεί ζωντανό και αναπόσπαστο κύτταρο της ελληνικής κοινωνίας.

Με στόχο τη δέσμευση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, υλοποιεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στο οποίο συμμετέχουν οι άνθρωποι της Εταιρείας και οι πελάτες της, γεγονός που συμβάλλει στην περαιτέρω ενίσχυση της επικοινωνίας με τους πελάτες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία υιοθετεί και αναπτύσσει τα υψηλότερα πρότυπα ακεραιότητας και υπευθυνότητας, που αποτελούν μέρος της ολοκληρωμένης στρατηγικής για το Υπεύθυνο Παιχνίδι. Η διαρκής βελτίωση των πολιτικών και των διαδικασιών μας στον Όμιλο, η επένδυση στην εκπαίδευση για την προστασία των παικτών και την ενημέρωση για την προώθηση του Υπεύθυνου Παιχνιδιού, καθώς και η διεθνής αναγνώριση με τη χρήση σαφών Δεικτών Μέτρησης Απόδοσης πλαισιώνουν τη στρατηγική προσέγγιση αυτού του πυλώνα.

7. Ενίσχυση της δυναμικής της εταιρικής εικόνας μας

Η εταιρική μας εικόνα είναι από τα πιο σημαντικά περιουσιακά μας στοιχεία με το εταιρικό μας σήμα να έχει ένα αξιοσημείωτο επίπεδο αναγνώρισης σε Ελλάδα και Κύπρο. Η Εταιρεία επιθυμεί να επεκτείνει περαιτέρω την εμβέλεια και επίδραση της ταυτότητας του ονόματός της και του ήδη δυνατού λογότυπου «Ανθρωπάκι» διατηρώντας με αυτό τον τρόπο μια ισχυρή συναισθηματική σύνδεση με τους πελάτες.

8. Βελτίωση σχέσεων με το Κράτος, τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους αρμόδιους φορείς

Προσβλέπουμε σε μια διαρκή και αποτελεσματική συνεργασία με τη Ρυθμιστική Αρχή και άλλους βασικούς δημόσιους φορείς, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, διατηρώντας ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας και διασφαλίζοντας αμοιβαία κατανόηση σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

Επωφελούμενη από τα θεμέλια που έχουν τεθεί τα δύο προηγούμενα χρόνια, η Εταιρεία, μαζί με τις 8 στρατηγικές προτεραιότητές της, επικεντρώνεται περαιτέρω στο 2020 και πέρα σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες στους ακόλουθους 5 πυλώνες:

Διασκέδαση: Η ομάδα του ΟΠΑΠ εργάζεται για να προσφέρει συνεχώς βελτιούμενη διασκέδαση στον πελάτη με στόχο να ενισχύσει την εταιρική του ταυτότητα με τον ορισμό της διασκέδασης. Στον πυρήνα αυτής της πρωτοβουλίας βρίσκεται η προσφορά περισσότερο συναρπαστικών προϊόντων, η συνέχιση του προγράμματος REX 2020 προκειμένου να προσφέρεται εξαιρετική παικτική εμπειρία στα πρακτορεία μας, καθώς και η περαιτέρω ανάπτυξη της εταιρικής μάρκας σε μία μάρκα διασκέδασης.

Διαδίκτυο: Επικεντρωνόμαστε στην επιτάχυνση της δέσμευσης των πελατών μας στο διαδίκτυο και στην πρόσθετη παραγωγή εσόδων μέσω της αλλαγής του παιχνιδιού διαδικτυακά, προσφέροντας ανώτερη ψηφιακή εμπειρία και επιταχύνοντας τις δυνατότητες προσφοράς των προϊόντων μας στους πελάτες.

Νέα εγχειρήματα: Έχουμε ως στόχο να αναπτύξουμε και να εισάγουμε επιπλέον νέες υπηρεσίες συμπληρωματικές ως προς τα παιχνίδια μας, καθώς και να προσελκύσουμε νέους πελάτες ολοκληρώνοντας την εφαρμογή των έργων που σχετίζονται κυρίως με τις εταιρείες TORA DIRECT A.E. και TORA WALLET A.E., αξιοποιώντας πλήρως το δίκτυό μας και κερδίζοντας τους πελάτες.

Πληροφορίες: Η δημιουργία βάσεων δεδομένων καταγεγραμμένων πελατών και η μεγιστοποίηση αξίας από την ανάλυση των δεδομένων και τη δημιουργία γνώσης για τον πελάτη στοιχειοθετεί την έννοια αυτού του άξονα.

Υψηλή απόδοση: Ψάχνουμε συνεχώς περαιτέρω βελτιώσεις τόσο εσωτερικά όσο και σε όλο το εύρος των διαφόρων λειτουργικών καναλιών μέσω της ολοένα και μεγαλύτερης ανάπτυξης των λειτουργιών του δικτύου μας, βελτιώνοντας τον τρόπο που δουλεύουμε εσωτερικά καθώς και ψηφιοποιώντας τις λειτουργίες μας.

5. Παράθεση σημαντικών συναλλαγών του εκδότη με συνδεδεμένα προς αυτόν μέρη

Τα ποσά των εξόδων και εσόδων το 2019 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στις 31.12.2019 για τον Όμιλο και την Εταιρεία, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη εμφανίζονται ως εξής:

Συναλλαγές Εταιρείας με συνδεδεμένες εταιρείες (απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

Εταιρεία	Έξοδα	Έσοδα	Αγορές παγίων	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις
(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)					
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	5.053	67	-	-	-
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	-	1.500	-	-	-
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	700	31.138	-	20.163	15.318
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	16	-	-	10.411	-
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	-	6.126	-	27	2.985
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	4	356	-	10	1.200
TORA DIRECT Α.Ε.	307	330	-	131	3.705
TORA WALLET Α.Ε.	231	299	-	113	1.384
NEUROSOFT Α.Ε.	7.139	-	1.386	1.361	-

Συναλλαγές των εταιριών του Ομίλου με τις συνδεδεμένες εταιρείες με αυτές (μη απαλειφόμενες για σκοπούς ενοποίησης)

	Έξοδα	Αγορές παγίων	Υποχρεώσεις	Απαιτήσεις
(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)				
Συνδεδεμένες εταιρείες	2.522	9	374	-

Συναλλαγές και υπόλοιπα με μέλη του Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2019
ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ	Μισθοί	3.570	3.570
	Λοιπές αποζημιώσεις & παροχές	53	53
	Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>191</u>	<u>191</u>
Σύνολο		3.813	3.813

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Κατηγορία	Περιγραφή	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2019
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	Μισθοί	881	371
	Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>101</u>	<u>65</u>
Σύνολο		982	436

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υποχρεώσεις από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία		31.12.2019	31.12.2019
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη		<u>268</u>	<u>176</u>
Σύνολο		268	176

Από τα ανωτέρω, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

6. Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Δήλωση Προέδρου σχετικά με την Εταιρική Διακυβέρνηση

Ο Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΚΕΔ) που εκδόθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ) τον Οκτώβριο του 2013 και υιοθετήθηκε από την Εταιρεία το 2014, εξακολούθησε να εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια των οικονομικών ετών 2015, 2016, 2017, 2018 και 2019. Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ευθύνη του για την αποτελεσματική Εταιρική Διακυβέρνηση και την παράδοση της μακροπρόθεσμης αμοιβής των μετόχων και των ενδιαφερομένων, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται με βάση αυτά τα δεδομένα. Είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω αναφορά άμεσα σχετικά με τις δραστηριότητες της Διακυβέρνησης της ΟΠΑΠ Α.Ε..

ΟΠΑΠ και Διακυβέρνηση

Το Διοικητικό Συμβούλιο πιστεύει ότι η εφαρμογή και η τήρηση υψηλών προτύπων διακυβέρνησης στηρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους μας και την προσπάθειά μας για δημιουργία και μεγιστοποίηση της αξίας των μετοχών. Παράλληλα, η αποτελεσματική διαχείριση της Εταιρείας με υπευθυνότητα και ακεραιότητα, θα βοηθήσει ώστε να επιδειχθεί ευθύνη και να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερομένων μερών. Βρισκόμαστε σε συνεχή επιδίωξη ανάπτυξης των πρακτικών μας και του πλαισίου διακυβέρνησης, ώστε να εξασφαλίσουμε ότι η διαφάνεια και η χρηστή διακυβέρνηση αποτελούν τους πυλώνες του Ομίλου σε όλα τα επίπεδα. Εκτός από τη συμμόρφωση με τις συμβουλές των ρυθμιστικών και διοικητικών οργάνων για τις βέλτιστες πρακτικές, το Διοικητικό Συμβούλιο επιθυμεί να διασφαλίσει ότι τα υψηλά ηθικά πρότυπα απεικονίζονται στην επιχειρηματική συμπεριφορά και νοοτροπία μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του Ομίλου ΟΠΑΠ, ο οποίος εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2015 και τροποποιήθηκε το 2016. Η Διοίκηση και οι εργαζόμενοι της Εταιρείας επιβεβαίωσαν εγγράφως ότι έχουν διαβάσει και κατανοήσει τον Κώδικα και ότι θα συμμορφώνονται με τις αρχές και τις διατάξεις του, όπως αυτές εκάστοτε ισχύουν.

Η Εταιρεία προχώρησε στην ανανέωση του Κώδικα Δεοντολογίας το 2018. Ο ανανεωμένος Κώδικας, ο οποίος καθιερώνει ένα δομημένο πλαίσιο που ισχύει για τον ΟΠΑΠ και τις θυγατρικές του και αποδεικνύει ότι ο ΟΠΑΠ είναι ένας διαφανής οργανισμός που ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας του αλλά και τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις του, εγκρίθηκε δυνάμει της από 13-12-2018 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Περαιτέρω, τον Μάιο του 2016, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας ενέκρινε το νέο Εσωτερικό Κανονισμό της Εταιρείας, ο οποίος έχει ως σκοπό τη ρύθμιση της οργάνωσης και της λειτουργίας της Εταιρείας, προκειμένου να διασφαλίζονται:

- α) η ακεραιότητα της επιχείρησης,
- β) η διαφάνεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- γ) ο έλεγχος της Διοίκησης της Εταιρείας και ο τρόπος λήψης αποφάσεων,

- δ) η συμμόρφωση με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση Παραχώρησης.

Επισημαίνεται ότι ο Εσωτερικός Κανονισμός της Εταιρείας είναι υπό αναθεώρηση στο πλαίσιο συμμόρφωσης με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Περαιτέρω, η Εταιρεία αναθεώρησε το Καταστατικό της και πλείστες Πολιτικές και Διαδικασίες της επανεξετάστηκαν και τροποποιήθηκαν προκειμένου να συμμορφωθεί στις διατάξεις του Νόμου 4548/2018 και εν γένει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου. Η Εταιρεία έχει καθιερώσει ένα δομημένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών, αρχών και ρόλων ώστε να διασφαλιστεί ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. και οι θυγατρικές της συμμορφώνονται με το εφαρμοστέο νομικό, κανονιστικό και συμβατικό πλαίσιο και ότι λαμβάνει προληπτικά μέτρα για τον περιορισμό των πιθανών κινδύνων προτού υλοποιηθούν.

Στο πλαίσιο αυτό η ΟΠΑΠ Α.Ε. εφαρμόζει πολιτική καταγγελιών (Whistleblowing Complaints Policy) στο Γενικό Διευθυντή Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης για παραβάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας, και για σοβαρές νομικές παραβιάσεις, σύμφωνα με την οποία οι εργαζόμενοι του Ομίλου ΟΠΑΠ μπορούν και οφείλουν να αναφέρουν καλόπιστα στην Εταιρεία ισχυρισμούς περί γνωστών ή εικαζόμενων αθέμιτων δραστηριοτήτων.

Επιπλέον, η Εταιρεία έχει θεσπίσει Επιτροπή Ελέγχου, η οποία, μεταξύ άλλων, ελέγχει την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, των πολιτικών και των συστημάτων της Εταιρείας και του Ομίλου. Ελέγχει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα του συστήματος για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς και τα αποτελέσματα της έρευνας της Διοίκησης και την παρακολούθηση των πειθαρχικών μέτρων των καταγγελιών μη-συμμόρφωσης.

Η Εταιρεία υλοποίησε το Όραμα της για το 2020 και ξεκινά την επίτευξη των νέων της στόχων έχοντας εξασφαλίσει ότι δυναμική παρουσία στη λειτουργία της αλλά και σε κάθε νέο σχέδιο δράσης που εφαρμόζει έχουν οι τέσσερις βασικές αξίες του Ομίλου ΟΠΑΠ, Διασκέδαση, Δυναμισμός, Πάθος, Ακεραιότητα.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η τρέχουσα και μελλοντική σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παραμένει ένα ζήτημα στο οποίο εγώ και τα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία. Λαμβάνουμε διαρκώς υπόψη το σύνολο των συστάσεων του Κώδικα και στόχος μας είναι να συμμορφωθούμε με τις συστάσεις αυτές, χωρίς να διακυβεύεται η νοοτροπία που προάγει την επιτυχία της Εταιρείας μας. Στο πλαίσιο αυτό προτάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και αποφασίστηκε από την Γενική Συνέλευση των μετόχων η ενίσχυση της ποικιλομορφίας ως προς το φύλλο και η ενίσχυση του αριθμού των ανεξάρτητων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι ανωτέρω πρωτοβουλίες συμπλήρωσαν τις προηγηθείσες επιλογές μας ως

προς τον διαχωρισμό του ρόλου του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου καθώς και την ύπαρξη δύο μη εκτελεστικών Αντιπροέδρων.

Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την εποπτεία για τη διαχείριση κινδύνων του Ομίλου και διατηρώντας τη δέσμευσή του για μεγαλύτερη και καλύτερη κατανόηση των βασικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και οι επιχειρηματικές του δραστηριότητες έχει υιοθετήσει σχετικό πλαίσιο αναφοράς.

Αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τον Κώδικα, οι εισηγμένες εταιρείες θα πρέπει να προβαίνουν σε αξιολόγηση του Διοικητικού τους Συμβουλίου, τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια με βάση μια προκαθορισμένη διαδικασία. Το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποιεί εσωτερικά την αξιολόγησή του.

Ίσες ευκαιρίες εκπροσώπησης

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. ως εργοδότης παρέχει ίσες ευκαιρίες, προάγει μια κουλτούρα ένταξης και διαφορετικότητας και δεσμεύεται να προωθεί την ισότητα μεταξύ των εργαζομένων, παικτών, συνεργατών και ευρύτερα στην κοινωνία. Το Διοικητικό Συμβούλιο επαναλαμβάνει την άποψή του ότι η στήριξη και η προώθηση της διαφορετικότητας, με την ευρύτερη έννοια, έχει συμβάλει στην επιτυχία της Εταιρείας μέχρι σήμερα. Μένει ακόμα να διασφαλιστεί στην πράξη ότι, κυρίως οι ιεραρχικά ανώτερες θέσεις των εκτελεστικών στελεχών της Εταιρείας είναι ανοιχτές σε νέους τρόπους σκέψης και πρέπει να περιλαμβάνει εργαζομένους με διαφορετικό παγκόσμιο υπόβαθρο που θα εισάγουν νέες ιδέες. Είναι πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τις προσλήψεις και την επιλογή, την αμοιβή, την επαγγελματική εξέλιξη και την εκπαίδευση, τις μεταθέσεις, προαγωγές και τα σχέδια διαδοχής αποκλειστικά με κριτήριο τα προσόντα, ήτοι τις δεξιότητες, την εμπειρία και την ικανότητα του κάθε ατόμου που σχετίζονται με την εργασία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το φύλο, η ηλικία, ο σεξουαλικός προσανατολισμός, οι οικογενειακές συνθήκες, η οικογενειακή κατάσταση, οι ειδικές ανάγκες, η θρησκεία, οι πολιτικές προτιμήσεις, η συμμετοχή σε σωματεία ή σε οποιαδήποτε άλλα συλλογικά όργανα που προστατεύονται από το εφαρμοστέο δίκαιο. Αναφορά στην ως άνω πολιτική γίνεται και στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του Ομίλου ΟΠΑΠ, που είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας <https://investors.opap.gr/~media/Files/O/Opap-IR/documents/code-of-conduct/greek/code-of-conduct.pdf>.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από άνδρες και μία γυναίκα και το 70% αυτών είναι ξένοι υπήκοοι (Τσέχοι, Σλοβάκοι, Γάλλοι, Ελβετοί, Κύπριοι, Βρετανοί),

- Το Top Management (Chairman, CEO, Chief Officers) αποτελείται από άνδρες (100%) και το 77,8% του Top Management είναι ξένοι υπήκοοι,
- το 29,5% των Team Directors & Team Heads είναι γυναίκες.

Επεξήγηση σχετικά με τη μη συμμόρφωση με τον Κώδικα

Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι ο στόχος του Κώδικα είναι να διευκολύνει την επιχειρηματική επιτυχία της Διοίκησης με διαφανή και υπεύθυνο τρόπο. Ο Κώδικας δεν επιβάλλει ένα άκαμπτο σύνολο κανόνων και αναγνωρίζει ότι ορισμένες ενέργειες και συμπεριφορές δε σημαίνουν αυτομάτως κακή οργανωτική διακυβέρνηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο παραθέτει εξηγήσεις για τους ακόλουθους τομείς:

- Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρείται ικανοποιητική, εφόσον αποτελείται κατά πλειοψηφία από μη εκτελεστικά διοικητικά στελέχη από διάφορους κλάδους, εθνικότητες και ηλικίες. Επίσης έχουν πλέον οριστεί 4 ανεξάρτητα μέλη, ενώ η ελληνική νομοθεσία απαιτεί την ύπαρξη τουλάχιστον 2 ανεξάρτητων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς αυτοί πληρούν τις απαιτήσεις του Νόμου 3016/2002 και του Ελληνικού Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Από πλευράς ποσοστού πλέον τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου εφόσον στρογγυλοποιηθεί το προκύπτον κλάσμα στον εγγύτερο ακέραιο αριθμό υπερβαίνουν το ένα τρίτο του συνολικού αριθμού των μελών του και σε κάθε περίπτωση είναι περισσότερα από τρία (3).
- Πέραν της ενίσχυσης του αριθμού των ανεξάρτητων μελών του ΔΣ (επί του παρόντος 4 αντί για 3), στο πλαίσιο ενίσχυσης της ποικιλομορφίας καλωσορίσαμε φέτος και την πρώτη γυναίκα ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Σημειώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δύο μη εκτελεστικούς Αντιπροέδρους και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου είναι ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος διεθνούς αναγνώρισης στον ελεγκτικό χώρο.
- Η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών αποτελείται αποκλειστικά από μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από εκτελεστικά καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένων των δύο Αντιπροέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου, και θεωρείται επαρκής για την εκπλήρωση του σκοπού της.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μου έχει αναθέσει να επιβεβαιώσω ότι, παρά τις προηγούμενες δημοσιοποιήσεις, διασφαλίζεται η ανεξαρτησία της σκέψης και των ενεργειών του κάθε Συμβούλου και όλες οι αποφάσεις ελήφθησαν για την προώθηση της επιτυχίας της ΟΠΑΠ Α.Ε. στο σύνολό της.

Δήλωση Συμμόρφωσης με τον Κώδικα

Η Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης στις επόμενες σελίδες περιέχει μια περίληψη των κανονισμών διακυβέρνησης της Εταιρείας και των ρυθμιστικών εγγυήσεων που απαιτούνται βάσει του Κώδικα. Εκτός

των όσων εξηγήθηκαν στην αμέσως προηγούμενη ενότητα, η Εταιρεία δηλώνει ότι συμμορφώνεται πλήρως με τον Κώδικα (δηλαδή τις τρέχουσες νομικές απαιτήσεις και πρόσθετες προαιρετικές ορθές πρακτικές) κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2020

Kamil Ziegler, Πρόεδρος του Δ.Σ.

Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών και ως εκ τούτου, απαιτείται η σύνταξη της παρούσας Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης. Η παρούσα Έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (Κώδικας) ο οποίος ισχύει για τις οικονομικές χρήσεις με έναρξη από τον Οκτώβριο του 2013 και μετά. Η παρούσα έκθεση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία έχει εφαρμόσει τις βασικές αρχές του Κώδικα κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 και κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης.

A: Ηγεσία

A.1: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της Εταιρείας που διαμορφώνει κατά κύριο λόγο την πολιτική στρατηγικής και ανάπτυξης της Εταιρείας, ενώ εποπτεύει και ελέγχει τη διαχείριση και τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων και την επίτευξη των εταιρικών της σκοπών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διαχείριση του ενεργητικού, τη διοίκηση, την εκπροσώπηση και τη λειτουργία εν γένει της Εταιρείας, λαμβάνοντας όλα τα κατάλληλα μέτρα και τις αποφάσεις που βοηθούν την Εταιρεία στην επίτευξη των στόχων της. Αυτά τα ζητήματα τα οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή του Καταστατικού, εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης είναι εκτός της αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα έχει συγκεκριμένα την εξουσία να αποφασίζει για την έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, με εξαίρεση εκείνων που από το νόμο υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίζει σχετικά με την έκδοση ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και την παροχή εξουσιοδότησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου. Τα ζητήματα του 2019 για τα οποία απαιτήθηκε η λήψη αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνουν τα εξής:

- Σημαντικά επιχειρηματικά έργα,
- Συμμετοχές και σχέδια κεφαλαιακών δαπανών,
- Τελική έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών, επιχειρηματικών σχεδίων, οργανωτικής δομής, και προγράμματος διαφήμισης και χορηγιών,
- Έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και των ανακοινώσεων των Μετόχων,
- Κεφαλαιακές πολιτικές και αλλαγές στις δυνατότητες δανεισμού ή στις συναλλαγές σε συνάλλαγμα,
- Θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης και συναφείς πολιτικές,
- Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη,
- Εξέταση και έγκριση των συστάσεων από τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου,

- Προστασία εννόμων συμφερόντων της Εταιρείας,
- Άλλα ζητήματα.

Συνεδριάσεις

Οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν διαμορφωθεί με τέτοιον τρόπο, ώστε να επιτρέπουν την ανοικτή συζήτηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά, κατά κανόνα, τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και καλεί επιπλέον συνεδριάσεις (συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μέσω τηλεφώνου, τηλε-διάσκεψης ή αλληλογραφίας) για την εξέταση ειδικών θεμάτων που ανήκουν στην αρμοδιότητά του. Το 2019, έλαβαν χώρα δεκαπέντε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (συν δεκατρείς πρόσθετες συνεδριάσεις δια περιφοράς). Έλαβαν χώρα οκτώ συνεδριάσεις της Επιτροπής Ελέγχου και έξι συνεδριάσεις της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμμετοχή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε προγραμματισμένες συνεδριάσεις Συμβουλίου και Επιτροπής κατά τη διάρκεια του 2019:

Όνομα μέλους Δ.Σ.	Θέση	Παρουσία στο ΔΣ	Εκπροσώπηση στο ΔΣ	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών
Kamil Ziegler	Εκτελεστικός Πρόεδρος	15	-	-	-
Damian Cope	Μέλος – Εκτελεστικό, Διευθύνων Σύμβουλος	15	-	-	-
Σπυρίδων Π. Φωκάς	Α' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό	15	-	-	6
Pavel Saroch	Β' Αντιπρόεδρος (* ¹) - Μη Εκτελεστικό	14	1	-	6
Pavel Mucha	Μέλος – Εκτελεστικό, Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας (** ²)	5	-	-	-
Katarina Kohlmayer	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (** ³)	2	-	-	-
Robert Chvátal	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (** ⁴)	15	-	-	-
Χρήστος Κοπελούζος	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	8	7	-	-
Στυλιανός Κωστόπουλος	Μέλος - Μη Εκτελεστικό	15	-	-	-
Δημητράκης Ποταμίτης	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	13	2	9	-
Rudolf Jurcik	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	14	1	9	-
Igor Rusek	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό	15	-	9	-
Νικόλαος Ιατρού	Μέλος - Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό (** ⁵)	9	-	-	-
Michal Houst	Μέλος – Εκτελεστικό, Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας (** ⁶)	9	1	-	-
Pavel Horak	Β' Αντιπρόεδρος - Μη Εκτελεστικό (** ⁷)	11	3	-	5
Marco Sala	Μέλος - Μη Εκτελεστικό (** ⁸)	-	6	-	-

Σημείωση:

Κατά το έτος 2019, δεκατρείς (13) επιπλέον συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν δια περιφοράς, στις οποίες συμμετείχαν όλα τα μέλη.

¹ Ο κ. Pavel Saroch την 27.11.2019 ορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. Β' Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. (σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Pavel Horak).

² Ο κ. Pavel Mucha την 26.09.2019 ορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. ως Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. και Επικεφαλής Οικονομικών (σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Michal Houst).

³ Η κα. Katarina Kohlmayer την 27.11.2019 ορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. (σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Pavel Horak).

⁴ Ο κ. Robert Chvátal την 27.11.2019, ορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. ως Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών.

⁵ Ο κ. Νικόλαος Ιατρού την 26.06.2019 ορίστηκε με απόφαση του Δ.Σ. ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. (σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Marco Sala) και την 13.12.2019 με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων εκλέχθηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ..

⁶ Ο κ. Michal Houst διετέλεσε ως Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. και Επικεφαλής Οικονομικών έως την 26.09.2019.

⁷ Ο κ. Pavel Horak διετέλεσε ως Β' Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ., καθώς και ως Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, έως την 27.11.2019.

⁸ Ο κ. Marco Sala διετέλεσε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ. έως την 25.06.2019.

Ασφάλεια και αποζημιώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επωφελούνται από τη διάταξη του Καταστατικού της Εταιρείας που αφορά την αποζημίωσή τους. Κάθε άτομο, το οποίο είναι Στέλεχος της Εταιρείας ή και οποιασδήποτε Εταιρείας εντός της ΟΠΑΠ Α.Ε. από τον Οκτώβριο του 2013 κι έπειτα, επωφελείται από μια μονομερή πράξη αποζημίωσης όσον αφορά το κόστος υπεράσπισης των αξιώσεων κατά του ατόμου του και αστικής ευθύνης προς τρίτους. Επιπλέον, η ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Στελεχών διατηρήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με έξοδα της Εταιρείας.

A.2: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Υπάρχει σαφής διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου στο Καταστατικό της Εταιρείας και στον Εσωτερικό Κανονισμό. Και οι δύο ρόλοι είχαν ανατεθεί αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Γενική Συνέλευση σε ένα άτομο, όμως την 01.07.2016 ανέλαβε τη θέση και τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου ο κ. Damian Cope, ενώ ο κ. Kamil Ziegler παρέμεινε Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Πρόεδρος προεδρεύει όλων των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, οργανώνει και διευθύνει το έργο αυτού, και αναφέρεται επ' αυτού στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Οι αρμοδιότητες του Προέδρου περιγράφονται ενδεικτικά κατωτέρω:

- Προεδρία του Δ.Σ. και διασφάλιση ότι οι συνεδριάσεις αυτού αποτελούν ένα φόρουμ στο οποίο ενθαρρύνονται ο ανοιχτός διάλογος και η αποτελεσματική συνεισφορά των επιμέρους μελών, ενώ αφιερώνεται επαρκής χρόνος σε βασικά ζητήματα,
- Ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ της Εταιρείας, των μετόχων αυτής και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, και διευκόλυνση της κατανόησης των ανησυχιών των μετόχων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών από το Δ.Σ.,
- Επίβλεψη του εισαγωγικού προγράμματος, της ενημέρωσης και της στήριξης που παρέχεται στα μέλη του Δ.Σ.,
- Ηγετική θέση στην ετήσια αξιολόγηση της απόδοσης του Δ.Σ. και των Επιτροπών αυτού,
- Καθορισμός των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης (συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που ενδέχεται να έχουν προταθεί από τον Αντιπρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος του Δ.Σ.), ο προγραμματισμός των συνεδριάσεων με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η παρουσία της πλειονότητας των μελών του Δ.Σ. και η έγκαιρη αποστολή στα μέλη του απαραίτητου υλικού για την υποβοήθηση του διαλόγου και της λήψης αποφάσεων,
- Διασφάλιση της συμμόρφωσης του Δ.Σ. με τις υποχρεώσεις του απέναντι στους μετόχους, την Εταιρεία, τις εποπτικές αρχές, το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, και
- Εκπροσώπηση και δέσμευση της Εταιρείας, όταν εκδίδεται σχετική απόφαση του Δ.Σ..

A.3: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ο Διευθύνων Σύμβουλος επιφορτίζεται με όλες τις εξουσίες που είναι απαραίτητες για να ενεργεί εκ μέρους της Εταιρείας σε όλες τις περιστάσεις. Ασκεί τις εξουσίες αυτές εντός των ορίων του εταιρικού σκοπού, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από το νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας και βάσει των σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το ρόλο του, ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι επίσης υπεύθυνος για όλα τα τμήματα της Εταιρείας, διευθύνει το έργο τους, λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις βάσει του πλαισίου που θέτει η κείμενη νομοθεσία, το Καταστατικό και οι κανονισμοί που διέπουν τις λειτουργίες της Εταιρείας, τα εγκεκριμένα έργα και οι προϋπολογισμοί, οι αποφάσεις του Δ.Σ., καθώς και ο Επιχειρηματικός και Στρατηγικός Σχεδιασμός.

Οι αρμοδιότητες του Διευθύνοντος Συμβούλου περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Εποπτεία της επιχειρηματικής και οικονομικής πολιτικής της Εταιρείας,
- Παρακολούθηση και ανάληψη ευθύνης για τα οικονομικά αποτελέσματα και την κερδοφορία της Εταιρείας,
- Παρακολούθηση της εσωτερικής οργάνωσης και λήψη κατάλληλων μέτρων για την προαγωγή και την αξιοποίηση του προσωπικού, προτείνοντας την έγκριση από το Δ.Σ. της κατάρτισης νέων κανονισμών και οργανογραμμάτων,
- Έγκριση πρόσληψης προσωπικού, κατά περίπτωση,
- Καθορισμός, σε συνεργασία με το Δ.Σ. και τα Διευθυντικά Στελέχη, των στρατηγικών στόχων της Εταιρείας,
- Καθορισμός των στόχων και των ΚΔΕ, καθώς και παρακολούθηση των επιδόσεων της Διοίκησης της Εταιρείας,
- Εξουσία ανάθεσης της καθημερινής διαχείρισης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της Εταιρείας είτε στον αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο, είτε σε κάθε ένα από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, ενεργώντας μεμονωμένα, από κοινού ή ως υποεπιτροπή,
- Εξουσία απόκτησης και διάθεσης επιχειρήσεων, και έγκρισης μη προϋπολογισθέντων έργων κεφαλαιουχικών δαπανών, σύμφωνα, σε κάθε περίπτωση, με το όριο ανά συναλλαγή που καθορίζεται από το Δ.Σ.,
- Εξουσία εκπροσώπησης και δέσμευσης της Εταιρείας έναντι τρίτων για την υπογραφή ενταλμάτων πληρωμής, τραπεζικών επιταγών, πληρωμή μισθών, ασφαλιστικών εισφορών, πληρωμή φόρων και τελών οποιασδήποτε φύσης στο Κράτος,
- Εξουσία δικαστικής και εξωδικαστικής εκπροσώπησης της Εταιρείας, και υπογραφής κάθε εγγράφου από ή προς την Εταιρεία, καθοδήγηση συμβούλων και εκκίνηση νομικών διαδικασιών εκ μέρους της Εταιρείας σχετικά με ζητήματα για τα οποία δεν απαιτείται περαιτέρω συλλογική εξουσία του Δ.Σ., σύμφωνα με το νόμο ή το Καταστατικό,

- Σε γενικές γραμμές, ο Διευθύνων Σύμβουλος ελέγχει τις καθημερινές λειτουργίες της Εταιρείας και επιβλέπει τον τρόπο με τον οποίο κάθε Ομάδα εκτελεί τα καθήκοντά της.

Τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνουν ή οι Αντιπρόεδροι ή ο Διευθύνων Σύμβουλος. Τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, όταν κωλύεται ή απουσιάζει, αναπληρώνει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος. Εάν ταυτίζεται η ιδιότητα του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου με αυτήν του Διευθύνοντος Συμβούλου, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει ένα από τα μέλη του ως αναπληρωτή, μετά από πρόταση του ίδιου του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου.

A.4: ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ Δ.Σ.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. δεν ασκούν εκτελεστικά ή διοικητικά καθήκοντα, αλλά συνεισφέρουν συνδράμοντας το Δ.Σ. με τους ακόλουθους τρόπους:

- Κάνοντας εποικοδομητικό διάλογο και συνδράμοντας στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής,
- Εάν είναι απαραίτητο, υποβάλλοντας εκθέσεις, μεμονωμένα ή από κοινού, ανεξάρτητες από τις εκθέσεις του Δ.Σ., στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων,
- Εφόσον διοριστούν από το Δ.Σ., συμμετέχοντας σε Επιτροπές του Δ.Σ. ή άλλες ομάδες εργασίας ή ad hoc Επιτροπές, που συστήνονται από καιρού εις καιρόν, και εκτελώντας τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο τέτοιων Επιτροπών,
- Παρέχοντας διεθνή και επιχειρησιακή εμπειρία και γνώση, και κατανόηση του παγκόσμιου οικονομικού γίνεσθαι και των τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται ο ΟΠΑΠ, καθώς και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει,
- Διαχειριζόμενα συγκρούσεις συμφερόντων.

Βιογραφικά σημειώματα μελών Δ.Σ.

Kamil Ziegler

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Ο κ. Kamil Ziegler είναι ο Εκτελεστικός Πρόεδρος της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Γεννήθηκε στην Ceska Lipa της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Το 1984 ο κ. Ziegler αποφοίτησε από τη Σχολή Εμπορίου του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Πράγας. Το 1996 αποφοίτησε από το Southern Graduate School of Banking του Southern Methodist University στο Ντάλας του Τέξας.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα στην Κρατική Τράπεζα της Τσεχοσλοβακίας (State Bank of Czechoslovakia) και στη συνέχεια ανέλαβε πολλές διευθυντικές θέσεις ως κορυφαίο στέλεχος: εργάστηκε ως Εκτελεστικός Διευθυντής Οικονομικών στην Komerční Banka, στην Πράγα, και ως αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας του Τσεχικού Ταμιευτηρίου (Czech Savings Bank). Διορίστηκε επίσης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων

Σύμβουλος του κρατικού πιστωτικού ιδρύματος Konsolidacni Banka, που είχε ως αντικείμενο την εξυγίανση και ενοποίηση του τραπεζικού τομέα της χώρας. Διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος στην Raiffeisenbank Τσεχίας. Κατείχε επίσης τη θέση του Εκτελεστικού Διευθυντή Οικονομικών και μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της ομάδας PPF. Ο τελευταίος διορισμός του, ήταν στη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και πληρεξούσιου εκπροσώπου στην SAZKA A.S., του μεγαλύτερου τσέχικου οργανισμού κληρώσεων (λοταρία), όπου κατέχει μέχρι και σήμερα θέση μέλους στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο κ. Ziegler έχει διατελέσει επίσης μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Εποπτικών Συμβουλίων πολλών εταιρειών στην Τσεχία, στην Ολλανδία και στην Κύπρο.

Damian Cope

Διευθύνων Σύμβουλος

Ο κ. Cope ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε. με ημερομηνία έναρξης ισχύος των καθηκόντων του τον Ιούλιο 2016.

Ο κ. Cope διαθέτει περισσότερο από είκοσι έτη εμπειρίας στον κλάδο των τυχερών παιγνίων, έχοντας αναλάβει ανώτερους ρόλους τόσο σε δίκτυα λιανικής όσο και σε διαδικτυακές δραστηριότητες. Πριν ενταχθεί στον ΟΠΑΠ, ο κ. Cope ήταν Γενικός Διευθυντής Διεθνών Δραστηριοτήτων και Διευθυντής Στρατηγικής Ομίλου της ηγέτιδας αγγλικής στοιχηματικής εταιρείας Ladbrokes (τώρα μέλος της GVC Group). Στη Ladbrokes ήταν υπεύθυνος για όλες τις δραστηριότητες στοιχηματισμού και τυχερών παιγνίων εκτός Ηνωμένου Βασιλείου, σε κανάλια λιανικής αλλά και σε ψηφιακά κανάλια. Ο ίδιος ήταν αρμόδιος για ρυθμισμένες δραστηριότητες στην Ισπανία, το Βέλγιο, τη Δανία, την Ιρλανδία και την Αυστραλία.

Επίσης, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Sportium Apuestas Deportivas, ισπανικής κοινοπραξίας αθλητικού στοιχηματισμού με τον Όμιλο Cirsa. Στο παρελθόν είχε διατελέσει Επικεφαλής Τεχνολογιών Πληροφορικής και Γενικός Διευθυντής Ηλεκτρονικού Εμπορίου του Ομίλου Gala Coral, του κορυφαίου αγγλικού φορέα εκμετάλλευσης δραστηριοτήτων στοιχηματισμού, μπίνγκο και καζίνο.

Επίσης, κατείχε ανώτερες διοικητικές θέσεις στις Rank Group Plc και Blue Square.

Ο κ. Cope είναι πτυχιούχος Νομικής του Πανεπιστημίου Bristol του Ηνωμένου Βασιλείου.

Σπυρίδων Φωκάς του Παναγιώτη

Αντιπρόεδρος Α', Μη Εκτελεστικό Μέλος

Γεννήθηκε στον Πειραιά, όπου και ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές του σπουδές φοιτώντας στην Ιωνίδειο Πρότυπο Σχολή. Το 1977 αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ την περίοδο 1977-1978 πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Ναυτικό Δίκαιο στο Πανεπιστήμιο University College του Λονδίνου.

Δικηγόρος και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά από το 1980 ο κ. Φωκάς ασκεί τη δικηγορία με εξειδίκευση στους τομείς του ναυτικού και εταιρικού δικαίου. Είναι μέλος της Ελληνικής Ένωσης Ναυτικού Δικαίου και μέλος της Ελληνικής Ένωσης Ναυτιλιακών Δικηγόρων. Ο κ. Φωκάς είναι επίσης μέλος του Γενικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) καθώς και της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος (ΦΕΕ)

Pavel Saroch

Αντιπρόεδρος Β', Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αποφοίτησε από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Πράγας. Με ειδίκευση στις Τραπεζικές Επενδύσεις και στην Οικονομική Διαχείριση Επιχειρήσεων από το 1995, έχει αναλάβει διευθυντικές θέσεις σε χρηματοπιστηριακές εταιρείες, όπως η Ballmaier & Schultz CZ και η Prague Securities. Από το 1999 έως το 2001, διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας I.F.B., η οποία εξειδικεύεται στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επιχειρηματικής οργάνωσης, οικονομικής διαχείρισης καθώς και διαχείρισης ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων. Το 2001, ορίστηκε Αναπληρωτής Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της ATLANTIK finanční trhy και στη συνέχεια έγινε μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Ο κ. Saroch είναι μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων της μητρικής εταιρείας του επενδυτικού Ομίλου KKCG, KKCG AG καθώς και επιμέρους εταιρειών συμμετοχών του Ομίλου. Είναι επίσης ο Επικεφαλής Επενδύσεων της KKCG a.s.

Επιπλέον είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της SAZKA Group a.s. και των θυγατρικών αυτής.

Pavel Mucha

Επικεφαλής Οικονομικών, Εκτελεστικό Μέλος

Ο Pavel ανέλαβε επισήμως τα καθήκοντα του ως Επικεφαλής Οικονομικών (CFO) στην ΟΠΑΠ Α.Ε., την 1η Οκτωβρίου 2019.

Μέχρι πρότινος κατείχε τη θέση του Chief Financial Officer στην εταιρεία Sazka Τσεχίας, τον εθνικό πάροχο λοταριών, που αποτελεί μέλος του διεθνούς ομίλου SAZKA Group. Συνολικά, διαθέτει επαγγελματική εμπειρία 26 ετών, κατέχοντας θέσεις στην οικονομική διεύθυνση εταιρειών συμβούλων (PriceWaterhouse), φαρμακευτικών (Wyeth Whitehal) και εταιρειών καταναλωτικών αγαθών (Rothmans/BAT and Stock Spirits Group). Επιπλέον, διαθέτει επαγγελματική εμπειρία τεσσάρων ετών στον κλάδο των τυχερών παιχνιδιών.

Katarina Kohlmayer**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Η κ. Kohlmayer έχει διατελέσει υψηλόβαθμο στέλεχος τραπεζικών επενδύσεων με εμπειρία στους τομείς της εταιρικής χρηματοδότησης, χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και λογιστικής, των διεθνών συγχωνεύσεων και εξαγορών, των αγορών χρήματος και κεφαλαίου καθώς και των συναλλαγών τραπεζικής χρηματοδότησης. Η προηγούμενη επαγγελματική της εμπειρία περιλαμβάνει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου στις εταιρείες Morgan Stanley και VTB Capital στο Λονδίνο και τη Μόσχα. Από το 2014 κατέχει τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και του Επικεφαλής Οικονομικών (Chief Financial Officer) στην ΚΚCG, έναν από τους μεγαλύτερους ιδιωτικούς ομίλους επενδύσεων στη Τσεχία, με δραστηριότητα σε 4 κύριους τομείς επενδύσεων: λαχειοφόρες αγορές και τυχερά παίγνια, πετρέλαιο-φυσικό αέριο-χημικά, τεχνολογία και ακίνητα.

Κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής της καριέρας, έχει ειδικευθεί στις συναλλαγές συγχωνεύσεων και εξαγορών και χρηματοδότησής τους σε χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, τη Ρωσία και την ΚΑΚ (CIS). Απόφοιτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου της Μπρατισλάβα, η κ. Kohlmayer κατέχει επίσης MBA από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ.

Robert Chvátal**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Γεννηθείς το 1968, ο κ. Robert Chvatal αποφοίτησε από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Οικονομικών της Πράγας. Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα το 1991 στην Procter & Gamble και αργότερα στην Benckiser. Στη συνέχεια και για 15 έτη δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο τηλεπικοινωνιών κατέχοντας θέσεις ευθύνης ως Γενικός Διευθυντής Marketing στην T-Mobile Czech και αργότερα ως Διευθύνων Σύμβουλος στις T-Mobile Σλοβακίας και T-Mobile Αυστρίας.

Το 2013 δραστηριοποιήθηκε στον κλάδο των τυχερών παιγνίων ως Διευθύνων Σύμβουλος και μέλος Δ.Σ. της Sazka a.s. η οποία, μετά την υλοποίηση προγράμματος εξαγίανσής της, κατέστη μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες εταιρείες τυχερών παιγνίων παγκοσμίως.

Το 2017 τοποθετήθηκε Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου SAZKA και παράλληλα το ίδιο έτος ορίστηκε μέλος του Δ.Σ. της ΟΠΑΠ. Επίσης, ο Robert κατέχει από το 2015 τη θέση του πρώτου Αντιπροέδρου της Ένωσης Ευρωπαϊκών Λοταριών (European Lotteries) και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Eurojackpot – πανευρωπαϊκού συστήματος jackpot.

Χρήστος Κοπελούζος**Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Κοπελούζος γεννήθηκε στην Αθήνα και σήμερα είναι ο CEO του Ομίλου Κοπελούζου ο οποίος δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στους τομείς του Φυσικού Αερίου, των Ανανεώσιμων Πηγών

Ενέργειας, της Παραγωγής και Συναλλαγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, του Real Estate, των Συμβάσεων Παραχώρησης, των Αεροδρόμιων και των Τυχερών Παιχνιδιών.

Το 2002 ο κ. Κοπελούζος, ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο City/Business School, στον τομέα των Επενδύσεων και της Διαχείρισης Χρηματοοικονομικού Κινδύνου.

Στυλιανός Κωστόπουλος

Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Κωστόπουλος ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια της Θεσσαλονίκης και αποφοίτησε από τη Σχολή Θετικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και είναι κάτοχος πτυχίου Εφαρμοσμένων Μαθηματικών. Από το 1989 είχε εργαστεί σε πολυάριθμες διευθυντικές θέσεις στο χρηματοοικονομικό και τραπεζικό τομέα, κυρίως στην BNP Paribas και την Omega/Proton Bank, ως υπεύθυνος για τη Διαχείριση Περιουσιακών Στοιχείων, την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική, την Πιστωτική Ανάλυση, τη Διαχείριση Δανείων και τις Υπηρεσίες Πελατών.

Από το 2006, συμμετέχει στην Aegean Oil, ως επικεφαλής του Οικογενειακού Γραφείου των Ιδρυτών, ενώ υπηρετεί ως μέλος Δ.Σ., Γενικός Οικονομικός Διευθυντής, Οικονομικός Σύμβουλος και Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων σε διάφορες εταιρείες. Παράλληλα, από το 2013 υπηρετεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της EMMA DELTA VCIC και των συνδεδεμένων εταιρειών αυτής.

Δημήτρης Ποταμίτης

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Ποταμίτης γεννήθηκε στην Κύπρο. Είναι απόφοιτος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία, το 1968, στην εταιρεία Pricewaterhouse Coopers International Limited (PwC) ως ελεγκτής (junior auditor), με εξειδίκευση στον έλεγχο των ναυτιλιακών εταιρειών και των τραπεζικών οργανισμών. Στην PwC, από το 1982 έως το 2004, ήταν Partner- Επικεφαλής του γραφείου της εταιρείας με έδρα τον Πειραιά, ενώ κατά τα έτη 2004 έως 2008 συνεργάσθηκε με την εταιρεία ως Σύμβουλος. Από 2008 έως και σήμερα ο κ. Ποταμίτης είναι Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Aegean Baltic Bank S.A., Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών (από το 2012) της ανωτέρω τράπεζας.

Ο κ. Ποταμίτης εξειδικεύεται ως σύμβουλος σε θέματα που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων ναυτιλιακών εταιρειών.

Είναι μέλος του Ελληνικού Σώματος Ορκωτών Λογιστών-Ελεγκτών.

Το 2017, ο κ. Ποταμίτης ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου στην Εταιρεία Resolute Asset Management S.A., μια εξειδικευμένη εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και παροχής υπηρεσιών μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Επιπλέον ο κ. Ποταμίτης έχει οριστεί τακτικό μέλος του Συμβουλίου Ποιοτικού Ελέγχου της Ελληνικής Επιτροπής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), ενεργώντας ως ελεγκτής ποιότητας των οικονομικών καταστάσεων των μη εισηγμένων εταιρειών.

Rudolf Jurcik

Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο κ. Jurcik είναι Γάλλος πολίτης, γεννημένος στην Πράγα της Δημοκρατίας της Τσεχίας. Είναι παντρεμένος και έχει δύο παιδιά. Ο κ. Jurcik σπούδασε Αρχαίες, Ανατολικές Γλώσσες και Ιστορία στο Πανεπιστήμιο Charles IV της Πράγας.

Σήμερα, είναι Ιδιοκτήτης και Executive Director της εταιρείας Prestige Oblige, Private Management & Consultants FZ LLC στο Ντουμπάι. Έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος της MAF Hospitality (Property) στο Ντουμπάι και ως Πρόεδρος του Ομίλου Oberoi International στο Νέο Δελχί. Έχει επίσης εργαστεί ως Ειδικός Σύμβουλος του Διευθύνοντος Συμβούλου του Ομίλου της Air France στο Παρίσι καθώς και Managing Director της Forte/Meridien Hotels στο Παρίσι.

Επιπλέον, ο κ. Jurcik έχει διατελέσει Senior Vice President της Meridien, με έδρα την Αθήνα. Έχει επίσης εργαστεί, ως Σύμβουλος Εξωτερικών Συναλλαγών και Εμπορίου της Γαλλίας και ως Chief Operating Officer του Casino Royal Evian της Γαλλίας.

Igor Rusek

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Ο Δρ. Igor Rusek αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Βασιλείας στην Ελβετία, όπου πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές Ιδιωτικό Δίκαιο. Διετέλεσε για πολλά χρόνια μέλος Διοικητικών Συμβουλίων σε διάφορους διεθνείς ομίλους εταιρειών και διηύθυνε για δύο δεκαετίες, υπό την ιδιότητα αυτή, την οργάνωση του εσωτερικού ελέγχου, των λογιστικών προτύπων και της εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα. Από το 1994 έως το 2001, εργάστηκε ως Συνεργάτης στην εταιρεία λογιστών και συμβούλων ATAG Ernst & Young στη Βασιλεία. Το 2001 έγινε Εταίρος και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ATAG Private & Corporate Services Ltd (ATAG PCS).

Την περίοδο κατά την οποία διατελούσε Διευθύνων Σύμβουλος της ATAG PCS, από το 2007 έως το 2018, ο Δρ. Rusek ήταν επίσης Πρόεδρος της Ομάδας Ελέγχου Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ήταν κυρίως υπεύθυνος για τους ελέγχους και τις διαδικασίες φορολογικού ελέγχου σε επιχειρήσεις τις οποίες διαχειρίζεται η ATAG, καθώς και για την εταιρική διακυβέρνηση αυτών. Ταυτόχρονα, ο Δρ. Rusek είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και εταίρος της ATAG Attorneys Ltd, μιας δικηγορικής εταιρείας με ρίζες που ανάγονται στο 1917, έτος κατά το οποίο ιδρύθηκε η ATAG, μια κορυφαία ελβετική συμβουλευτική εταιρεία, ενώ συνεχίζει να είναι υπεύθυνος για τις διαδικασίες ελέγχου και φορολογίας της ATAG PCS.

Νικόλαος Ιατρού**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος**

Ο κ. Ιατρού με σπουδές στο Management & Organizational Behavior έχει εκτεταμένη εμπειρία στα χρηματοοικονομικά. Το 1991 συνίδρισε τη Hellenic Securities A.E. η οποία πωλήθηκε 11 χρόνια μετά στην Marfin A.E. Έως το 2005 κατείχε τις θέσεις του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Marfin Hellenic Securities A.E., καθώς και άλλες διευθυντικές θέσεις στην MARFIN BANK. Το 2007 ίδρυσε την SILK Capital Partners, εταιρεία παροχής επενδυτικών και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών με κύριες δραστηριότητες την αναδιάρθρωση δανείων καθώς και τις συγχωνεύσεις & εξαγορές και την επιχειρηματική ανάπτυξη. Από το 2015 είναι μέλος του Δ.Σ. της ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΝΓΑΙΑ ΑΕΕΑΠ ενώ μετείχε και στην επενδυτική της επιτροπή. Είναι μέλος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής και μέντορας στην ENDEAVOR Ελλάδος.

Ελένη Κουρλιμπίνη**Εταιρική Γραμματέας**

Η κα. Ελένη Κουρλιμπίνη έχει οριστεί Εταιρική Γραμματέας. Πρόκειται για έμπειρο Δικηγόρο με εξειδίκευση στο Εταιρικό και στο Εμπορικό Δίκαιο. Πριν ενταχθεί στον ΟΠΑΠ εργάστηκε ως Δικηγόρος στην MJMAILLIS GROUP και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

B: Αποτελεσματικότητα**B.1: ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από δέκα μη-Εκτελεστικά μέλη και τρία Εκτελεστικά μέλη τον κ. Kamil Ziegler, Εκτελεστικό Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, τον κ. Damian Core, Διευθύνοντα Σύμβουλο (CEO) και τον Pavel Mucha, Επικεφαλής Οικονομικών (CFO). Πληροφορίες σχετικά με τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και την Εταιρική Γραμματέα οι οποίοι θητεύουν κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 36.

B.2: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Όλα τα μη-Εκτελεστικά μέλη επιβεβαιώνουν ότι είναι σε θέση να διαθέτουν επαρκή χρόνο για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του ρόλου και στην απαίτηση να γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε πραγματική ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., δεν ασκούν εκτελεστικά ή διοικητικά καθήκοντα, αλλά συνεισφέρουν συνδράμοντας το Δ.Σ. με τους ακόλουθους τρόπους:

- Κάνοντας εποικοδομητικό διάλογο και συνδράμοντας στην ανάπτυξη προτάσεων στρατηγικής,
- Εάν είναι απαραίτητο, υποβάλλοντας εκθέσεις, μεμονωμένα ή από κοινού, ανεξάρτητες από τις εκθέσεις του Δ.Σ., στις Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων,

- Εφόσον διοριστούν από το Δ.Σ., συμμετέχοντας σε Επιτροπές του Δ.Σ. ή άλλες ομάδες εργασίας ή ad hoc Επιτροπές, που συστήνονται από καιρού εις καιρόν, και εκτελώντας τα καθήκοντα που τους ανατίθενται στο πλαίσιο τέτοιων Επιτροπών,
- Παρέχοντας διεθνή και επιχειρησιακή εμπειρία και γνώση, και κατανόηση του παγκόσμιου οικονομικού γίνεσθαι και των τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται ο ΟΠΑΠ, καθώς και των προκλήσεων που αντιμετωπίζει,
- Διαχειριζόμενα συγκρούσεις συμφερόντων.

Οι περιορισμοί που πρέπει να συντρέχουν στο πρόσωπο των μη εκτελεστικών μελών ΔΣ ώστε να αποδεικνύεται ότι δεν έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρεία ή με τα συνδεδεμένα αυτής πρόσωπα, αναφέρονται λεπτομερώς στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΟΠΑΠ.

B.3: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνουν εγκαίρως εκθέσεις σχετικά με τα στοιχεία που προκύπτουν κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, ώστε να ληφθούν δεόντως υπόψη τα στοιχεία πριν από τις συνεδριάσεις. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που δεν μπόρεσαν να παραστούν σε μια συγκεκριμένη συνεδρίαση κατά τη διάρκεια του έτους είχαν την ευκαιρία να επανεξετάσουν και να εγείρουν τυχόν ζητήματα επί των σχετικών ενημερωτικών εγγράφων.

Κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Εταιρικού Γραμματέα, ενώ υπάρχει μια διαδικασία που επιτρέπει στα μέλη να λαμβάνουν ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές με έξοδα της Εταιρείας στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους.

Εταιρικός Γραμματέας

Ο Εταιρικός Γραμματέας διασφαλίζει ότι ακολουθούνται οι σωστές διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και τηρούνται τα κατάλληλα αρχεία. Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν πρόσβαση στη Γραμματεία της Εταιρείας.

B.4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Αξιολόγηση Απόδοσης

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε συνεχή αναθεώρηση των διαδικασιών και της αποτελεσματικότητας του ίδιου και των Επιτροπών του όλη τη διάρκεια του έτους. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκτελεί μια αυτοαξιολόγηση για την επίτευξη του προγράμματος δράσης που έχει συνταχθεί στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το προηγούμενο έτος. Η απόδοση κάθε Επιτροπής αξιολογείται ετησίως από την ίδια. Η Εταιρεία εξετάζει την εισαγωγή τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του.

B.5: ΕΠΑΝΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σύμφωνα με τις συστάσεις του Κώδικα, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τους Μετόχους με θητεία τεσσάρων ετών το μέγιστο. Η εν λόγω θητεία παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρείας. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν απεριόριστη δυνατότητα επανεκλογής και είναι ελεύθερα ανακλητά. Η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να αντικαθιστά οποιοδήποτε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ακόμη και πριν λήξει η θητεία τους.

Τα μέλη του ορισθέντος Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τετραετή θητεία. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Καταστατικού της Εταιρείας, η θητεία των μελών δύναται να παρατείνεται αυτοδικαίως μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με τις διατάξεις 1,2 και 3 του ίδιου άρθρου.

Η θητεία του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου άρχισε στις 25.04.2018 και είναι τετραετής, και θα παραταθεί αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την αμέσως επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του Καταστατικού της Εταιρείας.

Γ: Ευθύνη

Γ.1: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την ακεραιότητα των εταιρικών και ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρείας και αναγνωρίζει την ευθύνη του να παρουσιάσει μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του ότι οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και οι αναφορές προς τους ρυθμιστές παρουσιάζουν μια δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Για να διευκολύνει την υποβολή οικονομικών αναφορών και τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Οικονομική Μονάδα διατηρεί μια σειρά λογιστικών και ταμειακών πολιτικών, πρακτικών και ελέγχων, με σκοπό τη διασφάλιση του προσδιορισμού και της γνωστοποίησης των αλλαγών στα λογιστικά πρότυπα, και της εναρμόνισης των βασικών οικονομικών συστημάτων. Το τμήμα αποτελείται από ομάδες ενοποίησης και χρηματοοικονομικής λογιστικής, αλλά και από μια ομάδα τεχνικής υποστήριξης που αποτελείται από Ανώτερα Στελέχη της Οικονομικής Μονάδας, τα οποία μελετούν εξωτερικές τεχνικές εξελίξεις και ζητήματα λογιστικής πολιτικής.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η ΟΠΑΠ Α.Ε. διατηρεί μια συνεχή διαδικασία αξιολόγησης της διαδικασίας οικονομικής αναφοράς και της κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών. Οι βασικές αρχές κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών, ορίζονται στη σελίδα 116, υπό την ενότητα Λογιστικές Πολιτικές.

Μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί σε μια επιστολή με τους Ελεγκτές σε σχέση με τον έλεγχο του έτους και την επισκόπηση του εξαμήνου, καθώς και την έκθεση των Ελεγκτών για τις ευθύνες τους σχετικά με το έργο τους και την υποβολή εκθέσεων.

Πληροφορίες σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της ΟΠΑΠ Α.Ε. και τη στρατηγική της για τη δημιουργία και διατήρηση μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και την ανταπόκριση στους δεδηλωμένους στόχους της Εταιρείας, παρατίθενται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική της Ετήσιας Έκθεσης στη σελίδα 23.

Στη διαδικασία έγκρισης προστέθηκε ένα επιπλέον στάδιο, το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετη εξέταση της Ετήσιας Έκθεσης, έτσι ώστε η ολομέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου, ενεργώντας από κοινού, να μπορεί να επιβεβαιώσει ότι η Ετήσια Έκθεση ήταν δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή.

Περαιτέρω, ανάλυση των αμοιβών για τις προσφερόμενες ελεγκτικές και μη υπηρεσίες που παρέχουν οι ελεγκτές στον Όμιλο ΟΠΑΠ, περιλαμβάνεται στη σελίδα 198 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

Όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που προβλέπει το άρθρο 10, παρ.1 στοιχεία γ', δ', στ', η' και θ' της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση και στο Καταστατικό της Εταιρείας, στα οποία παραπέμπουμε.

Γ.2: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δημιουργήσει δομές διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου με σκοπό να διαχειριστεί την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Έχει τη συνολική ευθύνη για το σύστημα εσωτερικού ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. και για την αποτελεσματικότητά του εν λόγω συστήματος.

Η μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου του ΟΠΑΠ αποτελεί μια δραστηριότητα σχεδιασμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει διασφάλιση για τη συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες με σκοπό την δημιουργία προστιθέμενης αξίας και τη βελτίωση των λειτουργιών της Εταιρείας. Η αποστολή του εσωτερικού ελέγχου είναι να ενισχύσει και να προστατεύσει την αξία της Εταιρείας παρέχοντας αντικειμενικές και βασισμένες στον κίνδυνο διαβεβαιώσεις, συμβουλές και διορατικότητα. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου βοηθά τον Όμιλο ΟΠΑΠ να επιτύχει τους στόχους του θέτοντας μια συστηματική προσέγγιση για την αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και των συστημάτων ελέγχου.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται λειτουργικά στην Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΠΑΠ και διοικητικά στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Επικεφαλής της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου είναι άτομο με επαρκή προσόντα και εμπειρία και διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΠΑΠ.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου είναι διοικητικά ανεξάρτητη από τις λοιπές Μονάδες του ΟΠΑΠ και στελεχώνεται από προσωπικό το οποίο:

- απασχολείται αποκλειστικά στον ΟΠΑΠ με σχέση πλήρους απασχόλησης, χωρίς εκτελεστικά ή λειτουργικά καθήκοντα που σχετίζονται με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα του Ομίλου ΟΠΑΠ και
- δεν είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή Διευθυντής που έχει άλλες αρμοδιότητες πέραν αυτών του Εσωτερικού Ελέγχου ή συγγενείς μέχρι β' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας των ανωτέρω.

Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί και οργανώνει τις εργασίες και τις αρμοδιότητές της σύμφωνα με ένα πρόγραμμα ελέγχων που βασίζεται στην εκτίμηση κινδύνων και εγκρίνεται ετησίως από την Επιτροπή Ελέγχου. Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου αντίστοιχα οργανωμένη διαθέτουν οι δύο θυγατρικές εταιρίες ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και TORA WALLET Α.Ε..

Το περιβάλλον ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. υποστηρίζεται από τις αρχές της Επιχειρηματικής Δεοντολογίας που περιλαμβάνονται στο σχετικό εταιρικό κώδικα, και από μια σειρά από πολιτικές και διαδικασίες ISO για την εταιρική, κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη και την ασφάλεια των πληροφοριών. Άλλα βασικά στοιχεία της δομής εσωτερικού ελέγχου συνοψίζονται ως εξής:

- **Διοικητικό Συμβούλιο και Διοίκηση** - Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει τη στρατηγική και εκτελεί συμβουλευτικό και εποπτικό ρόλο, ενώ την καθημερινή διοίκηση της Εταιρείας έχει αναλάβει ο Διευθύνων Σύμβουλος, με την υποστήριξη του Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου και της Εκτελεστικής Διοίκησης. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και άλλα Στελέχη έχουν διαβιβάσει με σαφήνεια στο σύνολο του Ομίλου το όραμα, τη στρατηγική, το επιχειρησιακό μοντέλο, τις αξίες και τους επιχειρηματικούς στόχους της ΟΠΑΠ Α.Ε. και παρακολουθούν σε συνεχή βάση την εξέλιξη τους.
- **Οργανωτική Δομή** - Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, παρουσιάστηκε η νέα δομή της Εκτελεστικής Ομάδας Διοίκησης, καθώς και το νέο οργανόγραμμα της Εταιρείας. Σε ολόκληρο τον οργανισμό, η επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η δημιουργία κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου, ανήκουν στις ευθύνες των προϊσταμένων των επιχειρησιακών μονάδων.

- **Προϋπολογισμός** - Υπάρχει μια ετήσια διαδικασία σχεδιασμού με την οποία οι λειτουργικοί προϋπολογισμοί (λειτουργικές και κεφαλαιακές δαπάνες) του επόμενου οικονομικού έτους, καταρτίζονται και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Καταρτίζονται, επίσης, μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια και εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε ετήσια βάση.
- **Αναφορές Διοίκησης** - Υπάρχει ένα πλήρες σύστημα αναφορών Διοίκησης. Η οικονομική απόδοση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των επιμέρους λειτουργικών της μονάδων παρακολουθούνται σε σχέση με τον προϋπολογισμό σε μηνιαία βάση και ενημερώνονται από περιοδικές προβλέψεις.
- **Διαχείριση Κινδύνων** - Στο πλαίσιο της διαρκούς διαδικασίας κινδύνων και ελέγχου, η Εκτελεστική Επιτροπή αξιολογεί τους κινδύνους για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων και η Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνεται για τους σημαντικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την επίτευξη των εταιρικών στόχων. Μια περίληψη των σημαντικότερων κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΟΠΑΠ Α.Ε. περιλαμβάνεται στην ενότητα Επιχειρηματική Στρατηγική, στη σελίδα 23, ενώ οι λεπτομέρειες των σχέσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των κυριότερων κινδύνων της παρατίθενται στις σελίδες 16-22.
- **Έλεγχοι Επιχειρηματικών Μονάδων** - Κάθε επιχειρηματική μονάδα διατηρεί ένα σύστημα ελέγχων και διαχείρισης κινδύνων που αρμόζει στο δικό της επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι έλεγχοι αυτοί θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις πολιτικές του Ομίλου και να περιλαμβάνουν διαδικασίες διοικητικής εξουσιοδότησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. αναλαμβάνει δεσμεύσεις μόνο μετά από κατάλληλη έγκριση.
- **Έλεγχοι Συμμόρφωσης** - Ο Όμιλος διατηρεί ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης, που στοχεύει στο να καταδείξει ότι η Εταιρεία διαθέτει την οργανωτική δομή, τους ανθρώπους, τις πολιτικές, διαδικασίες και την τεχνολογία προκειμένου να συμβάλει στη διαχείριση κινδύνου και στην επιβολή συμμόρφωσης. Ενδεικτικά ελέγχει τη συμμόρφωση με τις Αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού με τους κανονισμούς παιγνίων, τα διεθνή πρότυπα ασφάλειας παιγνίων (WLA-SCS/ISO 27001), παίρνει δράση για την πάταξη των παράνομων παιγνίων, διεξάγει ετήσιους ελέγχους διαχείρισης ειδικά για την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και για την πιστοποίηση συμμόρφωσης με τα λοιπά συστήματα ISO. Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ομίλου ΟΠΑΠ θεσπίζει μια διαδικασία υποβολής καταγγελιών (Whistleblowing Complaints Policy), μέσω της οποίας δύναται να αναφερθεί οποιαδήποτε παράβαση του Κώδικα Δεοντολογίας στον Γενικό Διευθυντή Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης μέσω επίσημης έγγραφης ή προφορικής καταγγελίας ή ανωνύμως. Ο Διευθυντής Ρυθμιστικών Θεμάτων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης αναμένεται να παρέχει στην Επιτροπή Ελέγχου τακτικές ενημερώσεις σχετικά με τους ελέγχους κανονιστικής συμμόρφωσης του Ομίλου και συστάσεις για συνεχή βελτίωση, και
- **Παρακολούθηση** - Η αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων παρακολουθείται τακτικά μέσω ενός συνδυασμού ελέγχου διαχείρισης,

αυτοαξιολόγησης, ανεξάρτητου ελέγχου μέσω ελέγχων διασφάλισης ποιότητας, περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας, ρυθμιστικών ελέγχων, καθώς και ενός ανεξάρτητου εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα των αναφορών εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου υποβάλλονται στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία τα εξετάζει και λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση τυχόν σημαντικών προβλημάτων ελέγχου που έχουν εντοπιστεί. Η Επιτροπή Ελέγχου εγκρίνει, επίσης, τα ετήσια προγράμματα εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή συνεχούς επισκόπησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι οι μελέτες για την καταλληλότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων καθ' όλη τη διάρκεια της οικονομικής χρήσης έως την ημερομηνία έγκρισης της Ετήσιας Έκθεσης Διακυβέρνησης και των Χρηματοοικονομικών Αναφορών έχουν ολοκληρωθεί.

Έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής

Γ.3: ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Γενικά

Η Επιτροπή Ελέγχου αρχικά ορίστηκε από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων τον Οκτώβριο του 2013 ενώ η θητεία της τρέχουσας Επιτροπής Ελέγχου άρχισε στις 25.04.2018 οπότε εξελέγη από την Γενική Συνέλευση των μετόχων. Ως ανεξάρτητο όργανο, η Επιτροπή Ελέγχου είναι σε θέση να επιβλέπει τις υποθέσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. με δεοντολογία και με υπευθυνότητα. Αυτό το καθήκον είναι ο κύριος ρόλος της σήμερα και θα είναι και στο μέλλον. Η δραστηριότητα της Επιτροπής Ελέγχου συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες σε διάφορους τομείς όπως παρακολούθηση οικονομικών πληροφοριών που υπόκεινται σε κανονισμούς, έλεγχο των κινδύνων αγοράς, εποπτεία του μοντέλου διαχείρισης, παρακολούθηση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή και αξιολόγηση της δραστηριότητας του τμήματος εσωτερικού ελέγχου.

Σύσταση Ελεγκτικής Επιτροπής

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τρία ανεξάρτητα και μη εκτελεστικά μέλη. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου εκλέχθηκαν για περίοδο τεσσάρων ετών με απόφαση των Μετόχων τον Απρίλιο του 2018, στο πλαίσιο της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης.

Τα μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής είναι τα ακόλουθα:

- 1. Δημήτρης Ι. Ποταμίτης – Πρόεδρος**
- 2. Dr. Igor Rusek – Μέλος**
- 3. Rudolf Jurcik – Μέλος**

Γραμματέας Ελεγκτικής Επιτροπής

Ο Γραμματέας της Επιτροπής Ελέγχου είναι μέλος του προσωπικού της Εταιρικής Γραμματείας.

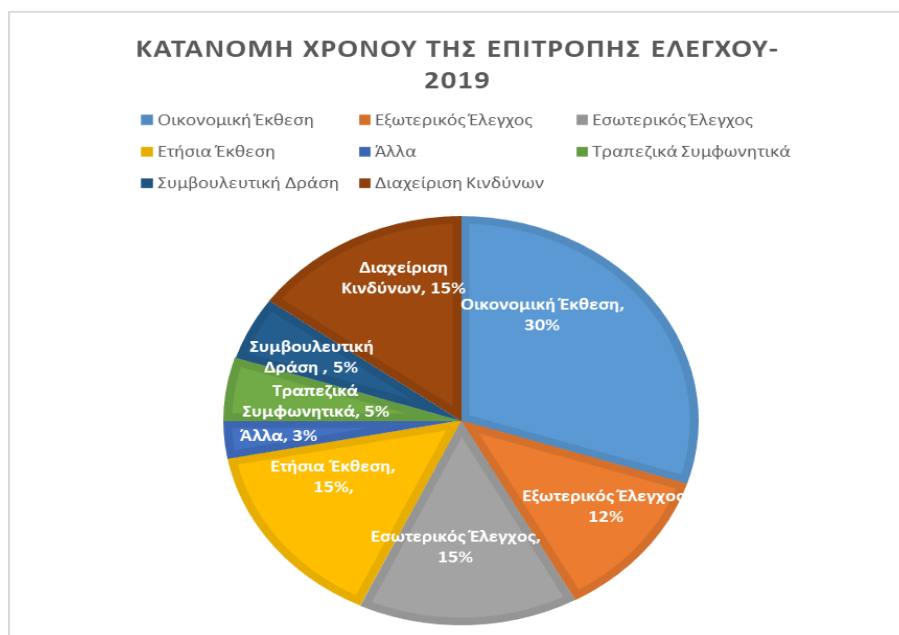
Κύρια καθήκοντα Ελεγκτικής Επιτροπής

- Να παρακολουθεί την επιμελή προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων και να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις ετήσιες, εξαμηνιαίες και τριμηνιαίες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Να ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.
- Να παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,

- Να υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μεταβολή των λογιστικών πολιτικών σχετικά με τους κινδύνους εντός και εκτός ισολογισμού.
- Να προτείνει το διορισμό ορκωτών ελεγκτών στο Διοικητικό Συμβούλιο για μεταγενέστερη παραπομπή στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Να προεγκρίνει την παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών από την εταιρεία ορκωτών ελεγκτών προς την Εταιρεία και τις εταιρείες του Ομίλου καθώς και των αμοιβών τους.
- Να επιβλέπει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου υποβάλλει έκθεση σχετικά με τη διαδικασία επιλογής, διορισμού, επαναδιορισμού, απομάκρυνσης και αμοιβής του Επικεφαλής Εσωτερικού Ελέγχου και του προϋπολογισμού του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.
- Να έχει πλήρη επίγνωση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.
- Να επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών ή των ελεγκτικών εταιρειών.
- Να είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών ή ελεγκτικών εταιρειών
- Να επικοινωνεί με τους εξωτερικούς ελεγκτές ώστε να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με θέματα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία τους και για όποια άλλα θέματα σχετίζονται με τη διαδικασία χρηματοοικονομικού ελέγχου.

Συναντήσεις Ελεγκτικής Επιτροπής στο 2019

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε οκτώ (8) φορές το 2019. Η πρόσκληση για τη συνεδρίαση είναι έγγραφη, περιλαμβάνει την ημερήσια διάταξη και αποστέλλεται τρεις ημέρες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία.

Δραστηριότητες Ελεγκτικής Επιτροπής στο 2019

- Επισκόπηση της ακεραιότητας της Ετήσιας Έκθεσης της Εταιρείας, οικονομικές αναφορές σε εξαμηνιαία και τριμηνιαία βάση.
- Επισκόπηση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης των εξωτερικών ελεγκτών αξιολογώντας την ανεξαρτησία τους και προτείνοντας το διορισμό τους.
- Εκτίμηση των κινδύνων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και των ενεργειών που λαμβάνονται για τον μετριασμό των κινδύνων.
- Επισκόπηση εκθέσεων σχετικά με λειτουργικά περιστατικά της Εταιρείας.
- Συζήτηση αναφορικά με τους κινδύνους για τη φήμη της Εταιρείας.
- Επισκόπηση των όρων αναφοράς της Επιτροπής.
- Επισκόπηση της Έκθεσης για την Καταπολέμηση Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (AML).
- Επισκόπηση αναφορών του Νομικού Τμήματος σχετικά με τις αξιώσεις κατά και υπέρ της Εταιρείας.
- Ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με την νέα νομοθεσία και σχετικά θέματα που αφορούν την Κυβέρνηση.
- Έλεγχος των αποτελεσμάτων των θυγατρικών και οικονομικών θέσεων.
- Συνεδριάσεις με τον Πρόεδρο της Εταιρείας, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, την Επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου, τους Εξωτερικούς Ελεγκτές, Νομικούς Συμβούλους και άλλα ανώτερα στελέχη.
- Επισκόπηση εξωτερικών και εσωτερικών αναφορών σχετικά με τους κινδύνους και τον έλεγχο ασφάλειας των πληροφοριών (IT Security) & το Σύστημα δικλίδων ασφαλείας των εξωτερικών συνεργατών που στεγάζονται στα Μηχανογραφικά Κέντρα.
- Συζήτηση για την Υπεραξία - Απομείωση της αξίας.
- Επισκόπηση αναφορών του Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τις Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και την Αναγνώριση εσόδων.
- Επισκόπηση εμπορικών απαιτήσεων αναφορικά με τις επισφάλειες.

Συμπέρασμα

Βάσει της επισκόπησης μας, πιστεύουμε ότι ο οργανισμός ΟΠΑΠ Α.Ε. διαθέτει ικανοποιητικά συστήματα εσωτερικού ελέγχου και ελέγχου διαχείρισης κινδύνων καθώς και ένα αποτελεσματικό σύστημα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με το νομοθετικό και το κανονιστικό πλαίσιο, τον κώδικα Δεοντολογίας και την Πολιτική Αναφορών.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει δεχθεί υποστήριξη στο έργο της από ανώτερα στελέχη/τμηματάρχες, ιδιαίτερα από την μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία προσθέτει αξία στον Οργανισμό.

Δημήτρης Ι. Ποταμίτης,
Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής

Δ: Αποδοχές

Δ.1: ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Το πρόγραμμα αμοιβών της Εταιρείας βασίζεται στην απόδοση και αποσκοπεί στην προαγωγή της καινοτομίας και επιχειρηματικής νοοτροπίας της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Από την ιδιωτικοποίηση της ΟΠΑΠ Α.Ε. και έκτοτε, το Διοικητικό Συμβούλιο έθεσε ως στόχο τη δημιουργία μιας πραγματικά πολυεθνικής Εταιρείας και, ως αποτέλεσμα αυτής της προσέγγισης, στελέχη διαφόρων εθνικοτήτων, δεξιοτήτων αλλά και επαγγελματικής εμπειρίας συνεργάζονται σε κάθε τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η ΟΠΑΠ Α.Ε.

Το επίπεδο και οι συνιστώσες των αποδοχών σε όλο το δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε. έχουν σχεδιαστεί για τη διευκόλυνση της κινητικότητας και πολυμορφίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι μισθολογικές κλίμακες βασίζονται στην εγχώρια και κλαδική συγκριτική αξιολόγηση και την ετήσια δομή των επιπρόσθετων αμοιβών της ΟΠΑΠ Α.Ε., ενώ προσφέρονται μακροπρόθεσμα κίνητρα και άλλες παροχές.

Λεπτομέρειες σχετικά με την πολιτική αποδοχών της Εταιρείας και το διακανονισμό της αμοιβής του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται παρακάτω:

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ.

Η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών, είναι επιφορτισμένη με τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αμοιβές που ενθαρρύνουν την καλή εξυπηρέτηση των πελατών μας, είναι δίκαιες για όλους τους εργαζομένους μας και ευθυγραμμίζονται με τα συμφέροντα όλων των μετόχων μας.

Πρωταρχικός στόχος της Επιτροπής Αμοιβών & Διορισμών είναι να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκτέλεση των καθηκόντων του στους ακόλουθους τομείς:

- Διασφαλίζει ότι υφίστανται οι κατάλληλες διαδικασίες για την αξιολόγηση των αμοιβών του Προέδρου, των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., των Επιτροπών του Δ.Σ. και του Διοικητικού Συμβουλίου στο σύνολό του,
- Διασφαλίζει ότι η Εταιρεία υιοθετεί, παρακολουθεί και εφαρμόζει κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες αμοιβών,
- Διασφαλίζει ότι οι γνωστοποιήσεις αναφορικά με τις αμοιβές ανταποκρίνονται στους στόχους γνωστοποιήσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και σε όλες τις σχετικές νομικές απαιτήσεις,
- Επανεξετάζει σχέδια διαδοχής των στελεχών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών σε τακτική βάση για να διατηρηθεί κατάλληλη ισορροπία αναφορικά με τις δεξιότητες, την εμπειρία, την τεχνογνωσία και την ποικιλομορφία στη διοίκηση της Εταιρείας, παρέχοντας συμβουλές στο Διοικητικό Συμβούλιο αναλόγως και
- Αξιολογεί τους υποψηφίους και προτείνει νέα μέλη για το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Διοικητική ομάδα μας είναι πολυεθνική και προσαρμόσιμη και, επομένως, οι βασικές αρχές της φιλοσοφίας μας περί αμοιβών είναι οι εξής:

- Διαφάνεια

- Ευθυγράμμιση συμφερόντων μεταξύ μετόχων και Διοίκησης
- Ευθυγράμμιση συμφερόντων μεταξύ εργαζομένων και Διοίκησης
- Προσέλκυση και διατήρηση των κατάλληλων στελεχών
- Αμοιβή βάσει απόδοσης

Καθεστώς αμοιβών

- Έχουν υιοθετηθεί συστήματα πρόσθετης αμοιβής (bonus) που δημιουργούν κίνητρα μέσω ειδικών ΚΡΙ (Ειδικός Δείκτης Απόδοσης). Τα καθιερωμένα κριτήρια περιλαμβάνουν ποσοτική συγκριτική αξιολόγηση με βάση τη συνολική απόδοση της Εταιρείας, λαμβάνοντας υπόψη βασικές μετρήσεις παραγωγικότητας.
- Ισχύουν επίσης ποιοτικά κριτήρια, με έμφαση στις διοικητικές δεξιότητες, στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των ομάδων εργασίας, στην υλοποίηση παραδοτέων projects, στην εξωτερική επικοινωνία κ.λπ..

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι πρόσθετες αμοιβές (bonus) καθώς και άλλες μεταβλητές αμοιβές είναι συνήθης πρακτική για εταιρείες που είναι εισηγμένες στον δείκτη FTSE100. Έρευνες καταδεικνύουν ότι το 99% των στελεχών που εργάζονται σε εταιρείες του δείκτη FTSE100 σε επίπεδο Διοικούσας Επιτροπής (Executive Committee) και άνω έχει μια αναλογία μεταβλητών προς σταθερών αποδοχών η οποία υπερβαίνει το 1:1, ενώ αυτό δεν συμβαίνει στην Εταιρεία μας, όπου τέτοια αναλογία εφαρμόζεται σε πολύ περιορισμένο αριθμό θέσεων (επί του παρόντος στον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο). Η Πολιτική Αμοιβών της Εταιρείας ισχύει για τις αμοιβές όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Σχεδιάζεται και στοχεύει σε ένα δίκαιο πλαίσιο αμοιβών για όλους τους εργαζόμενους καθώς και στην ευθυγράμμιση των αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου με τα συμφέροντα των μετόχων. Συνεπώς, η στόχευση της Πολιτικής Αμοιβών είναι να εναρμονίζει τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, να εξυπηρετείται το στρατηγικό όραμα της Εταιρείας, των μετόχων, των πελατών και όλων των ενδιαφερομένων μερών (stakeholders) ευρύτερα.

Η πολιτική αποδοχών εγκρίθηκε από τους μετόχους της Εταιρείας κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2019.

Η Εταιρεία τηρώντας τις νόμιμες υποχρεώσεις της θα υποβάλει την Έκθεση Αποδοχών του οικονομικού έτους 2019 προς συζήτηση στην ετήσια τακτική γενική συνέλευση του 2020, διασφαλίζοντας ότι η Έκθεση καταρτίζεται και δημοσιεύεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ισχυουσών διατάξεων. Ειδικότερα, η Επιτροπή Αμοιβών και Διορισμών καταρτίζει σαφή και κατανοητή Έκθεση Αποδοχών, η οποία περιέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση του συνόλου των αποδοχών για το τελευταίο οικονομικό έτος, όπως ρυθμίζονται στην πολιτική αποδοχών, με το ελάχιστο περιεχόμενο που ορίζει ο Ν. 4548/2018.

Η Έκθεση Αποδοχών του τελευταίου οικονομικού έτους υποβάλλεται προς συζήτηση στην τακτική Γενική Συνέλευση, ως χωριστό θέμα της ημερήσιας διάταξης. Η ψήφος των μετόχων όσον αφορά την Έκθεση

Αποδοχών είναι συμβουλευτική. Το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να επεξηγεί στην επόμενη Έκθεση Αποδοχών, τον τρόπο με τον οποίο ελήφθη υπόψη το ανωτέρω αποτέλεσμα της ψηφοφορίας κατά την τακτική Γενική Συνέλευση.

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Τέλος, το πρόγραμμα ορίζει ότι το μέγιστο ποσό που θα διανεμηθεί σε έως και 30 δικαιούχους ανέρχεται σε € 7.000 χιλ..

Οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με δυνητικό πρόγραμμα για την περίοδο 2020-2022 δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί.

Δ.2: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Ο κ. Pavel Saroch, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Β΄ Αντιπρόεδρος προεδρεύει της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών η οποία αποτελείται από τρία μέλη. Όλα τα μέλη της επιτροπής είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και θεωρούνται ανεξάρτητα από εκτελεστικά καθήκοντα (Pavel Saroch, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Β΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, Σπυρίδων Φωκάς, μη εκτελεστικό μέλος και Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, και Robert Chváta, μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου), αλλά δεν είναι ανεξάρτητα όσον αφορά όλα τα κριτήρια του Κώδικα. Οι εισηγήσεις και οι εκθέσεις τους υποβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Ελπίζουμε ότι η έκθεση αποδοχών θα εξασφαλίσει επαρκή διαφάνεια των αποδοχών των μελών ΔΣ και των σχετικών πολιτικών που τη διαμορφώνουν. Το πλαίσιο αυτό στοχεύει να δημιουργήσει μακροπρόθεσμη εταιρική αξία, επιβεβαιώνοντας ότι η διάρθρωση των κινήτρων επιτυγχάνει ισορροπία ανάμεσα στη μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη απόδοση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και στην προώθηση της αξιοκρατίας, έτσι ώστε να προσελκύει η Εταιρεία στελέχη που διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για την αποτελεσματική διοίκηση αυτής.

Pavel Saroch, Πρόεδρος της Επιτροπής Αποδοχών

Ε: Σχέσεις με τους Μετόχους

Ε.1: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

- Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει δεσμευτεί για την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ της Εταιρείας και των Μετόχων της. Τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στελέχη της Διεύθυνσης Επενδυτικών Σχέσεων συναντώνται τακτικά με μετόχους, θεσμικούς επενδυτές και οικονομικούς αναλυτές, για να συζητήσουν θέματα που σχετίζονται με την επιχειρηματική στρατηγική της Εταιρείας και την τρέχουσα απόδοσή της. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ., ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας λαμβάνουν από το Τμήμα Επενδυτικών Σχέσεων μηνιαίες και ετήσιες ενημερώσεις σχετικά με εξελίξεις στις τιμές των μετοχών, σημαντικούς αγοραστές και πωλητές των μετοχών, ανάλυση λοιπών εταιρειών του κλάδου, απόψεις επενδυτών και εκθέσεις αναλυτών σχετικά με τον κλάδο και την Εταιρεία ειδικότερα. Τα σχόλια και οι παρατηρήσεις για τις παρουσιάσεις και τα road shows με θεσμικούς επενδυτές παρουσιάζονται στα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε λοιπά ενδιαφερόμενα μη Εκτελεστικά μέλη. Το πρόγραμμα επενδυτικών σχέσεων περιλαμβάνει:
 - Επίσημες παρουσιάσεις εξαμηνιαίων και ετήσιων αποτελεσμάτων και τριμηνιαίες ενδιάμεσες καταστάσεις πληροφόρησης,
 - Τακτικές συναντήσεις μεταξύ θεσμικών επενδυτών και ανώτερων Διοικητικών Στελεχών, για να διασφαλιστεί ότι η επενδυτική κοινότητα λαμβάνει μια ισορροπημένη και ολοκληρωμένη εικόνα της απόδοσης της ΟΠΑΠ Α.Ε., των ζητημάτων που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και τυχόν θεμάτων που προκαλούν ανησυχία στους επενδυτές
 - Απάντηση σε ερωτήματα θεσμικών και ιδιωτών Μετόχων μέσω της ομάδας επενδυτικών σχέσεων της Εταιρείας, και
 - Ένα τμήμα ειδικά για τους Μετόχους στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

Συνολικά, οι κύριες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Επενδυτικών Σχέσεων είναι να:

- αναπτύσσει στρατηγικές και να εφαρμόζει πρωτοβουλίες σε θέματα επενδυτικών σχέσεων, για να στοχεύει και να προσελκύει επενδυτές και να αυξήσει την αξία των μετόχων.
- επιτρέπει την αποτελεσματική αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της οικονομικής κοινότητας για την επίτευξη εύλογης αξιολόγησης.
- φιλτράρει την κριτική της αγοράς προς τη Διοίκηση.

Το 2019, η Εταιρεία συμμετείχε σε δώδεκα διεθνείς επενδυτικές εκδηλώσεις και road shows που αφορούσαν είτε στα τυχερά παιχνίδια είτε στις αναδυόμενες αγορές ή και την Ελλάδα - Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η συχνότητα, η διάρκεια και η τοποθεσία των εν λόγω συναντήσεων, καθώς και το επίπεδο της συμμετοχής καθορίζεται στην αρχή του έτους.

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων είναι πλήρως αφοσιωμένη στην επικοινωνία με την επενδυτική κοινότητα ενώ, η Ανώτατη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Επικεφαλής Οικονομικής Μονάδας και βασικών στελεχών του Διοικητικού Συμβουλίου

είναι διατεθειμένη να συζητήσει θέματα εταιρικής διακυβέρνησης και στρατηγικής με τους βασικούς Μετόχους και θεσμικούς επενδυτές, αν παραστεί ανάγκη ενός τέτοιου διαλόγου.

Ως επιβεβαίωση των καλών πρακτικών που ακολουθεί η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων, ο ΟΠΑΠ διακρίθηκε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στα βραβεία "Καλύτερη Ομάδα Επενδυτικών Σχέσεων (IR) 2019" που διοργανώθηκαν από το Χρηματιστήριο Αθηνών, κατακτώντας την πρώτη θέση μεταξύ όλων των εισηγμένων ελληνικών εταιρειών μετά από έρευνα που έγινε σε θεσμικούς επενδυτές και συνδεδεμένα με το Χρηματιστήριο Αθηνών μέλη.

Ε.2: ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει σε όλους τους Μετόχους την ευκαιρία να ψηφίσουν για τη λήψη αποφάσεων. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση δίνει την ευκαιρία στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να συναντηθούν απευθείας με τους ιδιώτες επενδυτές. Παρίστανται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ όλοι οι παρόντες Μέτοχοι έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν ερωτήσεις στον Πρόεδρο, στους Προέδρους των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Εταιρεία διαθέτει στο κοινό όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατά τρόπο που να εξασφαλίζει σε όλους εύκολη και ισότιμη πρόσβαση. Ειδικότερα, αναρτά στην ιστοσελίδα της έγκαιρα την πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης καθώς και τις λοιπές πληροφορίες και έγγραφα, όπως αυτά προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο και μεταξύ άλλων, αντίστοιχα ενημερώνει εκ των προτέρων σχετικά με τα δικαιώματα μειοψηφίας των μετόχων.

Το Καταστατικό της Εταιρείας ορίζει τις αρμοδιότητες και τον τρόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης, καθώς και τα θέματα συνήθους και εξαιρετικής απαρτίας και πλειοψηφίας της Γενικής Συνέλευσης. Κατά την ψηφοφορία, κάθε μετοχή έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ανακοινώνονται στο Χρηματιστήριο και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας αμέσως μετά την Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Κατά τα τελευταία χρόνια, επιτεύχθηκε απαρτία σε όλες τις Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν, περίπου 70%.

ΣΤ: Μη χρηματοοικονομική κατάσταση – Έκθεση βιώσιμης ανάπτυξης

Πιστεύουμε ότι η εταιρική ανάπτυξη συμβαδίζει με την ανάπτυξη και ευημερία της κοινωνίας, και ακολουθούμε αυτή την αρχή κατά τη διάρκεια των χρόνων λειτουργίας μας στην Ελλάδα.

Έχουμε υιοθετήσει και ακολουθούμε μια ολιστική προσέγγιση για την Εταιρική Υπευθυνότητα, σύμφωνα με την οποία η διασφάλιση της υπεύθυνης λειτουργίας αφορά κάθε εργαζόμενο και ομάδα του Ομίλου και όχι μια μεμονωμένη ομάδα. Ωστόσο, η διαχείριση των θεμάτων υπεύθυνης λειτουργίας, απαιτεί τη δημιουργία κατάλληλων οργανωτικών δομών.

Σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος έχει τη συνολική ευθύνη για θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας, ενώ, σε οργανωτικό επίπεδο, ο Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος είναι

αρμόδιος για να εντοπίζει τους στρατηγικούς κινδύνους, να ορίζει πρότυπα και στόχους και να επιβλέπει την επίδοση της Εταιρείας σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο, η Διευθύντρια της Ομάδας Εταιρικής Υπευθυνότητας και Δημοσίων Σχέσεων, είναι υπεύθυνη για τη συνεργασία με άλλα τμήματα, προκειμένου να κατανεμηθούν αρμοδιότητες και να διαδοθούν πολιτικές και πρακτικές. Επιπλέον, συνεργάζεται στενά με την Ομάδα Διαχείρισης Συστημάτων Ποιότητας.

Παράλληλα, έχουν οριστεί συγκεκριμένα στελέχη, υπεύθυνα για καίρια θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας όπως η κανονιστική συμμόρφωση, που οργανώνουν και υλοποιούν συγκεκριμένα προγράμματα και πρωτοβουλίες.

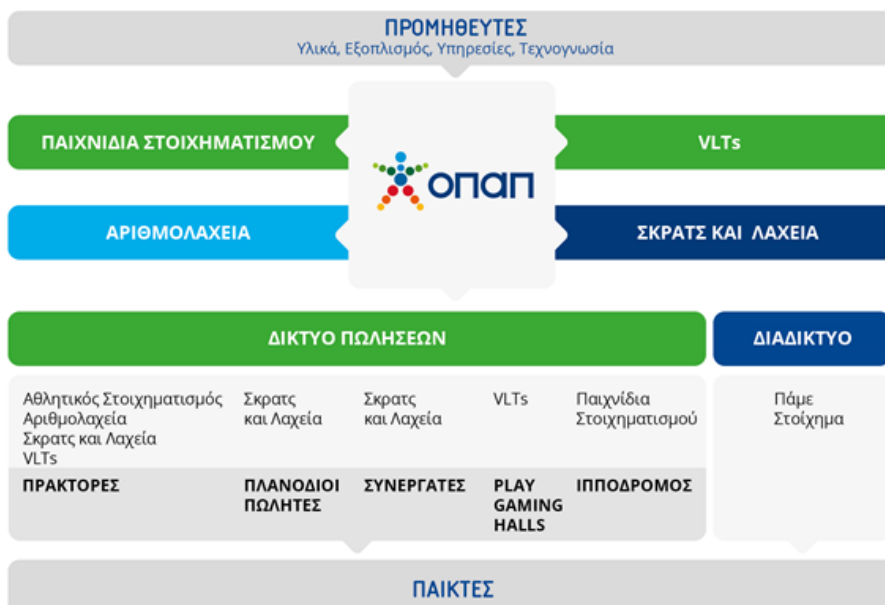
Η δραστηριότητά μας

Προσφέρουμε αριθμολαχεία και παιχνίδια στοιχηματισμού. Τα παιχνίδια στοιχηματισμού έχουν προκαθορισμένη απόδοση, ενώ για τα αριθμολαχεία, συλλέγονται όλα τα στοιχήματα συγκεκριμένου τύπου και στη συνέχεια η απόδοση υπολογίζεται σε συνάρτηση με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές.

Για να παρέχουμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας, εκτός της λειτουργίας της ίδιας της Εταιρείας χρησιμοποιούμε προμηθευτές (υλικών, εξοπλισμού, υπηρεσιών και τεχνογνωσίας), με στόχο την καλύτερη οργάνωση, λειτουργία και διατήρηση των τυχερών παιχνιδιών που προσφέρουμε.

Όλα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες μας διατίθενται μέσω του δικτύου καταστημάτων μας, το οποίο περιλαμβάνει τα πρακτορεία ΟΠΑΠ (στα οποία παρέχουμε εκτός των άλλων απαραίτητο εξοπλισμό, συστήματα πληροφορικής, εκπαίδευση και άλλες υπηρεσίες), πλανόδιους πωλητές και άλλους συνεργάτες (για την πώληση λαχείων SCRATCH και άλλων προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.), καταστήματα παιγνιομηχανημάτων (για VLTs), καθώς και το χώρο ιπποδρομιών στο Μαρκόπουλο.

Ειδικά για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, οι παίκτες έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τα στοιχήματα τους μέσω μιας ειδικά διαμορφωμένης διαδικτυακής πλατφόρμας (www.pamestoixima.gr).

Επιχειρηματικό μοντέλο

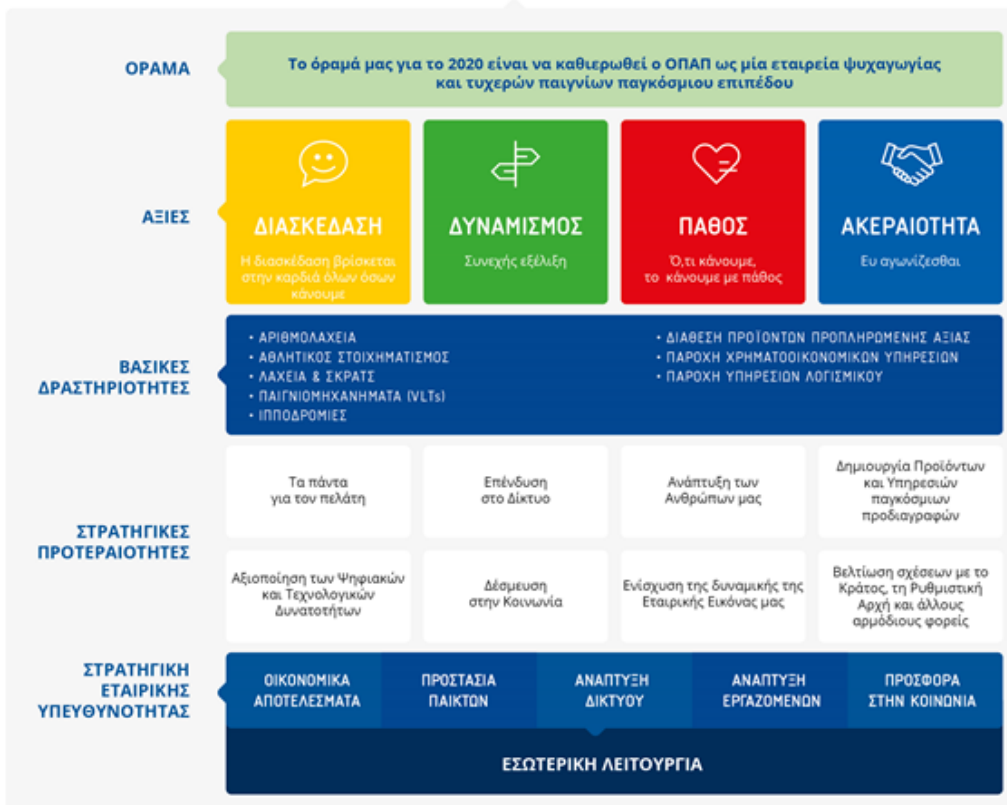
Το επιχειρηματικό μας μοντέλο καθορίζει τις βασικές αρχές λήψης αποφάσεων, οι οποίες διέπουν τις δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες μας για να πετύχουμε τους επιχειρηματικούς μας στόχους, παρέχοντας προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, προωθώντας την εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων, διατηρώντας ισχυρούς δίαυλους επικοινωνίας με τους πράκτορες και τους προμηθευτές μας και εκπληρώνοντας τη δέσμευσή μας για εταιρική υπευθυνότητα.

Το όραμά μας είναι να καθιερωθεί ο ΟΠΑΠ ως μία εταιρεία ψυχαγωγίας και τυχερών παιγνίων παγκόσμιου επιπέδου, διασφαλίζοντας την ανάπτυξη της Εταιρείας, την επέκταση των δραστηριοτήτων της και την αύξηση των κερδών της. Τα θεμέλια του οράματός μας για το 2020 βασίζονται σε 4 βασικές αξίες (Διασκέδαση, Δυναμισμός, Πάθος και Ακεραιότητα). Αυτές οι αξίες υποστηρίζουν ένα φιλικό εργασιακό περιβάλλον και παρέχουν κίνητρα στους εργαζομένους του Ομίλου.

Έχουμε ορίσει 8 στρατηγικές προτεραιότητες που θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε, να καταγράψουμε και να διατηρήσουμε αξία για την Εταιρεία και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μας, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, διαφυλάσσοντας παράλληλα τη μελλοντική επιτυχία του ΟΠΑΠ.

Λειτουργούμε στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Λοταριών (World Lottery Association – WLA) ακολουθώντας τα πρότυπα για το υπεύθυνο παιχνίδι και προσπαθούμε να μετατρέψουμε την επιχειρηματική μας αριστεία σε κοινωνική συμβολή μέσω μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής εταιρικής υπευθυνότητας, όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω μοντέλο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Στρατηγική Εταιρικής Υπευθυνότητας

Έχουμε αναπτύξει τη στρατηγική εταιρικής υπευθυνότητάς μας γύρω από 6 βασικούς πυλώνες, όπως παρουσιάζονται παρακάτω.

Εσωτερική Λειτουργία

Ο στόχος μας

Στόχος μας είναι να λειτουργούμε με υπευθυνότητα σε όλες τις δραστηριότητές μας και παράλληλα να βελτιώσουμε την ανταγωνιστικότητά μας, δημιουργώντας αξία για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Η προσέγγισή μας

Έχουμε θεμελιώσει μια σειρά από κώδικες, πολιτικές και διαδικασίες, στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης, της συμμόρφωσής μας με το κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία μας, και του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης. Μεταξύ των πολιτικών που εφαρμόζουμε είναι και οι παρακάτω:

- Ελληνικός Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (έχει υιοθετηθεί από την Εταιρεία)
- Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς
- Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας
- Πολιτική για την καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας
- Πολιτική Υπεύθυνου Παιχνιδιού
- Πολιτική Προμηθειών
- Περιβαλλοντική και Ενεργειακή Πολιτική
- Πολιτική Ποιότητας
- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας
- Πολιτική Κοινωνικής Μέριμνας
- Ορισμός και Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Πλευρών
- Ορισμός και Αξιολόγηση Κινδύνων για την Υγεία και Ασφάλεια
- Πολιτική Εταιρικής Υπευθυνότητας
- Πολιτική ανάπτυξης Έκθεσης Εταιρικής Υπευθυνότητας
- Πλαίσιο και Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών Ομίλου

Οι πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που ακολουθούμε έχουν αναπτυχθεί σύμφωνα με τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που εξέδωσε το Ελληνικό Συμβούλιο Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΕΣΕΔ). Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς περιγράφει τις βασικές αρχές και τους κανόνες συμπεριφοράς, και παρέχει οδηγίες για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (δηλ. το Διοικητικό Συμβούλιο, τους Επικεφαλής των Μονάδων, τους διευθυντές και τους εργαζόμενους) σε θέματα που

ενδέχεται να προκύψουν στο εσωτερικό της Εταιρείας. Όλοι οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και σε περίπτωση που αντιληφθούν τη μη τήρηση τους, οι εργαζόμενοι και το Διοικητικό Συμβούλιο / Διευθυντές μπορούν να αναφέρουν τις ανησυχίες τους στον προϊστάμενό τους και / ή τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης αντίστοιχα, μέσω του μηχανισμού ανώνυμων πληροφοριών (whistleblowing).

Επιπλέον, έχουμε δημιουργήσει ένα Σύστημα Εσωτερικών Ελέγχων που βασίζεται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και έχει σχεδιαστεί με στόχο να παρέχει διασφάλιση σχετικά με την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των εργασιών, την αξιοπιστία και την πληρότητα των οικονομικών και διαχειριστικών εκθέσεων, καθώς και τη συμμόρφωση με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Έχουμε αναπτύξει μια συστηματική προσέγγιση διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων, με βάση την οποία αναγνωρίζουμε, αξιολογούμε και προτεραιοποιούμε τους βασικούς κινδύνους που ενδέχεται να επηρεάσουν την επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων σε ετήσια βάση. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρακολουθεί το επίπεδο του κινδύνου μέσω της διαδικασίας αξιολόγησης των κυριότερων κινδύνων του Ομίλου.

Ο ΟΠΑΠ, προκειμένου να συμμορφωθεί με την ισχύουσα Απόφαση της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιγνίων αριθ. 129/2/2014, έχει αναπτύξει μια Πολιτική για την 'Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και τη Χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας' (Anti Money Laundering - AML Policy) για τις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε. και Ελληνικά Λαχεία Α.Ε., που ισχύει για όλους τους εργαζόμενους, πράκτορες και πωλητές του ΟΠΑΠ. Διεξάγουμε τακτικούς ελέγχους για θέματα AML, προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συμμόρφωσή τους με την Πολιτική και τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου. Επιπλέον, διεξάγουμε ενδελεχείς ελέγχους για θέματα AML σε όλους τους υποψηφίους που δηλώνουν ενδιαφέρον να συμμετάσχουν στο δίκτυό μας.

Όπως επισημαίνεται στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς του ΟΠΑΠ, όλες οι μορφές απάτης, δωροδοκίας και διαφθοράς είναι παράνομες και μη αποδεκτές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη του Ομίλου ΟΠΑΠ θα πρέπει να αναφέρουν άμεσα τυχόν ανησυχίες για θέματα απάτης, δωροδοκίας και διαφθοράς, σύμφωνα με την Πολιτική Ανώνυμων Πληροφοριών.

Η επιδίωξη της λειτουργικής μας αποδοτικότητας, της ικανοποίησης των πελατών μας, της συνεχούς βελτίωσης καθώς και της διασφάλισης της περιβαλλοντικής και κοινωνικής μας υπευθυνότητας αποτελεί στρατηγική μας δέσμευση. Στο πλαίσιο αυτό έχουμε αναπτύξει και εφαρμόζουμε επιτυχώς ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης για την Ποιότητα, το Περιβάλλον, την Ενέργεια, την Υγεία και Ασφάλεια, έχοντας λάβει πιστοποιήσεις σύμφωνα με τα εξής πρότυπα:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας ISO 9001, πιστοποιημένο από τη Lloyd's Register Quality
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas
- Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας ISO 50001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas

- Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία OHSAS 18001, πιστοποιημένο από τη Bureau Veritas

Οικονομικά αποτελέσματα

Ο στόχος μας

Παράλληλα με τη συνεχή στήριξή μας προς την κοινωνία, επιδιώκουμε να επιτύχουμε υγιή και βιώσιμα οικονομικά αποτελέσματα με στόχο να διασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα της επιχείρησής μας μακροπρόθεσμα. Για το λόγο αυτό σχεδιάσαμε την εταιρική μας στρατηγική με διαφάνεια, στοχεύοντας στην ικανοποίηση των αναγκών των μετόχων και των επενδυτών, στη δημιουργία αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, στη συνεισφορά στην ανάπτυξη και την οικονομική βιωσιμότητα της χώρας αλλά και την ενίσχυση της παρουσίας μας στον κλάδο των τυχερών παιχνιδιών.

Η προσέγγισή μας

Ως μέρος της διαφανούς πληροφόρησης για τα χρηματοοικονομικά μας στοιχεία, δημοσιοποιούμε τις σημαντικές συναλλαγές εντός του Ομίλου Εταιρειών ΟΠΑΠ και των συνδεδεμένων μερών (όπως ορίζεται από το IAS 24).

Δεσμευόμαστε να αξιοποιούμε τη θετική αξία που παράγουμε προς όφελος των ενδιαφερομένων μερών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές μας. Ως εκ τούτου, μέσω του κύκλου εργασιών μας διασφαλίζουμε ότι σημαντικοί οικονομικοί πόροι επιστρέφουν πίσω στην κοινωνία, στους παίκτες (μέσω πληρωμών στους νικητές λαχείων και στοιχηματικών παιχνιδιών), στο δίκτυο (μέσω των συμφωνηθέντων πληρωμών), στους μετόχους (μέσω μερισμάτων), στους προμηθευτές (μέσω αγορών), στους εργαζόμενους (μέσω μισθών, παροχών και ασφαλιστικών πληρωμών), στους παρόχους κεφαλαίων (μέσω τόκων που πληρώνονται για δάνεια), στο ελληνικό κράτος (μέσω της συμμετοχής στα Ακαθάριστα Έσοδα τυχερών παιχνιδιών αλλά και του πληρωτέους φόρους και δασμούς) και μέσω επενδύσεων.

Προστασία Παικτών

Ο στόχος μας

Κατανοούμε ότι η υπεύθυνη διαχείριση των προϊόντων και υπηρεσιών μας είναι επιτακτική, λόγω των πιθανών κινδύνων και συνεπειών που μπορεί να προκύψουν από την υπερβολική συμμετοχή σε τυχερά παιχνίδια. Για το λόγο αυτό, επιδιώκουμε να δημιουργούμε ένα περιβάλλον, στο οποίο θα παρέχεται μια δίκαιη, αξιόπιστη και ασφαλής εμπειρία παιχνιδιού σε όσους επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας για την ψυχαγωγία τους.

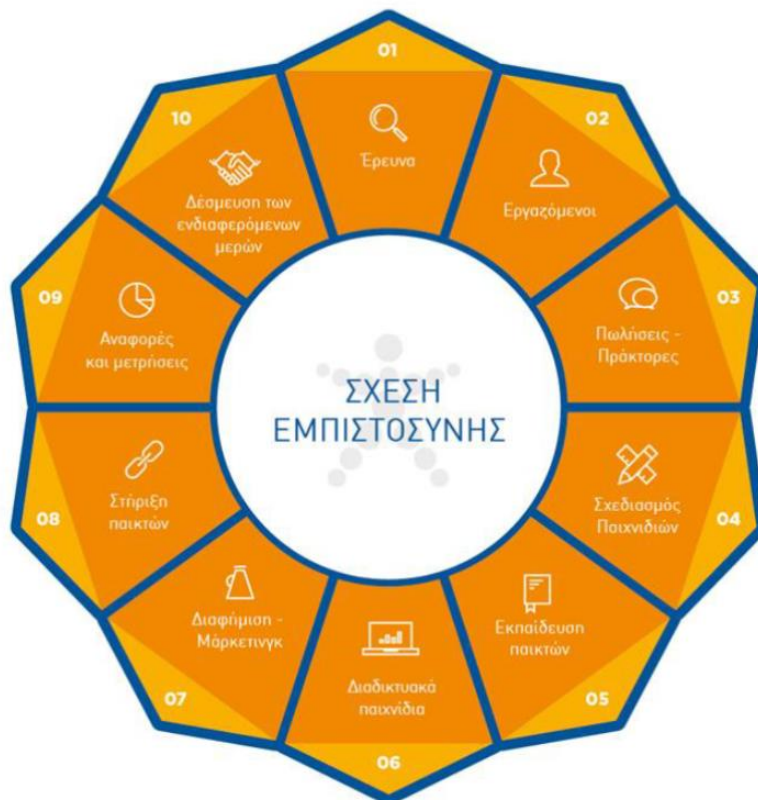
Η προσέγγισή μας

Σε συμφωνία με τον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς και τις Πολιτικές Επικοινωνίας και Διαφήμισης που περιλαμβάνονται στην Πολιτική για το Υπεύθυνο Παιχνίδι, διασφαλίζουμε ότι όλες οι διαφημίσεις μας αλλά και οι ανακοινώσεις μας για εμπορικά θέματα α) είναι νόμιμες, δίκαιες και ειλικρινείς, β) συμμορφώνονται με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο και γ) σέβονται

τις αρχές για το Υπεύθυνο Παιχνίδι. Όλες οι προωθητικές δράσεις πωλήσεων εγκρίνονται από τον αρμόδιο ρυθμιστικό φορέα (Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων-ΕΕΕΠ και / ή την τριμελής Επιτροπή του άρθρου 28, παράγραφος 3Α του Ν. 4002/2011), είναι αξιοπρεπείς, δίκαιες για τους συμμετέχοντες, δεν προκαλούν δυσφημία, σέβονται τα προσωπικά δεδομένα των συμμετεχόντων και συμμορφώνονται με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις ισχύουσες εταιρικές πολιτικές.

Προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι μέθοδοι επικοινωνίας μας είναι υπεύθυνες, συμμορφωνόμαστε πλήρως με την ισχύουσα Απόφαση της ΕΕΕΠ αριθ. 163 / 4Γ / 09.07.2015. «Ρύθμιση θεμάτων εμπορικής επικοινωνίας τυχερών παιγνίων» (ΦΕΚ Β' 1824), η οποία καθορίζει το πλαίσιο αρχών που οφείλουν να εφαρμόζουν οι πάροχοι τυχερών παιγνίων όσον αφορά την προώθηση και προβολή της διοργάνωσης και διεξαγωγής παιγνίων.

Έχουμε δημιουργήσει έναν εσωτερικό και εξωτερικό μηχανισμό για συμβουλές σχετικά με τη δεοντολογική και υπεύθυνη συμπεριφορά των παικτών, καθώς και για την αναφορά παράνομων ιστότοπων τυχερών παιχνιδιών, οι οποίοι θέτουν σε κίνδυνο τον κλάδο τυχερών παιχνιδιών αλλά και τους ίδιους τους παίκτες. Το πλαίσιο λειτουργίας του ΟΠΑΠ για το Υπεύθυνο Παιχνίδι, το οποίο είναι σε συμφωνία με τις αρχές του Διεθνούς Οργανισμού Λοταριών (WLA), περιλαμβάνει μέτρα τα οποία αποσκοπούν στη διασφάλιση μιας υπεύθυνης και βιώσιμης ανάπτυξης, στην προστασία του κοινού και ιδιαίτερα των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων από την υπερβολική έκθεση σε τυχερά παιχνίδια, αλλά και στην πρόληψη τυχόν συμμετοχής ανηλίκων σε τυχερά παιχνίδια.

Αναγνωρίζοντας τις αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού που διέπουν τη λειτουργία μας, δύο διεθνείς ενώσεις μας επιβράβευσαν με τις υψηλότερες διακρίσεις παγκοσμίως για τη δέσμευσή μας στην προστασία των καταναλωτών και στην εξασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος για τους παίκτες μας. Συγκεκριμένα, ο Διεθνής Οργανισμός Λοταριών (WLA) το 2018 μας βράβευσε με το Πιστοποιητικό Υπεύθυνου Παιχνιδιού WLA Κατηγορίας 4, το οποίο είναι το υψηλότερο επίπεδο των Πιστοποιητικών Υπεύθυνου Παιχνιδιού σε παγκόσμιο επίπεδο, βελτιώνοντας έτσι την πιστοποίηση Επιπέδου 3 που είχαμε λάβει το 2015. Επιπλέον, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Λοταριών (European State Lotteries and Toto Association) μας απένειμε το Πιστοποιητικό Εναρμόνισης με τα Πρότυπα Υπεύθυνου Παιχνιδιού για τη συνεπή αφοσίωσή μας στη δημιουργία αρχών Υπεύθυνου Παιχνιδιού μέσω της στρατηγικής και της λειτουργίας μας.

Ενημερώνουμε, εκπαιδεύουμε και δεσμεύουμε τους εργαζομένους μας για το Υπεύθυνο Παιχνίδι, προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συμμόρφωσή τους με τις σχετικές αρχές και τους κανόνες που καθορίζονται από τις πολιτικές και τις πρακτικές μας.

Η εγκυρότητα των διαδικασιών κλήρωσης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της αξιοπιστίας μας και τον σημαντικότερο παράγοντα εμπιστοσύνης στη σχέση μας με τους παίκτες. Επομένως, δίνουμε την ανάλογη σημασία στις συγκεκριμένες διαδικασίες, προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι οι διαδικασίες κλήρωσης θεωρούνται αναμφισβήτητα αξιόπιστες και αντικειμενικές από όλους τους πελάτες μας. Ο ΟΠΑΠ είναι σύμφωνος με τον Κανονισμό Κληρώσεων (ΚΥΑ 7905/27.02.2009 ΦΕΚ Β' 430/10.03.2009), ο οποίος περιγράφει λεπτομερώς όλες τις διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια των κληρώσεων καθώς και όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση δυσλειτουργίας.

Το ζήτημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την εξυπηρέτηση των πελατών μας. Για το λόγο αυτό θεσπίσαμε Γραφείο Προστασίας Δεδομένων και ορίσαμε Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων, ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) που τέθηκε σε ισχύ. Αναπτύξαμε μια σειρά από νέες πολιτικές και διαδικασίες, και αναθεωρήσαμε όλες τις δηλώσεις εμπιστευτικότητας ώστε να εξασφαλίσουμε την πλήρη διαφάνεια στις δραστηριότητες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων. Έχουμε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο. Επίσης, σε τακτική βάση, προχωρά σε αξιολόγηση και έλεγχο των κινδύνων, με στόχο την αναγνώριση και την ιεράρχηση τρωτών σημείων ασφάλειας των πληροφοριών, και τον καθορισμό κατάλληλων σχεδίων αντιμετώπισης των κινδύνων.

Τέλος, στο πλαίσιο της προσπάθειάς μας για βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών μας, παρακολουθούμε συνεχώς τις επιδόσεις μας που σχετίζονται με τους πελάτες μέσω κατάλληλων ερευνών.

Ανάπτυξη Δικτύου

Ο στόχος μας

Αναγνωρίζοντας ότι δραστηριοποιούμαστε σε εξαιρετικά δύσκολες οικονομικές συγκυρίες, επικεντρωνόμαστε στην ανάπτυξη του δικτύου πωλήσεων και στη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας. Στόχος μας είναι να θέσουμε τους πελάτες μας ως την ύψιστη προτεραιότητά μας και να υποστηρίξουμε τους συνεργάτες μας να βελτιώσουν τη λειτουργία τους.

Η προσέγγισή μας

Το δίκτυο διανομής μας είναι ένα από τα μεγαλύτερα αποκλειστικά εμπορικά δίκτυα στην Ελλάδα, περιλαμβάνοντας 3.778 πρακτορεία για την προσφορά των παιχνιδιών και υπηρεσιών μας σε όλη τη χώρα, 428 Gaming Halls, ενώ άλλα 7.189 σημεία πώλησης και 2.279 πλανόδιοι πωλητές χρησιμοποιούνται για τη διανομή λαχείων και Σκρατς. Στην Κύπρο, 199 πρακτορεία προσφέρουν τα παιχνίδια μας.

Ακολουθώντας τη δέσμευσή μας για συνεχή εξέλιξη και ανάπτυξη του δικτύου μας, παρακολουθούμε καθημερινά τις επιδόσεις των πρακτόρων μας και προτείνουμε δράσεις και πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών και την επίτευξη των κοινών μας στόχων.

Σε συνέχεια της προσπάθειάς μας για την άμεση και ουσιαστική επικοινωνία με τους συνεργάτες του δικτύου μας, λειτουργούμε τις διαδικτυακές πύλες «ΟΠΑΠNET» και «ΟΠΑΠNET | PLAY» για τους πράκτορές μας και τους διαχειριστές των Gaming Halls αντίστοιχα.

Παρέχουμε διάφορα προγράμματα εκπαίδευσης στους πράκτορές μας μέσω της ομάδας εκπαίδευσης πωλητών. Όποτε κρίνεται απαραίτητο, οι υπάλληλοι των πρακτορείων και του δικτύου πωλήσεων προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τους κανόνες των παιχνιδιών, το Υπεύθυνο Παιχνίδι, καθώς και τις πρότυπες διαδικασίες και πολιτικές.

Οι πράκτορές μας υποχρεούνται να συμμορφώνονται με την «Προστασία της ελληνικής κοινωνίας από τον εθισμό στα τυχερά παίγνια, την προστασία των ανηλίκων και την προστασία του καταναλωτή». Η μη συμμόρφωση με τις αρχές και τους κανόνες υπεύθυνης λειτουργίας συνιστά λόγο επιβολής κυρώσεων (από προειδοποίηση έως καταγγελία της σύμβασης). Ενημερώνουμε τους πράκτορές μας και τους διαχειριστές των Gaming Halls για την υπεύθυνη λειτουργία τους και διασφαλίζουμε ότι συμμορφώνονται με τις αρχές και τους κανόνες του ΟΠΑΠ.

Μέσω του προγράμματος κατάρτισης του ΟΠΑΠ για το Υπεύθυνο Παιχνίδι οι πράκτορές μας, οι διαχειριστές των Gaming Halls και οι εργαζόμενοί τους είναι σε θέση να αναγνωρίσουν την προβληματική συμπεριφορά παικτών, καθώς επίσης και να παρέχουν συμβουλές για την ελαχιστοποίηση των συνεπειών λόγω υπέρμετρης ενασχόλησης με τα παιχνίδια, αλλά και πληροφορίες αναφορικά με εξειδικευμένα θεραπευτικά κέντρα.

Σύμφωνα με τη δέσμευσή μας να εξασφαλίσουμε τη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις αρχές του Υπεύθυνου Παιχνιδιού, παρακολουθούμε τη συμμόρφωση των πρακτόρων μας μέσω τακτικών

επιτόπιων επιθεωρήσεων. Σε περίπτωση που εντοπιστεί μη συμμόρφωση ενός πράκτορα, ο ΟΠΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να αναστείλει την άδεια του πράκτορα και να καταγγείλει τη σύμβαση.

Ανάπτυξη Εργαζομένων

Ο στόχος μας

Οι Άνθρωποί μας βρίσκονται στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας, δημιουργώντας αξία και συμβάλλοντας στην επιτυχία των μακροπρόθεσμων στρατηγικών μας στόχων και στην επίτευξη του οράματός μας για το 2020. Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε μια μοναδική εμπειρία για όλους τους Ανθρώπους μας, η οποία αντικατοπτρίζει την κουλτούρα και τις αξίες του ΟΠΑΠ. Εστιάζουμε στη διαμόρφωση ενός ιδανικού περιβάλλοντος εργασίας, θέτοντας τους ανθρώπους μας στο επίκεντρο της στρατηγικής μας.

Η προσέγγισή μας

Με στόχο την ταχεία ανάπτυξη και τη βέλτιστη επιχειρησιακή λειτουργία και εξυπηρέτηση πελατών, ο Όμιλος ΟΠΑΠ εντοπίζει και προσλαμβάνει νέα ταλέντα και εξαιρετικούς επαγγελματίες ενισχύοντας διαρκώς την ομάδα μας.

Εκτιμούμε την αφοσίωση των Ανθρώπων μας και εργαζόμαστε συστηματικά για να διασφαλίσουμε μια υγιή ισορροπία της επαγγελματικής και προσωπικής τους ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, σε συνεργασία με εξειδικευμένο συνεργάτη, έχουμε ξεκινήσει το υποστηρικτικό Πρόγραμμα Βοήθειας των Εργαζομένων του ΟΠΑΠ το οποίο προσφέρει υποστήριξη στους Ανθρώπους μας αλλά και στις οικογένειές τους.

Συγχρόνως, επενδύοντας στην εκπαίδευση και την εξέλιξη όλων των εργαζομένων μας, διασφαλίζουμε τη διατήρηση αλλά και την ανάπτυξη των απαραίτητων ταλέντων για την επίτευξη των στρατηγικών μας στόχων. Το 2015, ξεκινήσαμε το πρόγραμμα Operacademy, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες εκπαίδευσης και ανάπτυξης του Ομίλου ΟΠΑΠ και μέσω του οποίου σχεδιάζουμε όλα τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα.

Η υγεία και η ασφάλεια των Ανθρώπων μας είναι αδιαμφισβήτητα εξαιρετικά σημαντικές, καθώς αποτελούν βασική προϋπόθεση για την επιτυχή λειτουργία της επιχείρησής μας. Έχουμε αναπτύξει μια Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία αποδεικνύοντας τη δέσμευσή μας να διαμορφώσουμε μια κουλτούρα πρόληψης σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία. Η Πολιτική έχει επικοινωνηθεί σε όλους τους εργαζομένους και περιγράφει τις ενέργειες που ακολουθεί ο ΟΠΑΠ με στόχο τη συνεχή βελτίωση του χώρου εργασίας. Επιπλέον, εφαρμόζουμε Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία βάσει του προτύπου OHSAS 18001: 2007.

Έχουμε ενσωματώσει την αρχή της ακεραιότητας στις βασικές μας αξίες, καθώς θεωρούμε ότι αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη δημιουργία ενός υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος, το οποίο προάγει την απόδοση των εργαζομένων. Στον Κώδικα Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς μας εκφράζουμε την δέσμευσή μας ενάντια στις διακρίσεις λόγω φυλής, φύλου, οικογενειακής κατάστασης, πολιτικών πεποιθήσεων, θρησκείας, καταγωγής, σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας και αναπηρίας,

καθώς και στις διακρίσεις σε εργασιακά θέματα, όπως οι προσλήψεις, οι μισθοί, οι προαγωγές και η εργασιακή ανέλιξη. Ακολουθούμε αυστηρά τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως περιγράφονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών, ενώ παράλληλα όλοι οι εργαζόμενοί μας καλύπτονται από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Στις αρχές του 2019, υπογράφηκε η νέα επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία καλύπτει όλους τους εργαζομένους της ΟΠΑΠ Α.Ε., μέχρι το Σεπτέμβριο του 2020, με αναδρομική ισχύ από 1/1/2018. Τα βασικά στοιχεία της σύμβασης αφορούν το βασικό μισθό, τα επιδόματα, τις άδειες κ.λπ.. Για τις σχετικές αναδρομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας πραγματοποιήθηκε στο τέλος χρήσης πρόβλεψη ύψους € 651 χιλ.

Προσφορά στην Κοινωνία

Ο στόχος μας

Πιστεύουμε ότι ο ρόλος μας στην κοινωνία ξεπερνά τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες και έχουμε ευθύνη να ενισχύσουμε την κοινωνική ανάπτυξη και ευημερία. Δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, να διευκολύνουμε την ανάπτυξη και την υπεύθυνη λειτουργία της εφοδιαστικής μας αλυσίδας, καθώς και να μειώσουμε το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα και την κατανάλωση φυσικών πόρων.

Η προσέγγισή μας

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης στρατηγικής κοινωνικής προσφοράς του ΟΠΑΠ, εστιάζουμε σε πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας σε τρεις βασικούς τομείς: Υγεία, Αθλητισμός και Απασχόληση. Ταυτόχρονα, δεν παραλείπουμε να στηρίζουμε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες και κοινότητες, ανταποκρινόμενοι σε εξειδικευμένες ανάγκες της κοινωνίας μας.

Για την επίτευξη του στόχου μας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση της συνολικής θετικής επίδρασή μας στην ελληνική οικονομία, εφαρμόσαμε το πρόγραμμα «ΟΠΑΠ Forward». Το πρόγραμμα αυτό έχει σχεδιαστεί για να παρέχει μια μοναδική ευκαιρία σε αναπτυσσόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προσφέροντάς τους εξειδικευμένες υπηρεσίες (στρατηγική καθοδήγηση, εκπαίδευση, πρόσβαση σε επενδυτές κ.λπ.) που θα τις βοηθήσουν να ανακαλύψουν το σύνολο των δυνατοτήτων τους, να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας και να αναπτυχθούν. Ο ΟΠΑΠ, για να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος, συνεργάζεται με τον παγκόσμιο μη κερδοσκοπικό οργανισμό Endeavor. Η Endeavor υποστηρίζει κάποιες από τις πιο υποσχόμενες εταιρείες παγκοσμίως βοηθώντας τις να αναπτυχθούν μέσω ενός μοναδικού δικτύου έμπειρων επιχειρηματικών ηγετών. Με την υποστήριξη της Endeavor, οι επιλεγμένες εταιρείες θα είναι σε θέση να εξελιχθούν ταχύτερα, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της οικονομίας. Το πρόγραμμα υποστηρίζει 50 Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα. Το «ΟΠΑΠ Forward» έχει βοηθήσει τις εταιρείες που συμμετέχουν να δημιουργήσουν 715 νέες άμεσες θέσεις εργασίας και

να υποστηρίξουν άλλες 5.410 νέες έμμεσες θέσεις εργασίας μέσω της δημιουργίας νέων συνεργασιών, ενώ παράλληλα αύξησαν το συνολικό κύκλο εργασιών τους κατά 21%.

Στηρίζοντας τις προσπάθειές μας για αναβάθμιση των ιατρικών υποδομών, συνεχίζουμε τις ανακαινίσεις των Παιδιατρικών Νοσοκομείων «Η Αγία Σοφία» και «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού». Το φιλόδοξο έργο μας είναι σε πλήρη εξέλιξη και μετά την ολοκλήρωσή του, τα δύο εξειδικευμένα Νοσοκομεία θα είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των παιδιών από όλη την Ελλάδα σε υψηλής ποιότητας εγκαταστάσεις. Εντός του 2019 οι εργασίες ανακαίνισης των δύο Νοσοκομείων ολοκληρώθηκαν κατά 64%. Συγκεκριμένα παραδόθηκαν ο 2ος όροφος της Πτέρυγας Α' της Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας και ο χώρος υποδοχής της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού του νοσοκομείου «Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού» και οι Παιδιατρικές Νοσηλευτικές Μονάδες του 4ου ορόφου του Νοσοκομείου «Η Αγία Σοφία».

Έχοντας θέσει ως προτεραιότητα να αναπτύξουμε τις βάσεις και να δημιουργήσουμε αξία για τις μελλοντικές γενιές, συνεχίσαμε το πρόγραμμα των «Αθλητικών Ακαδημαϊκών» για τέταρτο έτος, σε μια προσπάθεια να εμπνεύσουμε τις αξίες του δίκαιου παιχνιδιού και της ομαδικής εργασίας στα παιδιά. Συνολικά, 210 ακαδημίες ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα. Το Δεκέμβριο του 2019, στο πρόγραμμα εντάχθηκαν 50 ακαδημίες καλαθοσφαίρισης.

Ο ΟΠΑΠ επιδιώκει να καλλιεργεί το αίσθημα του εθελοντισμού μεταξύ των εργαζομένων του, προωθώντας μια σειρά εθελοντικών δράσεων και διευκολύνοντας τη συμμετοχή των εργαζομένων του. Αναγνωρίζουμε πλήρως ότι οι δραστηριότητες και οι δράσεις των προμηθευτών μας μπορούν να επηρεάσουν την υπεύθυνη λειτουργία του ΟΠΑΠ και ως εκ τούτου προσπαθούμε να οικοδομήσουμε μια βιώσιμη εφοδιαστική αλυσίδα. Συνεργαζόμαστε με τους προμηθευτές μας με διαφανή και αντικειμενικό τρόπο, προσφέροντας ίσες ευκαιρίες σε όλους. Χρησιμοποιούμε την επιρροή και το μέγεθός μας για να στηρίξουμε την τοπική οικονομία στις περιοχές που δραστηριοποιούμαστε, μέσω συνεργασιών με τοπικούς προμηθευτές και αγορών τοπικών προϊόντων.

Λαμβάνουμε υπόψη μας τα παγκόσμια περιβαλλοντικά ζητήματα και εργαζόμαστε συστηματικά για την ελαχιστοποίηση των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεών μας σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων μας, συμμορφούμενοι με την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και τις σχετικές διατάξεις, και εκτελώντας όλες τις απαραίτητες εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σύμφωνα με το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο είναι πιστοποιημένο κατά ISO 14001: 2015, διαχειριζόμαστε τις δραστηριότητές μας με τρόπο που αποτρέπει τη ρύπανση του περιβάλλοντος, τόσο όσον αφορά τη λειτουργία μας, όσο και τις δραστηριότητες των κύριων προμηθευτών μας, μέσω συγκεκριμένων όρων στους διαγωνισμούς, αναθέσεων και συμβάσεων. Επιπλέον, από το Νοέμβριο του 2018, εφαρμόζουμε ένα Σύστημα Διαχείρισης Ενέργειας, πιστοποιημένο σύμφωνα με το πρότυπο ISO5001, συμμορφούμενοι με τις νομικές υποχρεώσεις για την ενεργειακή διαχείριση που ορίζονται στο Νόμο 4342 / 2015.

Προσδιορισμός των ουσιωδών θεμάτων για τη βιώσιμη λειτουργία μας

Ο ΟΠΑΠ ενημερώνεται διαρκώς για τα παγκόσμια οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα που επηρεάζουν τις επιχειρήσεις, διασφαλίζοντας ότι τα θέματα αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό της στρατηγικής μας βιώσιμης ανάπτυξης. Ως η μεγαλύτερη Εταιρεία τυχερών παιχνιδιών στην Ελλάδα, αναγνωρίζουμε το μέγεθος των επιχειρηματικών μας δραστηριοτήτων και τις επακόλουθες επιπτώσεις που μπορεί να έχουν για την οικονομία, το περιβάλλον και την κοινωνία. Για το λόγο αυτό, προσδιορίζουμε τα ουσιώδη ζητήματα που είναι πιο σημαντικά τόσο για τη βιώσιμη ανάπτυξή μας, όσο και για τα ενδιαφερόμενα μέρη μας. Το 2017 εντοπίσαμε και προτεραιοποιήσαμε τα θέματα αυτά μέσω συγκεκριμένης μεθοδολογίας που περιελάμβανε 4 στάδια, ως εξής:

Στάδιο 1: Πλαίσιο Θεμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης

Λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τη στρατηγική του ΟΠΑΠ, τις μελλοντικές τάσεις και τις τρέχουσες πρακτικές του κλάδου εντοπίσαμε 38 πιθανά ουσιώδη θέματα βιώσιμης ανάπτυξης.

Στάδιο 2: Ανάλυση Ουσιωδών Θεμάτων από τη Διοίκηση του ΟΠΑΠ

Τα περισσότερα από αυτά τα θέματα είχαν ήδη συμπεριληφθεί στο μητρώο εταιρικών κινδύνων του ΟΠΑΠ, το οποίο περιλαμβάνει τον πλήρη κατάλογο των κινδύνων που εντοπίζονται και αξιολογούνται από την Ανώτατη Διοίκηση (δηλ. Γενικούς Διευθυντές). Ο Διευθύνων Σύμβουλος και το ΔΣ παρακολουθούν τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της.

Για κάθε ζήτημα, η Ανώτατη Διοίκηση αξιολογεί τον πιθανό αντίκτυπο και την πιθανότητα να συμβεί.

Τα νέα θέματα που δεν είχαν αξιολογηθεί κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων αξιολογήθηκαν σε δεύτερη φάση από μέλη της Ανώτατης Διοίκησης.

Στάδιο 3: Συμμετοχή Ενδιαφερομένων Μερών

Για να αξιολογήσουμε τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, χρησιμοποιήσαμε την πληροφόρηση και τα μηνύματα που λαμβάνουμε μέσω της επικοινωνίας μας μαζί τους, καθώς και τα ευρήματα όλων των διαθέσιμων ερευνών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Οι πληροφορίες ανακτήθηκαν από διάφορες πηγές και μονάδες των δραστηριοτήτων μας.

Στάδιο 4: Προτεραιοποίηση

Τα αποτελέσματα των παραπάνω διαδικασιών συνδυάστηκαν για τη δημιουργία του χάρτη ουσιωδών θεμάτων (όπως παρουσιάζεται παρακάτω), ο οποίος απεικονίζει τη σημαντικότητα όλων των θεμάτων για τον ΟΠΑΠ και τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Αναγνωρίζουμε ότι όλα τα θέματα είναι σημαντικά για τη βιώσιμη ανάπτυξή μας, εστιάζουμε όμως στα ζητήματα που προσδιορίστηκαν ως πιο σημαντικά από τον ΟΠΑΠ και τα ενδιαφερόμενα μέρη μας.

Χάρτης Ουσιωδών Θεμάτων ΟΠΑΠ

Βασικά αποτελέσματα για το 2019

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικοί δείκτες για το 2019. Το σύνολο των αποτελεσμάτων για την επίδοσή μας σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας θα παρουσιαστεί στο Integrated Report (χρηματοοικονομικά και μη-χρηματοοικονομικά στοιχεία) που θα εκδώσει ο Όμιλος ΟΠΑΠ μέσα στο 2020.

Δείκτης	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Εσωτερική Λειτουργία		
Καταδικαστικές αποφάσεις για διαφθορά ή δωροδοκία κατά του ΟΠΑΠ ή των εργαζομένων του (αριθμός)	-	-
Συνολική αξία προστίμων ή κυρώσεων (δηλ. ακόμη και αν ασκήθηκε έφεση) για τη μη συμμόρφωση με νόμους και κανονισμούς σχετικά με περιστατικά διαφθοράς και δωροδοκίας (€)	-	-
Προστασία Παικτών		
Ενημέρωση εργαζομένων για το Υπεύθυνο Παιχνίδι (%)	100% ¹	100%
Ενημέρωση Πρακτόρων για το Υπεύθυνο Παιχνίδι (%)	100%	100%

Δείκτης	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ανάπτυξη Δικτύου		
Καταστήματα ΟΠΑΠ (αριθμός)	3.977	3.778
Gaming Halls (αριθμός)	428	428
Επιπρόσθετα σημεία πώλησης για τα προϊόντα της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ (αριθμός)	9.468	-
Ανάπτυξη Εργαζομένων		
Εργαζόμενοι (αριθμός)	1.577	1.158
Εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (%)	96%	100%
Εργαζόμενοι με συμβάσεις αορίστου χρόνου (%)	96%	96%
Γυναίκες Εργαζόμενες (%)	39%	44%
Θανάσιμα ατυχήματα (αριθμός)	-	-
Παράπονα σχετικά με θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων (συμπεριλαμβανομένης της παιδικής, εξαναγκαστικής και υποχρεωτικής εργασίας), τα οποία κατατέθηκαν μέσω επίσημων μηχανισμών παραπόνων (αριθμός)	-	-
Προσφορά στην Κοινωνία		
Δράσεις για την κοινωνία (αριθμός)	790	508
Κοινωνική συνεισφορά (εκατ. €)	25	20
Σημαντικοί προμηθευτές ² με συμβατικές ρήτρες για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης (π.χ. εργασιακές πρακτικές, περιβαλλοντικά ζητήματα, επιπτώσεις στην κοινωνία, ανθρώπινα δικαιώματα όπως παιδική, καταναγκαστική και υποχρεωτική εργασία) (%)	39%	51%
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (MWh)	6.117	3.698 ³
Κατανάλωση νερού (m ³)	60.815	10.853 ³
Κατανάλωση χαρτιού (σε τόνους)	23	9 ⁴

¹ Τα στοιχεία αναφέρονται στους εργαζόμενους όλων των εταιρειών με δραστηριότητες τυχερών παιγνίων, δηλ. τις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΟΡΑΡ CYPRUS LTD, ΟΡΑΡ SPORTS LTD και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

² Ως σημαντικοί προμηθευτές ορίζονται οι προμηθευτές των οποίων η ετήσια αμοιβή ξεπερνά τα € 50.000.

³ Τα στοιχεία αναφέρονται στις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε. and TORA WALLET Α.Ε.

⁴ Τα στοιχεία αναφέρονται στις εταιρείες ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.

7. Μερισματική πολιτική της ΟΠΑΠ Α.Ε. - Διάθεση καθαρών κερδών

Σχετικά με τη διανομή μερίσματος για τη χρήση 2019, η Διοίκηση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας καθυστερούν την πρότασή τους λαμβάνοντας υπόψιν την άγνωστη διάρκεια του κλεισίματος του δικτύου λιανικής πώλησης λόγω της κρίσης του κορονοϊού. Η απόφαση για τη διανομή μερίσματος θα ληφθεί χρονικά, κοντά στην Ετήσια Γενική Συνέλευση τον Ιούνιο του 2020, όπου οι επιπτώσεις της κρίσης και οι προοπτικές της Εταιρείας θα καταστούν σαφέστερες.

Σημειώνεται ότι για τη χρήση 2018, η Εταιρεία διένειμε συνολικό μέρισμα ποσού € 0,70 ανά μετοχή πριν από την παρακράτηση φόρων (σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία).

8. Αριθμός και ονομαστική αξία μετοχών

Όλες οι μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Εταιρεία είναι κοινές μετοχές.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με συνεδρίαση του στις 12.07.2019, αποφάσισε την έκδοση 2.623.443 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ (€0,30) εκάστης.

Συνεπώς, ο συνολικός εγκεκριμένος αριθμός κοινών μετοχών ήταν 321.623.443 στις 31.12.2019 με ονομαστική αξία € 0,30 ανά μετοχή (€ 0,30 το έτος 2018). Όλες οι εκδοθείσες μετοχές είναι πλήρως εξοφλημένες.

9. Λοιπά

Υποκαταστήματα

Ο Όμιλος κατέχει συνολικά τρία υποκαταστήματα τα οποία λειτουργούν σαν πρακτορεία ΟΠΑΠ προσφέροντας στους πελάτες το σύνολο των προϊόντων και των υπηρεσιών της ΟΠΑΠ Α.Ε., της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., της TORA DIRECT Α.Ε. και της TORA WALLET Α.Ε.. Τα δύο υποκαταστήματα ανήκουν στην Εταιρεία και βρίσκονται:

1. Λεωφόρος Αθηνών 108, Αθήνα το οποίο λειτουργεί σαν πρότυπο κατάστημα
2. Αγίου Γεωργίου Πατριαρχικό Πυλαίας 5, Θεσσαλονίκη

Τέλος, το τρίτο είναι υποκατάστημα της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και βρίσκεται στο Μαρκόπουλο Αττικής.

Έρευνα και ανάπτυξη

Δύο εταιρείες του Ομίλου, η NEUROSOFT Α.Ε. και η TORA DIRECT Α.Ε. πραγματοποιούν δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη με σκοπό τη υλοποίηση λογισμικών και άλλων προϊόντων τεχνολογίας είτε προς ίδια χρήση είτε προς πώληση σε τρίτους.

10. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης 2019 και μέχρι την ημερομηνία ανακοίνωσης της ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Έκτακτο μέρισμα

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με συνεδρίαση του στις 08.01.2020, ενέκρινε τη διανομή συνολικού μεικτού εκτάκτου μερίσματος € 1 ανά μετοχή της Εταιρείας από μη διανεμηθέντα κέρδη της Εταιρείας μέχρι και την χρήση που έληξε την 31.12.2018. Το μεικτό ποσό ανέρχεται συνολικά σε € 319.793 χιλ.. Η διανομή θα πραγματοποιηθεί με την εφαρμογή του προγράμματος επανεπένδυσης μερίσματος πενταετούς διάρκειας, όπως εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στις 22.05.2019.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ Α.Ε.

Με την από 08.01.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας αποφασίστηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας μέχρι ποσού € 13.095 χιλ., με έκδοση μέχρι 43.648.896 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών στο πλαίσιο του προγράμματος επανεπένδυσης του εκτάκτου μερίσματος.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου καλύφθηκε μερικώς με συνέπεια την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά € 3.295 χιλ. με την έκδοση 13.084.373 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστης. Συνεπεία αυτού, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον στο ποσό των € 100.412 χιλ., διαιρούμενο σε 334.707.816 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστης. Δεδομένου ότι η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών της Εταιρείας ήταν ίση με € 11,26, η συνολική υπέρ το άρτιον αξία των ως άνω νέων μετοχών, ύψους € 143.404 χιλ., μεταφέρθηκε στον λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

Εισαγωγή νέων μετοχών προς διαπραγμάτευση

Στις 10.02.2020, τέθηκαν 13.084.373 νέες, κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών ως αποτέλεσμα της επανεπένδυσης του έκτακτου μερίσματος της χρήσης 2018 που πραγματοποιήθηκε από 2.900 δικαιούχους μετόχους με τιμή διάθεσης € 11,26.

Προπληρωμή ομολογιών

Η Εταιρεία, δυνάμει της από 29.01.2020 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, αποφάσισε να προπληρώσει στις 23.03.2020 το σύνολο της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που έχει εκδώσει και διαθέσει μέσω δημόσιας προσφοράς δυνάμει του από 08.03.2017 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως €200.000 χιλ. και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων.

Οι ομολογιούχοι έλαβαν στις 23.03.2020 €1 χιλ. ανά ομολογία και τους δεδουλευμένους τόκους μέχρι τότε.

Επιπτώσεις από τον κορωνοϊό (COVID-19)

Προτεραιότητες του Ομίλου και της Εταιρείας

Η Εταιρεία έχει θέσει τρεις σαφείς στόχους για αυτή την έκτακτη περίοδο:

1. Προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, των πρακτόρων και των κοινοτήτων που δραστηριοποιείται
2. Λήψη μέτρων για τον περιορισμό των επιπτώσεων ενόψει της επικείμενης επαναφοράς των δραστηριοτήτων της Εταιρείας σε κανονικές συνθήκες
3. Προστασία της οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας

Δίκτυο καταστημάτων

Στις 13.03.2020, η Ελληνική Κυβέρνηση εξέδωσε την απόφασή της να επιβάλει προσωρινή αναστολή λειτουργίας σειράς καταστημάτων λιανικής, εμπορικών κέντρων και άλλων σημείων συνάθροισης κοινού, με στόχο τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Ως αποτέλεσμα, αναστάλη η λειτουργία των καταστημάτων ΟΠΑΠ και PLAY για δύο εβδομάδες, από τις 14.03.2020 έως τις 31.03.2020, η οποία παρατάθηκε έως και τις 11.04.2020. Επιπροσθέτως, οι εγκαταστάσεις του υποδρόμου στο Markorouli Park παραμένουν κλειστές. Επίσης, αναστάληκε η λειτουργία των καταστημάτων ΟΠΑΠ στην Κύπρο, από τις 16.03.2020 έως τις 15.04.2020. Τέλος, τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών, που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα έως τις 06.04.2020, επηρεάζουν και τη διανομή προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. (Σκρατς & Λαχεία) από πλανόδιους πωλητές.

Online δραστηριότητα

Η διαδικτυακή δραστηριότητα του ΟΠΑΠ, παρότι εξακολουθεί να έχει μικρή συνεισφορά στα συνολικά έσοδα του Ομίλου, ενισχύθηκε στον τομέα των αριθμολαχείων, τις τελευταίες ημέρες μετά την αναστολή λειτουργίας του δικτύου των καταστημάτων. Σε αυτό βοήθησε και η προσθήκη τρίτης εβδομαδιαίας κλήρωσης στο ΤΖΟΚΕΡ, που διεξάγεται κάθε Τρίτη, από τις 31 Μαρτίου 2020. Αντίστοιχα με άλλες στοιχηματικές εταιρείες, ο τομέας αθλητικού στοιχηματισμού έχει επηρεαστεί σημαντικά από την αναβολή ή/και τη ματαίωση σημαντικών αθλητικών διοργανώσεων παγκοσμίως. Συνολικά, η Εταιρεία προωθεί την περαιτέρω επέκταση της διαδικτυακής της παρουσίας, με την προσθήκη νέων παιχνιδιών στο χαρτοφυλάκιο διαδικτυακών προϊόντων του.

Επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα

Οι πρόσφατες εξελίξεις αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας για το οικονομικό έτος 2020. Το εύρος των επιπτώσεων θα εξαρτηθεί από παράγοντες όπως η διάρκεια της επιδημίας, η διάρκεια των ισχύοντων περιοριστικών μέτρων, τυχόν λήψη επιπροσθέτων μέτρων από τις κυβερνήσεις, καθώς και το μέγεθος της επακόλουθης οικονομικής αποδιοργάνωσης. Αναφορικά με το δίκτυο καταστημάτων, το επιχειρησιακό μοντέλο του ΟΠΑΠ βασίζεται αποκλειστικά σε εμπορικούς

αντιπροσώπους (πράκτορες), οι οποίοι αποζημιώνονται με βάση προμήθεια που συνδέεται με τα έσοδα από παίγνια που έχουν δημιουργηθεί. Επίσης, υφίστανται και αντίστοιχες συμφωνίες αποζημίωσης βάση εσόδων με παρόχους, για ορισμένα από τα μεγαλύτερα προϊόντα μας, ιδιαίτερα για τα VLTs και τον Αθλητικό Στοιχηματισμό. Αυτό το επιχειρησιακό μοντέλο συμβάλλει στη διατήρηση των σταθερών εξόδων σε σχετικά χαμηλό επίπεδο, επιτρέποντας στον ΟΠΑΠ να διαχειριστεί καλύτερα τον αντίκτυπο στην κερδοφορία του.

Ο οικονομικός αντίκτυπος σε μηνιαία βάση, υποθέτοντας επέκταση των υφιστάμενων περιορισμών, εκτιμάται σε €130.000 χιλ. - €140.000 χιλ. σε επίπεδο Καθαρών Εσόδων προ Εισφορών (GGR) του Ομίλου και σε € 50.000 χιλ. - € 53.000 χιλ. σε επίπεδο Κερδών προ τόκων, φόρων κι αποσβέσεων (EBITDA). Ο ΟΠΑΠ προχωρά ήδη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να περιορίσει αυτόν τον πιθανό αντίκτυπο.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες, την αβεβαιότητα και το ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον, ο ΟΠΑΠ στοχεύει στη μεγιστοποίηση της ρευστότητας του Ομίλου. Ο ΟΠΑΠ διαφυλάσσει ήδη τις ταμειακές ροές του, επανεξετάζοντας το επενδυτικό του πλάνο, διατηρώντας επαρκές κεφαλαίο κίνησης και εντοπίζοντας ευκαιρίες εξοικονόμησης κόστους που δεν θα επηρεάσουν την επιτυχή δραστηριοποίηση της Εταιρείας και των θυγατρικών της μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, ο ΟΠΑΠ έχει ήδη εξασφαλίσει πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους €300.000 χιλ. ενώ, η διαθέσιμη ρευστότητά του Ομίλου, στις 26.03.2020 ανερχόταν σε € 353.000 χιλ.. Η Διοίκηση αξιολόγησε την ταμειακή κατάσταση του Ομίλου και της Εταιρείας και προέβη σε ανάλυση ευαισθησίας για τις μελλοντικές της για ταμειακές ροές. Επίσης, είναι βέβαιη ότι η Εταιρεία διαθέτει επαρκή ταμειακή ρευστότητα για να αποπληρώσει τους πιστωτές της και να εκπληρώσει μελλοντικές υποχρεώσεις πληρωμής.

Αναφορικά με τους όρους των συμβάσεων δανείων, ο Όμιλος πρέπει να συμμορφώνεται με ορισμένους όρους (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών δεικτών) και η συμμόρφωση αυτή εξετάζεται σε 6μηνιαία και ετήσια βάση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος συμμορφώνεται με τους όρους αυτούς και κατά συνέπεια έχει ταξινομήσει τα δάνειά του ως μακροπρόθεσμα. Ο οικονομικός αντίκτυπος του COVID-19 στις δραστηριότητες του Ομίλου, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, είναι αβέβαιος τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση, με σκοπό να ζητήσει έγκαιρα από τις τράπεζες και να επιτύχει την παραίτησή του σχετικά με τις προαναφερόμενες υποχρεώσεις συμμόρφωσης.

Επιχειρησιακή Συνέχεια

Ο ΟΠΑΠ έχει θέσει σε εφαρμογή σειρά μέτρων για τη διασφάλιση της ομαλής επιχειρησιακής του λειτουργίας (στον περιορισμένο βαθμό που διατίθενται τα προϊόντα του επί του παρόντος), υλοποιώντας σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας, όπου είναι απαραίτητο, ώστε να εξασφαλίσει τη γρήγορη επαναφορά των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, μόλις αρθούν οι περιορισμοί. Επιπλέον, πολλά τμήματα του Ομίλου συνεχίζουν κανονικά τη λειτουργία τους, παρότι εφαρμόζεται μοντέλο εργασίας εξ αποστάσεως.

11. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος παρουσιάζει ορισμένους Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης εκτός ΔΠΧΑ που απορρέουν από τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και ιδιαίτερα το δείκτη «Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)». Οι δείκτες που ορίζονται και υπολογίζονται αναλυτικά κατωτέρω, χρησιμοποιούνται ευρέως προκειμένου να παρουσιάσουν τη σχέση κερδών με το επίπεδο δανεισμού του Ομίλου και τη δυνατότητα εξυπηρέτησης του χρέους. Οι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης της Απόδοσης δε θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υποκαθιστούν άλλα μεγέθη που έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στα ΔΠΧΑ.

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	Δ %
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) / Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	25,5%	22,9%	11,4%
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας / Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	12,5%	9,3%	34,9%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) / Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	38,0%	34,0%	11,7%
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας / Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	18,6%	13,8%	35,2%
Καθαρός Δανεισμός	473.414	458.996	3,1%
Συνολικός δανεισμός / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	144,7%	85,6%	69,0%
Καθαρός δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)	1,1	1,3	(11,6%)

Δείκτης Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) της περιόδου προς τα Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) της περιόδου.

Δείκτης Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Καθαρών Κερδών της περιόδου προς τα Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) της περιόδου.

Δείκτης Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων από παιχνίδια

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) της περιόδου προς τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια της περιόδου.

Δείκτης Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας ως ποσοστό % επί των καθαρών εσόδων από παιχνίδια

Υπολογίζεται ως ο λόγος των Καθαρών Κερδών της περιόδου προς τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια της περιόδου.

Καθαρός Δανεισμός

Υπολογίζεται ως το άθροισμα Βραχυπρόθεσμων Δανείων πλέον Μακροπρόθεσμων Δανείων τέλους περιόδου μείον το υπόλοιπο των λογαριασμών «Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα», «Μακροπρόθεσμες επενδύσεις» και «Βραχυπρόθεσμες επενδύσεις» τέλους περιόδου. Μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του Καθαρού Δανεισμού από το 2019 και μετά.

Συνολικός Δανεισμός / Ίδια Κεφάλαια

Υπολογίζεται ως ο λόγος του αθροίσματος Βραχυπρόθεσμων Δανείων πλέον Μακροπρόθεσμων Δανείων τέλους περιόδου προς το Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων τέλους περιόδου. Μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του Συνολικού Δανεισμού από το 2019 και μετά.

Καθαρός Δανεισμός / Κέρδη προ φόρων, τόκων & αποσβέσεων (EBITDA) τελευταίων δώδεκα μηνών

Υπολογίζεται ως ο λόγος του Καθαρού Δανεισμού (βλ. ανωτέρω) προς τα Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) των τελευταίων δώδεκα μηνών.

Καθαρός Δανεισμός εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16

Ο Καθαρός Δανεισμός εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιείται από τη διοίκηση για να αξιολογήσει τη κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου, εξαιρώντας τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις, για σκοπούς συγκρισιμότητας με τα προηγούμενα έτη.

Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16

Ορίζεται αφαιρώντας από το EBITDA τις προσαρμογές των εξόδων που σχετίζονται με τις μισθώσεις και χρησιμοποιείται από τη διοίκηση ώστε να διευκολυνθεί η συγκρισιμότητα με τα προηγούμενα έτη.

Κατωτέρω παρουσιάζονται οι Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης εξαιρώντας την επίδραση που είχε στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16:

(Ποσά σε χιλιάδες ευρώ)	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	Δ %
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16 / Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	24,9%	22,9%	8,9%
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16/ Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	12,6%	9,3%	35,5%
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16/ Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	37,1%	34,0%	9,2%
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε Μετόχους της Εταιρείας εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16/ Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	18,7%	13,8%	35,9%
Καθαρός Δανεισμός εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16	408.634	458.996	(11,0%)
Συνολικός δανεισμός εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16 / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16	136,2%	85,6%	59,0%
Καθαρός δανεισμός εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16 / Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) εξαιρουμένου του ΔΠΧΑ 16	1,0	1,3	(21,9%)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΟΠΑΠ Α.Ε. ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡ. 7-8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε ενενήντα έξι εκατομμύρια τετρακόσιες ογδόντα επτά χιλιάδες τριάντα δύο ευρώ και ενενήντα λεπτά (€96.487.032,90), διαιρούμενο σε τριακόσιες είκοσι μία εκατομμύρια εξακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες τετρακόσιες σαράντα τρεις (321.623.443) κοινές ονομαστικές, με δικαίωμα ψήφου, μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ (€ 0,30) εκάστη. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας, με την από 12.07.2019 συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της, αυξήθηκε κατά επτακόσιες ογδόντα επτά χιλιάδες τριάντα δύο Ευρώ και ενενήντα λεπτά (€787.032,90) με την έκδοση δύο εκατομμυρίων εξακοσίων είκοσι τριών χιλιάδων τετρακοσίων σαράντα τριών (2.623.443) νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας 0,30 Ευρώ εκάστης, που προέκυψαν από τη μερική κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου λόγω της επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018.

Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της, ισοδυναμούν με το ποσοστό συμμετοχής τους στο καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της και ειδικότερα:

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας.
- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας καθώς επίσης και το δικαίωμα στην περιουσία της σε περίπτωση εκκαθάρισης. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Εταιρεία μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής ανακοινώνεται από την Εταιρεία μέσω των μέσων ενημέρωσης που προβλέπονται στο Ν. 3556/2007 και τις οικείες αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους κατά το οποίο ενέκρινε την διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.

- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων διατηρεί όλες τις αρμοδιότητες και εξουσίες της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 46 του καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβασή τους από το καταστατικό.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007

Οι μέτοχοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που βάσει δήλωσής τους την 31.12.2019 κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Επωνυμία	Ποσοστό
Emma Delta Hellenic Holdings Limited	32,7%
Sazka Group a.s.	7,3%
Επενδυτικό Κοινό	60,0%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται από τις διατάξεις του καταστατικού της Εταιρείας περιορισμοί των δικαιωμάτων ψήφου στους κατόχους αυτών.

6. Συμφωνίες μετόχων γνωστές στην Εταιρεία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων Μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του καταστατικού της Εταιρείας, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 13 του Ν. 4548/2018, μπορεί να εκχωρείται στο Διοικητικό Συμβούλιο το δικαίωμα, με απόφασή του που θα λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) τουλάχιστον του συνόλου των Μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία. Η εξουσία αυτή του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει την εξαετία για κάθε ανανέωση. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο του καταστατικού, με απόφαση της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπίζεται πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Δ.Σ. και στο προσωπικό της Εταιρείας, καθώς επίσης και των συνδεδεμένων με αυτή εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης (option) απόκτησης μετοχών, με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 26 του Ν. 4548/2018. Δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 48-52 του Ν. 4548/2018, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών Εταιρείες μπορούν να αποκτούν ίδιες μετοχές, με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων τους, η οποία ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των προβλεπόμενων αποκτήσεων και, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που είναι δυνατόν να αποκτηθούν και τη διάρκεια για την οποία χορηγείται η έγκριση. Η απόκτηση αυτών γίνεται με ευθύνη των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22.05.2019 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κατάχρησης αγοράς και του συμπληρωματικού του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1052 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται σε προγράμματα επαναγοράς και μέτρα

σταθεροποίησης σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε 24 μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση, ήτοι το αργότερο μέχρι και 21.05.2021, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των € 15,00 ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι € 0,30 ανά μετοχή.

Η εταιρεία κατέχει κατά την 31.12.2019 1.829.624 ίδιες μετοχές οι οποίες αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των ετών 2015, 2016, 2017 και 2018.

9. Σημαντικές συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα των συμφωνιών αυτών

Δεν υφίσταται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμό της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2020

Kamil Ziegler

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

III. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Οι συνημμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31.12.2019 του Ομίλου και της Εταιρείας εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΟΠΑΠ Α.Ε. στις 31.03.2020 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρείας www.opap.gr καθώς και στο διαδικτυακό τόπο του Χ.Α. όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποίησής τους.

Επισημαίνεται ότι τα δημοσιευθέντα συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση, την οικονομική θέση και τα συνολικά εισοδήματα του Ομίλου και της Εταιρείας αλλά δεν παρέχουν την ολοκληρωμένη εικόνα της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων των χρηματοοικονομικών επιδόσεων και των ταμειακών ροών της Εταιρείας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Οι ελεγκτές των ενοποιημένων και εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΟΠΑΠ Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31.12.2019 είναι η ελεγκτική εταιρεία ΠράιςγουοτερχαουςΚούπερς Ανώνυμος Ελεγκτική Εταιρεία, ενώ για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 ήταν η ελεγκτική εταιρεία KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε..

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε..

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. (Εταιρεία και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Εταιρεία και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ.(1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014. Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύρια θέματα ελέγχου

Αναγνώριση εσόδων βασιζόμενη σε πολύπλοκα πληροφοριακά συστήματα - Καθαρά Έσοδα προ Εισφορών

*(Σημείωση 3.4 Αναγνώριση εσόδων, λογιστικοποίηση Κερδών νικητών και Λοιπών λειτουργικών εσόδων)
(εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)*

Την 31 Δεκεμβρίου 2019, το ύψος των Καθαρών Εσόδων προ Εισφορών ανέρχεται σε €1.61 δις για τον Όμιλο και €1.36 δις για την Εταιρεία.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία λειτουργούν σε ένα ρυθμιζόμενο περιβάλλον και έχουν διάφορες ροές εσόδων στις λειτουργίες τους. Οι ροές εσόδων περιλαμβάνουν ένα μεγάλο όγκο ημερήσιων συναλλαγών που καταγράφονται, υπόκεινται σε επεξεργασία, υπολογίζονται, και λογιστικοποιούνται χρησιμοποιώντας πολύ σύνθετα και διασυνδεδεμένα πληροφοριακά συστήματα (εσωτερικά και συστήματα Οργανισμών Υπηρεσιών), με έναν αριθμό διαφορετικών και εξειδικευμένων βάσεων για τον υπολογισμό των εσόδων.

Η ακρίβεια και η πληρότητα των ποσών που αναγνωρίζονται από αυτές τις ροές εσόδων εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα πληροφοριακά συστήματα (IT) ή / και τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (δλδ. υπολογισμούς, συμφωνίες) που υλοποιούνται σε ή / και χρησιμοποιούν αυτά τα συστήματα.

Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των προαναφερθέντων πληροφοριακών συστημάτων σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο και την πολυπλοκότητα των συναλλαγών που τίθενται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν το κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων

Πώς αντιμετωπίστηκαν από τον έλεγχό μας τα κύρια θέματα ελέγχου

Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών του Ομίλου και της Εταιρείας, επισκοπώντας τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των κυριότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά. Πιο συγκεκριμένα, για τα συστήματα που εμπίπτουν στο εύρος του ελέγχου μας, αξιολογήσαμε συνολικά το περιβάλλον πληροφορικής συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης των προσβάσεων, των αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για τα κύρια επίπεδα υποδομής (δηλ. εφαρμογές, λειτουργικά συστήματα, βάσεις δεδομένων), και εξετάσαμε τη λειτουργικότητα των προαναφερθεισών διαδικασιών και δικλίδων. Επίσης, προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστημική πληροφόρηση (δηλ. δεδομένα και αναφορές) και στις αυτοματοποιημένες δικλίδες (δηλ. διασύνδεση συστημάτων, υπολογισμούς, συμφωνίες) που υλοποιούνται στα συστήματα αυτά, στηριχθήκαμε, επίσης, σε δικλίδες που εφαρμόζονται σε επιχειρησιακές λειτουργίες και πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες αναλυτικής και ουσιαστικής επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.

Για τις περιπτώσεις όπου σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου τα προαναφερθέντα συστήματα και / ή οι σχετικές διαδικασίες και δικλίδες έχουν ανατεθεί σε Οργανισμούς Υπηρεσιών, λάβαμε και αξιολογήσαμε τις αντίστοιχες εκθέσεις διασφάλισης που εκδόθηκαν από τους ελεγκτές των Οργανισμών Υπηρεσιών, προκειμένου να

και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των ποσών που αναγνωρίζονται μέσα από αυτές τις ροές εσόδων.

Η προσέγγιση του ελέγχου στηρίζεται στην αποτελεσματικότητα των δικλίδων στα πληροφοριακά συστήματα, που είναι κρίσιμη για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη συνολική ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Εταιρείας και του Ομίλου.

*Αξιολόγηση εκτίμησης απομείωσης
ασώματων ακινητοποιήσεων και υπεραξίας
(Σημείωση 2.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις,
εκτιμήσεις και παραδοχές, 3.11 Απομείωση
αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών
στοιχείων, Σημείωση 6. Ασύματες
ακινητοποιήσεις, Σημείωση 10. Υπεραξία)
(εταιρικές και ενοποιημένες
χρηματοοικονομικές καταστάσεις)*

Την 31^η Δεκεμβρίου 2019, οι ασύματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε €1.06 δις. και € 0.93 δις. αντίστοιχα και επιμετρώνται στο κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση. Η διοίκηση εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης στα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η υπεραξία ανέρχεται σε € 30.2 εκ. και επιμετρώνται στο κόστος προσαρμοσμένο με τυχόν απομείωση. Η υπεραξία εξετάζεται ετησίως για απομείωση.

Σε ορισμένες εταιρείες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι χρηματοοικονομικές και λειτουργικές τους αποδόσεις συνιστούν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό, και συνεπώς πραγματοποιήθηκε έλεγχος απομείωσης στην άδεια παραχώρησης στις Ιπποδρομίες ΑΕ. Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης της υπεραξίας έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος απομείωσης για τις ακόλουθες τρεις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ): Neurosoft A.E., ΟΠΑΠ SPORTS LTD, TORA DIRECT A.E., Η Διοίκηση προσδιορίζει την ανακτήσιμη αξία κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών

ενισχύσουμε την κατανόηση μας για τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών και να αξιολογήσουμε εάν οι υπηρεσίες τρίτων λειτουργούν κατά τον προβλεπόμενο τρόπο και αξιολογήσαμε τις συμπληρωματικές δικλίδες που εφαρμόζονται προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιόπιστη αναγνώριση των εσόδων.

Με βάση τις διαδικασίες ελέγχου που πραγματοποιήσαμε, δεν εντοπίσαμε σημαντικά ευρήματα στα έσοδα που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Αξιολογήσαμε τη συνολική διαδικασία που εφαρμόζει η διοίκηση για τον έλεγχο απομείωσης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εντοπισμού ενδείξεων απομείωσης, της κατάρτισης υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης, καθώς και της επισκόπησης και έγκρισης αυτών. Οι κυριότερες παραδοχές που αξιολογήθηκαν περιλαμβάνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης, τις προβλέψεις σχετικά με τα περιθώρια κέρδους και τα προεξοφλητικά επιτόκια.

Συζητήσαμε εκτενώς με τη διοίκηση την καταλληλότητα των υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης και το εύλογο των παραδοχών και, με την υποστήριξη των εξειδικευμένων σε θέματα αποτίμησης στελεχών μας, διενεργήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Πραγματοποιήσαμε συγκριτική αξιολόγηση των κύριων παραδοχών των υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση με τις τάσεις της αγοράς και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν τις προηγούμενες χρήσεις.
- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των υποδειγμάτων ταμειακών ροών και συμφωνήσαμε τα σχετικά στοιχεία με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης επισκοπώντας τις πραγματικές επιδόσεις έναντι των αντίστοιχων προβλέψεων.
- Αξιολογήσαμε την επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών μιας ενδεχόμενης μεταβολής των κύριων παραδοχών.

ως το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας της μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης για σκοπούς ελέγχου απομείωσης των ασώματων ακινητοποιήσεων χρησιμοποιήθηκαν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βάσει του εγκεκριμένου από τη διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών ως τη λήξη της παραχώρησης. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης για σκοπούς ελέγχου απομείωσης της υπεραξίας, χρησιμοποιήθηκαν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βάσει του εγκεκριμένου από τη διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών για τα επόμενα τέσσερα έτη.

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή, καθώς για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε ΜΔΤΡ απαιτήθηκε η άσκηση κρίσης εκ μέρους της διοίκησης σχετικά με τις βασικές παραδοχές (όπως προσδοκίες για τη μελλοντική πορεία της αγοράς και επιτόκια προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των προβλεπόμενων ταμειακών ροών).

Στη Σημείωση 6 «Ασώματες Ακινητοποιήσεις» και στη Σημείωση 10 «Υπεραξία», παρέχονται λεπτομερείς πληροφορίες για τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν.

Στη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ασώματων ακινητοποιήσεων ύψους € 4.0 εκ. για τις δραστηριότητες του Ομίλου στην διεξαγωγή Ιπποδρομιών, καθώς και πρόβλεψη απομείωσης € 4.0 εκ. στην υπεραξία σε σχέση με την εταιρεία NEUROSOFT AE.

Επιβεβαιώσαμε την καταλληλότητα των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Με βάση τις διαδικασίες μας, θεωρούμε ότι οι κύριες παραδοχές της διοίκησης βρίσκονται εντός ενός εύλογου εύρους.

Αξιολόγηση εκτίμησης απομείωσης συμμετοχών σε θυγατρικές (Σημείωση 2.2 Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, Σημείωση 11 Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες) (Εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις)

Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, η Εταιρεία έχει επενδύσεις σε θυγατρικές ποσού € 362.9 εκ. Οι εν λόγω επενδύσεις λογιστικοποιούνται στο κόστος, προσαρμοσμένο με τυχόν απομείωση. Η διοίκηση εξετάζει εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη.

Σε ορισμένες εταιρείες που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, οι χρηματοοικονομικές και λειτουργικές τους αποδόσεις συνιστούν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό, και συνεπώς πραγματοποιήθηκε έλεγχος απομείωσης στη θυγατρική εταιρεία ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Το ανακτήσιμο ποσό της συμμετοχής στην κάθε θυγατρική προσδιορίζεται με βάση την αξία χρήσης για τον υπολογισμό της οποίας απαιτείται η χρήση παραδοχών. Για τον παραπάνω υπολογισμό χρησιμοποιήθηκαν εκτιμήσεις μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει του εγκεκριμένου από τη διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών για τα επόμενα τέσσερα έτη.

Επικεντρωθήκαμε σε αυτή την περιοχή καθώς για τον προσδιορισμό της αξίας χρήσης κάθε μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών απαιτήθηκε η άσκηση κρίσης εκ μέρους της διοίκησης σχετικά με τις βασικές παραδοχές (όπως προσδοκίες για τη μελλοντική πορεία της αγοράς και επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των προβλεπόμενων ταμειακών ροών).

Στη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019, αναγνωρίστηκε πρόβλεψη απομείωσης € 8.3 εκ. σε σχέση με την επένδυση της Εταιρείας στη θυγατρική Ιπποδρομίες Α.Ε..

Επίπτωση της υγειονομικής κρίσης του ιού COVID-19 (Σημείωση 2. Πλαίσιο Κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, Σημείωση 47. Μεταγενέστερα γεγονότα)

Η Εταιρεία και ο Όμιλος καταρτίζουν τις

Αξιολογήσαμε τη συνολική διαδικασία που εφαρμόζει η διοίκηση για τον έλεγχο απομείωσης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας εντοπισμού ενδείξεων απομείωσης, της κατάρτισης υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης, καθώς και της επισκόπησης και έγκρισης αυτών.

Οι κυριότερες παραδοχές που αξιολογήθηκαν περιλαμβάνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης, τις προβλέψεις σχετικά με τα περιθώρια κέρδους και τα προεξοφλητικά επιτόκια.

Συζητήσαμε εκτενώς με τη διοίκηση την καταλληλότητα των υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης και το εύλογο των παραδοχών και, με την υποστήριξη των εξειδικευμένων σε θέματα αποτίμησης στελεχών μας, διενεργήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες:

- Πραγματοποιήσαμε συγκριτική αξιολόγηση των κύριων παραδοχών των υποδειγμάτων ελέγχου απομείωσης που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση με τις τάσεις της αγοράς και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν τις προηγούμενες χρήσεις.
- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των υποδειγμάτων ταμειακών ροών και συμφωνήσαμε τα σχετικά στοιχεία με τα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης επισκοπώντας τις πραγματικές επιδόσεις έναντι των αντίστοιχων προβλέψεων.
- Αξιολογήσαμε την επίδραση στην ανακτήσιμη αξία των μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών μιας ενδεχόμενης μεταβολής των κύριων παραδοχών.

Επιβεβαιώσαμε την καταλληλότητα των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Με βάση τις διαδικασίες μας, θεωρούμε ότι οι κύριες παραδοχές της διοίκησης βρίσκονται εντός ενός εύλογου εύρους.

Κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων:

χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις χρησιμοποιώντας την αρχή της συνεχιζόμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Επικεντρωθήκαμε στον έλεγχο της καταλληλότητας της χρήσης της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, δεδομένων των επιπτώσεων που ενδέχεται να έχει στη λειτουργία και οικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19).

Η ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να λειτουργούν απρόσκοπτα ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα εξαρτάται από την ικανότητα της Διοίκησης να διατηρεί τη ρευστότητα σε επίπεδα που μπορεί να εκπληρώσει τις τρέχουσες χρηματοδοτικές και λειτουργικές υποχρεώσεις.

Η διοίκηση έχει επίσης εξετάσει την επίδραση της υγειονομικής κρίσης του ιού COVID-19 στα μελλοντικά λειτουργικά αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου και συγκεκριμένα στις ταμειακές τους ροές. Το ξέσπασμα του COVID-19 και οι σχετικοί περιορισμοί που υιοθετήθηκαν από την κυβέρνηση οδήγησαν στην αναστολή της λειτουργίας των καταστημάτων τυχερών παιγνίων της Εταιρείας και Ομίλου, η οποία επηρεάζει αρνητικά τις μελλοντικές ταμειακές τους εισροές. Η διοίκηση διενήργησε ανάλυση ευαισθησίας στις μελλοντικές ταμειακές ροές για να λάβει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας εκτεταμένης αναστολής των δραστηριοτήτων των τυχερών παιγνίων λόγω του COVID-19 όπως εξέτασε επίσης τις επιπτώσεις στην εγχώρια και στην παγκόσμια οικονομία. Η εκτίμηση της διοίκησης για την εφαρμογή της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας βασίζεται σε προβλέψεις ταμειακών ροών, οι οποίες εξαρτώνται από σημαντικές κρίσεις της διοίκησης και μπορούν να επηρεαστούν από τη μεροληψία της διοίκησης.

- Αξιολογήσαμε την επίδραση του COVID-19 στις μελλοντικές ταμειακές ροές, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσής τους για μελλοντικές απαιτήσεις ρευστότητας. Συζητήσαμε με τη Διοίκηση τις βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν και αξιολογήσαμε τα σχέδιά της για την άμβλυνση των πιθανών ελλείψεων ρευστότητας.

- Λάβαμε στοιχεία σχετικά με τις υποκείμενες προβλέψεις ταμειακών ροών της Διοίκησης, αξιολογώντας τα σε σχέση με σχετικές εξωτερικές και εσωτερικές πηγές, όπως κρίθηκε απαραίτητο. Συγκρίναμε τα εκτιμώμενα έσοδα και κόστη βάσει των παραδοχών σε σχέση με τις ιστορικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης για την πιθανότητα επίτευξης της επιδιωκόμενης μείωσης του κόστους.

- Ελέγξαμε τη μαθηματική ακρίβεια των προβλέψεων της διοίκησης για ταμειακές ροές.

- Διεξήγαμε ανεξάρτητη ανάλυση ευαισθησίας για να αξιολογήσουμε τον αντίκτυπο των αλλαγών στις βασικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται η πρόβλεψη των ταμειακών ροών, όπως μια περαιτέρω αναστολή των λειτουργιών πέραν της αξιολόγησης της Διοίκησης.

- Αξιολογήσαμε το συμπέρασμα της Διοίκησης ότι δεν υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα αναφορικά με την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

- Εξετάσαμε την επάρκεια και την καταλληλότητα των σχετικών γνωστοποιήσεων της Διοίκησης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εκτέλεση των παραπάνω διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των εκτιμήσεων της Διοίκησης που χρησιμοποιήθηκαν και λόγω της ύπαρξης σημαντικών ταμειακών διαθεσίμων, στην Εταιρεία και στον Όμιλο, είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε ότι, παρόλο που η πανδημία του COVID-19 αναμένεται να επηρεάσει αρνητικά τα λειτουργικά αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου και τις ταμειακές τους ροές, η χρήση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας από τη Διοίκηση είναι κατάλληλη.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, και η

σχετική έκθεση ελέγχου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2019 αντιστοιχούν στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150, 151, 153 και 154 του Ν. 4548/2018,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και τον Όμιλο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε. και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και

τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις χρηματοοικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή.

Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 22/05/2019 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

ΠραΐςγουώτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268,
152 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 1 Απριλίου 2020

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
ΑΜ ΣΟΕΛ 17701

1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2019	31.12.2018*	31.12.2019	31.12.2018*
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ασώματες ακινητοποιήσεις	6	1.065.733	1.122.920	933.089	972.679
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	7	98.308	111.467	95.138	88.421
Δικαίωμα χρήσης	8	64.036	-	32.627	-
Επενδύσεις σε ακίνητα	9	1.703	903	1.703	903
Υπεραξία	10	30.275	34.275	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	11	-	-	362.987	270.725
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	12	54.158	50.089	-	-
Μακροπρόθεσμες εμπορικές απαιτήσεις	17	1.467	2	-	2
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	13	27.855	47.151	29.290	44.709
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	14	19.894	17.359	-	-
Μακροπρόθεσμες επενδύσεις	15	<u>6.630</u>	<u>600</u>	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		1.370.059	1.384.765	1.454.835	1.377.439
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	633.815	181.996	450.297	101.563
Αποθέματα	16	6.962	10.662	2.745	1.053
Εμπορικές απαιτήσεις	17	161.158	140.186	70.905	45.405
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	14	4.436	-	4.429	-
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	18	60.204	46.879	33.259	22.413
Βραχυπρόθεσμες επενδύσεις	15	<u>3.285</u>	<u>8.858</u>	-	-
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		<u>869.860</u>	<u>388.581</u>	<u>561.636</u>	<u>170.434</u>
Σύνολο Ενεργητικού		2.239.918	1.773.347	2.016.471	1.547.873

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2019	31.12.2018*	31.12.2019	31.12.2018*
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	19	96.487	95.700	96.487	95.700
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	19	24.294	-	24.294	-
Αποθεματικά	20	31.522	32.212	30.266	30.955
Ίδιες μετοχές	21	(14.497)	(14.497)	(14.497)	(14.497)
Κέρδη εις νέο		<u>615.982</u>	<u>609.339</u>	<u>620.030</u>	<u>605.071</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρείας		753.788	722.754	756.579	717.229
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	22	<u>18.104</u>	<u>36.782</u>	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		771.892	759.536	756.579	717.229
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δανειακές υποχρεώσεις	23	1.045.580	650.260	995.301	601.351
Υποχρεώσεις μισθώσεων	8	57.649	-	27.663	-
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	14	23.528	15.462	21.015	12.701
Προγράμματα παροχών προσωπικού	24	2.989	4.807	2.570	4.409
Προβλέψεις	25	8.517	27.015	8.515	26.893
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	<u>3.361</u>	<u>2.236</u>	<u>2.524</u>	<u>1.271</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		1.141.624	699.779	1.057.588	646.625
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δανειακές υποχρεώσεις	23	6.784	191	20.004	20.011
Υποχρεώσεις μισθώσεων	8	7.130	-	5.157	-
Προγράμματα παροχών προσωπικού	24	3.578	-	3.578	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	27	184.054	177.459	76.867	65.168
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος	14	1.755	12.785	-	9.571
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	28	<u>123.101</u>	<u>123.597</u>	<u>96.697</u>	<u>89.270</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		326.403	314.031	202.304	184.019
Σύνολο υποχρεώσεων		1.468.027	1.013.811	1.259.892	830.644
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		2.239.918	1.773.347	2.016.471	1.547.873

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

2. Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια		4.468.280	4.390.861	3.722.199	3.644.812
Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων έχει ως ακολούθως:					
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)		1.619.896	1.547.015	1.369.923	1.294.097
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	30	(533.718)	(507.080)	(464.716)	(442.800)
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)		1.086.178	1.039.935	905.207	851.297
Προμήθειες πρακτόρων	31	(387.341)	(381.090)	(319.878)	(312.796)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	32	(76.738)	(60.692)	(61.641)	(44.141)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	33	149.361	128.788	64.754	41.768
Λοιπά λειτουργικά κόστη	34	(98.437)	(91.940)	(8.049)	-
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	12	8.470	89	=	=
		681.493	635.089	580.394	536.128
Λειτουργικά έξοδα		(268.914)	(281.400)	(215.362)	(247.186)
Κόστος μισθοδοσίας	35	(82.306)	(76.052)	(67.974)	(63.471)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	36	(60.939)	(63.994)	(46.350)	(46.507)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	37	(118.541)	(138.364)	(96.770)	(135.458)
Ζημίες από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων		(7.128)	(2.990)	(4.269)	(1.751)
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA)		412.579	353.689	365.032	288.942
Αποσβέσεις και απομειώσεις	6, 7, 8, 9, 10	(116.315)	(114.308)	(79.717)	(71.149)
Λειτουργικό αποτέλεσμα		296.264	239.381	285.314	217.793
Χρηματοοικονομικά έσοδα	38	3.108	2.887	1.276	1.091
Χρηματοοικονομικά έξοδα	38	(30.190)	(26.368)	(25.776)	(23.711)
Έσοδα από μερίσματα	39	=	=	7.500	4.836
Κέρδη προ φόρων		269.181	215.900	268.315	200.008
Φόρος εισοδήματος	40	(67.083)	(70.599)	(62.702)	(64.818)
Κέρδη μετά φόρων		202.098	145.301	205.612	135.190
Κατανομή σε:					
Μετόχους της Εταιρείας		202.381	143.312	205.612	135.190
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(283)	1.988	=	=
Κέρδη μετά φόρων		202.098	145.301	205.612	135.190
Βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή σε €	41	0,6356	0,4511	0,6457	0,4256

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3. Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*
Κέρδη χρήσης		202.098	145.301	205.612	135.190
Λοιπά συνολικά εισοδήματα – στοιχεία που δε θα ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημίες)	24	(221)	(101)	(218)	(127)
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	14, 40	<u>53</u>	<u>25</u>	<u>52</u>	<u>32</u>
Σύνολο στοιχείων που δε θα ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		(168)	(77)	(166)	(96)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα – στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων					
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου		(1.253)	(1.057)	(1.253)	(1.057)
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί	14, 40	<u>301</u>	<u>264</u>	<u>301</u>	<u>264</u>
Σύνολο στοιχείων που ενδέχεται να ταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων		(952)	(793)	(952)	(793)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		(1.120)	(870)	(1.118)	(889)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		200.978	144.431	204.495	134.301
Κατανεμόμενα σε:					
Μετόχους της Εταιρείας		201.258	142.439	204.495	134.301
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		<u>(280)</u>	<u>1.992</u>	-	-
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων		200.978	144.431	204.495	134.301

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

4. Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

4.1. Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Αποδιδόμενα στους μετόχους της Εταιρείας

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέο	Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018*	95.700	-	32.882	(9.039)	595.168	714.711	44.752	759.463
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	143.312	143.312	1.988	145.301
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές)	-	-	(793)	-	(80)	(873)	4	(870)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	(793)	-	143.232	142.439	1.992	144.431
Συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας								
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 21)	-	-	-	(5.458)	-	(5.458)	-	(5.458)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	-	-	(301)	(301)	(69)	(370)
Επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικής εταιρείας	-	-	-	-	-	-	(6.261)	(6.261)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	(1.539)	(1.539)	-	(1.539)
Αποθεματικά θυγατρικών εταιρειών	-	-	122	-	(122)	-	-	-
Μερίσματα	-	-	-	-	(127.098)	(127.098)	(3.632)	(130.730)
Συνολικές συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας	-	-	122	(5.458)	(129.060)	(134.396)	(9.961)	(144.357)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	95.700	-	32.212	(14.497)	609.340	722.754	36.782	759.536
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019*	95.700	-	32.212	(14.497)	609.340	722.754	36.782	759.536
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	202.381	202.381	(283)	202.098
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές)	-	-	(952)	-	(171)	(1.123)	3	(1.120)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	(952)	-	202.210	201.258	(280)	200.978
Συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας								
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (Σημ. 19)	787	24.294	-	-	-	25.081	-	25.081
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	-	(97)	(97)	-	(97)
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού (Σημ. 20)	-	-	262	-	(262)	-	-	-
Μερίσματα (Σημ. 29 & 22)	-	-	-	-	(190.302)	(190.302)	(3.304)	(193.607)
Συνολικές συναλλαγές με τους Μετόχους της Εταιρείας	787	24.294	262	-	(190.661)	(165.318)	(3.304)	(168.623)
Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής								
Απόκτηση μεριδίου μη ελέγχουσας συμμετοχής σε θυγατρική (Σημ. 22)	-	-	-	-	(4.906)	(4.906)	(15.094)	(20.000)
Συνολικές μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής	-	-	-	-	(4.906)	(4.906)	(15.094)	(20.000)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	96.487	24.294	31.522	(14.497)	615.983	753.788	18.104	771.892

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

4.2. Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Κέρδη εις νέο	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018*	95.700	-	31.748	(9.039)	598.614	717.023
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	135.190	135.190
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες)	±	±	(793)	±	(96)	(889)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	(793)	-	135.094	134.301
Αγορά ιδίων μετοχών	-	-	-	(5.458)	-	(5.458)
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	(1.539)	(1.539)
Μερίσματα	±	±	±	±	(127.098)	(127.098)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	95.700	-	30.955	(14.497)	605.071	717.229
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019*	95.700	-	30.955	(14.497)	605.071	717.229
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	205.612	205.612
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημίες)	±	±	(952)	±	(166)	(1.118)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα	-	-	(952)	-	205.447	204.495
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	787	24.294	-	-	-	25.081
Απορρόφηση ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	-	-	-	-	86	86
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	262	-	(262)	-
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	-	(9)	(9)
Μερίσματα (Σημ. 29)	±	±	±	±	(190.302)	(190.302)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	96.487	24.294	30.266	(14.497)	620.030	756.579

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

5. Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Κέρδη προ φόρων		269.181	215.900	268.315	200.008
Προσαρμογή για:					
Αποσβέσεις	6, 7, 8, 9	107.666	96.767	79.717	71.149
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα		27.054	23.449	16.987	17.772
Προγράμματα παροχών προσωπικού	35	1.649	1.573	1.594	1.501
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	17	2.299	2.990	2.024	1.751
Διαγραφή εμπορικών απαιτήσεων		1.132	-	1.068	-
Άλλες προβλέψεις		(16.079)	(1.823)	(16.082)	(1.789)
Πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων	16	1.160	-	1.160	-
Απομείωση αξίας ασώματων ακινητοποιήσεων & υπεραξίας	6, 10	8.650	17.541	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές		29	32	12	13
Ζημία απομείωσης συμμετοχής σε θυγατρική εταιρεία	11	-	-	8.336	27.202
Απομείωση λοιπών κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	18	4.712	-	2.245	-
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	12	(8.470)	(89)	-	-
(Κέρδη)/ζημίες από επενδυτικές δραστηριότητες		25	(34)	(2)	(34)
Άλλα μη ταμειακά στοιχεία		<u>69</u>	<u>-</u>	<u>2.755</u>	<u>2.755</u>
Σύνολο		399.077	356.307	368.129	320.327
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		2.540	(2.742)	8.199	875
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(34.162)	(19.513)	(18.412)	4.039
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		12.936	(17.107)	2.677	(37.281)
Αύξηση φόρων εισοδήματος		<u>2.162</u>	<u>14.394</u>	<u>2.261</u>	<u>15.648</u>
Σύνολο		382.552	331.338	362.854	303.608
Τόκοι έξοδα πληρωθέντα		(24.273)	(26.555)	(21.754)	(23.813)
Φόροι εισοδήματος πληρωθέντες		<u>(78.949)</u>	<u>(51.674)</u>	<u>(69.966)</u>	<u>(43.724)</u>
Καθαρές ταμειακές εισροές από λειτουργικές δραστηριότητες		279.330	253.110	271.133	236.071
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Είσπραξη από πώληση ενσώματων και ασώματων ακινητοποιήσεων		61	55	41	53
Επιπλέον αντίτιμο για την εξαγορά συγγενούς & θυγατρικής εταιρείας	11, 12	(22.000)	(48.000)	-	-
Εισπράξεις από δάνεια σε τρίτους		3.956	5.106	651	3.382
Εισπράξεις από δάνεια σε θυγατρικές εταιρείες		-	-	6.000	700
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	11	-	-	(123.000)	(15.982)
Δάνεια χορηγηθέντα σε τρίτους		(2.191)	(16.290)	-	-
Δάνεια χορηγηθέντα σε εταιρείες του Ομίλου		-	-	(6.100)	(750)
Αύξηση ταμειακών διαθεσίμων λόγω απορρόφησης της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.		-	-	3.268	-
Αγορά ασώματων ακινητοποιήσεων	6	(25.482)	(30.154)	(18.206)	(28.263)
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	7	(9.297)	(21.968)	(8.144)	(15.551)
Μερίσματα εισπραχθέντα		4.400	-	1.500	4.836
Τόκοι εισπραχθέντες		1.978	1.935	1.026	740
Καθαρή μεταβολή σε βραχυπρόθεσμες & μακροπρόθεσμες επενδύσεις		<u>(456)</u>	<u>(131)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Καθαρές ταμειακές εκροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(49.030)	(109.447)	(142.964)	(50.835)

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018*
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ					
Εισπράξεις από χορηγούμενα και εκδοθέντα δάνεια	23	451.600	260.180	450.000	270.000
Πληρωμές δανείων	23	(50.098)	(290.752)	(56.048)	(290.661)
Έξοδα έκδοσης δανείων	23	(1.765)	(1.750)	(1.765)	(1.425)
Αγορά ιδίων μετοχών	21	-	(5.458)	-	(5.458)
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου		(97)	(370)	(9)	-
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών		-	(6.261)	-	-
Πληρωμές υποχρεώσεων μισθώσεων	8	(9.681)	-	(6.478)	-
Μερίσματα πληρωθέντα		(168.440)	(130.731)	(165.136)	(127.099)
Φόρος μερισμάτων προηγούμενων χρήσεων		=	<u>(23.300)</u>	=	<u>(23.300)</u>
Καθαρές ταμειακές εισροές/(εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		<u>221.519</u>	<u>(198.442)</u>	<u>220.565</u>	<u>(177.943)</u>
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου		451.819	(54.779)	348.734	7.293
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		<u>181.996</u>	<u>236.775</u>	<u>101.563</u>	<u>94.270</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		633.815	181.996	450.297	101.563

* Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 χρησιμοποιώντας τη μέθοδο τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι συνημμένες σημειώσεις στις σελίδες από 101 έως 202 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

1.1. Γενικές πληροφορίες

Η ΟΠΑΠ Α.Ε. (η «Εταιρεία» ή «μητρική εταιρεία») ιδρύθηκε το 1958 ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ανασυστάθηκε σε ανώνυμη εταιρεία το 1999 με έδρα την Ελλάδα και η τήρηση των λογιστικών βιβλίων ως ανώνυμης εταιρείας ξεκίνησε το 2000. Έδρα της Εταιρείας, η οποία αποτελεί και το βασικό τόπο διεξαγωγής των εργασιών της, είναι η Λεωφόρος Αθηνών 112, 104 42 Αθήνα, Ελλάδα. Οι μετοχές της ΟΠΑΠ Α.Ε. είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Ο όμιλος ΟΠΑΠ, πέραν της μητρικής εταιρείας, περιλαμβάνει και τις εταιρείες στις οποίες η ΟΠΑΠ Α.Ε., είτε άμεσα είτε έμμεσα, ασκεί έλεγχο (σημείωση 4).

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου ενοποιούνται από τη SAZKA GROUP a.s..

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31.12.2019 (συμπεριλαμβανομένων και των συγκριτικών στοιχείων της χρήσεως που έληξε την 31.12.2018), εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 31.03.2020 και υπόκεινται σε έγκριση από τη Γενική Συνέλευση.

1.2. Φύση δραστηριοτήτων

Στις 13.10.2000 η Εταιρεία απέκτησε από το Ελληνικό Δημόσιο το 20ετές αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας συγκεκριμένων αριθμολαχείων και παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, με κάθε πρόσφορο μέσο που διατίθεται από την τρέχουσα τεχνολογία, έναντι τιμήματος € 322.817 χιλ.. Η Εταιρεία απέκτησε επίσης, το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης και διαχείρισης οποιουδήποτε νέου παιχνιδιού πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων στην Ελλάδα, καθώς και το δικαίωμα πρώτης προτίμησης για κάθε νέο παιχνίδι που θα επιτραπεί με Νόμο. Ο αριθμός των παιχνιδιών αυξήθηκε σταδιακά με την πάροδο του χρόνου και περιλαμβάνει επί του παρόντος 13 παιχνίδια. Το παραπάνω αποκλειστικό δικαίωμα της Εταιρείας έχει επεκταθεί για μια περίοδο 10 ετών, δηλαδή μέχρι τις 12.10.2030.

Ως εκ τούτου, η Εταιρεία κατέχει το αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας, με κάθε πρόσφορο μέσο, έξι αριθμολαχείων (ΤΖΟΚΕΡ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, EXTRA 5, SUPER 3 και ΚΙΝΟ), τριών παιχνιδιών αθλητικών και λοιπών στοιχηματισμών (ΠΡΟΠΟ, ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ και ΣΤΟΙΧΗΜΑ [το οποίο περιλαμβάνει τα MONITOR GAMES και το GO LUCKY]), δύο νέων τυχερών παιχνιδιών (BINGO και SUPER 4) καθώς επίσης και των παιχνιδιών "Προγνωστικά Αγώνων Καλαθοσφαίρισης" και "Προγνωστικά Αγώνων Ομαδικών Αθλημάτων" (τα τελευταία τέσσερα παιχνίδια δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη). Τα

ανωτέρω αριθμολαχεία και παιχνίδια στοιχηματισμών προσφέρονται και στην Κύπρο, μέσω των θυγατρικών εταιρειών ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και ΟΠΑΠ SPORTS LTD, αντίστοιχα.

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD

Η ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD διέπεται από τον Νόμο 34 (III)/2003 που επικυρώνει τη Συμφωνία μεταξύ της ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με τους όρους οργάνωσης, λειτουργίας, διεξαγωγής και διαχείρισης παιχνιδιών της ΟΠΑΠ Α.Ε. όπως επίσης και την "Φορολόγηση των κερδών από τα παιχνίδια της ΟΠΑΠ Α.Ε. από το Κρατικό Λαχείο Νόμος του 2012".

ΟΠΑΠ SPORTS LTD

Η ΟΠΑΠ SPORTS LTD είναι κάτοχος άδειας Κλάσης Α από την Εθνική Αρχή Στοιχηματισμού Κύπρου και η κύρια δραστηριότητά της είναι η λειτουργία στον τομέα του στοιχηματισμού σταθερών αποδόσεων μέσω των εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων της Κατηγορίας Α.

Άδεια VLTs

Τον Νοέμβριο του 2011, σύμφωνα με το αρ. 39 του Ν.4002/2011 χορηγήθηκε στην ΟΠΑΠ Α.Ε. άδεια για την εγκατάσταση και εκμετάλλευση 35.000 παιγνιομηχανημάτων εντός της Ελληνικής επικράτειας. Η διάρκεια της άδειας οριζόταν στα 10 έτη και το συνολικό αντίτιμο που καταβλήθηκε από την ΟΠΑΠ Α.Ε. ανήλθε σε € 560.000 χιλ..

Τον Νοέμβριο του 2017, σύμφωνα με τροποποίηση του ανωτέρω νόμου που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρ. φύλλου 176, ο αριθμός των παιγνιομηχανημάτων περιορίζεται σε 25.000 ενώ, η διάρκεια της άδειας επεκτείνεται από 10 σε 18 έτη και αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης της εμπορικής λειτουργίας του πρώτου παιγνιομηχανήματος. Σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στον ισχύοντα νόμο, η ΟΠΑΠ Α.Ε. υποχρεούται να θέσει σε εμπορική λειτουργία το σύνολο των παιγνιομηχανημάτων μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του 2019. Μετά την παρέλευση της ως άνω προθεσμίας, ο αριθμός των μη λειτουργούντων παιγνιομηχανημάτων αφαιρείται από το συνολικό αριθμό των παιγνιομηχανημάτων, αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο, εκτός αν η μη εμπρόθεσμη εγκατάσταση και λειτουργία αυτών οφείλεται σε υπαιτιότητα της Επιτροπής Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων. Μια νέα σύμβαση παραχώρησης υπογράφηκε σε συνέχεια της τροποποίησης του προαναφερόμενου νόμου. Στις 31.12.2019, η παραπάνω υποχρέωση ήρθε εις πέρας καθώς τα ενεργά παιγνιομηχανήματα αριθμούν σε 25.000.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.

Η ΟΠΑΠ Α.Ε., μέσω της πλήρως ελεγχόμενης θυγατρικής της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, ήταν επικεφαλής της κοινοπραξίας των εταιρειών ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, LOTTOMATICA GIOCHI E PARTECIPAZIONI S.r.l., INTRALOT LOTTERIES LIMITED και SCIENTIFIC GAMES GLOBAL GAMING S.a r.l., η οποία ανακηρύχθηκε

νικήτρια στο διαγωνισμό για την από 30.07.2013 παραχώρηση 12ετούς αποκλειστικής άδειας λειτουργίας και διαχείρισης των Κρατικών Λαχείων και του Στιγμαίου Λαχείου (ΣΚΡΑΤΣ) στην Ελληνική επικράτεια, η οποία περιλαμβάνει το Εθνικό Λαχείο, το Λαϊκό Λαχείο, το Ευρωπαϊκό Λαχείο, το Στιγμαίο Λαχείο (ΣΚΡΑΤΣ), το Στεγαστικό Λαχείο και το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο. Η κοινοπραξία έχει καταβάλλει αμοιβή ύψους € 190.000 χιλ. Επιπροσθέτως, η κοινοπραξία θα καταβάλει 30% του μικτού εσόδου (GGR) της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. στο κράτος (με εξαίρεση το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο). Σε κάθε περίπτωση το ποσό αυτό δε θα πρέπει να είναι μικρότερο από € 30.000 χιλ. για τον πρώτο χρόνο λειτουργίας και € 50.000 χιλ. για τα επόμενα έντεκα (11) χρόνια (σύνολο € 580.000 χιλ. καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης).

Στις 17.09.2019, η εταιρεία ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD απέκτησε από την INTRALOT LOTTERIES LTD όλες τις μετοχές που η τελευταία κατείχε στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Τώρα κατέχει το 83,5% του καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε..

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.

Στις 22.12.2014 ιδρύθηκε η εταιρεία ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Σκοπός της είναι η άσκηση του αποκλειστικού 20ετούς δικαιώματος διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου ιπποδρομιακού στοιχήματος στην Ελλάδα, έναντι αμοιβής € 40.501 χιλ., σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της από 24.04.2015 Σύμβασης Παραχώρησης με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ), το γενικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς επίσης και το γενικότερο ρυθμιστικό πλαίσιο.

Στις 08.11.2019, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD συμφώνησε στην πώληση όλων των μετοχών που κατείχε στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., συγκεκριμένα 3.233.346 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας € 10 η καθεμία, στην ΟΠΑΠ Α.Ε. έναντι € 3,22 ανά μετοχή, δηλαδή €10.411 χιλ. συνολικά.

Στις 11.11.2019, τα Διοικητικά Συμβούλια της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. αποφάσισαν την έναρξη των διαδικασιών για τη συγχώνευση της Εταιρείας με την προαναφερθείσα 100% θυγατρική της μέσω απορρόφησης από την ΟΠΑΠ Α.Ε. δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Νόμου 4601/2019, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν.4172/2013. Το σχέδιο συμφωνίας συγχώνευσης εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 12.11.2019 και υποβλήθηκε στις αρμόδιες αρχές για έγκριση στις 15.11.2019, η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου

TORA DIRECT Α.Ε.

Στις 19.11.2014, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, 100% θυγατρική της ΟΠΑΠ Α.Ε. εξαγόρασε το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της TORA DIRECT Α.Ε. (πρώην Payzone Hellas Α.Ε.) και στις 24.08.2015 προχώρησε στην εξαγορά του υπόλοιπου μη ελεγχόμενου 10%, έναντι συνολικού τιμήματος € 9.135 χιλ. Η TORA DIRECT Α.Ε. παρέχει υπηρεσίες συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα, υπηρεσίες πώλησης άυλου χρόνου ομιλίας καθώς επίσης και υπηρεσίες είσπραξης λογαριασμών κοινής ωφελείας.

TORA WALLET A.E.

Την 01.09.2016 συστάθηκε η εταιρεία TORA WALLET A.E. με κύριο σκοπό τη διενέργεια εργασιών και δραστηριοτήτων που επιτρέπονται για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος. Η TORA WALLET A.E. είναι 100% θυγατρική της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική της ΟΠΑΠ Α.Ε.). Η διαδικασία αδειοδότησης ολοκληρώθηκε στις 12.02.2018, οπότε και αρχίζει επίσημα τις δραστηριότητές της.

NEUROSOFT A.E.

Στις 02.08.2017 ολοκληρώθηκε η διαδικασία εξαγοράς επιπλέον ποσοστού (28,19%) της NEUROSOFT A.E. από την ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (100% θυγατρική εταιρεία) διαμορφώνοντας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής σε 67,72%.

Η NEUROSOFT A.E. είναι εταιρεία παραγωγής λογισμικού που εξειδικεύεται στο σχεδιασμό, την παραγωγή, προσαρμογή και συντήρηση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο του Μιλάνου.

TCB HOLDINGS LTD

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD Α.Ε. ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στη μητρική εταιρεία του Ομίλου ΣΤΟΙΧΙΜΑΝ, TCB HOLDINGS LTD, έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000 χιλ.. Η επένδυση είναι ευθέως συμπληρωματική στις διαδικτυακές δραστηριότητες του ΟΠΑΠ και προσφέρει διαδικτυακή παρουσία σε διεθνές επίπεδο.

Δίκτυο διανομής

Οι δραστηριότητες του Ομίλου προσφέρονται μέσω ενός διευρυμένου online και συμβατικού δικτύου πωλήσεων. Στην ελληνική επικράτεια υπάρχουν συνολικά 13.873 σημεία διανομής για την προώθηση των προϊόντων της ΟΠΑΠ Α.Ε., της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. εκ των οποίων τα 428 αφορούν Gaming Halls. Τα προϊόντα της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., εκτός των πρακτορείων, διατίθενται επίσης και μέσω χονδρεμπόρων, mini-markets και πλανόδιων πωλητών. Στην Κύπρο, τα σημεία πώλησης ανέρχονται σε 198 και περιλαμβάνουν τα πρακτορεία της ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και της ΟΠΑΠ SPORTS LTD.

Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. (του άρθρου 28 παρ.3Α, Ν.4002/2011)

Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε., η οποία προβλέπεται στο άρθρο 28 παρ.3Α του Νόμου 4002/2001 συνιστάται με απόφαση της Ε.Ε.Ε.Π.. Το ένα μέλος της προέρχεται από τα διορισμένα μέλη της Ε.Ε.Ε.Π., τα δε άλλα δύο επιλέγονται με τις προϋποθέσεις, τα προσόντα και τη διαδικασία που ορίζεται από τον Κανονισμό Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΟΠΑΠ Α.Ε. για να εξασφαλίσει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. και οι πράκτορες συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία και τηρούν τις συμβατικές υποχρεώσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. προς το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου ελέγχει την ΟΠΑΠ

Α.Ε. ώστε να διασφαλίζεται: Η συμμόρφωσή της με τους όρους της Σύμβασης Παραχώρησης του αποκλειστικού δικαιώματος διεξαγωγής, διαχείρισης, οργάνωσης και λειτουργίας των σε αυτήν αναφερόμενων παιγνίων, της άδειας εγκατάστασης και εκμετάλλευσης παιγνιομηχανημάτων VLTs και της νομοθεσίας τυχερών παιχνιδιών, η προστασία των καταναλωτών από τον εθισμό και την εγκληματικότητα που σχετίζεται με τα τυχερά παιχνίδια, η προστασία των ανηλίκων και άλλων ευάλωτων ομάδων, η αξιοπιστία των παιχνιδιών και η πληρωμή των κερδών στους νικητές, η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η πληρωμή των φόρων και των εισφορών που οφείλονται στο Ελληνικό Δημόσιο. Το Δ.Σ. της ΟΠΑΠ Α.Ε. (ή τα λοιπά πρόσωπα με σχετική εξουσιοδότηση στη λήψη αποφάσεων εκ μέρους της) θέτει στη διάθεση της Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου όλα τα σχετικά με τις αρμοδιότητές της κείμενα προτάσεων, αποφάσεων ή άλλων εγγράφων πριν από κάθε λήψη απόφασης. Η ΟΠΑΠ Α.Ε. υποχρεούται να απέχει από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για την οποία η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου έχει εκφράσει τις ενστάσεις της. Η Τριμελής Επιτροπή Ελέγχου ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση την Ε.Ε.Ε.Π. εάν κρίνει ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. πρόκειται να παραβιάσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο ή την ισχύουσα νομοθεσία. Η Ε.Ε.Ε.Π. είναι αρμόδια να αποφανθεί για κάθε διαφωνία μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου.

2. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών

Καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ισχύουν από 1 Ιανουαρίου 2019.

Οι εταιρικές και ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στις λογιστικές πολιτικές. Επιπλέον, οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τη λογιστική αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Η χρήση αυτής της λογιστικής βάσης λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα και την προβλεπόμενη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου.

Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί τη χρήση λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την κρίση της Διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου. Οι περιπτώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης και πολυπλοκότητας ή οι περιπτώσεις όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, περιλαμβάνονται στη σημείωση 2.2 «Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές».

Τα ποσά των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων απεικονίζονται σε χιλιάδες ευρώ, εκτός αν ρητά αναφέρεται διαφορετικά.

Διαφορές που τυχόν παρουσιάζονται μεταξύ των κονδυλίων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και των αντίστοιχων κονδυλίων στις σημειώσεις οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

2.1. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικές για περιόδους που ξεκινούν την τρέχουσα χρήση

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για

το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης. Η επίδραση του ανωτέρω προτύπου στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας περιγράφεται λεπτομερώς στη Σημείωση 2.3.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) «Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Η εφαρμογή της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) «Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9.

Η εφαρμογή της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου

του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

Η εφαρμογή της ανωτέρω διερμηνείας δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός»

(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Η εφαρμογή της ανωτέρω τροποποίησης δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού συμφωνίες»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

Η εφαρμογή των ανωτέρω βελτιώσεων δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Πρότυπα και Διερμηνείες υποχρεωτικά για μεταγενέστερες περιόδους

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020):

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη.

Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) «Ορισμός του ουσιώδους» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) «Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς» (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αλλάζουν ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου ώστε να παρέχουν διευκόλυνση σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας που θα προκαλέσει η αλλαγή των επιτοκίων αναφοράς. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές σχετικά με τις σχέσεις αντιστάθμισής τους, οι οποίες επηρεάζονται άμεσα από αυτές τις αβεβαιότητες.

ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση) «Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες βάσει των δικαιωμάτων που είναι σε ισχύ στη λήξη της περιόδου αναφοράς. Η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας ή από γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς. Επιπλέον, η τροποποίηση αποσαφηνίζει τη σημασία του όρου «διακανονισμός» μιας υποχρέωσης του ΔΛΠ 1.

Η τροποποίηση δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

2.2. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια κρίσεων και εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής αναφοράς καθώς και τα παρουσιαζόμενα ποσά εσόδων και δαπανών κατά τη διάρκεια της παρουσιαζόμενης περιόδου. Τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις συνεχώς αναθεωρούνται και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλες παραμέτρους, συμπεριλαμβανομένων και των εκτιμήσεων για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται εύλογα σύμφωνα με τις περιστάσεις. Σε περίπτωση αναθεώρησης εκτιμήσεων και κρίσεων, η εφαρμογή γίνεται μόνο μελλοντικά και όχι αναδρομικά. Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τις σχετικές γνωστοποιήσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση του Ομίλου πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβια. Ο Όμιλος αξιολογεί τις εκτιμήσεις και παραδοχές σε συνεχή βάση, στηριζόμενος σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον.

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που διενεργούνται από τη Διοίκηση και οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

Ανακτησιμότητα των εισπρακτέων λογαριασμών

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται πάντα σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλες τις απαιτήσεις. Η Διοίκηση εξετάζει σε κάθε περίοδο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων την ανακτησιμότητα των κονδυλίων που περιλαμβάνονται στους εισπρακτέους λογαριασμούς, σε συνδυασμό και με εξωτερική πληροφόρηση, όπως βάσεις δεδομένων αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας πελατών, νομικές συμβουλές κ.λ.π.. Το τμήμα πιστωτικού ελέγχου επίσης συνεργάζεται με τη Διοίκηση προκειμένου να παρέχει μια πιο ακριβή εκτίμηση δεδομένου ότι έχει την προηγούμενη εμπειρία και την καθημερινή

αλληλεπίδραση με τους χρεώστες. Πιο λεπτομερής πληροφόρηση για τη διαχείριση των εισπρακτέων λογαριασμών είναι διαθέσιμη στη σημείωση 3.13.

Κόστος παροχών αποχώρησης

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο υπολογίζονται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεβημένης πιστωτικής μονάδας (projected credit unit method). Λαμβάνονται βασικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών, όπως τα επιτόκια προεξόφλησης, τα ποσοστά αύξησης των μισθών, τα ποσοστά πληθωρισμού και των δημογραφικών, όπως τα ποσοστά θνησιμότητας, τα ποσοστά αποχώρησης και η ηλικία συνταξιοδότησης. Ο μακροπρόθεσμος χαρακτήρας των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών καθιστά αυτές τις υποθέσεις υποκείμενες σε υψηλό βαθμό αβεβαιότητας. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με το κόστος παροχών αποχώρησης είναι διαθέσιμες στη σημείωση 3.20.

Εκτιμώμενη απομείωση υπεραξίας και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων

Ο έλεγχος απομείωσης είναι μια σύνθετη διαδικασία που απαιτεί σημαντική κρίση της Διοίκησης και στηρίζεται σε βασικές υποθέσεις σχετικά με τη μελλοντική κερδοφορία, τις ταμειακές ροές και την επιλογή των κατάλληλων συντελεστών προεξόφλησης και δεικτών μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Η υποκειμενικότητα που εμπλέκεται στις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στον έλεγχο της απομείωσης και η εγγενής αβεβαιότητα αυτών των υποθέσεων είναι υψηλή. Η λογιστική αντιμετώπιση της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων αναλύεται στις σημειώσεις 3.9 και 3.10.

Φόροι εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο.

Ο τρέχων φόρος περιλαμβάνει φορολογική εκτίμηση που υπολογίζεται από το φορολογητέο εισόδημα ή ζημία της τρέχουσας περιόδου με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού καθώς και τυχόν προσαρμογές του τρέχοντος φόρου που αφορούσε σε προηγούμενα έτη.

Η εκτίμηση του αναβαλλόμενου φόρου προσδιορίζεται κατά τη διαδικασία αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, η οποία πραγματοποιείται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οι εκπεστές προσωρινές διαφορές και η μεταφορά αχρησιμοποίητων φορολογικών πιστώσεων και αχρησιμοποίητων φορολογικών ζημιών, να χρησιμοποιηθούν. Επιπλέον, οι φορολογικοί συντελεστές που χρησιμοποιούνται τόσο για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις όσο και για τις υποχρεώσεις είναι αυτοί που εκτιμάται ότι θα τεθούν σε ισχύ τα επόμενα έτη, όπου οι διαφορές αναμένεται να αντιστραφούν. Πρόσθετες πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 3.17.

Προβλέψεις

Οι προβλέψεις απαιτούν αξιόπιστες εκτιμήσεις από τη Διοίκηση, δεδομένου ότι αναφέρονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης υπό την προϋπόθεση ότι η Εταιρεία έχει μια τρέχουσα νομική ή εξωσυμβατική δέσμευση η οποία να προκύπτει από ένα γεγονός που συνέβη στο παρελθόν, η εκπλήρωση της οποίας είναι πιθανόν να απαιτεί η θυσία οικονομικών οφελών και το σχετικό ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Επιπλέον, οι προβλέψεις εμφανίζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις στην τρέχουσα αξία του αναμενόμενου ποσού. Αυτό απαιτεί επίσης την εκτίμηση ενός προεξοφλητικού επιτοκίου. Οι σημειώσεις 3.18 και 14 παρέχουν λεπτομερέστερη λογιστική αντιμετώπιση των προβλέψεων.

Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Η Διοίκηση αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις που προκύπτουν από νομικές διαφορές και εκτιμά τα αποτελέσματά τους. Ένας άλλος παράγοντας δυνητικών μελλοντικών αρνητικών επιπτώσεων είναι τα ανοικτά φορολογικά έτη και οι ενδεχόμενοι πρόσθετοι φόροι ή πρόστιμα. Επιπλέον, εξετάζονται νέοι νόμοι και κανονισμοί και αξιολογείται ο δυνητικός αντίκτυπός τους στις επιδόσεις του Ομίλου. Όλες οι παραπάνω ενέργειες απαιτούν τη συμβολή κρίσης και εκτιμήσεων από τη Διοίκηση. Η πολιτική σχετικά με την αναγνώριση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων αναλύεται στις σημειώσεις 3.18 και στη Σημείωση 43 παρουσιάζονται οι αναγνωρισθείσες με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2019.

Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων

Ο Όμιλος εκτιμά την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των ενσώματων ακινητοποιήσεων, των άυλων περιουσιακών στοιχείων, των περιουσιακών στοιχείων του Δικαιώματος Χρήσης και των περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν ως αποτέλεσμα συνενώσεων επιχειρήσεων. Τουλάχιστον σε ετήσια βάση, η Διοίκηση επανεξετάζει αυτές τις εκτιμήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις επικαιροποιημένες συνθήκες. Περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στις σημειώσεις 3.8, 3.9 και 3.10.

Απομείωση συμμετοχών

Η Εταιρεία διεξάγει ελέγχους απομείωσης προκειμένου να εκτιμήσει το ανακτήσιμο ποσό των επενδύσεων. Ο έλεγχος απομείωσης είναι μια σύνθετη διαδικασία που απαιτεί σημαντική κρίση της Διοίκησης και στηρίζεται σε βασικές υποθέσεις σχετικά με τη μελλοντική κερδοφορία και τις ταμειακές ροές, δεδομένου του περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επενδύσεις της Εταιρείας το οποίο επηρεάζεται από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το αντικείμενο των εργασιών τους, επιλέγοντας τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης και τον κατάλληλο μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης. Η

υποκειμενικότητα που εμπλέκεται στις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιεί η Διοίκηση στον έλεγχο της απομείωσης και η εγγενής αβεβαιότητα αυτών των υποθέσεων είναι υψηλές.

2.3. Μεταβολές στις λογιστικές αρχές

Πέραν των όσων περιγράφονται κατωτέρω, οι λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν στις τρέχουσες ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι οι ίδιες με εκείνες που εφαρμόστηκαν στις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31.12.2018.

Την 01.01.2019 ο Όμιλος υιοθέτησε και εφάρμοσε για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» ακολουθώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Ως εκ τούτου, η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου αναγνωρίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής του εφαρμογής (01.01.2019), ενώ, οι πληροφορίες που αφορούν στη χρήση 2018 δεν αναπροσαρμόστηκαν αλλά αποτυπώθηκαν σύμφωνα με τα προγενέστερα σχετικά πρότυπα και διερμηνείες.

Οι λεπτομέρειες των μεταβολών στις λογιστικές αρχές παρουσιάζονται παρακάτω.

Ορισμός μίσθωσης

Προηγουμένως, ο Όμιλος καθόριζε κατά τη σύναψη της σύμβασης εάν μια συμφωνία ήταν ή περιείχε μίσθωση σύμφωνα με την Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 4 «Προσδιορισμός εάν μια συμφωνία περιέχει μίσθωση». Ο Όμιλος τώρα αξιολογεί κατά πόσο μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση βάσει του νέου ορισμού της μίσθωσης. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, μια σύμβαση είναι ή περιλαμβάνει μίσθωση εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα του ελέγχου της χρήσης ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος.

Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος επέλεξε να εφαρμόσει την πρακτική δυνατότητα να διατηρήσει την ήδη υφιστάμενη αξιολόγηση ως προς το ποιες συναλλαγές είναι μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκε λοιπόν μόνο σε συμβάσεις που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως ως μισθώσεις. Ως εκ τούτου, ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκε μόνο στις συμβάσεις που υπογράφηκαν ή τροποποιήθηκαν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

Ο Όμιλος σαν μισθωτής

Επιπτώσεις στη μετάβαση

Ως μισθωτής, ο Όμιλος κατέτασσε τις μισθώσεις σε λειτουργικές ή χρηματοδοτικές. Η κατάταξη βασιζόταν στο εάν η μίσθωση μεταβίβασε ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας. Ο Όμιλος αναγνώριζε το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και μια υποχρέωση χρηματοδοτικής μίσθωσης μόνο για χρηματοδοτικές μισθώσεις. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, ο Όμιλος αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης και υποχρεώσεις μίσθωσης για τις περισσότερες μισθώσεις εκτός από τις βραχυπρόθεσμες (μίσθωση κάτω του ενός έτους), τις μισθώσεις με μεταβλητά μισθώματα και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας (κάτω από € 4.5). Οι

μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας αφορούν κυρίως τερματικά για σημεία πώλησης (POS) της θυγατρικής TORA DIRECT Α.Ε..

Ο Όμιλος αναγνωρίζει δικαίωμα χρήσης και υποχρέωση από μίσθωση κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης αρχικά αποτιμάται στο κόστος και στη συνέχεια στο κόστος μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις, ζημίες απομείωσης και προσαρμογές για ορισμένες επαναμετρήσεις της υποχρέωσης από μίσθωση.

Τα δικαιώματα χρήσης που έχουν αναγνωρισθεί σχετίζονται με τις παρακάτω κατηγορίες παγίων:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2019	01.01.2019
Κτίρια	61.611	62.552	30.806	29.591
Οχήματα	2.418	1.929	1.822	1.363
Λοιπός εξοπλισμός	<u>7</u>	<u>190</u>	-	<u>181</u>
Σύνολο	64.036	64.672	32.627	31.135

Τα δικαιώματα χρήσης του Ομίλου αφορούν κατά βάση ενοίκια κτιρίων, οχήματα και καταστήματα παιχνιομηχανημάτων που υπενοικιάζονται σε πράκτορες υπό καθεστώς λειτουργικής μίσθωσης.

Η υποχρέωση από μίσθωση αρχικά αποτιμάται στην παρούσα αξία των πληρωμών των εν λόγω μισθωμάτων που δεν έχουν εξοφληθεί κατά την ημερομηνία έναρξης, προεξοφλημένη, χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή (incremental borrowing rate). Η υποχρέωση από μίσθωση αυξάνεται στη συνέχεια με το έξοδο τόκου υπολογιζόμενο επί της υποχρέωσης από μίσθωση και μειώνεται με την πληρωμή μισθωμάτων.

Ο σταθμισμένος μέσος όρος του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις κατά την πρώτη εφαρμογή και κατά την ημερομηνία αναφοράς, δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2019, ήταν 3,4% για την Εταιρεία και 3,64% για τον Όμιλο.

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις όπως γνωστοποιήθηκαν στις 31.12.2018	60.248	12.490
Προεξοφλημένες μέσω του διαφορικού επιτοκίου δανεισμού του μισθωτή την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής	47.653	11.901
Μείον: βραχυπρόθεσμες μισθώσεις	(287)	(276)
Μείον: μισθώσεις χαμηλής αξίας	(2.221)	-
Πλέον: προσαρμογές λόγω διαφορετικού χειρισμού επιλογών επέκτασης και τερματισμού	<u>19.526</u>	<u>19.510</u>
Συνολικές υποχρεώσεις από μισθώσεις την 1 Ιανουαρίου 2019	64.672	31.135

Οι παραπάνω προσαρμογές αφορούν κυρίως το αποκλειστικό δικαίωμα της Εταιρείας για επέκταση των συμβάσεων μίσθωσης για τα καταστήματα παιχνιομηχανημάτων. Η Διοίκηση, κατά τον καθορισμό της μίσθωσης, εξέτασε όλα τα γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιούργησαν ένα οικονομικό κίνητρο για την άσκηση των επιλογών επέκτασης. Ωστόσο, η αρχική αξιολόγηση αναθεωρήθηκε καθώς οι επιλογές πράγματι θα ασκηθούν.

Πρακτικές εφαρμογές

Για τις μισθώσεις που είχαν ταξινομηθεί ως λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17, εφαρμόστηκαν οι ακόλουθες πρακτικές εφαρμογές:

- εφαρμόστηκε ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε χαρτοφυλάκια μισθώσεων με σχετικά όμοια χαρακτηριστικά
- λειτουργικές μισθώσεις με εναπομένουσα διάρκεια μίσθωσης μικρότερη των 12 μηνών αντιμετωπίστηκαν ως βραχυπρόθεσμες μισθώσεις
- οι αρχικές άμεσες δαπάνες δεν συμπεριλήφθηκαν στη μέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής
- χρησιμοποιήθηκε η δυνατότητα εκ των υστέρων καθορισμού των όρων της μίσθωσης όταν η σύμβαση περιελάμβανε επιλογές επέκτασης ή τερματισμού

Όμιλος σαν εκμισθωτής

Ο Όμιλος δεν υποχρεούται να προβεί σε προσαρμογές κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16 για μισθώσεις στις οποίες ενεργεί ως εκμισθωτής. Την 01.01.2019, οι υπενοικιάσεις που σχετίζονται με την υπενοικίαση καταστημάτων παιχνιομηχανημάτων σε πράκτορες υπό το καθεστώς λειτουργικής μίσθωσης επαναξιολογήθηκαν και δεδομένου ότι οι όροι υπενοικίασης δεν ήταν κοινοί με τους όρους των κύριων μισθώσεων, οι υπενοικιάσεις παρέμειναν ταξινομημένες ως λειτουργικές μισθώσεις.

Οι λογιστικές αρχές που ισχύουν για τον Όμιλο ως εκμισθωτή δεν διαφέρουν από εκείνες του ΔΛΠ 17.

Η νέα λογιστική πολιτική περιγράφεται περαιτέρω στη Σημείωση 3.12 και τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εξηγούνται στη Σημείωση 8.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

Οι σημαντικότερες λογιστικές πολιτικές οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων συνοψίζονται κατωτέρω. Θα πρέπει να επισημανθεί, όπως αναφέρθηκε και στην παράγραφο 2.2, ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές για τη σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Αν και αυτές οι εκτιμήσεις στηρίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης για τα τρέχοντα γεγονότα, τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν σε σχέση με αυτές τις εκτιμήσεις.

3.1. Ενοποίηση και συμμετοχή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τους λογαριασμούς της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε, ή έχει δικαιώματα σε, μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τη μέθοδο της εξαγοράς για τη λογιστικοποίηση της συνένωσης επιχειρήσεων. Το τίμημα της εξαγοράς για την απόκτηση μιας θυγατρικής εταιρείας υπολογίζεται ως το σύνολο των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται, των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται προς τους πρώην μετόχους και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από τον Όμιλο. Το τίμημα της εξαγοράς περιλαμβάνει επίσης την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που προκύπτουν από μια συμφωνία ενδεχόμενου ανταλλάγματος. Σε μία συνένωση επιχειρήσεων οι συναφείς με την εξαγορά δαπάνες εξοδοποιούνται. Τα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική, αναγνωρίζεται είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Ο Όμιλος επιλέγει να αναγνωρίζει τη μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική, στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας.

Στην περίπτωση που μία απόκτηση πραγματοποιείται σε επιμέρους στάδια, η τρέχουσα αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία της κατά

την ημερομηνία της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την επαναμέτρηση της εύλογης αξίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Κάθε ενδεχόμενο τίμημα που δίνεται από τον Όμιλο, αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρήθηκε υποχρέωση, αναγνωρίζονται, στην κατάσταση των αποτελεσμάτων. Το ενδεχόμενο τίμημα που χαρακτηρίστηκε ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται ως την τελική τακτοποίηση του μέσω της καθαρής θέσης.

Η υπεραξία είναι το υπερβάλλον ποσό του συνόλου του τιμήματος που καταβλήθηκε, του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσα συμμετοχή και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία, έναντι της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Εφόσον το τίμημα εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, το κέρδος από τη συναλλαγή αναγνωρίζεται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές παρουσιάζουν το μέρος των κερδών ή των ζημιών και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στον Όμιλο. Ο Όμιλος χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών με τον ίδιο τρόπο που χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Όσον αφορά τις αγορές που πραγματοποιούνται από κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και της λογιστικής αξίας του αποκτηθέντος μεριδίου των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση σε κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια. Αν οι ζημιές μιας θυγατρικής που αφορούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές υπερβαίνουν τις μη ελέγχουσες συμμετοχές στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, το υπερβάλλον ποσό επιμερίζεται στους μετόχους της μητρικής εκτός από το ποσό για το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές έχουν μια υποχρέωση και είναι ικανές να καλύψουν τις ζημιές αυτές.

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημιές απομείωσης, αν υπάρχουν.

Όταν ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο αναγνωρίζεται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού στην εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, σχετικά ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο που θα ακολουθούσαν σε περίπτωση πώλησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, ήτοι μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Όλες οι θυγατρικές του Ομίλου έχουν ως ημερομηνία κλεισίματος την 31 Δεκεμβρίου.

Οι ενδοεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημιές στις συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται.

Συγγενείς επιχειρήσεις

Οι συγγενείς εταιρείες είναι εκείνες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή, αλλά όχι έλεγχο επί της οικονομικής και επιχειρηματικής στρατηγικής τους και συνήθως κατέχεται ποσοστό συμμετοχής μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες στις οποίες ασκείται σημαντική επιρροή αποτιμώνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συμμετοχή αναγνωρίζεται αρχικά στην αξία κτήσης της, αυξομειούμενη με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη και τις ζημιές της συμμετοχής μετά την ημερομηνία απόκτησης. Η επένδυση του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες περιλαμβάνει υπεραξία όπως έχει προσδιοριστεί κατά την απόκτηση.

Η συμμετοχή του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές μετά την απόκτηση αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και η συμμετοχή στις μεταβολές στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά την απόκτηση, αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές μετά την εξαγορά επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις (μειωμένη με τυχόν ζημιές απομείωσης).

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Μερίσματα που λαμβάνονται από αυτές τις συμμετοχές αναγνωρίζονται μειώνοντας την αξία της συμμετοχής. Όταν οι ζημιές που αναλογούν στον Όμιλο υπερβαίνουν την λογιστική αξία της συμμετοχής, η λογιστική αξία μειώνεται στο μηδέν χωρίς περαιτέρω αναγνώριση ζημιών, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία ο Όμιλος έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές, για λογαριασμό της συγγενούς εταιρείας.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Η Εταιρεία καταχωρεί τις επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις στις εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο κόστος κτήσης μείον απομείωση.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών υπό κοινό έλεγχο

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών που βρίσκονται υπό κοινό έλεγχο εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3. Κατά συνέπεια, ο Όμιλος εφαρμόζοντας τις οδηγίες του ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη, για τέτοιες περιπτώσεις, λογιστικοποιεί αυτού του

είδους τις συναλλαγές με τη μέθοδο «predecessor approach» χωρίς να επαναδιατυπώνει τις οικονομικές καταστάσεις της συγκριτικής περιόδου. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, οι αποκτηθείσες απαιτήσεις και υποχρεώσεις καταγράφονται στις λογιστικές τους αξίες (carrying values) χωρίς να αναπροσαρμόζονται στις δίκαιες (fair values), δεν αναγνωρίζεται υπεραξία και τέλος, σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ της αξίας συμμετοχής που είναι καταχωρημένη στα βιβλία της εταιρείας που απορροφά και της καθαρής θέσης της εταιρείας που απορροφάται, αναγνωρίζεται απευθείας είτε στην καθαρή θέση της πρώτης στα κέρδη εις νέον είτε σε ξεχωριστό αποθεματικό. Ο Όμιλος επιλέγει να καταχωρεί τη διαφορά στα κέρδη εις νέον.

3.2. Μετατροπή ξένου νομίσματος

Οι ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, παρουσιάζονται σε ευρώ (€) το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της μητρικής εταιρείας και όλων των θυγατρικών της. Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών (spot exchange rate).

Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της περιόδου και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, είτε ως χρηματοοικονομικά έσοδα, είτε ως χρηματοοικονομικά έξοδα, εκτός και αν καταχωρηθούν στην καθαρή θέση, χαρακτηριζόμενες ως αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων.

3.3. Λειτουργικοί τομείς

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα προσδιορίζεται βάσει των εσωτερικών αναφορών και της πληροφόρησης που παρέχεται στους επικεφαλής λήψης των επιχειρηματικών αποφάσεων, όπως ορίζεται και από το ΔΠΧΑ 8. Κάθε λειτουργικός τομέας αντιπροσωπεύει ξεχωριστή κατηγορία προσφερόμενων παιχνιδιών ή λοιπές δραστηριότητες των εταιρειών του Ομίλου. Δραστηριότητες που δεν αποτελούν διακριτούς τομείς συγκεντρώνονται και απεικονίζονται σε μία κατηγορία με τίτλο «Λοιπά».

3.4. Αναγνώριση εσόδου, λογιστικοποίηση Κερδών νικητών και Λοιπών λειτουργικών εσόδων

Τα έσοδα απεικονίζονται καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, επιστροφών και εκπτώσεων.

Έσοδα από παιχνίδια

Έσοδα από παιχνίδια: Τα έσοδα από παιχνίδια αποτυπώνονται καθαρά μετά την αφαίρεση των κερδών των νικητών και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων παρουσιάζονται ως Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR).

Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια: Δεν αντιπροσωπεύουν τα έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αλλά τα ποσά που εισπράχθηκαν από τους παίκτες ή είναι εισπρακτέα κατά το τέλος της χρήσης για όλα τα παιχνίδια με εξαίρεση τα VLTs. Οι μικτές εισπράξεις από γεγονότα (παιχνίδια ή κληρώσεις) επόμενη λογιστικής περιόδου, θεωρούνται μεταχρονολογημένες (deferred revenue) και ταξινομούνται στις «Εμπορικές υποχρεώσεις» στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, ενώ μετρώνται στην εύλογη αξία.

Κέρδη νικητών: Τα κέρδη των νικητών αναγνωρίζονται με βάση την ημερομηνία πραγματοποίησης του γεγονότος ή της κλήρωσης. Στο τέλος κάθε οικονομικής περιόδου οι υποχρεώσεις για κέρδη νικητών, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης ταξινομούνται στις Εμπορικές υποχρεώσεις ενώ, τα Αδιάθετα κέρδη μετά το πέρας της προβλεπόμενης χρονικής περιόδου η οποία ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο.

- **Αριθμολαχεία:** Στην συγκεκριμένη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται τα παιχνίδια κληρώσεων και υπάρχουν δύο τύποι, με σταθερά μερίδια κερδών (fixed prizes) και μεταβλητά κέρδη (Pari mutual -Jackpot games). Στην πρώτη κατηγορία (fixed prizes) τα κέρδη νικητών είναι σταθερά ποσά ενώ, στη δεύτερη (Pari mutual) τα κέρδη νικητών υπολογίζονται ως ποσοστό επί των συνολικών εισπράξεων από το συγκεκριμένο παιχνίδι. Σε περίπτωση που δεν βρεθεί νικητής στην τρέχουσα κλήρωση (Jackpot), τα αντίστοιχα κέρδη νικητών μεταφέρονται και προστίθενται στα κέρδη της επόμενης κλήρωσης ενώ, στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου αναγνωρίζεται πρόβλεψη κερδών νικητών η οποία ταξινομείται στις Εμπορικές υποχρεώσεις. Τα αριθμολαχεία που προσφέρονται από τον Όμιλο στο παικτικό κοινό είναι τα: ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, ΤΖΟΚΕΡ, ΚΙΝΟ, SUPER 3, EXTRA 5.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία τα ποσά εισπράττονται από τους παίκτες, καθαρά από την υποχρέωση καταβολής των κερδών σε μελλοντικές κληρώσεις και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

- **Παιχνίδια Στοιχηματισμού:** Η συγκεκριμένη κατηγορία αναφέρεται σε προβλέψεις των παικτών κυρίως για αθλητικά γεγονότα, πραγματικά ή εικονικά. Όταν οι παίκτες προβλέπουν (στοιχηματίζουν) το αποτέλεσμα ενός αγώνα ή γεγονότος (fixed odds

games) τότε τα κέρδη νικητών είναι σταθερά, όταν όμως οι παίκτες στοιχηματίζουν ο ένας εναντίον του άλλου (Pari mutual games) τα κέρδη νικητών καθορίζονται από το ύψος των συνολικών εισπράξεων από το συγκεκριμένο παιχνίδι. Τα παιχνίδια στοιχηματισμού που προσφέρονται από τον Όμιλο είναι: ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ (συμπεριλαμβανομένων των εικονικών παιχνιδιών (virtual games) και του υποδρομακού στοιχήματος), ΠΡΟΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΠΟΓΚΟΛ.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία τα ποσά εισπράττονται από τους παίκτες, καθαρά από την υποχρέωση καταβολής των κερδών σε μελλοντικά γεγονότα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

- **Στιγμαϊό Λαχείο (Scratch):** Το συγκεκριμένο προϊόν προσφέρεται στο κοινό από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Το έσοδο περιλαμβάνει τις μεικτές εισπράξεις μείον τα κέρδη των νικητών. Τα κέρδη νικητών προσαρμόζονται στο επίπεδο, που καθορίζεται από τη Σύμβαση Παραχώρησης αλλά και από τις προδιαγραφές κάθε τύπου Scratch, με την αναγνώριση σχετικής πρόβλεψης. Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, η πρόβλεψη κερδών νικητών ταξινομείται στις Εμπορικές υποχρεώσεις.
- **Λαχεία Κλήρωσης:** Στη συγκεκριμένη κατηγορία συμπεριλαμβάνονται δύο λαχεία, το ΕΘΝΙΚΟ (χωρίς Jackpot) και το ΛΑΪΚΟ (με Jackpot) τα οποία διατίθενται μέσω της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.. Τα έσοδα αναγνωρίζονται μετά την ολοκλήρωση της κλήρωσης και κατά τη λήξη της οικονομικής χρήσης, σε περίπτωση που τα κέρδη νικητών ως ποσοστό επί των συνολικών εισπράξεων, υπολείπονται από το ελάχιστο δυνατό, όπως αυτό καθορίζεται από τη Σύμβαση Παραχώρησης, τότε η διαφορά (πραγματικά κέρδη μείον θεωρητικά) αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, σε περίπτωση που δεν βρεθεί νικητής στην τρέχουσα κλήρωση (Jackpot), τα αντίστοιχα κέρδη νικητών μεταφέρονται και προστίθενται στα κέρδη της επόμενης κλήρωσης ενώ, στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου αναγνωρίζεται πρόβλεψη κερδών νικητών η οποία ταξινομείται στις Εμπορικές υποχρεώσεις.

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στην περίοδο κατά την οποία τα ποσά εισπράττονται από τους παίκτες, καθαρά από την υποχρέωση καταβολής των κερδών σε μελλοντικές κληρώσεις και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

- **Παιγνιομηχανήματα (VLTs):** Ως έσοδο νοείται το άθροισμα όλων των παικτικών συνεδριών μιας περιόδου. Η παικτική συνεδρία αρχίζει μόλις ο παίκτης ή η παίκτρια εισάγει την κάρτα στο παιγνιομηχάνημα (VLT) και ολοκληρώνεται αμέσως μόλις η κάρτα εξαχθεί.

Το έσοδο που αναγνωρίζεται είναι το καθαρό έσοδο (εισπράξει μείον κέρδη νικητών) κάθε παικτικής συνεδρίας.

Λοιπά λειτουργικά έσοδα

Τα λοιπά λειτουργικά έσοδα περιλαμβάνουν κυρίως τις εμπορικές δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας οι οποίες δεν σχετίζονται με τη διεξαγωγή παιχνιδιών. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνουν:

- **Προμήθεια Πρωτοχρονιάτικου λαχείου (ή Ειδικό Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης):** το συγκεκριμένο Λαχείο εκδίδεται μια φορά το χρόνο από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε και η κλήρωση του πραγματοποιείται την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, ήτοι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Παραχώρησης τα καθαρά έσοδα από το συγκεκριμένο λαχείο αποδίδονται στο Ελληνικό Δημόσιο ενώ, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε δικαιούται μια διαχειριστική αμοιβή (προμήθεια) ίση με το 17% επί των μικτών εισπράξεων του συγκεκριμένου παιχνιδιού.
- **Έσοδα από την TORA DIRECT Α.Ε. που σχετίζονται με την πώληση προπληρωμένων καρτών σταθερής/κινητής τηλεφωνίας και χρήσης internet καθώς, και υπηρεσίες εξόφλησης λογαριασμών:**

(α) Κύριος υπόχρεος για την πώληση ηλεκτρονικών κωδικών στους τελικούς πελάτες: σ' αυτήν την κατηγορία συμβάσεων η TORA DIRECT Α.Ε. αποκτά την κυριότητα των ηλεκτρονικών κωδικών και αναλαμβάνει τον κίνδυνο του αποθέματος. Ως έσοδα αναγνωρίζονται οι εισπράξεις από τους τελικούς πελάτες, τους χρήστες δηλαδή των καρτών.

(β) Διανομέας για την πώληση ηλεκτρονικών κωδικών στους τελικούς πελάτες: σ' αυτήν την κατηγορία συμβάσεων η TORA DIRECT Α.Ε δεν αποκτά την κυριότητα των ηλεκτρονικών κωδικών και ενεργεί ως διανομέας των προμηθευτών της. Το έσοδο που αναγνωρίζεται σ' αυτήν την περίπτωση είναι η προμήθεια που αναλογεί από την πώληση των κωδικών από τους προμηθευτές της στους τελικούς χρήστες.

(γ) Πληρωμές λογαριασμών: Η TORA DIRECT Α.Ε. ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας για την πληρωμή λογαριασμών μέσω ενός δικτύου συνεργατών για το οποίο λαμβάνει προμήθεια από τους τελικούς χρήστες της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Ως έσοδο αναγνωρίζεται η προμήθεια μετά την πληρωμή του λογαριασμού από τον τελικό πελάτη.

- **Έσοδα από υπηρεσίες πληροφορικής και άλλες υπηρεσίες:** Για τις περισσότερες από τις λοιπές δραστηριότητες, τα έσοδα αναγνωρίζονται σε καθαρά ποσά όταν η υποχρέωση εκτέλεσης ικανοποιείται με τη μεταφορά των αγαθών ή υπηρεσιών στον τελικό πελάτη.

3.5. Έσοδα από τόκους

Αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλούμενων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

3.6. Έσοδα από μερίσματα

Αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.7. Έξοδα

Αναγνωρίζονται στη κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση. Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται επίσης σε δεδουλευμένη βάση.

3.8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο ιστορικό κόστος κτήσης, μειωμένες με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα καταλογισμένες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομειώσεις. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσώματων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνο κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν πραγματοποιούνται.

Κατά την πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Οικόπεδα	-
Κτίρια	10-20 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	3-9 έτη
Μεταφορικά μέσα	6,5 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3-5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων ακινητοποιήσεων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι οι λογιστικές αξίες των ενσώματων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Πάγια αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

3.9. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Λογισμικό

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 4 χρόνια.

Δαπάνες για την έρευνα και την ανάπτυξη

Τα έργα έρευνας και ανάπτυξης διαφέρουν από άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία όσον αφορά την επιστημονική και τεχνική αβεβαιότητα. Οι δαπάνες για ερευνητικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται προκειμένου να αποκτηθούν γνώσεις που μπορούν να οδηγήσουν σε μελλοντικά οικονομικά οφέλη αναγνωρίζονται ως έξοδα στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιούνται και κανένα άυλο περιουσιακό στοιχείο που προκύπτει από έρευνα (ή ερευνητική φάση εσωτερικού έργου) αναγνωρίζεται.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο που προκύπτει ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης (ή της φάσης ανάπτυξης ενός εσωτερικού έργου) αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν πληρούνται όλα τα ακόλουθα:

- Τεχνική δυνατότητα υλοποίησης ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να πωληθεί.
- Πρόθεση για ολοκλήρωση και χρήση ή πώληση του άυλου περιουσιακού στοιχείου.
- Δυνατότητα χρήσης ή πώλησης του άυλου περιουσιακού στοιχείου.
- Ικανότητα για απόδειξη πώς το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη.
- Επαρκείς τεχνικοί, οικονομικοί και άλλοι πόροι για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση ή πώληση του άυλου περιουσιακού στοιχείου.
- Ικανότητα αξιόπιστης μέτρησης των εξόδων που σχετίζονται με ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο κατά τη διάρκεια της ανάπτυξής του.

Το ποσό της αρχικής αναγνώρισης ενός εσωτερικά παραγόμενου άυλου περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει τις συνολικές δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τότε που το άυλο περιουσιακό στοιχείο πληρούσε για πρώτη φορά τα ανωτέρω κριτήρια αναγνώρισης. Εάν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί

εσωτερικά δημιουργούμενο άυλο περιουσιακό στοιχείο, οι δαπάνες ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο στην οποία πραγματοποιούνται.

Δικαιώματα

Τα αποκλειστικά δικαιώματα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς και μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος μειωμένο με τυχόν απομείωση της αξίας τους (Σημείωση 3.11 για τη διαδικασία ελέγχου επομείωσης). Το αποκλειστικό δικαίωμα λειτουργίας με κάθε πρόσφορο μέσο που παρέχεται από την τρέχουσα τεχνολογία, παιχνιδιών αριθμών, παιγνιομηχανημάτων, λαχείων, παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων και ιπποδρομιών, που παραχωρήθηκε σε εταιρείες του Ομίλου από το Ελληνικό Δημόσιο, λογιστικοποιείται στο κόστος όπως αυτό ορίστηκε από ανεξάρτητους εκτιμητές και αποσβένεται εντός της περιόδου που αφορά.

Επεκτάσεις σε υπάρχοντα αποκλειστικά δικαιώματα και νέες άδειες για διεξαγωγή νέων παιγνιομηχανημάτων σε αποκλειστική βάση, λογίζονται ως ξεχωριστά πάγια στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια που αφορούν με βάση τη σταθερή μέθοδο.

Η ωφέλιμη ζωή του αποκλειστικού δικαιώματος λειτουργίας των παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων και παιχνιδιών αριθμών ορίζεται σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης σε 20 χρόνια και η επέκταση αυτού σε 10, των παιγνιομηχανημάτων σε 18 χρόνια, των λαχείων σε 12 χρόνια και των ιπποδρομιών σε 20 χρόνια.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία αξίας έως € 1,5 αποσβένονται εντός της χρήσης.

3.10. Υπεραξία

Η υπεραξία επιμετράται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στη Σημείωση 3.1. Η υπεραξία δεν αποσβένεται αλλά υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης σε ετήσια βάση ή πιο συχνά αν γεγονότα ή αλλαγές σε περιστάσεις καταδεικνύουν ενδεχόμενη απομείωση. Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας της. Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

Κάθε μονάδα ή ομάδα μονάδων στις οποίες κατανέμεται η υπεραξία πρέπει:

- (α) Να αντιπροσωπεύει το χαμηλότερο επίπεδο στην οντότητα στην οποία παρακολουθείται η υπεραξία για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης και
- (β) Να μην είναι μεγαλύτερο από ένα λειτουργικό τομέα όπως ορίζεται στην παράγραφο 5 του Δ.Π.Χ.Α. 8 «Λειτουργικοί τομείς» πριν από τη συσσωμάτωση.

3.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Υπεραξία, οι ασώματες ακινητοποιήσεις που έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή και οι ασώματες ακινητοποιήσεις που δεν έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως. Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης όταν κάποια γεγονότα και αντικειμενικές ενδείξεις καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης. Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται το ποσό από την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού στα πλαίσια μιας αμοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου ενεργητικού, ενώ η αξία χρήσης βασίζεται σε αποτίμηση της παρούσας αξίας μελλοντικών ταμειακών ροών, καθώς είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, τα ασώματα και τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών (cash generating units). Ως αποτέλεσμα, ορισμένα στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται αυτόνομα, ενώ κάποια άλλα σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης σε συνενώσεις επιχειρήσεων, η υπεραξία η οποία έχει αναγνωριστεί, κατανέμεται, από την ημερομηνία απόκτησης, στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών του Ομίλου, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνένωση, ανεξαρτήτως εάν τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία ή οι υποχρεώσεις της αποκτηθείσας εταιρείας έχουν κατανεμηθεί στις συγκεκριμένες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

Η ζημία λόγω μείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα από την επιχείρηση όταν η λογιστική αξία των στοιχείων αυτών (ή της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) είναι μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό τους. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το υψηλότερο της εύλογης αξίας, που αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς μείον το κόστος πώλησης και την αξία χρήσης, βάσει εσωτερικής προεξόφλησης των ταμειακών ροών. Όσον αφορά την υπεραξία, η ζημία απομείωσης προσδιορίζεται με την εκτίμηση του ανακτήσιμου ποσού μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που σχετίζονται με υπεραξία. Εάν η λογιστική αξία μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένης και της αναλογούσας υπεραξίας, υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό της, τότε αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης.

Η ζημιά απομείωσης χρεώνεται αρχικά στην Υπεραξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών και στη συνέχεια αναλογικά σε όλα τα στοιχεία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών. Με εξαίρεση το λογαριασμό «Υπεραξία», όλα τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού εξετάζονται σε επόμενες περιόδους, καθώς ενδείξεις που οδήγησαν σε αναγνώριση ζημιάς απομείωσης στο παρελθόν μπορεί να μην υφίστανται πλέον και επομένως πραγματοποιείται αναστροφή της αναγνωρισμένης απομείωσης στα αποτελέσματα.

3.12. Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» που εφαρμόζεται για την περίοδο που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2019, αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 και τις σχετικές ερμηνείες και μεταβάλλει σημαντικά την αναφορά μισθωμάτων εκ μέρους του μισθωτή. Το Πρότυπο εξαλείφει τη διάκριση μεταξύ λειτουργικών μισθώσεων και χρηματοδοτικών μισθώσεων και απαιτεί από τις εταιρείες να αναγνωρίζουν όλες τις σχετικές μισθώσεις σύμφωνα με ένα ενιαίο μοντέλο, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται παρακάτω.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση εάν μεταφέρει το δικαίωμα του ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος. Για τέτοιες συμβάσεις, το νέο μοντέλο απαιτεί από τον μισθωτή να αναγνωρίζει δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και υποχρέωση μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου αποσβένεται και η υποχρέωση δημιουργεί τόκους.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες εξαιρέσεις κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16:

- μισθώσεις με διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, χωρίς επιλογές αγοράς,
- μισθώσεις όπου το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία, μέχρι περίπου € 4.5. Κατά την εκτίμηση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου λαμβάνεται πάντοτε υπόψη η αξία ενός νέου περιουσιακού στοιχείου.

Επιπλέον, ο Όμιλος δεν εφαρμόζει το ΔΠΧΠ 16 για μισθώσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης, ο Όμιλος μετρά τις υποχρεώσεις μίσθωσης στην παρούσα αξία των ανεξόφλητων μισθωμάτων εκείνη την ημερομηνία. Οι πληρωμές μισθωμάτων προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το έμμεσο επιτόκιο της μίσθωσης ή, εάν το ποσοστό αυτό δεν είναι άμεσα προσδιορίσιμο, το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του στοιχείου που συμπεριλήφθηκε στη σύμβαση μίσθωσης. Γενικά, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του ως προεξοφλητικό επιτόκιο. Πρόκειται για το επιτόκιο που ο μισθωτής θα έπρεπε να καταβάλλει κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης για δάνειο παρόμοιας διάρκειας και με παρόμοια εξασφάλιση, για να αποκτήσει ένα περιουσιακό στοιχείο παρόμοιας αξίας με το δικαίωμα χρήσης σε παρόμοιο οικονομικό περιβάλλον.

Οι ακόλουθες πληρωμές περιλαμβάνονται στην αποτίμηση της υποχρέωσης μίσθωσης:

- σταθερές πληρωμές (συμπεριλαμβανομένων των ουσιαδώς σταθερών πληρωμών), μείον τυχόν κίνητρα εισπρακτέα
- μεταβλητή πληρωμή μίσθωσης που βασίζεται σε δείκτη ή συντελεστή
- ποσά που αναμένεται να καταβληθούν από τον μισθωτή βάσει εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας
- τιμή εξάσκησης επιλογής αγοράς, εφόσον ο μισθωτής είναι εύλογα βέβαιος ότι θα ασκήσει το δικαίωμα αυτό, και

- καταβολή προστίμων για τη λήξη της μίσθωσης, εάν ο όρος της μίσθωσης αντανακλά αυτή τη δυνατότητα του μισθωτή.

Οι παραπάνω πληρωμές προεξοφλούνται για τη διάρκεια της μίσθωσης. Η διάρκεια μίσθωσης είναι η μη ακυρώσιμη περίοδος της μίσθωσης. Οποιοσδήποτε περίοδος που καλύπτονται από δικαιώματα προαίρεσεως που κατέχει ο Όμιλος περιλαμβάνονται στην υποχρέωση μίσθωσης μόνο εάν είναι εύλογο ότι τα δικαιώματα προαίρεσης θα ασκηθούν. Επιπλέον, οι περίοδοι που καλύπτονται από την επιλογή λήξης της μίσθωσης που κατέχει ο Όμιλος συμπεριλαμβάνονται μόνο εάν ο Όμιλος είναι εύλογα βέβαιος ότι αυτές οι επιλογές δεν θα ασκηθούν.

Η υποχρέωση μίσθωσης αυξάνεται στη συνέχεια με το κόστος επιτοκίου της υποχρέωσης μίσθωσης και μειώνεται με την πληρωμή της μίσθωσης. Επαναμετράται εάν υπάρχει μια τροποποίηση που δεν λογίζεται ως ξεχωριστή μίσθωση, όταν υπάρχει μια μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτουν από μεταβολή δείκτη ή ποσοστού, μεταβολή στην εκτίμηση του ποσού που αναμένεται να καταβληθεί με εγγύηση υπολειμματικής αξίας καθώς και αλλαγές στην εκτίμηση του εάν μια επιλογή αγοράς ή παράτασης είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί ή μια λύση τερματισμού είναι εύλογα βέβαιο ότι δεν θα ασκηθεί.

Το δικαίωμα χρήσης χρησιμοποιηθέντων περιουσιακών στοιχείων αρχικά αποτιμάται στο κόστος που είναι το αρχικό ποσό της υποχρέωσης μίσθωσης προσαρμοσμένο για τυχόν πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης ή πριν από την ημερομηνία έναρξης, συν το αρχικό άμεσο κόστος και την εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή της αποκατάστασης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή του χώρου στον οποίο βρίσκεται, μείον τυχόν κίνητρα μίσθωσης που έλαβε. Τα δικαιώματα χρήσης αποτιμώνται στο κόστος μείον τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης και διευθετούνται για ορισμένες αναπροσαρμογές της υποχρέωσης μίσθωσης. Αποσβένονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της μικρότερης μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και της διάρκειας μίσθωσης. Εάν το κόστος των δικαιωμάτων χρήσης αντικατοπτρίζει ότι ο Όμιλος θα ασκήσει μια επιλογή αγοράς, τότε αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης, προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης.

3.13. Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ταμειακά και λοιπά χρηματοοικονομικά μέσα. Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για μια οικονομική οντότητα και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μια άλλη οικονομική οντότητα.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Με εξαίρεση τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος αρχικά αποτιμά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία του συν το κόστος συναλλαγής, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι απαιτήσεις από πελάτες αρχικά αποτιμώνται στην αξία συναλλαγής όπως ορίζεται από το ΔΠΧΑ 15.

Για να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, πρέπει να δημιουργούνται ταμειακές ροές που αποτελούν «αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων» επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου. Η αξιολόγηση αυτή είναι γνωστή ως «SPPI» κριτήριο και γίνεται σε επίπεδο μεμονωμένου χρηματοοικονομικού μέσου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- στο αποσβεσμένο κόστος
- στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων
- στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα περιουσιακά στοιχεία που διακρατώνται με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου, επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στα Χρηματοοικονομικά έσοδα. Το κέρδος ή η ζημιά που προκύπτει κατά την από-αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα μαζί με τυχόν συναλλαγματικά κέρδη/ζημιές. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στη γραμμή «Ζημιές από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων τα δεδομένα αναφορικά με το κατά πόσον η αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει απομειωθεί ως ακολούθως:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν πρόβλεψη ζημίας έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαιτητές σύμφωνα με τη σύμβαση και όλες τις ταμειακές ροές που ο Όμιλος ή η Εταιρεία προσδοκούν να εισπράξουν, προεξοφλημένες με βάση το κατά προσέγγιση αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται σε δύο στάδια. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας για το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Εάν ο πιστωτικός κίνδυνος του χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής, ανεξάρτητα από το πότε προέκυψε η αθέτηση.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την πρόβλεψη ζημίας για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να παρακολουθούν τις μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή ένα μέρος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μέρος μίας ομάδας παρόμοιων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) αποαναγνωρίζεται όταν:

- τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων έχουν εκπνεύσει,
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο αλλά έχει αναλάβει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως χωρίς σημαντική καθυστέρηση, υπό τη μορφή μίας σύμβασης μεταβίβασης, ή
- ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει το δικαίωμα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα, είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από αυτό είτε (β) δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία μεταβιβάζει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από ένα περιουσιακό στοιχείο ή συνάπτει σύμβαση μεταβίβασης, αξιολογεί την έκταση κατά την οποία διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου. Όταν ο Όμιλος ούτε μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου και διατηρεί τον έλεγχο του συγκεκριμένου στοιχείου, τότε το στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχιζόμενης συμμετοχής του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, ο Όμιλος αναγνωρίζει παράλληλα και μια συνδεδεμένη υποχρέωση. Το μεταβιβασθέν περιουσιακό στοιχείο και η συνδεδεμένη υποχρέωση επιμετρώνται σε βάση που αντανακλά τα δικαιώματα και τις δεσμεύσεις που έχει διατηρήσει ο Όμιλος ή η Εταιρεία.

Η συνεχιζόμενη συμμετοχή που λαμβάνει τη μορφή της εγγύησης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και του μέγιστου ποσού του ληφθέντος ανταλλάγματος που ο Όμιλος θα μπορούσε να υποχρεωθεί να επιστρέψει.

3.14. Αποθέματα

Τα αποθέματα απεικονίζονται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος καθορίζεται με βάση το μέσο ετήσιο σταθμικό κόστος. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων, μειωμένη με το εκτιμώμενο κόστος για την ολοκλήρωση αυτών και το εκτιμώμενο για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστος. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αύξησης της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας αποθεμάτων που έχουν απομειωθεί, η απομείωση αυτή αντλογίζεται.

3.15. Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά σε τραπεζικούς λογαριασμούς και στο ταμείο καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας όπως τα προϊόντα της αγοράς χρήματος και τις τραπεζικές καταθέσεις με χρονικό ορίζοντα τριών μηνών ή λιγότερο. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνονται στα Διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα. Οι δεσμευμένες καταθέσεις είναι ταμειακά ισοδύναμα τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα προς χρήση. Αυτά τα ταμειακά ισοδύναμα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την Εταιρεία μέχρι την επέλευση ενός συγκεκριμένου χρονικού σημείου ή γεγονότος στο μέλλον.

3.16. Ίδια κεφάλαια

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται από την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Οι κοινές μετοχές καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια.

Η διαφορά υπέρ το άρτιο περιλαμβάνει όλα τα επιπρόσθετα ποσά που λήφθηκαν κατά την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου. Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση της διαφοράς υπέρ το άρτιο.

Οι ίδιες μετοχές αφορούν μετοχές της Εταιρείας, οι οποίες έχουν εκδοθεί και μεταγενέστερα έχουν επανακτηθεί από την Εταιρεία χωρίς να έχουν ακυρωθεί. Οι ίδιες μετοχές δε μειώνουν τον αριθμό των μετοχών που έχουν εκδοθεί αλλά μειώνουν τον αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία. Οι ίδιες μετοχές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κανένα κέρδος ή ζημία δεν αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης από την αγορά, πώληση, έκδοση ή διαγραφή ιδίων μετοχών.

Έξοδα τα οποία πραγματοποιήθηκαν για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Τα έξοδα τα οποία σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης της επιχείρησης που αποκτάται.

3.17. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενος φόρος

Ο φόρος της χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της περιόδου, εκτός από τους φόρους που σχετίζονται με κονδύλια που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτή την περίπτωση, ο φόρος αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αντίστοιχα.

Ο τρέχων φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυουσών φορολογικών διατάξεων και συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων στις χώρες όπου ο Όμιλος δραστηριοποιείται και δημιουργεί φορολογητέο εισόδημα. Επιπλέον, περιλαμβάνονται τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις. Η διοίκηση περιοδικά προβαίνει σε εκτιμήσεις κατά την υποβολή φορολογικών δηλώσεων σε περιπτώσεις που οι σχετικές φορολογικές διατάξεις επιδέχονται ερμηνείας και προβαίνει στο σχηματισμό προβλέψεων, όπου χρειάζεται, με βάση τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αναγνωρίζεται για όλες τις προσωρινές φορολογητέες διαφορές. Ωστόσο, σύμφωνα και με το ΔΛΠ 12, κανένας αναβαλλόμενος φόρος δεν αναγνωρίζεται σε σχέση με την Υπεραξία. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δε λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση ενός στοιχείου ενεργητικού

ή παθητικού, σε συναλλαγή άλλη εκτός από εκείνης της συνένωσης επιχειρήσεων, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε τα λογιστικά ούτε τα φορολογικά κέρδη και ζημιές. Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και κοινοπραξίες, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δε θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον. Επιπλέον, φορολογητέες ζημιές οι οποίες μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις όπως και τυχόν πιστωτικοί φόροι του Ομίλου εξετάζονται ως προς την αναγνώρισή τους ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, χωρίς προεξόφληση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Οι περισσότερες αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται ως τμήμα των φορολογικών εξόδων στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Μόνο αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις οι οποίες σχετίζονται με αλλαγές σε στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεων καταλογισμένα απευθείας στην καθαρή θέση, αναγνωρίζονται απευθείας στην καθαρή θέση. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού και μειώνονται στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ωφέλεια από τη χρήση μέρους ή του συνόλου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει προηγούμενη μη αναγνωρισθείσα αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, στο βαθμό που γίνεται πιθανό ότι μελλοντικά φορολογητέα κέρδη θα επιτρέψουν την ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Η επιχείρηση πρέπει να συμψηφίζει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αν και μόνο αν:

(α) η επιχείρηση έχει ένα νόμιμο εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίσει τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και

(β) οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αφορούν σε φόρους εισοδήματος που επιβάλλονται από την ίδια φορολογική αρχή.

Η επιχείρηση πρέπει να συμψηφίζει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις αν και μόνο αν, η επιχείρηση:

(α) έχει ένα νόμιμο δικαίωμα να συμψηφίσει τα καταχωρημένα ποσά και

(β) προτίθεται είτε να εξοφλήσει/τακτοποιήσει το καθαρό υπόλοιπο, είτε να εισπράξει την απαίτηση και να εξοφλήσει την υποχρέωση συγχρόνως.

3.18. Προβλέψεις, ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες δεσμεύσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Στις περιπτώσεις όπου η χρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία των δαπανών που αναμένονται να απαιτηθούν για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Ο συντελεστής προεξόφλησης αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς αναφορικά με τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους σχετιζόμενους με την υποχρέωση κινδύνους. Όταν χρησιμοποιείται προεξόφληση, το σωρευτικό ποσό της πρόβλεψης αυξάνεται κάθε περίοδο για να αποδώσει τη χρονική μεταβολή. Αυτό το ποσό αναγνωρίζεται ως κόστος δανεισμού στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και συγκεκριμένα στη γραμμή «Χρηματοοικονομικά έξοδα»..

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης κάθε Ισολογισμού και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν τις τρέχουσες εκτιμήσεις. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ή απομακρύνεται το ενδεχόμενο εκκαθάρισης της υποχρέωσης μέσω εκρών πόρων, η πρόβλεψη αναστρέφεται.

Στις περιπτώσεις όπου η ενδεχόμενη εκροή πόρων ως αποτέλεσμα τρέχουσας υποχρέωσης δεν είναι πιθανή ή το ποσό δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα τότε καμία υποχρέωση δεν αναγνωρίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εκτός και αν προέκυψαν από συνένωση επιχειρήσεων. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι απομακρυσμένη.

Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.19. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν δάνεια και υπεραναλήψεις, εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.

Αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερη επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μείον το κόστος συναλλαγών, στην περίπτωση των δανείων και των πληρωτέων υποχρεώσεων.

Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η δέσμευση που απορρέει από την υποχρέωση, ακυρώνεται ή εκπνέει. Όταν μία υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης

υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η ανταλλαγή ή τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νόμιμο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να μπορεί να εκτελεσθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλομένου.

Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για να αντισταθμίσει την έκθεσή του σε κινδύνους επιτοκίων.

Οι μεταβολές στην εύλογη αξία του παράγωγου αντισταθμιστικού μέσου ή της καθορισμένης μη παράγωγης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που χαρακτηρίζονται ως αντιστάθμιση ταμειακών ροών αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια στο βαθμό που η αντιστάθμιση είναι αποτελεσματική. Στο βαθμό που η αντιστάθμιση είναι αναποτελεσματική, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Εάν το μέσο αντιστάθμισης δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης κινδύνου, λήγει ή πωλείται, τερματίζεται ή ασκείται, τότε η λογιστική αντιστάθμισης διακόπτεται μελλοντικά. Το σωρευτικό κέρδος ή ζημία που είχε αναγνωρισθεί προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια παραμένει εκεί μέχρι να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή. Όταν το αντισταθμιζόμενο στοιχείο είναι μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το ποσό που αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου όταν αναγνωρίζεται. Σε άλλες περιπτώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα αποτελέσματα κατά την ίδια περίοδο που το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει το εισόδημα ή τη ζημία.

3.20. Κόστος παροχών αποχώρησης

Η μητρική εταιρεία, οι θυγατρικές της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε., TORA WALLET Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε. καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με την ισχύουσα

νομοθεσία και τις πρακτικές του Ομίλου. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, καθώς και του κόστους παρελθόντων υπηρεσιών. Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Τα έξοδα της υποχρέωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών των ασφαλισμένων. Τα έξοδα για προγράμματα καθορισμένων παροχών, όπως εκτιμώνται, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού. Επιπροσθέτως, βάσει των επιταγών του ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) τα αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες) αναγνωρίζονται πλέον στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταβάλλεται ένα καθορισμένο, κατά περίπτωση, ποσό εισφοράς σε έναν ανεξάρτητο φορέα. Δεν υπάρχει περαιτέρω υποχρέωση, νομική ή τεκμαρτή, να καταβάλλει επιπλέον εισφορές, σε περίπτωση που ο φορέας αυτός δεν έχει τα απαραίτητα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των παροχών, που σχετίζονται με την υπηρεσία του προσωπικού στο τρέχον ή σε παρελθόντα έτη. Οι εισφορές αναγνωρίζονται στις δαπάνες προσωπικού εφαρμόζοντας την αρχή των δεδουλευμένων. Τυχόν προπληρωμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως απαίτηση εφόσον συνοδεύονται είτε με επιστροφή μετρητών είτε με μείωση μελλοντικών εισφορών.

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα

διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3.21. Επενδύσεις σε ακίνητα

Στην κατηγορία αυτή ο Όμιλος αναγνωρίζει κτίρια ή τμήματα κτιρίων και την αναλογία τους επί του οικοπέδου, τα οποία δεν χρησιμοποιεί για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Οι επενδύσεις αυτές, αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους. Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες από την απομείωση της αξίας τους. Έξοδα συντηρήσεων και επισκευών των επενδύσεων σε ακίνητα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, η ωφέλιμη ζωή τους έχει καθορισθεί ίση με αυτή των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων.

3.22. Μερίσματα πληρωτέα

Τα μερίσματα που διανέμονται στους μετόχους αναγνωρίζονται ως υποχρέωση τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται προς διανομή από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4. Δομή του Ομίλου

Η δομή του Ομίλου κατά την 31.12.2019 έχει ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Ποσοστό Συμμετοχής	Έδρα	Μέθοδος Ενοποίησης	Κύρια Δραστηριότητα
ΟΠΑΠ Α.Ε.	Μητρική εταιρεία	Ελλάδα		Αριθμολαχεία και Στοιχήματα
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	83,5%	Ελλάδα	Πλήρης	Λαχεία
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Αριθμολαχεία
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Στοιχημάτων
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Συμμετοχών - Στοιχημάτων
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	Κύπρος	Πλήρης	Εταιρεία Συμμετοχών
TORA DIRECT A.E.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Υπηρεσίες συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα - Πώληση άυλου χρόνου ομιλίας - Είσπραξη λογαριασμών
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Αμοιβαίο Ιπποδρομιακό Στοιχίωμα
TORA WALLET A.E.	100%	Ελλάδα	Πλήρης	Ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος
NEUROSOFT A.E.	67,72%	Ελλάδα	Πλήρης	Παροχή Λογισμικού
TCB HOLDINGS LTD	36,75%	Μάλτα	Καθαρή Θέση	Εταιρεία συμμετοχών

Στις 17.09.2019, η Εταιρεία, μέσω της θυγατρικής της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, απέκτησε από την INTRALOT LOTTERIES LIMITED το σύνολο των μετοχών που κατέχει η τελευταία στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. έναντι € 20.000. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η συμμετοχή της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. θα ανέρχεται σε 83,5%.

Στις 08.11.2019, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ήρθε σε συμφωνία με την Εταιρεία για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., έναντι συνολικού τιμήματος € 10.411. Στη συνέχεια, στις 11.11.2019, τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο εταιρειών αποφάσισαν την έναρξη διαδικασιών για τη συγχώνευση της Εταιρείας με την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Ν. 4601/2019, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013. Η ολοκλήρωση της συγχώνευσης τελεί υπό την έγκριση των αρμοδίων Αρχών.

Στις 30.12.2019, η Εταιρεία συγχωνεύθηκε με την ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. με την καταχώριση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) της υπ' αριθμ. Πρωτ. 135932/30.12.2019 Απόφασης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εταιρειών και ΓΕΜΗ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Σημείωση 11).

Όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν την ίδια ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων με αυτή της Εταιρείας.

5. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Η ακόλουθη πληροφόρηση αναφέρεται στους τομείς που έχει αποφασίσει η Διοίκηση του Ομίλου ότι θέλει να παρακολουθεί διακριτά προκειμένου να λαμβάνει τις αποφάσεις της. Οι τομείς δραστηριότητας έχουν οριστεί με βάση τον τύπο των παιχνιδιών και τις λοιπές επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Οι 4 πρώτοι τομείς (Αριθμολαχεία, Παιχνίδια Στοιχηματισμού, Σκρατς και Λαχεία, VLTs) σχετίζονται με την παραγωγή και διάθεση παιχνιδιών τόσο από την Εταιρεία όσο και από τις λοιπές εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα. Περισσότερες λεπτομέρειες αναφέρονται στη σημείωση 3.4.

Στον τομέα «Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών & Λοιπές Υπηρεσίες» συμπεριλαμβάνεται η επιχειρηματική δραστηριότητα των θυγατρικών TORA WALLET A.E. και TORA DIRECT A.E. (σημείωση 3.4).

Στον τομέα «Λοιπά» έχουν συγκεντρωθεί οι επιχειρηματικές δραστηριότητες της ΟΠΑΠ Α.Ε. που δε σχετίζονται με παιχνίδια καθώς επίσης, και οι δραστηριότητες των θυγατρικών ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε.. Συγκεκριμένα, η δραστηριότητα της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. συμπεριλαμβάνει την πώληση καταστημάτων VLTs (Gaming Halls), τη διαμόρφωση του δικτύου της ΟΠΑΠ Α.Ε. για την υποδοχή και εγκατάσταση των VLTs καθώς επίσης, και λοιπές υποστηρικτικές υπηρεσίες προς το δίκτυο καταστημάτων της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Τέλος, η δραστηριότητα της NEUROSOFT Α.Ε. συμπεριλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών και προϊόντων τεχνολογίας.

Της 31 Δεκεμβρίου 2019 και της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2019	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	VLTs	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών & Λοιπές Υπηρεσίες	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	778.558	396.203	147.478	297.658	-	-	1.619.896
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	(257.704)	(135.959)	(50.758)	(89.297)	±	±	(533.718)
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	520.854	260.244	96.720	208.361	-	-	1.086.178
Προμήθειες πρακτόρων	(183.930)	(92.429)	(39.149)	(70.585)	-	(1.248)	(387.341)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	(111)	(17.989)	(12.843)	(45.795)	-	-	(76.738)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	-	1.404	61	-	94.642	53.254	149.361
Λοιπά λειτουργικά κόστη	-	-	-	-	(85.090)	(13.347)	(98.437)
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	±	8.470	±	±	±	±	8.470
	336.812	159.700	44.789	91.981	9.553	38.659	681.493
Λειτουργικά έξοδα	(112.315)	(62.916)	(14.715)	(42.216)	(10.603)	(26.148)	(268.914)
Αποσβέσεις	(24.836)	(21.785)	(16.807)	(41.653)	(301)	(10.933)	(116.315)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	199.660	74.998	13.267	8.112	(1.351)	1.578	296.264

ΟΜΙΛΟΣ 01.01-31.12.2018	Αριθμολαχεία	Παιχνίδια Στοιχηματισμού	Σκρατς και Λαχεία	VLTs	Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών & Λοιπές Υπηρεσίες	Λοιπά	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	779.944	406.244	152.168	208.659	-	-	1.547.015
Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές	(259.123)	(139.710)	(45.651)	(62.598)	±	±	(507.080)
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	520.821	266.535	106.518	146.061	-	-	1.039.935
Προμήθειες πρακτόρων	(190.194)	(98.778)	(40.597)	(50.135)	-	(1.387)	(381.090)
Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	(308)	(14.936)	(14.413)	(31.035)	-	-	(60.692)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	-	1.151	75	-	89.721	37.840	128.788
Λοιπά λειτουργικά κόστη	-	-	-	-	(81.923)	(10.017)	(91.940)
Κέρδη από συγγενείς εταιρείες	±	89	±	±	±	±	89
	330.320	154.061	51.583	64.891	7.798	26.436	635.089
Λειτουργικά έξοδα	(125.710)	(74.226)	(17.009)	(33.490)	(8.879)	(22.086)	(281.400)
Αποσβέσεις	(22.072)	(14.622)	(17.444)	(37.017)	(260)	(22.893)	(114.308)
Λειτουργικό αποτέλεσμα	182.537	65.213	17.130	(5.616)	(1.342)	(18.542)	239.381

Γεωγραφική πληροφόρηση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Η Ελλάδα είναι η χώρα-έδρα της Εταιρείας, των θυγατρικών ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., TORA DIRECT Α.Ε., TORA WALLET Α.Ε. και NEUROSOFT Α.Ε..

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	Ελλάδα	Κύπρος	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.176.694	291.586	4.468.280
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.672.827	96.430	1.769.257
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	1.007.916	78.262	1.086.178

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	Ελλάδα	Κύπρος	Σύνολο
Μικτές εισπράξεις από παιχνίδια	4.111.785	279.076	4.390.861
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR) και Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.583.926	91.877	1.675.803
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	964.356	75.579	1.039.935

	Ελλάδα	Κύπρος	Σύνολο
Σύνολο Ενεργητικού			
Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	2.002.853	237.066	2.239.918
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	1.654.579	118.767	1.773.347
Σύνολο Υποχρεώσεων			
Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	1.442.064	25.963	1.468.027
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	986.008	27.803	1.013.811

Το ΔΠΧΑ 16 επηρέασε ως επί το πλείστον τον ελληνικό γεωγραφικό τομέα, καθώς από τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου ύψους € 64.036, μόνο € 285 αφορούν δραστηριότητες του Ομίλου στην Κύπρο. Το αντίστοιχο ποσό που αφορά τις υποχρεώσεις από μισθώσεις είναι € 296. Επιπρόσθετα, τα έξοδα αποσβέσεων και τόκων που αναγνωρίστηκαν από τον κυπριακό τομέα ήταν € 143 και € 13 αντίστοιχα.

6. Ασώματες ακινητοποιήσεις

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις αφορούν λογισμικό, άδειες χρήσης, δικαιώματα παιχνιδιών και πελατειακές σχέσεις τα οποία αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Κόστος ανάπτυξης	Πελατειακές σχέσεις	Λοιπά	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	21.991	1.134.357	5.709	7.719	-	1.169.776
Προσθήκες	28.903	-	1.190	-	60	30.154
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(7.917)	(67.143)	(1.356)	(554)	-	(76.970)
Μεταφορές αποσβέσεων	(105)	105	-	-	-	-
Απομείωση αξίας παγίου	-	-	(41)	-	-	(41)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	42.871	1.067.320	5.503	7.165	60	1.122.920
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	42.871	1.067.320	5.503	7.165	60	1.122.920
Προσθήκες	24.441	-	1.041	-	-	25.482
Μειώσεις παγίων	(21)	-	-	-	-	(21)
Αναταξινόμηση κόστους	(24)	-	15	-	9	-
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(15.749)	(60.225)	(1.473)	(554)	-	(78.001)
Αναταξινόμηση αποσβέσεων	15	-	(15)	-	-	-
Μειώσεις αποσβέσεων	2	-	-	-	-	2
Απομείωση αξίας παγίου	-	(4.000)	(650)	-	-	(4.650)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	51.536	1.003.095	4.421	6.611	70	1.065.733

ΟΜΙΛΟΣ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Κόστος ανάπτυξης	Πελατειακές σχέσεις	Λοιπά	Σύνολο
31/12/2018						
Αξία κτήσης	169.100	1.540.142	7.643	8.795	60	1.725.680
Σωρευμένες αποσβέσεις	(126.229)	(472.822)	(2.140)	(1.630)	-	(602.821)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	42.871	1.067.320	5.503	7.165	60	1.122.920
31/12/2019						
Κόστος κτήσης	193.496	1.536.142	8.049	8.795	70	1.746.552
Σωρευμένες αποσβέσεις	(141.961)	(533.047)	(3.628)	(2.184)	-	(680.820)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	51.536	1.003.095	4.421	6.611	70	1.065.733

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Λοιπά	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018				
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	20.623	980.818	-	1.001.442
Προσθήκες	28.202	-	60	28.263
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(7.140)	(49.884)	-	(57.025)
Μεταφορές αποσβέσεων	(105)	105	-	-
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	41.580	931.039	60	972.679
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019				
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	41.580	931.039	60	972.679
Προσθήκες	18.206	-	-	18.206
Απόκτηση λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (κόστος)	484	230	-	714
Αναταξινόμηση	(9)	-	9	-
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(14.829)	(42.967)	-	(57.796)
Απόκτηση λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (σωρευμένες αποσβέσεις)	(484)	(230)	-	(714)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	44.948	888.072	70	933.089

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογισμικό	Δικαιώματα Παιχνιδιών	Λοιπά	Σύνολο
31/12/2018				
Αξία κτήσης	164.602	1.382.553	60	1.547.215
Σωρευμένες αποσβέσεις	(123.022)	(451.514)	-	(574.535)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	41.580	931.039	60	972.679
31/12/2019				
Κόστος κτήσης	183.283	1.382.783	70	1.566.135
Σωρευμένες αποσβέσεις	(138.335)	(494.711)	-	(633.046)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	44.948	888.072	70	933.089

Το υπόλοιπο έναρξης για τα «Δικαιώματα Παιχνιδιών» περιλαμβάνει ποσό ύψους € 300.000 το οποίο αποτελεί προπληρωμή της Εταιρείας έναντι της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων προς το Ελληνικό Δημόσιο για την περίοδο από 12.10.2020 έως 12.10.2030. Η μελλοντική αξία της εν λόγω προπληρωμής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην από 2013 τροποποίηση της από 12.12.2011 πρόσθετης πράξης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΠΑΠ Α.Ε., ανέρχεται σε € 1.831.200. Το συνολικό ποσό της ασώματης ακινητοποίησης που αφορά επέκταση της άδειας μέχρι 12.20.2030 ανέρχεται σε € 375.000.

Οι προσθήκες του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση περιλαμβάνουν κυρίως:

- Λογισμικό και άδειες σχετικά με την πλατφόρμα ramestoixima.gr ύψους € 9.300,
- Λογισμικό και άδειες σχετικά με την πλατφόρμα LOTOS ύψους € 967,

- Λογισμικό και άδειες σχετικά με τα παιχνιομηχανήματα (VLTs) ύψους € 2.242,
- Λογισμικό και άδειες σχετικά με τη λειτουργία της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ύψους € 4.960,
- Λογισμικό, άδειες και αναβάθμιση διάφορων εφαρμογών, ιστότοπων, πλατφορμών, πρόγραμμα ψηφιακών υπογραφών κ.λ.π. ύψους € 4.991.
- Κεφαλαιοποίηση εξόδων μισθοδοσίας της NEUROSOFT Α.Ε. ύψους € 579 για το σχεδιασμό και την παραγωγή λογισμικού προς πώληση και € 462 της TORA WALLET Α.Ε. για το σχεδιασμό και την παραγωγή λογισμικού για ίδια χρήση.

Οι προσθήκες του Ομίλου στη χρήση 2018 αφορούσαν κυρίως λογισμικό και άδειες σχετικά με την πλατφόρμα ramestoixima.gr € 13.574, λογισμικά για τα παιχνιομηχανήματα (VLTs) ποσού € 8.395 και αναβάθμιση λογισμικού SSBTs ποσού € 2.529. Επιπλέον, ποσό € 4.465 αφορούσε λογισμικό, άδειες και αναβάθμιση διάφορων εφαρμογών, ιστότοπων, πλατφορμών, τηλεφωνικού κέντρου Εταιρείας, πύλης εσωτερικής επικοινωνίας με πράκτορες (portal), μηχανογραφικού συστήματος και τέλος, ποσό € 1.190 την κεφαλαιοποίηση εξόδων μισθοδοσίας της NEUROSOFT Α.Ε. και της TORA WALLET Α.Ε. για το σχεδιασμό και την παραγωγή λογισμικού.

Η απομείωση αξίας των δικαιωμάτων παιχνιδιών, ποσού € 4.000, αφορά στην απομείωση της αξίας της εικοσαετούς άδειας δικαιώματος αποκλειστικής διοργάνωσης και διεξαγωγής αμοιβαίου υποδρομακού στοιχήματος από την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

Διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης στην άδεια παραχώρησης της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., λαμβάνοντας υπόψη τις ενδείξεις, βάσει των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών επιδόσεων της, ότι η λογιστική αξία της άδειας παραχώρησης υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό.

Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης χρησιμοποιήθηκαν εκτιμήσεις ταμειακών ροών, βάσει του εγκεκριμένου από τη Διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών ως τη λήξη της παραχώρησης.

Στον ανωτέρω υπολογισμό έχουν χρησιμοποιηθεί εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά αποτελέσματα της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών). Αυτές οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές περιλαμβάνουν υποθέσεις σχετικά με το ρυθμό ανάπτυξης των καθαρών εσόδων από παιχνίδια (NGR), τα άμεσα κόστη και τα επιτόκια προεξόφλησης.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης:

- Σύνθετο ετήσιο ποσοστό αύξησης (CAGR): 8,6%
- Περιθώριο κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (περιθώριο EBITDA) (στο NGR): -13,1% - 37,2%
- Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC): 6,5%

Το περιθώριο EBITDA έχει επηρεαστεί θετικά στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης 2019 από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, συγκεκριμένα λόγω της εξαίρεσης του κόστους μισθώσεων από τα λειτουργικά

έξοδα. Παράλληλα, για σκοπούς ελέγχους απομείωσης, το επιτόκιο προεξόφλησης (WACC) είναι χαμηλότερο, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 και της προσθήκης των υποχρεώσεων από μισθώσεις στον υπολογισμό του καθαρού δανεισμού και της αντίστοιχης προσαρμογής του μεσοσταθμικού κόστους δανεισμού.

Βάσει του ανωτέρω ελέγχου απομείωσης, το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε σε € 14.745, ενώ η λογιστική αξία της άδειας τη στιγμή πριν τον έλεγχο απομείωσης ήταν € 18.745. Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημία απομείωσης ποσού € 4.000.

Εάν το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της αξίας χρήσης ήταν χαμηλότερο κατά 0,5%, ο Όμιλος θα έπρεπε να αναγνωρίσει απομείωση ποσού € 2.019 (έναντι € 4.000 που αναγνώρισε). Εάν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στον υπολογισμό της αξίας χρήσης ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, ο Όμιλος θα έπρεπε να αναγνωρίσει απομείωση ποσού € 5.877 (έναντι € 4.000 που αναγνώρισε).

Δεν υπάρχουν βάρη επί των ασώματων ακινητοποιήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας.

7. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	8.929	17.808	50.275	125	32.161	-	109.298
Προσθήκες	-	641	7.503	23	13.727	74	21.968
Μειώσεις παγίων	-	(3)	(6.564)	(33)	(3.182)	-	(9.782)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.965)	(6.004)	(39)	(10.771)	-	(19.778)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	0,4	6.563	23	3.174	-	9.760
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	8.929	15.481	51.774	100	35.109	74	111.467
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019							
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	8.929	15.481	51.774	100	35.109	74	111.467
Προσθήκες	-	171	378	144	8.603	-	9.297
Μεταφορά κόστους σε επενδύσεις σε ακίνητα	(434)	(2.878)	-	-	-	-	(3.311)
Μεταφορά από ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	-	-	-	-	74	(74)	-
Μειώσεις παγίων	-	-	(13.249)	(193)	(16.740)	-	(30.182)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(1.981)	(7.163)	(22)	(12.359)	-	(21.525)
Μεταφορά αποσβέσεων σε επενδύσεις σε ακίνητα	-	2.449	-	-	-	-	2.449
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	13.245	143	16.727	-	30.115
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	8.496	13.242	44.985	172	31.414	-	98.308

ΟΜΙΛΟΣ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
31/12/2018							
Αξία κτήσης	8.929	36.744	134.087	2.450	119.652	74	301.937
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	<u>(21.264)</u>	<u>(82.313)</u>	<u>(2.351)</u>	<u>(84.543)</u>	-	(190.470)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	8.929	15.480	51.774	100	35.109	74	111.467
31/12/2019							
Κόστος κτήσης	8.496	34.037	121.216	2.402	111.589	-	277.740
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	<u>(20.795)</u>	<u>(76.231)</u>	<u>(2.230)</u>	<u>(80.175)</u>	-	(179.432)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	8.496	13.242	44.985	172	31.414	-	98.308

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2018)	8.929	16.972	49.770	75	11.248	86.994
Προσθήκες	-	175	7.025	-	8.351	15.551
Μειώσεις παγίων	-	(3)	(6.563)	(12)	(3.168)	(9.747)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(2.847)	(5.804)	(24)	(5.429)	(14.105)
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	<u>6.563</u>	<u>3</u>	<u>3.162</u>	9.727
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2018)	8.929	14.297	50.990	41	14.164	88.421
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019						
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο έναρξης χρήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	8.929	14.297	50.990	41	14.164	88.421
Προσθήκες	-	97	347	80	7.620	8.144
Μεταφορά σε επενδύσεις σε ακίνητα	(434)	(2.878)	-	-	-	(3.311)
Μειώσεις παγίων	-	-	(13.249)	(135)	(16.586)	(29.969)
Απόκτηση λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (κόστος)	-	-	-	1.701	37.194	38.894
Επιβάρυνση αποσβέσεων	-	(1.839)	(6.945)	(4)	(7.474)	(16.261)
Μεταφορά αποσβέσεων σε επενδύσεις σε ακίνητα	-	2.449	-	-	-	2.449
Μειώσεις αποσβέσεων	-	-	13.245	103	16.582	29.930
Απόκτηση λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (σωρευμένες αποσβέσεις)	-	-	-	<u>(1.699)</u>	<u>(21.460)</u>	(23.159)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	8.496	12.126	44.389	87	30.040	95.138

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Γήπεδα	Κτίρια	Εγκατ/σεις & μηχανήματα	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
31/12/2018						
Αξία κτήσης	8.929	35.226	132.916	628	70.628	248.327
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(20.929)	(81.926)	(588)	(56.463)	(159.906)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2018	8.929	14.297	50.990	41	14.164	88.421
31/12/2019						
Κόστος κτήσης	8.496	32.445	120.015	2.274	98.855	262.085
Σωρευμένες αποσβέσεις	-	(20.319)	(75.626)	(2.187)	(68.815)	(166.947)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	8.496	12.127	44.389	87	30.040	95.138

Στην τρέχουσα χρήση, δεν υπάρχουν σημαντικές προσθήκες στον Όμιλο στην κατηγορία «Εγκαταστάσεις και μηχανήματα». Η συγκριτική περίοδος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- δαπάνες ύψους € 5.259 για την αγορά εξοπλισμού (i-links) και την εγκατάσταση των παιγνιομηχανημάτων (VLTs) στο δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε.,
- δαπάνες ύψους € 893 για την τοποθέτηση των μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης (SSBTs) στο δίκτυο της ΟΠΑΠ Α.Ε.,
- τερματικά στοιχηματισμού της ΟΠΑΠ SPORTS LTD ύψους € 425.

Οι προσθήκες του Ομίλου για τη χρήση 2019 στην κατηγορία «Λοιπός εξοπλισμός» περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- περιφερειακά μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης (SSBTs) (υπολογιστές, tablet, σαρωτές κ.λ.π.) ποσού € 1.218 (2018: € 3.882),
- εξοπλισμό για παιγνιομηχανήματα (VLTs) και καταστήματα παιγνιομηχανημάτων (gaming halls) καθώς και έπιπλα ποσού € 1.226 (2018: € 1.210),
- εξοπλισμός πρακτορείων ΟΠΑΠ ποσού € 3.460 (2018: € 6.081), εκ των οποίων τα € 3,145 αφορούν το πρόγραμμα REX 2020.

Επί των ενσώματων ακινητοποιήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

8. Δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μισθώσεων

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Κτίρια	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 16 - Αξία κτήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	62.552	1.929	190	64.672
Προσθήκες	7.373	1.617	-	8.990
Τερματισμός συμβάσεων μίσθωσης	-	-	(181)	(181)
Λοιπές κινήσεις	(1.361)	(7)	-	(1.368)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(6.953)	(1.121)	(3)	(8.077)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	61.611	2.418	7	64.036
31/12/2019				
Κόστος κτήσης	68.565	3.539	9	72.114
Σωρευμένες αποσβέσεις	(6.953)	(1.121)	(3)	(8.077)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	61.611	2.418	7	64.036

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης που αναγνώρισε ο Όμιλος στην κατηγορία «Κτίρια» περιλαμβάνει κυρίως το πάρκο στο Μαρκόπουλο, με αναπόσβεστη αξία € 29.560, και τα καταστήματα παιχνιομηχανημάτων, με αναπόσβεστη αξία € 29.691. Το πάρκο στο Μαρκόπουλο είναι ο τόπος όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της θυγατρικής εταιρείας ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και όπου διεξάγονται όλες οι ελληνικές υποδρομίες της τελευταίας. Η διάρκεια της σχετικής σύμβασης είναι εικοσαετής και λήγει το 2036. Οι πληρωμές μισθωμάτων είναι σταθερές. Τα καταστήματα παιχνιομηχανημάτων είναι χώροι όπου φιλοξενούνται παιχνίδια VLTs. Οι συντριπτικά περισσότερες συμβάσεις μίσθωσης των τελευταίων είναι τριετείς και δίνουν το δικαίωμα αποκλειστικής επέκτασης στην Εταιρεία έως εννέα χρόνια, που η Διοίκηση εκτιμά ότι θα εξασκηθεί. Οι πληρωμές μισθωμάτων αναπροσαρμόζονται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή. Η κατηγορία «Οχήματα» περιλαμβάνει μισθωμένα αυτοκίνητα και η κατηγορία «Λοιπός εξοπλισμός» κυρίως εκτυπωτές.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Κτίρια	Οχήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 16 - Αξία κτήσης (1 Ιανουαρίου 2019)	29.591	1.363	181	31.135
Προσθήκες	7.363	1.316	-	8.679
Τερματισμός συμβάσεων μίσθωσης	-	-	(181)	(181)
Λοιπές κινήσεις	(1.377)	(31)	-	(1.408)
Επιβάρυνση αποσβέσεων	(4.771)	(827)	-	(5.598)
Καθαρό λογιστικό υπόλοιπο (31 Δεκεμβρίου 2019)	30.806	1.822	-	32.627
31/12/2019				
Κόστος κτήσης	35.577	2.648	-	38.225
Σωρευμένες αποσβέσεις	(4.771)	(827)	-	(5.598)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2019	30.806	1.822	-	32.627

Η ενοποιημένη και εταιρική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης 2019, περιλαμβάνει τα παρακάτω ποσά που σχετίζονται με υποχρεώσεις από μισθώσεις:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	57.649	27.663
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	<u>7.130</u>	<u>5.157</u>
Σύνολο	64.779	32.820

Οι συνολικές πληρωμές κεφαλαίου και τόκων για τις υποχρεώσεις μισθώσεων ανέρχονται σε € 9.681 για τον Όμιλο και € 6.478 για την Εταιρεία.

Μισθώσεις που έχουν εξαιρεθεί από το ΔΠΧΑ 16 και καταχωρήθηκαν στη γραμμή «Άλλα λειτουργικά έξοδα» (Σημείωση 37) της Κατάστασης Αποτελεσμάτων αφορούν βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (Όμιλος € 459, Εταιρείας € 176), μισθώσεις ακινήτων χαμηλής αξίας (Όμιλος € 715) και μη σταθερά μισθώματα (Όμιλος € 968, Εταιρεία € 746).

Έσοδα από υπενοικιάσεις που αφορούν υπενοικιάσεις καταστημάτων παιχνιομηχανημάτων συμπεριλαμβάνονται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά έσοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (Σημείωση 33) και ισούνται στις 31.12.2019 με € 3.824 τόσο για τον Όμιλο όσο και για την Εταιρεία.

9. Επενδύσεις σε ακίνητα

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 40 οι Επενδύσεις σε Ακίνητα έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	903	922	903	922
Μεταφορά από ενσώματες ακινητοποιήσεις	862	-	862	-
Αποσβέσεις περιόδου	<u>(62)</u>	<u>(19)</u>	<u>(62)</u>	<u>(19)</u>
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.703	903	1.703	903

Κατά τη διάρκεια του 2019 μεταφέρθηκαν στις «Επενδύσεις σε ακίνητα» περιουσιακά στοιχεία καθαρής αναπόσβεστης αξίας ποσού € 862 από τις «Ενσώματες ακινητοποιήσεις» και συγκεκριμένα από τις κατηγορίες Γήπεδα και Κτίρια.

Το έσοδο που έλαβε η Εταιρεία από την εκμίσθωση των ακινήτων, ανήλθε σε € 262 για τη χρήση 2019 (2018: € 249).

Η ωφέλιμη ζωή των κτιρίων εκτιμάται περίπου σε 20 έτη και χρησιμοποιείται η σταθερή μέθοδος απόσβεσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εταιρείας η τρέχουσα αξία των ακινήτων δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αναπόσβεστη αξία τους.

Επί των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου και της Εταιρείας δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη.

10. Υπεραξία

Η υπεραξία, η οποία προκύπτει κατά την ενοποίηση επιχειρήσεων που προέρχονται από εξαγορά, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	31.12.2018
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	8.435	8.435
TORA DIRECT A.E.	5.749	5.749
NEUROSOFT A.E.	<u>16.092</u>	<u>20.092</u>
Σύνολο	30.275	34.275

Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης από ανεξάρτητους εκτιμητές στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης.

Το ανακτήσιμο ποσό για τις θυγατρικές εταιρείες ΟΠΑΠ SPORTS LTD, TORA DIRECT A.E. προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης. Η αξία χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίστηκαν στα εγκεκριμένα από τη διοίκηση επιχειρηματικά σχέδια μέχρι πέντε έτη και οι οποίες προβλήθηκαν στη συνέχεια στο διηνεκές.

Οι βασικές παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης από τους ανεξάρτητους εκτιμητές ήταν οι εξής.:

ΟΠΑΠ SPORTS LTD

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2019	31.12.2018
Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC)	8,70%	10,43%
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	2,00%	2,40%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ροών	5 χρόνια	5 χρόνια

TORA DIRECT A.E.

Παραδοχές μελέτης απομείωσης	31.12.2019	31.12.2018
Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC)	10,47%	10,54%
Ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές	2,00%	1,86%
Περίοδος καθαρών ταμειακών ροών	5 χρόνια	5 χρόνια

Από τον έλεγχο ευαισθησίας που έγινε σχετικά με τις άνω παραδοχές και ιδιαίτερα την αύξηση ή μείωση κατά μία μονάδα βάσης στο προεξοφλητικό επιτόκιο (WACC) καθώς και στο ρυθμό ανάπτυξης στο διηλεκές των ταμειακών ροών, δεν προέκυψαν αποκλίσεις που θα απαιτούσαν τη μεταβολή της λογιστικής αξίας της υπεραξίας των ανωτέρω θυγατρικών εταιρειών.

NEUROSOFTE A.E.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου από 01.01.2019 έως 31.12.2019, η NEUROSOFTE A.E. συνεισέφερε στον Όμιλο ζημίες προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) € 625 (2018: κέρδη € 869) και ζημίες προ φόρων € 2.938 (2018: € 669).

Λόγω των ανωτέρω χρηματοοικονομικών και λειτουργικών επιδόσεων της NEUROSOFTE A.E., διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης λαμβάνοντας υπόψη τις ενδείξεις ότι η λογιστική αξία της εταιρείας υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό.

Το ανακτήσιμο ποσό της NEUROSOFTE A.E. (μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) στην οποία έχει καταμεμηθεί η υπεραξία) προσδιορίστηκε με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης. Η αξία χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις ταμειακών ροών βάσει του εγκεκριμένου από τη Διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών για τα επόμενα τέσσερα έτη. Για την προβολή των ταμειακών ροών για το διάστημα πέραν της πενταετίας, χρησιμοποιήθηκε ως υπόθεση δείκτης ανάπτυξης 3% και περιθώριο EBITDA στο διηλεκές 15,3%.

Επιπλέον, στις υποθέσεις περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αποσβέσεις ίσες με τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και μηδενική μεταβολή στο κεφάλαιο κίνησης.

Οι προϋπολογισμένες πωλήσεις υπολογίστηκαν με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς και της εταιρείας και το 2024 αναμένεται να ανέλθουν σε € 19.644. Το προϋπολογισμένο EBITDA υπολογίστηκε με βάση τα πραγματικά ιστορικά στοιχεία των τελευταίων ετών, προσαρμοσμένα προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αναμενόμενες μεταβολές λειτουργικής κερδοφορίας.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών:

- Ρυθμός ανάπτυξης στο διηλεκές: 3,0%
- Περιθώριο κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (περιθώριο EBITDA): 4,7% - 15,3%
- Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC): 7,57%
- Σύνθετο ετήσιο ποσοστό αύξησης (CAGR): 5,5%

Από τον ανωτέρω έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε, το ανακτήσιμο ποσό της ΜΔΤΡ προσδιορίστηκε σε € 23.997, ποσό μεγαλύτερο από τη λογιστική αξία της εταιρείας τη στιγμή της αποτίμησης. Απομείωση

ποσού € 4.000 κατανεμήθηκε στην υπεραξία και δεν απομειώθηκε καμία άλλη κατηγορία περιουσιακών στοιχείων της ΜΔΤΡ. Η ζημιά απομείωσης ποσού € 4.000 (2018: € 17.500) περιλαμβάνεται στη γραμμή «Αποσβέσεις και απομειώσεις».

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικό επιτόκιο και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί το περιθώριο αξίας. Εάν ο ρυθμός ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της NEUROSOFT Α.Ε. ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης ήταν χαμηλότερος κατά 0,1%, δηλαδή 2,9%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία της ΜΔΤΡ θα ήταν χαμηλότερη και συγκεκριμένα ποσού € 23.522. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν υψηλότερο κατά 0,1%, δηλαδή 7,67%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία της ΜΔΤΡ θα ήταν € 23.442.

Εάν ο ρυθμός ανάπτυξης των μελλοντικών ελεύθερων ταμειακών ροών της NEUROSOFT Α.Ε. ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη απομείωσης ήταν υψηλότερος κατά 0,1%, δηλαδή 3,1%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία της ΜΔΤΡ θα ήταν € 24.494. Επιπλέον, εάν το μελλοντικό WACC ήταν χαμηλότερο κατά 0,1%, δηλαδή 7,47%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να διατηρούνται σταθερές, η ανακτήσιμη αξία της ΜΔΤΡ θα ήταν € 24.578.

Υπεραξία NEUROSOFT Α.Ε.	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	20.092	37.592
Ζημιά Απομείωσης	(4.000)	(17.500)
Υπόλοιπο λήξης	16.092	20.092

11. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Οι θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της είναι οι εξής:

Ενοποιημένη θυγατρική	% Άμεσης Συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	31.12.2019	31.12.2018
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	100%	Κύπρος	1.704	1.704
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	100%	Κύπρος	10.173	10.173
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	-	27.813
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	100%	Κύπρος	9.650	9.650
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα	2.075	-
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	100%	Κύπρος	<u>339.385</u>	<u>221.385</u>
ΣΥΝΟΛΟ			362.987	270.725

Στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές εμφανίζονται στην αξία κτήσης μείον τις ζημίες απομείωσης.

Η κίνηση των συμμετοχών σε θυγατρικές έχει ως εξής:

	2019	2018
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 1η Ιανουαρίου	270.725	281.945
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών	123.000	15.982
Αγορά θυγατρικής	10.411	-
Ζημίες απομείωσης	(8.336)	(27.202)
Απορρόφηση θυγατρικής ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	<u>(32.813)</u>	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές την 31η Δεκεμβρίου	362.987	270.725

Στις 13.02.2019 πραγματοποιήθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 5.000 της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε..

Στις 05.08.2019 και 07.11.2010 πραγματοποιήθηκε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 118.000 της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD (€ 8.000 και € 110.000, αντίστοιχα).

Στις 08.11.2019, η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ήρθε σε συμφωνία με την Εταιρεία για την πώληση του συνόλου των μετοχών που κατέχει στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., έναντι συνολικού τιμήματος € 10.411. Στη συνέχεια, στις 11.11.2019, τα Διοικητικά Συμβούλια των δύο εταιρειών αποφάσισαν την έναρξη διαδικασιών για τη συγχώνευση της Εταιρείας με την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Ν. 4601/2019, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013. Η ολοκλήρωση της συγχώνευσης τελεί υπό την έγκριση των αρμοδίων Αρχών. Στις 31.12.2019, η Εταιρεία αναγνώρισε απομείωση για τη συμμετοχή της στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. ποσού € 8.336 και το σχετικό έξοδο καταχωρήθηκε στην εταιρική κατάσταση αποτελεσμάτων 2019 και περιλαμβάνεται στη γραμμή «Άλλα λειτουργικά έξοδα».

Στις 30.12.2019, η Εταιρεία συγχωνεύθηκε με την ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 21 και 30 έως 38 του Ν. 4601/2019, σε συνδυασμό με το άρθρο 54 του Ν. 4172/2013.

Τη στιγμή της συγχώνευσης, η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. συνοπτικά ήταν:

ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	30.12.2019
Σύνολο Ενεργητικού	54.882
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	32.899
Σύνολο υποχρεώσεων	21.983

Μετά την απαλοιφή των ενδοεταιρικών υπολοίπων, το σύνολο ενεργητικού και υποχρεώσεων που μεταφέρθηκαν στην Εταιρεία ήταν € 33.277 και € 378, αντίστοιχα, ενώ τα ίδια Κεφάλαια με € 20.101, λόγω των μεταφερόμενων ζημιών. Το μετοχικό κεφάλαιο της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., ποσού € 53.000, και η συμμετοχή στη θυγατρική, ποσού € 32.813, αντιλογίστηκαν και η συνολική επίδραση στα ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας ήταν κέρδος ποσού € 86.

Οι χρηματοοικονομικές και λειτουργικές επιδόσεις της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας και διενεργήθηκε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία της συμμετοχής με βάση τη μέθοδο της αξίας χρήσης της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., η οποία υπολογίστηκε με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Η αξία χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις ταμειακών ροών βάσει του εγκεκριμένου από τη Διοίκηση προϋπολογισμού για ένα έτος και βάσει εκτιμήσεων ταμειακών ροών για τα επόμενα τέσσερα έτη.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικές παραδοχές για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης:

- Σύνθετο ετήσιο ποσοστό αύξησης (CAGR): 8,6%
- Περιθώριο κερδών προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (περιθώριο EBITDA) (στο NGR): -13,1% - 37,2%
- Επιτόκιο προεξόφλησης (WACC): 5,3%

Το περιθώριο EBITDA έχει επηρεαστεί θετικά στο πλαίσιο του ελέγχου απομείωσης 2019 από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, συγκεκριμένα λόγω της εξαίρεσης του κόστους μισθώσεων από τα λειτουργικά έξοδα. Παράλληλα, για σκοπούς ελέγχους απομείωσης, το επιτόκιο προεξόφλησης (WACC) είναι χαμηλότερο, λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 και της προσθήκης των υποχρεώσεων από μισθώσεις στον υπολογισμό του καθαρού δανεισμού και της αντίστοιχης προσαρμογής του μεσοσταθμικού κόστους δανεισμού.

Με βάση τον έλεγχο αυτό, η ανακτήσιμη αξία προσδιορίστηκε σε € 2.075, ενώ η λογιστική αξία της συμμετοχής τη στιγμή του ελέγχου απομείωσης ήταν € 10.411. Ως αποτέλεσμα, η Εταιρεία αναγνώρισε απομείωση ποσού € 8.336.

Εάν το επιτόκιο προεξόφλησης που έχει χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της αξίας χρήσης ήταν χαμηλότερο κατά 0,5%, η Εταιρεία θα έπρεπε να αναγνωρίσει απομείωση ποσού € 6.387 (έναντι € 8.336 που αναγνώρισε). Εάν το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στον υπολογισμό της αξίας χρήσης ήταν υψηλότερο κατά 0,5%, η Εταιρεία θα έπρεπε να αναγνωρίσει απομείωση ποσού € 10.147 (έναντι € 8.336 που αναγνώρισε).

12. Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες

Η ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων των συγγενών εταιρειών οι οποίες ενοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης, δεν διαφέρουν από την ημερομηνία αναφοράς της μητρικής εταιρείας.

Η ανάλυση και κίνηση της συμμετοχής σε συγγενή εταιρεία έχει ως εξής:

	31.12.2019	31.12.2018
TCB HOLDINGS LTD	<u>54.158</u>	<u>50.089</u>
Σύνολο	54.158	50.089

Στις 18.12.2018 η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD Α.Ε. ολοκλήρωσε την εξαγορά ποσοστού 36,75% στη μητρική εταιρεία του Ομίλου STOIXIMAN, TCB HOLDINGS LTD, έναντι συνολικού τιμήματος € 50.000. Συνεπώς, από το Δεκέμβριο 2018, η τελευταία θεωρείται συγγενής για τον Όμιλο ΟΠΑΠ.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά της ανωτέρω συγγενούς εταιρείας στα κέρδη προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι είναι ουσιώδης και γι' αυτό το λόγο γνωστοποιεί το ποσοστό του ως ακολούθως:

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	31.12.2019	31.12.2018
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία		
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	46.226	30.996
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	<u>22.533</u>	<u>24.437</u>
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	68.759	55.433
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	20.692	6.278
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>53.184</u>	<u>37.357</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	53.184	37.357
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>1.068</u>	<u>1.340</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	1.068	1.340
Ίδια κεφάλαια	35.199	23.014

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)	245.163	173.035
Κέρδη μετά φόρων	23.258	6.779
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	<u>(211)</u>	-
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	23.047	6.779

Βάσει των ανωτέρω, η αξία των συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείας προκύπτει ως εξής:

	2019	2018
Συμμετοχές σε συγγενείς την 1η Ιανουαρίου	50.089	-
Κόστος κτήσης	-	50.000
Μερίδιο στα κέρδη	8.470	89
Μερίσματα	<u>(4.400)</u>	-
Συμμετοχές σε συγγενείς την 31η Δεκεμβρίου	54.158	50.089

Αξίζει να αναφερθεί ότι μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, δεν είχε ολοκληρωθεί ο τακτικός έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της TCB HOLDINGS LTD για τη χρήση 2019. Επίσης, οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις χρήσης 2018 περιελάμβαναν τις ανέλεγκτες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της TCB HOLDINGS LTD και όποια διαφορά προέκυψε μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου, έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις χρήσης 2019.

13. Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Εγγυητικές καταβολές	1.387	1.303	1.161	1.068
Προκαταβολές παροχών αποχώρησης και στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	366	391	366	391
Δάνεια σε τρίτους	3.158	19.894	4.946	6.209
Προκαταβολές σε προμηθευτές	22.816	25.223	22.816	25.223
Άλλες απαιτήσεις	<u>126</u>	<u>340</u>	-	<u>11.818</u>
Σύνολο	27.855	47.151	29.290	44.709

Τα δάνεια σε τρίτους σχετίζονται με δάνεια που έχουν χορηγήσει η Εταιρεία και η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 1.446 και € 1.712 (2018: € 2.659, € 17.049 και ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. € 185), αντίστοιχα. Τα ανωτέρω δάνεια λήγουν μέχρι το Δεκέμβριο 2024. Εντός του 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη ζημίας έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των επόμενων 12 μηνών συνολικού ποσού € 98. Επιπλέον, στις 31.12.2019 μεταφέρθηκε στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία του Όμιλου δάνειο ποσού € 16.000, καθώς λήγει στις 31.12.2020 (Σημείωση 18).

Σε επίπεδο Εταιρείας, τα δάνεια σε τρίτους περιλαμβάνουν επιπλέον δάνειο ποσού € 3.500 στην TORA DIRECT Α.Ε..

Σε επίπεδο Ομίλου, οι προκαταβολές σε προμηθευτές ποσού € 22.816 (2018: € 25.223) αφορούν στο μακροπρόθεσμο μέρος της απαίτησης από προμηθευτή παιχνιομηχανημάτων (VLTs) για προκαταβολή αμοιβής για υπηρεσίες του σύμφωνα με ειδικό όρο στη μεταξύ τους σύμβαση.

Οι λοιπές απαιτήσεις της Εταιρείας για τη χρήση 2018 συμπεριλάμβαναν ποσό € 11.818 ως το υπόλοιπο των αποθεματικών κεφαλαίων για την αναμόρφωση της ενιαίας εταιρικής εικόνας των σημείων πώλησης (πρακτορείων) από τη θυγατρική ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., για λογαριασμό της ΟΠΑΠ Α.Ε.. Τα κεφάλαια αυτά είχαν μεταφερθεί στην εν λόγω θυγατρική κατά την περίοδο 2004 έως 2007. Μετά τη συγχώνευση της Εταιρείας με την ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., αυτό το ποσό απαλείφθηκε (Σημείωση 11).

14. Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται επί των προσωρινών διαφορών, σύμφωνα με τη μέθοδο του ισολογισμού, με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες του Ομίλου.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	19.894	17.359	-	-
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(23.528)	(15.462)	(21.015)	(12.701)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση / (υποχρέωση)	(3.634)	1.897	(21.015)	(12.701)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φόρων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης, καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση/(υποχρέωση)	1.897	3.495	(12.701)	(9.252)
Χρέωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 40)	(5.884)	(1.887)	(10.052)	(3.744)
Φόρος που λογίζεται στην καθαρή θέση μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων (Σημ. 40)	354	289	353	296
Προσθήκη λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	-	-	<u>1.384</u>	-
Υπόλοιπο λήξης, καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση/(υποχρέωση)	(3.634)	1.897	(21.015)	(12.701)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα συγχώνευσης των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων με τις τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και εφόσον οι αναβαλλόμενοι φόροι τελούν υπό το ίδιο φορολογικό καθεστώς.

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 40)	(Χρέωση)/Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 40)	Ανακατατάξεις λόγω απορρόφησης της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2.203	(1.441)	-	-	762
Ασώματες ακινητοποιήσεις	3.616	572	-	-	4.188
Δικαίωμα χρήσης	-	307	-	-	307
Αποζημιώσεις προσωπικού	629	36	53	-	717
Προβλέψεις	6.732	(4.414)	-	(20)	2.298
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>21.116</u>	<u>(1.696)</u>	<u>301</u>	<u>(2.020)</u>	<u>17.700</u>
	34.295	(6.636)	354	(2.040)	25.973
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	(595)	595	-	-	-
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(23.077)	(4.211)	-	-	(27.288)
Έξοδα επομένων χρήσεων	<u>(8.726)</u>	<u>4.367</u>	-	<u>2.040</u>	<u>(2.319)</u>
	(32.398)	751	-	2.040	(29.607)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση / (υποχρέωση)	1.897	(5.884)	354	-	(3.634)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 40)	(Χρέωση)/Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 40)	Προσθήκη λόγω απορρόφησης ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.497	(691)	-	(699)	107
Δικαίωμα χρήσης	-	174	-	-	174
Αποζημιώσεις προσωπικού	526	36	52	2	617
Προβλέψεις	6.614	(4.417)	-	20	2.217
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>2.856</u>	<u>(1.300)</u>	<u>301</u>	<u>20</u>	<u>1.877</u>
	11.493	(6.197)	353	(656)	4.993
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)					
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(20.171)	(4.645)	-	-	(24.816)
Έξοδα επομένων χρήσεων	<u>(4.024)</u>	<u>791</u>	-	<u>2.040</u>	<u>(1.192)</u>
	(24.194)	(3.854)	-	2.040	(26.008)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση / (υποχρέωση)	(12.701)	(10.052)	353	1.384	(21.015)

Η κίνηση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων ανά κατηγορία κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 40)	(Χρέωση)/Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 40)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2.933	(730)	-	2.203
Ασώματες ακινητοποιήσεις	4.504	(888)	-	3.616
Αποζημιώσεις προσωπικού	571	33	25	629
Προβλέψεις	8.632	(1.899)	-	6.732
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>17.969</u>	<u>2.883</u>	<u>264</u>	<u>21.116</u>
	34.609	(603)	289	34.295
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	(518)	(77)	-	(595)
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(21.664)	(1.413)	-	(23.077)
Έξοδα επομένων χρήσεων	(8.766)	40	-	(8.726)
Προβλέψεις	<u>166</u>	<u>166</u>	-	-
	(31.114)	(1.284)	-	(32.398)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση / (υποχρέωση)	3.495	(1.887)	289	1.897

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(Χρέωση) / Πίστωση στα αποτελέσματα (Σημ. 40)	(Χρέωση)/Πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα (Σημ. 40)	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (πριν από συμψηφισμούς)				
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	2.479	(983)	-	1.497
Αποζημιώσεις προσωπικού	470	24	32	526
Προβλέψεις	8.508	(1.894)	-	6.614
Δεδουλευμένες υποχρεώσεις	<u>2.681</u>	<u>(89)</u>	<u>264</u>	<u>2.856</u>
	14.138	(2.941)	296	11.493
Ανάλυση αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων (πριν από συμψηφισμούς)				
Ασώματες ακινητοποιήσεις	(17.945)	(2.226)	-	(20.171)
Έξοδα επομένων χρήσεων	<u>(5.446)</u>	<u>1.422</u>	-	<u>(4.024)</u>
	(23.391)	(803)	-	(24.194)
Καθαρή αναβαλλόμενη απαίτηση / (υποχρέωση)	(9.252)	(3.744)	296	(12.701)

Ορισμένες εταιρείες του Ομίλου την 31.12.2019 έχουν συσσωρεύσει φορολογικές ζημιές συνολικού ύψους € 48.502 (2018: € 57.907). Για τις συγκεκριμένες φορολογικές ζημιές δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, εξαιτίας της αβεβαιότητας όσον αφορά στο χρόνο των διαθέσιμων φορολογητέων κερδών, έναντι των οποίων οι ζημιές θα μπορούν να αντισταθμιστούν.

Οι υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος για τον Όμιλο ανέρχονται σε € 1.755 (2018: € 12.785)

Οι απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος για τον Όμιλο και την Εταιρεία ανέρχονται σε € 4.436 και € 4.429, αντίστοιχα (2018: € 0).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, οι εταιρείες καταβάλλουν κάθε χρόνο προκαταβολή φόρου εισοδήματος υπολογιζόμενη στο 100% επί του φόρου εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης η οποία συμψηφίζεται με τον πληρωτέο φόρο εισοδήματος της επόμενης χρήσης. Τυχόν υπερβάλλον ποσό προκαταβολής επιστρέφεται στην εταιρεία μετά από φορολογικό έλεγχο. Σύμφωνα με τον νόμο 4646/2019, η προκαταβολή φόρου εισοδήματος για τη χρήση του 2019 μειώθηκε κατά 5%.

Αυτή η μείωση στο ποσοστό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος ήταν ο κυριότερος λόγος που προέκυψε απαίτηση από φόρο εισοδήματος για την Εταιρεία.

15. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ταμείο	3.463	2.636	1.770	1.106
Βραχυπρόθεσμες καταθέσεις	<u>630.352</u>	<u>179.359</u>	<u>448.527</u>	<u>100.457</u>
Σύνολο	633.815	181.996	450.297	101.563

Οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις αποτελούνται από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Τα πραγματικά επιτόκια διαμορφώνονται σύμφωνα με τα κυμαινόμενα επιτόκια και διαπραγματεύονται κατά περίπτωση.

Προθεσμιακές καταθέσεις διάρκειας από 3 έως 12 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ποσού € 3.285 (2018: € 8.858) περιλαμβάνονται στις «Βραχυπρόθεσμες επενδύσεις», ενώ προθεσμιακές καταθέσεις με διάρκεια μεγαλύτερη των 12 μηνών, ποσού € 6.630 (2018: € 600) περιλαμβάνονται στις «Μακροπρόθεσμες επενδύσεις».

Στις βραχυπρόθεσμες καταθέσεις περιλαμβάνονται δεσμευμένες καταθέσεις ποσού € 189 (2018: € 174), κυρίως λόγω δικαστικών αποφάσεων, που αναλύονται ως εξής: για την Εταιρεία € 187 και για την NEUROSOFT A.E. € 2.

Βάσει των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για τυχόν απομείωση στα ταμειακά διαθέσιμα της Εταιρείας και του Ομίλου, χωρίς ωστόσο να προκύψει ανάγκη για απομείωση κάποιου ποσού.

Ο Όμιλος διατηρεί τις καταθέσεις του σε αξιόπιστα Ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα.

16. Αποθέματα

Τα αποθέματα αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Κόστος κατασκευής GHs	2.140	6.406	2.140	-
Αναλώσιμα υλικά	<u>4.822</u>	<u>4.256</u>	<u>606</u>	<u>1.053</u>
Σύνολο	6.962	10.662	2.745	1.053

Στα αποθέματα του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται:

- Αποθέματα της Εταιρείας ποσού € 2.140 σχετικά με την κατασκευή των καταστημάτων Gaming Halls υπό εξέλιξη τα οποία θα πωληθούν με την ολοκλήρωσή τους. Το 2018, αυτά τα αποθέματα περιλαμβάνονταν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. (2018: € 6.406).
- Αποθέματα ποσού € 3.357 (2018: € 2.350) της TORA DIRECT Α.Ε. που αφορούν κυρίως κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και Internet.
- Αποθέματα ποσού € 814 (2018: € 808) της NEUROSOFT Α.Ε. που αφορούν αναλώσιμα παραγωγής.
- Αποθέματα ποσού € 45 (2018: € 46) της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. που αφορούν αναλώσιμα της κτηνιατρικής κλινικής.
- Δελτία των αριθμολαχείων και των παιχνιδιών πρόγνωσης αθλητικών γεγονότων, κουπόνια για το ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ κλπ. της Εταιρείας ποσού € 606 (2018: € 1.053).

Το 2019, ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνώρισαν πρόβλεψη απαξίωσης αποθεμάτων ποσού € 1.160 που σχετίζεται με το κόστος αποξήλωσης καταστημάτων Gaming Halls (σημείωση 37).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν ενεχυριασμένα αποθέματα.

17. Εμπορικές απαιτήσεις

Η ανάλυση των εμπορικών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Απαιτήσεις από πελάτες	151.536	113.857	59.590	34.195
Προεξοφλημένες απαιτήσεις από πελάτες (οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων)	123	134	-	35
Επισφαλείς απαιτήσεις από πράκτορες	37.387	36.690	35.801	35.331
Άλλες απαιτήσεις	<u>12.665</u>	<u>27.759</u>	<u>13.445</u>	<u>11.550</u>
Μερικό σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	201.711	178.441	108.836	81.112
Μείον προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις-ρυθμίσεις	<u>(40.554)</u>	<u>(38.255)</u>	<u>(37.931)</u>	<u>(35.707)</u>
Σύνολο βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων	161.158	140.186	70.905	45.405
Προεξοφλημένες απαιτήσεις από οφειλές-ρυθμίσεις πρακτόρων πέραν του ενός έτους	<u>1.467</u>	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>2</u>
Σύνολο μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	1.467	2	-	2
Σύνολο απαιτήσεων	162.624	140.188	70.905	45.407

Το μεγαλύτερο μέρος των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις έχει σχηματισθεί πριν τη χρήση 2014. Συγκεκριμένα, τα τελευταία 6 χρόνια έχουν σχηματισθεί προβλέψεις ποσού € 5.175 για τον Όμιλο και € 2.552 για την Εταιρεία, αντίστοιχα.

Πληροφορίες σχετικά με την πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων και την έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο περιλαμβάνονται στη σημείωση 44.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν έχουν ενεχυριασμένες εμπορικές απαιτήσεις.

18. Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των λοιπών κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	44	49	44	49
Λοιπές απαιτήσεις - έσοδα εισπρακτέα	7.311	8.182	10.875	7.285
Προπληρωθέντα έξοδα	13.105	11.846	11.934	12.100
Διεταιρική συναλλαγή διαφορών κερδών νικητών με ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	-	-	1.424	-
Απαιτήσεις από φόρους	19.777	23.239	6.193	2.879
Δάνεια σε τρίτους	<u>19.967</u>	<u>3.563</u>	<u>2.790</u>	<u>100</u>
Σύνολο	60.204	46.879	33.259	22.413

Στις λοιπές απαιτήσεις – έσοδα εισπρακτέα του Ομίλου στις 31.12.2019 περιλαμβάνονται κυρίως απαιτήσεις από μισθώσεις της ΟΠΑΠ Α.Ε. ποσού € 1.956 (2018: € 3.662) καθώς και προβλέψεις εσόδου ποσού € 2.973 (2018: € 767). Σε επίπεδο Εταιρείας, οι λοιπές απαιτήσεις – έσοδα εισπρακτέα περιλαμβάνουν κυρίως μερίσματα εισπρακτέα από την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD ποσού € 6.000.

Εντός του 2019, ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνώρισαν απομείωση ποσού € 2.245 στις απαιτήσεις από μισθώσεις. Οι εκτιμήσεις της Διοίκησης έδειξαν ότι η συνολική απαίτηση ποσού € 4.201 δεν είναι πλήρως ανακτήσιμη και, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, αναγνωρίστηκε απομείωση ποσού € 2.245 και περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, γραμμή «Ζημίες από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων».

Τα προπληρωθέντα έξοδα περιλαμβάνουν το βραχυπρόθεσμο μέρος των προκαταβολών σε προμηθευτές VLTs ποσού € 3.439 (2018: € 2.914) (Σημείωση 13), προπληρωμένες υπηρεσίες για χρήση και συντήρηση λογισμικού ποσού € 2.691 (2018 : € 2.551), προπληρωμένες χορηγίες ύψους € 1.040 (2018: € 1.542) και προπληρωμένες προωθητικές ενέργειες ύψους € 1.777 (2018: € 309).

Οι απαιτήσεις από φόρους περιλαμβάνουν την προπληρωθείσα εισφορά 30% επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών (GGR) επόμενων περιόδων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ποσού € 13.584 (2018: € 16.051), παρακρατούμενους φόρους από μερίσματα της Εταιρείας ποσού € 2.607 (2018: € 2.879) και φόρο εισπρακτέο ποσού € 3.585 λόγω της αλλαγής του ποσοστού της προκαταβολής φόρου εισοδήματος από 100% σε 95%. Εντός του 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε απομείωση ποσού € 2.467 στην προπληρωθείσα εισφορά 30% επί των καθαρών εσόδων προ εισφορών (GGR) της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., η οποία στην κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος περιλαμβάνεται στις «Ζημίες από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων». Οι εκτιμήσεις της Διοίκησης σχετικά με τις επιδόσεις της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. μέχρι τη λήξη της Σύμβασης Παραχώρησης (Απρίλιος 2026) δεν ήταν το ίδιο αισιόδοξες με τα προηγούμενα έτη συνεπώς, υπήρχαν ενδείξεις πως η συγκεκριμένη απαίτηση ενδέχεται να μην ανακτηθεί πλήρως.

Τα δάνεια σε τρίτους σχετίζονται με δάνεια που έχουν χορηγήσει η Εταιρεία και η ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 2.540 και € 17.428 (2018: € 0, € 3.458 και ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. € 105), αντίστοιχα. Εντός του 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόβλεψη ζημίας έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των επόμενων 12 μηνών για τα ανωτέρω δάνεια συνολικού ποσού € 19. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019 ο Όμιλος χορήγησε νέα δάνεια σε τρίτους ποσού € 2.191, ενώ εισέπραξε ως αποπληρωμή χορηγηθέντων δανείων (κεφάλαιο και τόκους) συνολικό ποσό € 3.956.

Σε επίπεδο Εταιρείας, τα δάνεια σε τρίτους περιλαμβάνουν δάνεια ποσού € 250 στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε..

19. Μετοχικό κεφάλαιο και Αποθεματικό υπέρ το άρτιο

Ο συνολικός αριθμός των εγκεκριμένων μετοχών είναι:

	ΟΜΙΛΟΣ & ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018
Κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €0,30	321.623.443	319.000.000
	321.623.443	319.000.000

Οι μετοχές που έχουν εκδοθεί και πλήρως εξοφληθεί είναι:

	Αριθμός μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	319.000.000	95.700	-
Πρόγραμμα επανεπένδυσης μετοχών	<u>2.623.443</u>	<u>787</u>	<u>24.294</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	321.623.443	96.487	24.294

Το Διοικητικό Συμβούλιο, στη συνεδρίασή του στις 12.07.2019, αποφάσισε την έκδοση 2.623.443 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 (σε απόλυτη τιμή) εκάστης, που προέκυψαν από τη μερική κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου λόγω της επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018. Συνεπεία αυτού, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά € 787 και ανέρχεται πλέον € 96.487, διαιρούμενο σε 321.623.443 κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,30 (σε απόλυτη τιμή) εκάστης. Δεδομένου ότι η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών της Εταιρείας ήταν ίση με € 9,56 (σε απόλυτη τιμή), η συνολική υπέρ το άρτιον αξία των ως άνω νέων μετοχών, ύψους € 24.294, μεταφέρθηκε στον λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

20. Αποθεματικά

Η ανάλυση των αποθεματικών έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Σύνολο
Στις 31.12.2017	33.034	(152)	32.882
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	122	-	122
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου	-	(1.057)	(1.057)
Αναβαλλόμενος φόρος	-	<u>264</u>	<u>264</u>
Στις 31.12.2018	33.156	(945)	32.212
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	262	-	262
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου	-	(1.253)	(1.253)
Αναβαλλόμενος φόρος	-	<u>301</u>	<u>301</u>
Στις 31.12.2019	33.419	(1.897)	31.522

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Σύνολο
Στις 31.12.2017	31.900	(152)	31.748
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου	-	(1.057)	(1.057)
Αναβαλλόμενος φόρος	-	<u>264</u>	<u>264</u>
Στις 31.12.2018	31.900	(945)	30.955
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	262	-	262
Ζημίες από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου	-	(1.253)	(1.253)
Αναβαλλόμενος φόρος	-	<u>301</u>	<u>301</u>
Στις 31.12.2019	32.162	(1.897)	30.266

Το τακτικό αποθεματικό είναι ποσό ίσο με τουλάχιστον 5% των ετήσιων καθαρών κερδών που προστίθενται κάθε χρόνο. Η υποχρέωση σχηματισμού του παύει όταν ανέλθει κατ' ελάχιστο στο 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και τέλος το ποσό αυτό δεν είναι διαθέσιμο προς διανομή.

Η αύξηση του τακτικού αποθεματικού του Ομίλου οφείλεται στο σχηματισμό Τακτικού Αποθεματικού από την Εταιρεία ποσού € 262.

21. Ίδιες Μετοχές

Αρχικά, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 20.04.2015 και στη συνέχεια η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 27.04.2017 αποφάσισε και καθόρισε τις λεπτομέρειες για την υλοποίηση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 5% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ήτοι έως 15.950.000 μετοχές. Οι αγορές ιδίων μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον κατά περίπτωση θα κρίνονται πιο συμφέρουσες από άλλες προσφερόμενες επενδυτικές δυνατότητες και θα το επιτρέπουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της Εταιρείας για τους οριζόμενους στον Κανονισμό 2273/2003 της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς σκοπούς. Το προτεινόμενο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών θα ολοκληρωθεί σε εικοσιτέσσερις μήνες από τη λήψη απόφασης από τη Γενική Συνέλευση της 27.04.2017, ήτοι το αργότερο μέχρι και 26.04.2019, και θα πραγματοποιηθεί με ανώτατη τιμή αγοράς το ποσό των 13,00 ευρώ ανά μετοχή και κατώτατη τιμή αγοράς εκάστης μετοχής ίση με την ονομαστική της αξία, ήτοι 0,30 ευρώ ανά μετοχή.

Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εξουσιοδοτήθηκε ειδικά προκειμένου να ρυθμίσει περαιτέρω τους ειδικότερους όρους και τις σχετικές λεπτομέρειες για την εφαρμογή του ανωτέρω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Σε συνέχεια των παραπάνω η Εταιρεία προέβη σε αγορά ιδίων μετοχών όπως αναλύεται ακολούθως:

Ίδιες μετοχές	Αριθμός μετοχών	Αξία κτήσης	% ιδίων μετοχών στο σύνολο των μετοχών
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>406.542</u>	<u>2.719</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	406.542	2.719	0,1%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>581.263</u>	<u>4.735</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	987.805	7.454	0,3%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>194.696</u>	<u>1.585</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	1.182.501	9.039	0,4%
Αγορά ιδίων μετοχών	<u>647.123</u>	<u>5.458</u>	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	1.829.624	14.497	0,6%
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	1.829.624	14.497	0,6%

22. Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές του Ομίλου ανέρχονται σε € 18.104 κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 (2018: € 36.782) και προέρχονται από την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και την NEUROSOFT Α.Ε.. Αντιπροσωπεύουν το 16,5% επί των ιδίων κεφαλαίων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., το οποίο ανήκει στην SCIENTIFIC GAMES GLOBAL GAMING S.R.L. και το 32,28% επί των ιδίων κεφαλαίων της NEUROSOFT Α.Ε..

Τα βασικά οικονομικά στοιχεία των δύο αυτών εταιρειών παρουσιάζονται παρακάτω:

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (%)	16,5%	32,28%	
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	121.604	10.342	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	132.106	7.589	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(49.804)	(3.994)	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>(112.938)</u>	<u>(4.351)</u>	
Ίδια κεφάλαια	90.968	9.586	
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	15.010	3.094	18.104

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	147.478	-	
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	2.044	15.048	
Κέρδη μετά φόρων	1.722	(2.899)	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	<u>1</u>	<u>9</u>	
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	1.724	(2.890)	
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	653	(936)	(283)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.304	-	3.304

Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	11.687	(170)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(4.999)	(762)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>(10.089)</u>	<u>8</u>
Καθαρή μείωση διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων	(3.401)	(924)

Συνοπτική κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Μη ελέγχουσες συμμετοχές (%)	33%	32,28%	
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	127.792	10.910	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	125.641	7.800	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(49.760)	(3.243)	
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>(104.415)</u>	<u>(2.991)</u>	
Ίδια κεφάλαια	99.258	12.477	
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	32.755	4.027	36.783

Συνοπτική κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.	Σύνολο
Καθαρά έσοδα προ εισφορών (GGR)	152.168	-	
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	2.246	14.052	
Κέρδη μετά φόρων	6.315	(295)	
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	<u>8</u>	<u>3</u>	
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά φόρων	6.322	(292)	
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	2.084	(95)	1.988
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	3.632	-	3.632

Συνοπτική κατάσταση ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	NEUROSOFT Α.Ε.
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	17.194	1.094
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	118	(867)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	<u>(20.511)</u>	<u>62</u>
Καθαρή αύξηση/(μείωση) διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων	(3.198)	289

Στις 17.09.2019, ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD, απέκτησε επιπλέον ποσοστό 16,5% των μετοχών της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. έναντι ποσού € 20.000. Τη στιγμή πριν την αγορά των μετοχών, η αξία του προϋπάρχοντος 33% της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. ήταν € 30.188. Ο Όμιλος αναγνώρισε μείωση στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ποσού € 15.094 και μείωση στην αξία των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρείας ποσού € 4.906.

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν σε μετόχους της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του 2019 είναι ως εξής:

Συναλλαγές με μη ελέγχουσες συμμετοχές	31.12.2019
Αξία μη ελέγχουσας συμμετοχής που αποκτήθηκε (€ 91.478 * 16,5%)	15.094
Τίμημα που καταβλήθηκε	(20.000)
Μείωση ιδίων κεφαλαίων που αποδίδεται στους μετόχους της Εταιρείας	(4.906)

23. Δάνεια

Ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Συνολικές μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις (1-5 έτη)	1.045.580	650.260	995.301	601.351
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις				
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	5.000	-	20.000	20.000
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (αλληλόχρεοι λογ/σμοί)	<u>1.784</u>	<u>191</u>	<u>4</u>	<u>11</u>
Συνολικές βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6.784	191	20.004	20.011
Συνολικές δανειακές υποχρεώσεις	1.052.364	650.450	1.015.305	621.361

Τα δάνεια του Ομίλου και της Εταιρείας κινήθηκαν στη χρήση ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ	Έτος λήξης	31.12.2018				31.12.2019	
		Λογιστική αξία	Νέα δάνεια	Αποπληρωμές	Έξοδα απόσβεσης	Εναπομείνασα ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Δάνειο, ποσό € 916	2025	664	-	(92)	-	573	573
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €250.000	2023	248.804	-	-	265	250.000	249.070
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €200.000	2022	197.510	-	-	698	200.000	198.208
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €300.000	2024	-	300.000	-	(1.431)	300.000	298.569
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2023	49.286	-	-	421	50.000	49.707
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €5.000	2020	5.000	-	-	-	5.000	5.000
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2023	49.482	-	(50.000)	518	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2023	99.513	-	-	250	100.000	99.763
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2022	-	50.000	-	(141)	50.000	49.859
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2024	-	100.000	-	(168)	100.000	99.832
Αλληλόχρεος, ποσό € 500		180	100	-	-	280	280
Αλληλόχρεος, ποσό € 3.000		-	1.500	-	-	1.500	1.500
Αλληλόχρεος, ποσό € 15.000		<u>11</u>	-	<u>(6)</u>	-	<u>4</u>	<u>4</u>
Σύνολο		650.450	451.600	(50.098)	412	1.057.357	1.052.364

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Έτος λήξης	31.12.2018				31.12.2019	
		Λογιστική αξία	Νέα δάνεια	Αποπληρωμές	Έξοδα απόσβεσης	Εναπομείνουσα ονομαστική αξία	Λογιστική αξία
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €250.000	2023	248.804	-	-	265	250.000	249.070
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €200.000	2022	197.510	-	-	698	200.000	198.208
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €300.000	2024	-	300.000	-	(1.431)	300.000	298.569
Δάνειο, ποσό €6.041	2021	6.041	-	(6.041)	-	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2023	49.482	-	(50.000)	518	-	-
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2023	99.513	-	-	250	100.000	99.763
Δάνειο, ποσό €20.000	2020	20.000	-	-	-	20.000	20.000
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €50.000	2022	-	50.000	-	(141)	50.000	49.859
Ομολογιακό Δάνειο, ποσό €100.000	2024	-	100.000	-	(168)	100.000	99.832
Αλληλόχρεος, ποσό € 15.000		<u>11</u>	-	<u>(6)</u>	-	<u>4</u>	<u>4</u>
Σύνολο		621.361	450.000	(56.048)	(9)	1.020.004	1.015.305

Το μεσοσταθμικό επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρείας είναι 3,0% (2018: 3,4%).

Η Εταιρεία, στις 22.01.2019, εξόφλησε πλήρως, πριν από τη λήξη του και χωρίς επιπλέον κόστος, το μακροπρόθεσμο δάνειο ύψους € 6.041 στη θυγατρική της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD.

Στις 04.10.2019, η Εταιρεία αποπλήρωσε πρόωρα και χωρίς επιπλέον κόστος το δάνειο προς την Alpha bank ύψους € 50.000. Ταυτόχρονα, εξέδωσε δύο νέα ομολογιακά δάνεια, το πρώτο ύψους € 100.000 από την Alpha bank, με πρώτη ημερομηνία λήξεως στις 04.10.2021 και δυνατότητα επέκτασης μέχρι τις 04.10.2024, και το δεύτερο ύψους € 50.000 από την Τράπεζα Πειραιώς και λήξεως στις 03.10.2022. Η Διοίκηση της Εταιρείας προτίθεται να εξοφλήσει το ανωτέρω δάνειο από την Alpha bank στην τελική ημερομηνία λήξεως (04.10.2024).

Αργότερα, στις 20.12.2019 η Εταιρεία εξέδωσε νέο ομολογιακό δάνειο ύψους € 300.000 από την EFG Eurobank, λήξεως 20.12.2024.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η Εταιρεία έχει ομολογιακό δάνειο από την από την Εθνική Τράπεζα ύψους € 100.000 με ημερομηνία λήξεως στις 27.11.2020 και δυνατότητα επέκτασης 36 μηνών, έως τις 27.11.2023. Η Διοίκηση της Εταιρείας προτίθεται να ασκήσει το προαναφερόμενο δικαίωμα επέκτασης. Αντίστοιχα, η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. έχει ομολογιακό δάνειο από την Alpha Bank ύψους € 50.000 με ημερομηνία λήξεως 01.09.2020 και με δικαίωμα περαιτέρω επέκτασης μέχρι 01.09.2023, το οποίο αναμένεται να εξασκηθεί.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία συμμορφώνονται με όλους τους χρηματοοικονομικούς δείκτες των δανειακών συμβάσεων κατά τη διάρκεια των ετών 2019 και 2018.

Οι ανωτέρω δανειακές συμβάσεις δεν περιλαμβάνουν εξασφαλίσεις με υποθήκες και προσημειώσεις επί των περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας.

24. Προγράμματα παροχών προσωπικού

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Πρόγραμμα παροχής κινήτρων	3.578	2.305	3.578	2.305
Καθαρή υποχρέωση προγράμματος καθορισμένων παροχών	<u>2.989</u>	<u>2.502</u>	<u>2.570</u>	<u>2.104</u>
Σύνολο προγραμμάτων παροχών προσωπικού	6.567	4.807	6.148	4.409

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παροχής κινήτρων

Κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Αμοιβών και Διορισμών, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στις 28.03.2017, ενέκρινε τη θέσπιση ενός μακροπρόθεσμου προγράμματος παροχής κινήτρων, με την καταβολή μέρους των καθαρών κερδών της Εταιρείας σε εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ και σε ανώτερα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, εξαιρώντας τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 3 έτη, για τη χρονική περίοδο 2017-2019. Οι στόχοι σχετίζονται α. με την κερδοφορία της Εταιρείας κατά την προαναφερθείσα τριετή χρονική περίοδο και β. με την αύξηση της τιμής της μετοχής στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Τέλος, το πρόγραμμα ορίζει ότι το μέγιστο ποσό που θα διανεμηθεί σε έως και 30 δικαιούχους ανέρχεται σε € 7.000.

Κατά την 31.12.2019 η υποχρέωση που απορρέει από το παραπάνω πρόγραμμα τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 3.578 (2018: € 2.305). Το κόστος παροχών προσωπικού και ο σχετικός τόκος, ανέρχονται σε € 1.193 (2018: € 1.152) και € 81 (2018: € 39) αντίστοιχα και περιλαμβάνονται στις γραμμές «Κόστος μισθοδοσίας», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Η ελληνική εργατική νομοθεσία (Ν.2112/1920) προβλέπει η αποζημίωση για αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης να βασίζεται στα χρόνια υπηρεσίας των εργαζομένων στην εταιρεία λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοχές τους κατά την ημερομηνία αποχώρησης. Η υποχρέωση που προκύπτει από την ανωτέρω δέσμευση αποτιμάται με αναλογιστικές μελέτες, που εκπονούνται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία. Η τελευταία αναλογιστική μελέτη πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2019.

Η κίνηση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος είναι η εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	2.502	1.970	2.104	1.622
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	456	420	401	348
Κόστος τόκου	35	28	30	23
Κόστος (αποτέλεσμα) διακανονισμών	<u>4.229</u>	<u>710</u>	<u>3.646</u>	<u>684</u>
Ζημία/(κέρδος) που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα χρήσεως	4.720	1.158	4.077	1.055
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	157	-	135	-
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημίες χρήσεως λόγω εμπειρίας	<u>64</u>	<u>101</u>	<u>83</u>	<u>127</u>
(Κέρδη)/ζημίες που καταχωρήθηκαν στην καθαρή θέση	221	101	218	127
Υποχρέωση από την απορρόφηση της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	-	-	10	-
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	<u>(4.455)</u>	<u>(727)</u>	<u>(3.840)</u>	<u>(700)</u>
Υπόλοιπο λήξης	2.989	2.502	2.570	2.104

Οι βασικές υποθέσεις που υιοθετήθηκαν για την εκπόνηση των αναλογιστικών μελετών στις 31.12.2019 και 31.12.2018 για το πρόγραμμα αποχώρησης ήταν:

	2019	2018
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,15%	1,40%
Αναμενόμενο ποσοστό αυξήσεων στους μισθούς	2,00%	2,00%
Μέσος χρόνος παραμονής στην υπηρεσία	22,16-29,07	7,33 - 29,81
Πληθωρισμός	1,50%	2,00%

Το εκτιμώμενο κόστος υπηρεσίας για την επόμενη χρήση ανέρχεται σε € 398 για την Εταιρεία και € 488 για τον Όμιλο.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη μεταβολή της αναλογιστικής υποχρέωσης του Ομίλου και της Εταιρείας εάν το επιτόκιο προεξόφλησης ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει χρησιμοποιηθεί καθώς και την αντίστοιχη μεταβολή εάν το αναμενόμενο ποσοστό αύξησης μισθών ήταν κατά 0,5% μεγαλύτερο ή μικρότερο αυτού που έχει χρησιμοποιηθεί:

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΟΜΙΛΟΣ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.684	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	3.333	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	3.280	10%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.717	-9%

Ανάλυση Ευαισθησίας Αποτελεσμάτων (ΕΤΑΙΡΕΙΑ)	Αναλογιστική υποχρέωση	Ποσοστιαία Μεταβολή
Αύξηση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.309	-10%
Μείωση επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5%	2.866	12%
Αύξηση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.819	10%
Μείωση αναμενόμενης αύξησης μισθών κατά 0,5%	2.339	-9%

25. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	29.929	29.773
Προβλέψεις περιόδου	1.706	1.706
Αναστροφή προβλέψεων	(3.529)	(3.495)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	<u>(1.091)</u>	<u>(1.091)</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	27.015	26.893
Προβλέψεις περιόδου	2.454	2.451
Αναστροφή προβλέψεων	(18.533)	(18.533)
Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(2.418)	(2.379)
Υποχρέωση από την απορρόφηση της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	=	<u>83</u>
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	8.517	8.515

Το ποσό των € 8.517 (2018: € 27.015) αφορά κυρίως προβλέψεις για κάλυψη αποζημιώσεων από αγωγές διαφόρων τρίτων, πρακτόρων και προσωπικού κατά της Εταιρείας.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Νομικής Υπηρεσίας σχετικά με τις υποθέσεις που αφορούν δικαστικές απαιτήσεις τρίτων έναντι της Εταιρείας και του Ομίλου και για τις οποίες πιθανολογείται αρνητική έκβαση, έχει σχηματισθεί σχετική πρόβλεψη πλέον τόκων για την Εταιρεία ύψους € 8.079 και για τον Όμιλο € 8.081 ενώ, το συνολικό ύψος των απαιτήσεων αυτών ανέρχεται για την Εταιρεία στο ποσό των € 12.452 και για τον Όμιλο σε € 12.551.

Αυτή η συνολική σωρευτική πρόβλεψη έως 31.12.2019 αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Εργατικές υποθέσεις	2.145	5.481	2.145	5.393
Αγωγές ιδιωτών	<u>5.937</u>	<u>21.064</u>	<u>5.934</u>	<u>21.064</u>
Σύνολο πρόβλεψης	8.081	26.544	8.079	26.457

Επίσης, σύμφωνα με επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας έχουν κατατεθεί αγωγές τρίτων κατά του Ομίλου και της Εταιρείας με απαιτήσεις ύψους € 366.696 και € 365.778, αντίστοιχα (2018: € 138.459 και € 137.798) για τις οποίες ωστόσο, δεν είναι πιθανό το ενδεχόμενο αρνητικής έκβασης και για το λόγο αυτό δεν έχει διενεργηθεί σχετική πρόβλεψη.

Αναφορικά με την αναστροφή πρόβλεψης ύψους € 18.533, σημειώνονται τα ακόλουθα:

α) για υποθέσεις με οικονομικό αντικείμενο ύψους € 16.270, η αναστροφή πρόβλεψης επήλθε μετά την αλλαγή εκτίμησης της Νομικής Υπηρεσίας αναφορικά με την έκβασή τους, η οποία βασίστηκε στην έκδοση σχετικών δικαστικών αποφάσεων και

β) για υποθέσεις με οικονομικό αντικείμενο ύψους € 2.262, η αναστροφή πρόβλεψης επήλθε μετά την επίτευξη εξωδικαστικού συμβιβασμού μεταξύ της Εταιρείας και των εναγόντων, ο οποίος και οδήγησε στον τερματισμό των υποθέσεων.

Πέραν των ανωτέρω δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές της Εταιρείας και του Ομίλου, καθώς επίσης και αποφάσεις δικαστικών ή διοικητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και των θυγατρικών της.

26. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Παράγωγο (σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων)	2.524	1.271	2.524	1.271
Επιχορηγήσεις	<u>837</u>	<u>965</u>	-	-
Σύνολο	3.361	2.236	2.524	1.271

Οι υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα σχετίζονται με υποχρέωση της Εταιρείας που προέρχεται από σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίου (swap) με σκοπό την αντιστάθμιση κινδύνου κυμαινόμενου επιτοκίου στον οποίο η τελευταία είναι εκτεθειμένη. Η αποτίμηση του παραγώγου (σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίου) προέκυψε από τη διαφορά ανάμεσα στο συμβατικό επιτόκιο του (0,365%) και το επιτόκιο αγοράς του ίδιου παραγώγου κατά την 31.12.2019.

Οι επιχορηγήσεις αφορούν την κάλυψη επενδύσεων έναντι του ενοικίου που καταβάλει η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. προς την εταιρεία ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. (ΟΔΙΕ) για το ακίνητο στο Μαρκόπουλο Αττικής. Συγκεκριμένα, μέχρι και το Μάιο 2019, όταν και εφαρμόστηκε ο νέος νόμος, η σύμβαση προέβλεπε ότι ο μισθωτής (ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.) έχει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει συγκεκριμένες επενδύσεις για βελτίωση του ακινήτου σε σχέση με τη διεξαγωγή των υποδρομιών ή την αναβάθμιση της αξίας του, υπό προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νέας νομοθεσίας, η ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., για το χρονικό διάστημα από τον Αύγουστο του 2019 μέχρι και 07.01.2022, έχει το δικαίωμα να πραγματοποιήσει επενδύσεις μέχρι και το 60% του βασικού ενοικίου. Οι σχετικές επενδύσεις θα καλύπτονται από τον μισθωτή και θα συμψηφίζονται με τα μισθώματα.

27. Εμπορικές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των εμπορικών υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Προμηθευτές (υπηρεσιών, αγαθών & παγίων)	48.060	55.018	37.430	32.950
Κέρδη σε νικητές & αδιάθετα κέρδη	121.189	110.283	31.152	29.567
Άλλες υποχρεώσεις (αμοιβές – αποδόσεις)	4.771	2.565	3.550	732
Υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων	<u>10.033</u>	<u>9.593</u>	<u>4.735</u>	<u>1.919</u>
Σύνολο	184.054	177.459	76.867	65.168

Οι προμηθευτές δεν είναι έντοκος λογαριασμός και συνήθως διακανονίζεται εντός 60 ημερών τόσο στον Όμιλο όσο και στην Εταιρεία.

Στην κατηγορία κέρδη σε νικητές & αδιάθετα κέρδη περιλαμβάνεται υποχρέωση λόγω jackpot για τον Όμιλο και την Εταιρεία ποσού € 7.690 (2018: € 630).

Οι υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων αναφέρονται σε πωλήσεις επόμενης λογιστικής περιόδου των εταιρειών ΟΠΑΠ Α.Ε., ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD και NEUROSOFT Α.Ε. (Σημείωση 3.4).

28. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Δωρεές	1.022	2.052	1.022	2.052
Χορηγίες	9.465	8.678	672	710
Εγγυητικές καταθέσεις από πράκτορες	10.054	9.785	7.994	8.029
Αποδοχές προσωπικού	8.215	8.593	7.781	8.108
Μερίσματα και προμερίσματα πληρωτέα	2.055	1.999	2.055	1.999
Ασφαλιστικές εισφορές πληρωτέες	3.069	2.950	2.459	2.366
Λοιπές υποχρεώσεις	19.330	20.742	23.080	11.945
Λοιποί φόροι	<u>69.891</u>	<u>68.796</u>	<u>51.634</u>	<u>54.061</u>
Σύνολο	123.101	123.597	96.697	89.270

Οι καταθέσεις εγγυήσεων από πράκτορες αντιπροσωπεύουν:

- ποσά που κατατίθενται για να εξασφαλίσουν συνολικά τις υποχρεώσεις των πρακτόρων (οι καταθέσεις των εγγυήσεων επιστρέφονται στους πράκτορες όταν αυτοί παύουν να ενεργούν ως πράκτορες)
- ποσά για αύξηση πιστωτικών ορίων.

Οι λοιποί φόροι περιλαμβάνουν την εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπούς φόρους (παρακρατούμενοι, ΦΠΑ, κλπ). Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία στη χρήση 2019 ανήλθε σε € 533.718 και € 464.716 (2018: € 507.080 και € 442.800), αντίστοιχα, ενώ το οφειλόμενο ποσό την 31.12.2019 ανήλθε σε € 60.632 και 45.502 (31.12.2018: € 56.750 και € 44.734).

Σε επίπεδο Ομίλου, οι λοιπές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων δεδουλευμένες υποχρεώσεις εξόδων ποσού € 9.216 (2018: € 8.382), δεδουλευμένες υποχρεώσεις για τόκους ομολογιακών δανείων ποσού € 3.996 (2018: € 2.713), υποχρέωση προς το ελληνικό κράτος σχετικά με το Πρωτοχρονιάτικο λαχείο ύψους € 3.179 (2018: € 3.397) και υποχρεώσεις στους νικητές σχετικές με ειδικές κληρώσεις ύψους € 905 (2018: € 1.052). Σε επίπεδο Εταιρείας, οι λοιπές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων δεδουλευμένες υποχρεώσεις εξόδων ποσού € 6.547 (2018: € 5.224), δεδουλευμένες υποχρεώσεις για τόκους δανείων ποσού € 3.983 (2018: € 2.916), υποχρεώσεις στους νικητές σχετικές με ειδικές κληρώσεις ύψους € 905 (2018: € 1.052) και υποχρέωση στην ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD ποσού € 10.411 για την αγορά των μετοχών της ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. (Σημείωση 11).

29. Μερίσματα

Η 19η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας στις 22.05.2019 αποφάσισε τη διανομή εναπομείναντος μικτού μερίσματος € 0,60 ανά μετοχή για την εταιρική χρήση 2018 μετά τη διανομή προμερίσματος € 0,10 ανά μετοχή που ήδη καταβλήθηκε τον Οκτώβριο 2018 σύμφωνα με την από 11.09.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και οδήγησε σε συνολική απόδοση μερίσματος € 0,70 ανά υφιστάμενη μετοχή για το 2018.

Το συνολικό ποσό προς διανομή ανήλθε σε € 190.302, εκ των οποίων μέτοχοι που δικαιούνταν € 25.081 συμμετείχαν στο πρόγραμμα επανεπένδυσης του υπολοίπου μερίσματος της χρήσης 2018. Από το εναπομείναν ποσό προς διανομή (€ 165.221), έχει ήδη καταβληθεί σε μετρητά ποσό € 164.891. Επιπλέον, εντός του 2019, καταβλήθηκαν σε μετρητά € 246 μερίσματα προηγούμενων χρήσεων, τα οποία δεν είχαν ήδη εισπράξει οι δικαιούχοι.

30. Εισφορά επί των καθαρών εσόδων και λοιπές εισφορές

Σύμφωνα με το Ν. 4389/2016, επιβάλλεται από 01.01.2016 εισφορά με συντελεστή 35% επί των καθαρών εσόδων της ΟΠΑΠ Α.Ε., (έσοδα από παίγνια μείον κέρδη νικητών παικτών, σύμφωνα με τα ελληνικά λογιστικά πρότυπα), έναντι 30% που ίσχυε από 01.01.2013, σύμφωνα με το Ν. 4093/2012, εξαιρώντας τα παιγνιομηχανήματα για τα οποία βάσει της σχετικής σύμβασης παραχώρησης, η εισφορά επί των καθαρών εσόδων υπολογίζεται με συντελεστή 30%.

Επίσης σύμφωνα με τις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης των θυγατρικών εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., η εισφορά επί των καθαρών εσόδων των παιχνιδιών τους υπολογίζεται με συντελεστή 30%.

Επιπλέον, βάσει του Νόμου περί Στοιχημάτων του 2012 της Κυπριακής Δημοκρατίας, καταβάλλεται φόρος στοιχήματος ίσος με 13% επί των καθαρών εσόδων από στοίχημα από την ΟΠΑΠ SPORTS LTD.

Τέλος, βάσει της διακρατικής συμφωνίας Ελλάδας και Κυπριακής Δημοκρατίας, ορίζεται το ποσό που αποδίδεται ως εισφορά στην Κυπριακή Δημοκρατία από την ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD.

Το συνολικό ποσό της εισφοράς επί των καθαρών εσόδων από παιχνίδια στη χρήση 2019 για τον Όμιλο ανέρχεται σε € 533.718 (2018: € 507.080) και για την Εταιρεία σε € 464.716 (2018: € 442.800).

31. Προμήθειες πρακτόρων

Για την Εταιρεία, οι προμήθειες των πρακτόρων από τον Απρίλιο του 2017 όπου τίθεται σε ισχύ η νέα σύμβαση με τους πράκτορες, υπολογίζονται σε ποσοστό επί των Καθαρών Εσόδων από Παιχνίδια (NGR) και όχι ως ποσοστό επί των Μικτών Εισπράξεων από παιχνίδια που ίσχυε έως τότε.

Για τις υπόλοιπες εταιρείες του Ομίλου, οι προμήθειες των πρακτόρων υπολογίζονται ως ποσοστό επί των Μικτών Εισπράξεων από παιχνίδια το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα το παιχνίδι αλλά και ειδικότερα για την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και το κανάλι διάθεσης (πωλητές χονδρικής, mini market, υφιστάμενο δίκτυο ΟΠΑΠ κλπ.).

32. Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα Καθαρά έσοδα από παιχνίδια (NGR)

Οι συγκεκριμένες προμήθειες αφορούν μόνο τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χώρο των τυχερών παιγνίων και το ύψος τους κινείται ανάλογα της παικτικής δραστηριότητας καθώς υπολογίζονται ως ποσοστό επί των μικτών εισπράξεων από παιχνίδια (Wagers) ή των καθαρών εσόδων από παιχνίδια (NGR).

Η διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος οφείλεται κυρίως στην αύξηση του αριθμού των ενεργών παιχνιομηχανημάτων VLTs καθώς, εντός του 2019 επετεύχθη ο στόχος για την εγκατάσταση των 25.000 παιχνιομηχανημάτων στην Ελλάδα.

33. Λοιπά λειτουργικά έσοδα

Η ανάλυση των άλλων λειτουργικών εσόδων έχει ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Προμήθεια από Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο	1.983	2.171	-	-
Έσοδα από προπληρωμένες κάρτες, κάρτες σταθερής και κινητής τηλεφωνίας και πληρωμή λογαριασμών	93.943	89.051	-	-
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών πληροφορικής	7.513	6.822	-	-
Αμοιβές διοικητικής υποστήριξης	-	-	31.482	31.091
Λοιπά έσοδα	<u>45.922</u>	<u>30.744</u>	<u>33.273</u>	<u>10.677</u>
Σύνολο	149.361	128.788	64.754	41.768

Η Προμήθεια από το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο είναι η αμοιβή που δικαιούται η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε., ίση με το 17% επί των Μικτών εισπράξεων από παιχνίδια για τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης κλήρωσης κατά την τελευταία μέρα κάθε χρόνου.

Τα Έσοδα από παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και οι προμήθειες από υπηρεσίες εξόφλησης λογαριασμών συμπεριλαμβάνουν τα έσοδα και τις προμήθειες της TORA DIRECT S.A. και της TORA WALLET S.A.. Συγκεκριμένα, από το συνολικό ποσό των € 93.943 (2018: € 89.051), το ποσό των €87.960 (2018: € 84.856) αναφέρεται στα έσοδα για τα οποία οι θυγατρικές λειτουργούν ως κύριοι διαχειριστές,

το ποσό των € 3.895 (2018: € 3.747) ενεργούν ως αντιπρόσωποι και το ποσό των € 2.088 (2018: € 448) αφορά τις προμήθειες από υπηρεσίες εξόφλησης λογαριασμών.

Τα έσοδα από υπηρεσίες πληροφορικής αφορούν τα εισόδημα της NEUROSOFTE S.A. για την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής και την πώληση λογισμικού και άλλων τεχνολογικών προϊόντων.

Οι αμοιβές διοικητικής υποστήριξης στην Εταιρεία αφορούν έσοδα από τις θυγατρικές της, ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε βάσει συμφωνίας για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών (SLA).

Τα λοιπά έσοδα της Εταιρείας περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την καθαρή επίδραση της πρόβλεψης για επίδικες υποθέσεις ποσού € 16.082 (2018: € 1.789) καθώς και έσοδα από ενοίκια ποσού € 4.366 (2018: € 3.490). Επίσης, κατά την τρέχουσα χρήση μετά την απορρόφηση της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. από τη Εταιρεία (σημείωση 11) μια επιπλέον πηγή εσόδου προστίθεται στη μητρική. Συγκεκριμένα, ενσωματώνει έσοδα από υπηρεσίες κατασκευής στο δίκτυο των καταστημάτων της και έσοδα από την πώληση καταστημάτων VLTs συνολικού ποσού € 7.887. Σε επίπεδο Ομίλου, τα αντίστοιχα ποσά για όλο το έτος ανέρχεται σε € 12.242 (2018: € 13.550).

34. Λοιπά λειτουργικά κόστη

Στα λοιπά λειτουργικά κόστη του Ομίλου συμπεριλαμβάνεται η ανάλωση καρτών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας της TORA DIRECT Α.Ε ποσού € 85.090 (2018: € 81.923), το κόστος των πωληθέντων καταστημάτων παιχνιομηχανημάτων (Gaming Halls) της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. ποσού € 10.967 (2018: € 9.087) καθώς επίσης, και η ανάλωση εμπορευμάτων της NEUROSOFTE Α.Ε. ποσού € 2.379 (2018: € 930) για την παραγωγή και ανάπτυξη λογισμικών και συστημάτων πληροφορικής.

35. Κόστος μισθοδοσίας

Οι αμοιβές προσωπικού της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Μισθοί και ημερομίσθια	60.603	59.983	49.833	49.921
Ασφαλιστικές εισφορές	13.390	12.328	10.783	10.135
Λοιπά έξοδα προσωπικού	1.480	1.459	1.163	1.229
Κόστος προγραμμάτων παροχών προσωπικού	1.649	1.573	1.594	1.501
Κόστος παροχών αποχώρησης	<u>5.184</u>	<u>710</u>	<u>4.601</u>	<u>684</u>
Σύνολο	82.306	76.052	67.974	63.471

Ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας στις 31.12.2019 και 31.12.2018 είναι 1.158 και 1.108 αντίστοιχα, ενώ του Ομίλου κατά τις ίδιες ημερομηνίες είναι 1.557 και 1.493 αντίστοιχα.

Αναφορικά με το πρόγραμμα εθελούσιας αποχώρησης που πραγματοποιήθηκε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019, 47 εργαζόμενοι συνολικά αποχώρησαν και το ύψος των ληφθέντων αποζημιώσεων ανήλθε σε € 2.958. Το αντίστοιχο έξοδο όμως για την Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη την λογιστικοποιημένη πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού σύμφωνα με το ΔΛΠ 19, τελικά ανέρχεται σε € 2.805.

36. Έξοδα προβολής και διαφήμισης

Οι δαπάνες προβολής και διαφήμισης αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Δωρεές και Χορηγίες	19.255	22.385	14.199	15.760
Έξοδα διαφήμισης	<u>41.684</u>	<u>41.609</u>	<u>32.151</u>	<u>30.747</u>
Σύνολο	60.939	63.994	46.350	46.507

Τα έξοδα της Εταιρείας για δωρεές για τη χρήση 2019 ανέρχονται σε € 4.128 (2018: € 4.177) και τα έξοδα για χορηγίες σε € 10,071 (2018: € 11,583). Σε επίπεδο Ομίλου, τα σχετικά έξοδα ανέρχονται σε € 4.155 and € 15.100, αντίστοιχα (2018: € 4.385, € 18.000). Συνολικά, τα έξοδα προβολής και διαφήμισης τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και επίπεδο Εταιρείας δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος σε συνέχεια της απόφασης της διοίκησης να διατηρήσει τη συγκεκριμένη δαπάνη σταθερή.

37. Άλλα λειτουργικά έξοδα

Τα άλλα λειτουργικά έξοδα αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Κόστος παρόχων πληροφορικής	20.919	38.309	26.009	42.332
Αμοιβές οργανισμών κοινής ωφέλειας και τηλεπικοινωνίες	14.398	14.749	11.027	11.517
Ενοίκια	2.142	10.628	922	6.423
Λοιπά έξοδα	75.573	69.214	53.622	70.097
Ανάλωση αποθεμάτων	<u>5.509</u>	<u>5.464</u>	<u>5.191</u>	<u>5.089</u>
Σύνολο	118.541	138.364	96.770	135.458

Το κόστος παροχών πληροφορικής τόσο του Ομίλου όσο και της Εταιρείας είναι μειωμένο λόγω του τερματισμού σύμβασης με έναν πάροχο πληροφορικής και την αντικατάστασή της με μια νέα με ευνοϊκότερους όρους.

Η διακύμανση που παρατηρείται στα ενοίκια οφείλεται στην πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 'Μισθώσεις'. Ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του νέου λογιστικού προτύπου σχετικά με τις μισθώσεις που πριν

ταξινομούνται ως λειτουργικές, ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν πλέον αναγνωρίσει δικαιώματα χρήσης. Ως εκ τούτου, τα ενοίκια σε επίπεδο Ομίλου μειώθηκαν κατά € 9.144 και σε επίπεδο Εταιρείας κατά € 5.945. Το έξοδο για ενοίκια για το 2019 αφορά βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (Όμιλου € 459, Εταιρείας € 176), μισθώσεις ακινήτων χαμηλής αξίας (Όμιλος € 715) και μη σταθερά μισθώματα (Όμιλος € 968, Εταιρεία € 746).

Τα Λοιπά έξοδα περιλαμβάνουν αμοιβές σε επαγγελματίες, αμοιβές τρίτων, φόρους (πλην φόρο εισοδήματος), αναλώσιμα, προβλέψεις, έκτακτα έξοδα και έξοδα προηγούμενης χρήσης. Σε επίπεδο Εταιρείας, τα Λοιπά έξοδα παρουσιάζουν σημαντική μείωση σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο ως συνέπεια της απομείωσης, ύψους € 27.202, που κατέγραψε το προηγούμενο έτος η Εταιρεία στη συμμετοχή της στην ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD. Την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση ποσού € 8.336 στη συμμετοχή στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.. Σε επίπεδο Ομίλου, τα λοιπά έξοδα παρουσιάζονται αυξημένα σε σχέση με το προηγούμενο έτος κυρίως, ως αποτέλεσμα διακυμάνσεων στις προαναφερόμενες υποκατηγορίες. Τέλος, γεγονότα που επηρέασαν τα σχετικά έξοδα της τρέχουσας χρήσης είναι η πρόβλεψη για απαξιωμένα αποθέματα που σχετίζονται με τα Gaming Halls, ύψους € 1.160 και, η διαγραφή εμπορικών απαιτήσεων ύψους € 1.136.

38. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Έξοδα από τόκους μισθώσεων	(2.347)	-	(1.073)	-
Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων	(24.355)	(23.868)	(22.889)	(22.124)
Άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα	(3.373)	(2.436)	(1.703)	(1.525)
Κόστος τόκου συνταξιοδοτικών προγραμμάτων	(116)	(64)	(111)	(62)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(30.190)	(26.368)	(25.776)	(23.711)
Τόκοι καταθέσεων	1.380	1.142	972	573
Τόκοι δανείων σε τρίτους	1.588	925	277	266
Άλλα χρηματοοικονομικά έσοδα	139	820	27	251
Χρηματοοικονομικά έσοδα	3.108	2.887	1.276	1.091
Καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα	(27.083)	(23.481)	(24.500)	(22.621)

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας επηρεάστηκαν από την πρώτη εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις». Συγκεκριμένα, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδο τόκων € 2.347 και η Εταιρεία € 1.073. Κατά το προηγούμενο έτος, τα λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα ήταν αυξημένα ως αποτέλεσμα του αντίκτυπου του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» σχετικά με την τροποποίηση των όρων των ομολογιακών δανείων της ΟΠΑΠ Α.Ε. και της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις

του συγκεκριμένου προτύπου, αναγνωρίστηκε κέρδος κατά την ημερομηνία τροποποίησης € 228 και € 525 αντίστοιχα.

39. Έσοδα από μερίσματα

Η Εταιρεία το 2019, εμφανίζει έσοδα από μερίσματα θυγατρικών συνολικού ποσού € 7.500 (2018: € 4.836). Συγκεκριμένα, το μέρισμα από την ΟΡΑΡ CYPRUS LTD ήταν € 6.000 (2018: € 4.000) και από την ΟΠΑΠ SPORTS LTD € 1.500 (2018: € 836).

40. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα για τις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2019 και 2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Τρέχων φόρος	(61.199)	(68.713)	(52.651)	(61.074)
Αναβαλλόμενος φόρος	(4.199)	(3.491)	(10.219)	(6.253)
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στον αναβαλλόμενο φόρο	<u>(1.685)</u>	<u>1.605</u>	<u>167</u>	<u>2.508</u>
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(67.083)	(70.599)	(62.702)	(64.818)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	24,9%	32,7%	23,4%	32,4%

Το ποσό του αναβαλλόμενου φόρου έχει επηρεαστεί αρνητικά κατά € 1.699 για τον Όμιλο και θετικά € 153 για την Εταιρεία από τη μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, ο Νόμος 4649/2019 (ΦΕΚ Α' 201/12.12.2019), τροποποιεί τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Νόμος 4172/2013) σχετικά με τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων, μειώνοντας τον φορολογικό συντελεστή στο 24%. Κατά την προηγούμενη χρήση ο τότε ισχύον φορολογικός νόμος (Ν.4579/2018 (ΦΕΚ Α' 201/03.12.2018), προέβλεπε σταδιακή μείωση του εταιρικού φορολογικού συντελεστή ως ακολούθως:

- 28% για τη χρήση 2019
- 27% για τη χρήση 2020
- 26% για τη χρήση 2021
- 25% για τη χρήση 2022 και έπειτα

Συνεπώς, για την τρέχουσα χρήση, ο φόρος εισοδήματος και ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίστηκαν χρησιμοποιώντας συντελεστή 24% ενώ, κατά την προηγούμενη χρήση ο φόρος εισοδήματος υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας ποσοστό 29% και ο αναβαλλόμενος φόρος υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας συντελεστές από 25% μέχρι 28%.

Ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Αναβαλλόμενος φόρος	367	336	367	344
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή στον αναβαλλόμενο φόρο	(13)	(47)	(14)	(47)
Σύνολο	354	289	353	296

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος», αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται χωρίς προεξόφληση με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν την περίοδο της πραγματοποίησής τους υπό την προϋπόθεση ότι έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι η Εταιρεία αναγνώρισε φορολογική ελάφρυνση ύψους € 5.824 σχετικά με τις σωρευμένες ζημίες της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε., ποσού € 24,266 καθώς, τον Δεκέμβριο του 2019 η Εταιρεία απορρόφησε την ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. και οι σωρευμένες ζημίες αξιοποιήθηκαν .

Σε επίπεδο Ομίλου δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για τις ζημίες που εμφανίζουν ορισμένες εκ των εταιρειών του Ομίλου καθώς δεν αναμένεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογικό κέρδος έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες μπορεί να χρησιμοποιηθούν. Στη χρήση 2019 οι ζημίες για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ανήλθαν σε € 11.769 (2018: € 12.011). Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημίες του Ομίλου για τις οποίες επίσης δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ανέρχονται σε € 48.502 (2018: € 57.907).

Η συμφωνία μεταξύ του ποσού φόρου εισοδήματος και του ποσού που προκύπτει από την εφαρμογή του ισχύοντος συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της Εταιρείας στην Ελλάδα (24%) επί των αποτελεσμάτων προ φόρων, έχει ως ακολούθως:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Κέρδη προ φόρων	269.181	215.900	268.315	200.008
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του φορολογικού συντελεστή της Μητρικής (24%)	(64.604)	(62.611)	(64.396)	(58.002)
<u>Προσαρμογές στο φόρο σε σχέση με:</u>				
Ζημιές απομείωσης συμμετοχών που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά	-	-	(2.001)	(7.889)
Ζημιά απομείωσης υπεραξίας που δεν αναγνωρίζονται φορολογικά	(960)	(5.075)	-	-
Επίδραση φόρου από έξοδα που δεν εκπίπτουν φορολογικά	(3.911)	(3.871)	(2.490)	(2.092)
Επίδραση φόρου από αφορολόγητα και κατ' ειδικό τρόπο φορολογηθέντα έσοδα	4.717	2.937	1.800	1.453
Επίδραση φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα χρήση	5.873	-	5.824	-
Επίδραση μη αναγνώρισης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών	(3.638)	(3.483)	-	-
Επίδραση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών άλλων χωρών	2.349	841	-	-
Λοιποί φόροι	11	(103)	84	(83)
Προσαρμογές πρόβλεψης προηγούμενων χρήσεων	(245)	-	(245)	-
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	(1.685)	1.605	167	2.508
Λοιπά στοιχεία για τα οποία δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	<u>(4.990)</u>	<u>(838)</u>	<u>(1.446)</u>	<u>(715)</u>
Συνολική δαπάνη φόρων	(67.083)	(70.599)	(62.702)	(64.818)

41. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Κέρδη μετά φόρων που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας (σε ευρώ)	202.381.138	143.312.296	205.612.372	135.189.853
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	318.413.816	317.677.214	318.413.816	317.677.214
Βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (σε ευρώ)	0,6356	0,4511	0,6457	0,4256

Τα βασικά και απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή συμπίπτουν καθώς η Εταιρεία δεν έχει μειωτικά των κερδών στοιχεία.

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών στις 31.12.2019 υπολογίζεται ως ακολούθως:

	2019	2018
Εκδοθείσες κοινές μετοχές την 1 Ιανουαρίου	319.000.000	319.000.000
Επίδραση κατοχής ιδίων μετοχών	(1.829.624)	(1.322.786)
Επίδραση έκδοσης νέων μετοχών	<u>1.243.440</u>	=
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών την 31 Δεκεμβρίου	318.413.816	317.677.214

42. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου κατά τη χρήση 2019 ενοποιήθηκαν από την SAZKA GROUP a.s..

Ως συνδεδεμένες εταιρείες, πέραν των εταιρειών του Ομίλου, νοούνται οι επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει με μεγάλο ποσοστό η μητρική εταιρεία, οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους μεγάλους μετόχους, οι επιχειρήσεις τις οποίες ελέγχουν τα μέλη του Δ.Σ. και τα διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας καθώς και τα κοντινά μέλη της οικογένειας αυτών.

Τα ποσά των εσόδων και εξόδων σωρευτικά από την έναρξη της χρήσης 2019 και 2018 και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας στη λήξη των εν λόγω χρήσεων που έχουν προκύψει από συναλλαγές της με συνδεδεμένα μέρη, όπως ορίζονται από το ΔΛΠ 24, καθώς και τα συγκριτικά τους μεγέθη, έχουν ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Έσοδα - Πωλήσεις		Έξοδα - Αγορές παγίων	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	67	112	5.053	5.174
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	1.500	836	-	-
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	31.138	28.487	700	157
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	-	-	16	208
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	6.126	6.238	-	-
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	356	481	4	3
TORA DIRECT Α.Ε.	330	233	307	297
TORA WALLET Α.Ε.	299	76	231	66
NEUROSOFT Α.Ε.	=	=	<u>8.525</u>	<u>8.733</u>
Σύνολο	39.816	36.463	14.837	14.639

ΟΜΙΛΟΣ	Έξοδα - Αγορές παγίων	
	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>2.532</u>	<u>3.620</u>
Σύνολο	2.532	3.620

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Απαιτήσεις		Υποχρεώσεις	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	-	14.677	-	408
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	15.318	7.107	20.163	20.549
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	-	-	10.411	6.249
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	2.985	3.487	27	11
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	1.200	688	10	-
TORA DIRECT Α.Ε.	3.705	3.542	131	87
TORA WALLET Α.Ε.	1.384	65	113	79
NEUROSOFT Α.Ε.	-	-	<u>1.361</u>	<u>1.653</u>
Σύνολο	24.592	29.567	32.217	29.036

ΟΜΙΛΟΣ	Υποχρεώσεις	
	31.12.2019	31.12.2018
Λοιπές συνδεδεμένες	<u>374</u>	<u>380</u>
Σύνολο	374	380

Τα έσοδα της Εταιρείας από συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως έσοδα από δικαιώματα και παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών ενώ τα αντίστοιχα έξοδα αφορούν κυρίως κόστη παροχών πληροφορικής. Τα έξοδα του Ομίλου δε, αφορούν ως επί το πλείστον παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Στον ανωτέρω πίνακα συμπεριλαμβάνονται τα διεταιρικά δάνεια μεταξύ της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Στις 31.12.2019 η Εταιρεία διαθέτει ενδοεταιρικό δάνειο πληρωτέο προς την ΟΠΑΠ CYPRUS LTD ύψους € 20.000 και δύο απαιτήσεις για ενδοεταιρικές χορηγήσεις, μία στην TORA DIRECT Α.Ε. ύψους € 3.500 (2018: € 3.500) και μία στην ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. ύψους € 510 (2018: € 150). Σημειώνεται ότι στα συγκριτικά στοιχεία συμπεριλαμβάνεται και ενδοεταιρικό δάνειο πληρωτέο μεταξύ της Εταιρείας και της ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD. ύψους € 6.041.

Όλες οι παραπάνω διεταιρικές συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων (arm's length).

Οι συναλλαγές και υπόλοιπα με μέλη του Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη είναι ως εξής:

ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Μισθοί	3.570	4.222	3.570	4.222
Λοιπές αποζημιώσεις & παροχές	53	135	53	135
Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>191</u>	<u>239</u>	<u>191</u>	<u>239</u>
Σύνολο	3.813	4.596	3.813	4.596

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Μισθοί	881	893	371	371
Κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης	<u>101</u>	<u>107</u>	<u>65</u>	<u>66</u>
Σύνολο	982	1.000	436	436

Υποχρεώσεις από αμοιβές Δ.Σ. και μισθοδοσία	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μέλη Δ.Σ. και Διευθυντικά Στελέχη	<u>268</u>	<u>278</u>	<u>176</u>	<u>186</u>
Σύνολο	268	278	176	186

Από τα ανωτέρω, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές εταιρείες έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

43. Λοιπές γνωστοποιήσεις

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Φορολογικές υποχρεώσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου που υποχρεούνταν σε έλεγχο φορολογικής συμμόρφωσης από τακτικούς ελεγκτές, έχουν ελεγχθεί από τον εκλεγμένο κατά Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή, σύμφωνα με το άρθρο 82 παρ.5 του ν. 2238/1994 ως ίσχυε και το άρθρο 65Α παρ 1. του ν.4174/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 4262/2014 και έχουν εκδοθεί οι σχετικές Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς επιφυλάξεις. Ειδικότερα, οι ελεγμένες φορολογικά χρήσεις από τακτικούς ελεγκτές έχουν ως εξής:

Επωνυμία Εταιρείας	Χρήσεις
ΟΠΑΠ Α.Ε.	2011-2019
ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	2011-2019
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε.	2014-2019
TORA DIRECT Α.Ε.	2011-2019
TORA WALLET Α.Ε.	2017-2019
NEUROSOFT S.A.	2011-2019
ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε.	2016-2019

Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/05.01.2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης. Συνεπώς, οι φορολογικές υποχρεώσεις για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον φόροι και προσαυξήσεις, ποσά τα οποία εκτιμάται ότι δε θα είναι σημαντικά.

Επιπλέον, οι φορολογικές χρήσεις 2015 και 2016 για τις θυγατρικές εταιρείες ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και TORA WALLET Α.Ε., αντίστοιχα, θεωρούνται ανέλεγκτες, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί ο τακτικός φορολογικός έλεγχος από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

Ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2019 βρίσκεται σε εξέλιξη και δε θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δημοσίευση των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Ωστόσο, η διοίκηση δεν αναμένει να προκύψουν επιπρόσθετες σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις.

Επιπρόσθετα, οι εταιρείες του Ομίλου με έδρα εκτός Ελλάδας δεν είναι φορολογικά ελεγμένες για τις εξής χρήσεις:

Επωνυμία Εταιρείας	Χρήσεις
ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ LTD	2013 – 2019
ΟΠΑΠ SPORTS LTD	2018 – 2019
ΟΠΑΠ INTERNATIONAL LTD	2004 – 2005 & 2011 – 2019
ΟΠΑΠ INVESTMENT LTD	2012 – 2019

Για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις έχει διενεργηθεί συνολική σωρευτική πρόβλεψη από την Εταιρεία για πιθανές φορολογικές διαφορές ποσό € 1.258. Το 2018 η πρόβλεψη αυτή περιλαμβανόταν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε..

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η ΟΠΑΠ Α.Ε. έχει προσφύγει στα διοικητικά δικαστήρια, αναμένοντας την εκδίκαση της υπόθεσης, για την επιβολή το 2014 πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων για τη χρήση 2010, συνολικού ύψους € 29.568. Παράλληλα η ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. έχει επίσης ασκήσει κάθε νόμιμο δικαίωμα έναντι της επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων συνολικού ποσού € 2.773 που προέκυψαν από τον φορολογικό έλεγχο που διενεργήθηκε το 2016 για τη χρήση 2012. Και τα δύο παραπάνω ποσά έχουν αποδοθεί στις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Αναφορικά με την υπόθεση της

ΟΠΑΠ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε. αξίζει να αναφερθεί ότι το οποιοδήποτε αποτέλεσμα θα επηρεάσει την ΟΠΑΠ Α.Ε. δεδομένης της συγχώνευσης τους η οποία πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2019.

Απαιτήσεις και υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού

Οι εγγυήσεις που έχουν λάβει και αντίστοιχα έχουν δώσει ο Όμιλος και η Εταιρεία για την εξασφάλιση των απαιτήσεων/υποχρεώσεών τους είναι οι ακόλουθες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Εξασφαλίσεις απαιτήσεων πελατών	<u>27.956</u>	<u>27.577</u>	<u>6.198</u>	<u>2.020</u>
Ληφθείσες εγγυήσεις	27.956	27.577	6.198	2.020
Εγγυήσεις σε ΤΑΙΠΕΔ	53.500	52.000	-	-
Λοιπές εγγυήσεις	<u>54.316</u>	<u>3.366</u>	<u>50.718</u>	<u>168</u>
Δοσμένες εγγυήσεις	107.816	55.366	50.718	168

Σημειώνεται ότι από το σύνολο των ανωτέρω εγγυήσεων σε ΤΑΙΠΕΔ, τα € 50.000 (2018: € 50.000) αφορούν την ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. και τα € 3.500 (2018: € 2.000) την ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε. και σχετίζονται με υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εκάστοτε συμβάσεις παραχώρησης.

Πέραν των ανωτέρω, η θυγατρική Εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. δεσμεύεται να καταβάλει κατ' έτος το 30% του μικτού εσόδου της στο Κράτος (με εξαίρεση το Πρωτοχρονιάτικο Λαχείο). Σε κάθε περίπτωση το ποσό αυτό δεν θα πρέπει να είναι μικρότερο από € 50.000 για τα επόμενα έτη λειτουργίας της. Επιπλέον, η θυγατρική Εταιρεία ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ Α.Ε., δεσμεύεται να διαθέτει στη Φίλιππο Ένωση για τις λειτουργικές της δαπάνες, το 1,5% του μικτού εσόδου της με ελάχιστη ετήσια καταβολή €500 μέχρι το ανώτατο όριο των €200.000 επί των συνολικών μικτών εισπράξεων από παιχνίδια και 0,5% πάνω από το όριο αυτό για τα επόμενα έτη λειτουργίας της.

44. Χρηματοοικονομικά μέσα, παράγοντες και διαχείριση

χρηματοοικονομικών κινδύνων

Εύλογη αξία και ιεραρχία εύλογης αξίας

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα.

Επίπεδο 3: τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δε βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν υπήρξαν μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων 1 και 2, ούτε μεταφορές εντός και εκτός του Επιπέδου 3 για τη μέτρηση της εύλογης αξίας.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται μία σύγκριση, των λογιστικών αξιών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας που διακρατούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τις εύλογες αξίες τους:

ΟΜΙΛΟΣ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Δάνεια σε τρίτους	23.126	23.457	23.126	23.457
Εμπορικές απαιτήσεις	162.624	140.188	162.624	140.188
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	633.815	181.996	633.815	181.996
Δάνεια στο προσωπικό	189	219	189	219
Εγγυητικές καταβολές	1.387	1.303	1.387	1.303
Απαιτήσεις από μισθώσεις	1.956	3.662	1.956	3.662
Επενδύσεις	9.915	9.458	9.915	9.458

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.045.580	650.260	1.046.580	653.560
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6.784	191	6.784	191
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	174.021	167.866	174.021	167.866
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swap)	2.524	1.271	2.524	1.271
Υποχρεώσεις μισθώσεων	64.779	-	64.779	-
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	39.871	41.258	39.871	41.258

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Δάνεια σε τρίτους	7.736	6.309	7.736	6.309
Εμπορικές απαιτήσεις	70.905	45.407	70.905	45.407
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	450.297	101.563	450.297	101.563
Δάνεια στο προσωπικό	189	219	189	219
Εγγυητικές καταβολές	1.161	1.068	1.161	1.068
Απαιτήσεις από μισθώσεις	1.956	3.662	1.956	3.662
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	995.301	601.351	996.301	604.651
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	20.004	20.011	20.004	20.011
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	72.132	63.249	72.132	63.249
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swap)	2.524	1.271	2.524	1.271
Υποχρεώσεις μισθώσεων	32.820	-	32.820	-
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	32.768	22.737	32.768	22.737

Η εύλογη αξία μέρους των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων προσδιορίζεται με βάση τις διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές. Η εύλογη αξία των υπόλοιπων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων προσεγγίζει τις λογιστικές τους αξίες.

Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Διοίκηση εκτιμά συνεχώς τον πιθανό αντίκτυπο τυχόν αλλαγών στο μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον σε Ελλάδα και Κύπρο έτσι ώστε να εξασφαλίσει ότι θα ληφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες και τα μέτρα προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι τυχόν επιπτώσεις στις δραστηριότητες του Ομίλου. Με βάση την τρέχουσα αξιολόγησή της, έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν απαιτούνται πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης των χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου κατά την 31.12.2019.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχουν. Η διαχείριση του κινδύνου της αγοράς συνίσταται στην προσπάθεια του Ομίλου και της Εταιρείας να ελέγχουν την έκθεσή τους σε αποδεκτά όρια. Οι επιμέρους κίνδυνοι που συνθέτουν τον κίνδυνο αγοράς, συγκεκριμένα κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων και συναλλαγματικός κίνδυνος, καθώς και οι πολιτικές διαχείρισής τους από τον Όμιλο και την Εταιρεία περιγράφονται παρακάτω:

Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο μεταβολής των επιτοκίων σχετίζεται πρωταρχικά με το μακροπρόθεσμο δανεισμό του Ομίλου. Ο Όμιλος ακολουθεί όλες τις εξελίξεις της αγοράς σε σχέση με το περιβάλλον διαμόρφωσης επιτοκίων και πράττει ανάλογα. Οι υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2019 ανέρχονται σε € 1.052.364 και € 1.015.305, αντίστοιχα, και αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Δανεισμός με σταθερό επιτόκιο	596.817	495.601	567.110	472.356
Δανεισμός με κυμαινόμενο επιτόκιο	<u>455.548</u>	<u>154.850</u>	<u>448.195</u>	<u>149.005</u>
	1.052.364	650.450	1.015.305	621.361

Ο δανεισμός με κυμαινόμενο επιτόκιο περιλαμβάνει δανειακές συμβάσεις που έχουν αντισταθμιστεί μέσω σύμβασης ανταλλαγής επιτοκίου (swap), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 22% του συνολικού δανεισμού με κυμαινόμενο επιτόκιο του Ομίλου και της Εταιρείας (2018: 64% και 67%), αντίστοιχα.

Μία μεταβολή κατά μία μονάδα βάσης στα επιτόκια στις 31.12.2019, θα είχε πολύ μικρή επίπτωση στα αποτελέσματα και στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρείας.

Η επίδραση της σύμβασης ανταλλαγής επιτοκίων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι ως ακολούθως:

Σύμβαση ανταλλαγής επιτοκίων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Λογιστική αξία (μακροπρόθεσμες υποχρέωση)	2.524	1.271	2.524	1.271
Ονομαστική αξία	100.000	100.000	100.000	100.000
Έτος λήξης	2023	2020	2023	2020
Δείκτης αντιστάθμισης	1:1	1:1	1:1	1:1
Μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων από 1η Ιανουαρίου	(1.253)	(1.057)	(1.253)	(1.057)

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα η εύλογη αξία των ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο και οι συμφωνίες που έχει συνάψει με προμηθευτές σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ είναι ελάχιστες. Τα κέρδη του Ομίλου προέρχονται από τα τυχερά παιχνίδια που πραγματοποιούνται σε ευρώ, οι εταιρικές συναλλαγές και οι εταιρικές δαπάνες εκφράζονται και πραγματοποιούνται σε ευρώ και ως εκ τούτου η Εταιρεία και ο Όμιλος δε βρίσκεται σε ουσιαστικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Επιπρόσθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό της

βάσης του κόστους του Ομίλου είναι, είτε ανάλογη με τα έσοδα (ενδεικτικά κέρδη στους νικητές, προμήθεια πρακτόρων) είτε με συναλλαγές με εγχώριες εταιρείες (πχ. πληροφορικής, μάρκετινγκ).

Διαχείριση κεφαλαίου

Ο πρωταρχικός στόχος του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την διαχείριση του κεφαλαίου είναι η διασφάλιση και διατήρηση ισχυρής πιστοληπτικής ικανότητας και υγιών κεφαλαιακών δεικτών με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρηματικών σχεδίων και την μεγιστοποίηση της αξίας προς όφελος των μετόχων. Ο Όμιλος έχει βελτιώσει σημαντικά την κεφαλαιακή του διάρθρωση όπως αποδεικνύεται από τα επίπεδα του δείκτη Καθαρός Δανεισμός/ΕΒΙΤΔΑ που ανήλθε σε 1,1x στις 31.12.2019.

Επιπρόσθετα, παράγει υψηλές ταμειακές ροές που επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των απαιτούμενων ταμειακών διαθεσίμων για την διασφάλιση της ομαλής καθημερινής του λειτουργίας, ενώ ταυτόχρονα διαφοροποιεί τα ταμειακά του διαθέσιμα ώστε να επιτύχει ευελιξία στην διαχείριση του κεφαλαίου κίνησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και πραγματοποιεί τις αναγκαίες προσαρμογές προκειμένου να εναρμονίζεται με τις αλλαγές στο επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και επιχειρεί. Για τη βελτιστοποίηση της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το μέρισμα που καταβάλλεται στους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους ή να εκδώσει νέες μετοχές. Η κεφαλαιακή διάρθρωση για τις χρήσεις 2019 και 2018 αναλύεται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.045.580	650.260	995.301	601.351
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	6.784	191	20.004	20.011
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	57.649	-	27.663	-
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	<u>7.130</u>	±	<u>5.157</u>	±
Συνολικός δανεισμός	1.117.144	650.450	1.048.125	621.361
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(633.815)	(181.996)	(450.297)	(101.563)
Μείον: Βραχυπρόθεσμες & μακροπρόθεσμες επενδύσεις	<u>(9.915)</u>	<u>(9.458)</u>	±	±
Καθαρός δανεισμός	473.414	458.996	597.828	519.798
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	771.892	759.536	756.579	717.229
Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	412.579	353.689	365.032	288.942
Συνολικός δανεισμός/Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	144,7%	85,6%	138,5%	86,6%
Καθαρός δανεισμός/Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων και απομειώσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	1,1	1,3	1,6	1,8

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στον Όμιλο και στην Εταιρεία οικονομική ζημιά εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων. Ο μέγιστος πιστωτικός κίνδυνος στον οποίο είναι εκτεθειμένοι ο Όμιλος και η Εταιρεία, κατά την ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών τους στοιχείων.

Η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο επέρχεται, κατά κύριο λόγο, από τις επισφαλείς απαιτήσεις των πρακτόρων καθώς επίσης και από οφειλές πρακτόρων στις οποίες έχουν γίνει διακανονισμοί, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψιν μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους πράκτορες καθώς και το οικονομικό περιβάλλον. Η κύρια πολιτική διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου είναι η καθιέρωση πιστωτικών ορίων ανά πράκτορα βάσει ενός μοντέλου πιστοληπτικής αξιολόγησης το οποίο συνεχώς επικαιροποιείται, συγκεκριμένη κατηγοριοποίηση των πρακτόρων, καθώς και αναστολή της λειτουργίας του πρακτορείου σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από τους πράκτορες με διάφορους τρόπους. Κάθε πράκτορας υποχρεούται να καταβάλει χρηματική εγγύηση προς διασφάλιση των απαιτήσεων του Ομίλου. Το ποσό αυτό είναι χαμηλό για τους παλιούς πράκτορες ενώ έχει αυξηθεί για τους νέους πράκτορες από τις αρχές του 2019. Επιπλέον οι πράκτορες χαμηλής πιστοληπτικής κατηγορίας υποχρεούνται να καταβάλουν σε δόσεις επιπλέον ποσό για εγγύηση.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν τις ακόλουθες κατηγορίες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο νέο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών:

- Εμπορικές απαιτήσεις
- Δάνεια σε τρίτους
- Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό
- Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επενδύσεις
- Εγγυητικές καταβολές
- Λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

Παρόλο που τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, η αναγνωρισθείσα ζημιά απομείωσης ήταν επουσιώδης, καθώς ο Όμιλος και η Εταιρεία διατηρούν τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμά τους σε αξιόπιστα Ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια ζωής της απαίτησης. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις εμπορικές απαιτήσεις, ο Όμιλος και η Εταιρεία

χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς. Ο πίνακας προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς βασίζεται στην ενηλικίωση των υπολοίπων, στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας για πιστωτικές ζημιές και προσαρμόζεται για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

Τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία Ομίλου θεωρούνται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο ως εκ τούτου ο Όμιλος εφαρμόζει τη γενική προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και η πρόβλεψη ζημιάς περιορίστηκε στις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών.

Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
<i>Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων</i>				
Δάνεια σε τρίτους	23.126	23.457	7.736	6.309
Εμπορικές απαιτήσεις	162.624	140.188	70.905	45.407
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	633.815	181.996	450.297	101.563
Δάνεια στο προσωπικό	189	219	189	219
Εγγυητικές καταβολές	1.387	1.303	1.161	1.068
Απαιτήσεις από μισθώσεις	1.956	3.662	1.956	3.662
Επενδύσεις	<u>9.915</u>	<u>9.458</u>	-	-
Σύνολο	833.012	360.283	532.244	158.228

Το σύνολο των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ληξιπρόθεσμο ούτε απομειωμένο εκτός των επισφαλών απαιτήσεων που είναι και ληξιπρόθεσμες και απομειωμένες καθώς και μέρος των απαιτήσεων από πελάτες που δεν είναι ληξιπρόθεσμες αλλά είναι απομειωμένες. Οι δύο ανωτέρω κατηγορίες περιλαμβάνονται στις Εμπορικές απαιτήσεις (Σημείωση 17) για τις οποίες έχει γίνει πλήρης κάλυψη με προβλέψεις. Επιπλέον, μέρος των λοιπών απαιτήσεων – έσοδα εισπρακτέα δεν είναι ληξιπρόθεσμο αλλά είναι απομειωμένο (Σημείωση 18).

Η κίνηση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις αναλύεται ως εξής:

Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο έναρξης	38.255	35.264	35.707	33.956
Προβλέψεις περιόδου	2.299	2.990	2.024	1.751
Υποχρέωση από την απορρόφηση της ΟΠΑΠ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Α.Ε.	-	-	<u>200</u>	-
Υπόλοιπο λήξης	40.554	38.255	37.931	35.707

Η πρόβλεψη για τα λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία αναλύεται ως εξής:

Απομείωση λοιπών κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	2019	
	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο έναρξης	-	-
Προβλέψεις περιόδου	<u>4.712</u>	<u>2.245</u>
Υπόλοιπο λήξης	4.712	2.245

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος να μην μπορέσει να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις όταν απαιτείται. Ο Όμιλος διατηρεί τον κίνδυνο ρευστότητας σε χαμηλά επίπεδα μέσω της διαχείρισης της απόδοσης των κερδών των νικητών και μέσω του σωστού σχεδιασμού του κάθε παιχνιδιού. Με εξαίρεση τα παιχνίδια προκαθορισμένης απόδοσης που βασίζονται σε αθλητικά γεγονότα, τα υπόλοιπα παιχνίδια έχουν θεωρητική απόδοση κερδών (που σχετίζεται με τα κέρδη που διανέμονται στους νικητές) και βασίζονται στην απόδοση που έχει βγει βάσει μαθηματικών υπολογισμών. Καθώς η θεωρητική απόδοση κερδών των νικητών υπολογίζεται από ένα μεγάλο αριθμό κληρώσεων, ενδεχομένως να προκύψουν αποκλίσεις στα αριθμολαχεία σε μικρό χρονικό διάστημα. Για παράδειγμα το KINO είναι παιχνίδι σταθερών αποδόσεων που απονέμει στους νικητές περίπου το 69,5% των ακαθάριστων εισπράξεων, με απόκλιση της τάξης του 1%. Επίσης, διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας περιορίζοντας το μέγεθος των κερδών των νικητών. Για παράδειγμα το KINO έχει μέγιστο έπαθλο της τάξης του ενός εκατομμυρίου ευρώ. Αντίστοιχα κέρδη ανά στήλη ορίζονται για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ, παιχνίδι προκαθορισμένης απόδοσης του οποίου τα κέρδη καθορίζονται από τη σωστή πρόβλεψη των αποτελεσμάτων των αθλητικών ή άλλων γεγονότων που από τη φύση τους προσφέρονται για στοιχηματισμό. Για το παιχνίδι ΠΑΜΕ ΣΤΟΙΧΗΜΑ εφαρμόζεται ολοκληρωμένη μεθοδολογία διαχείρισης του κινδύνου σε διάφορα στάδια του κύκλου των αθλητικών στοιχημάτων, θέτοντας διαφορετικά όρια στοιχηματισμού ανά άθλημα, ανά πρωτάθλημα και ανά παιχνίδι αντιμετωπίζοντας το κάθε γεγονός με διαφορετικό τρόπο. Ανά πάσα στιγμή μπορούν να εντοπιστούν τα στοιχήματα που έχουν παιχτεί, που έχουν ληφθεί και που έχουν γίνει αποδεκτά ή όχι. Επιπλέον, η ομάδα που εκδίδει τις αποδόσεις μπορεί να παρακολουθεί κάθε στοιχήμα μεγάλου χρηματικού ποσού και να διαπραγματευτεί με τον παίκτη ούτως ώστε το ποσό στοιχηματισμού να είναι εντός των ορίων έγκρισης. Τέλος, χρησιμοποιείται λογισμικό για να εντοπίσει σε πραγματικό χρόνο τα στοιχήματα που είναι ύποπτα καθώς επίσης και περιπτώσεις σημένων στοιχημάτων ή πιθανές ευκαιρίες κερδοσκοπίας.

Η ανάλυση των μη προεξοφλημένων συμβατικών πληρωμών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων χωρίς την επίπτωση τόκων του Ομίλου και της Εταιρείας έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 2 έτη	2 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	-	30.000	1.020.000	573	1.050.573
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.784	5.000	-	-	-	6.784
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	108.943	65.078	-	-	-	174.021
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swar)	-	-	-	2.524	-	2.524
Υποχρεώσεις μισθώσεων	4.692	4.679	9.341	23.748	36.696	79.156
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	<u>20.120</u>	<u>19.752</u>	±	±	±	<u>39.871</u>
Σύνολο	135.538	94.509	39.341	1.046.272	37.268	1.352.928

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 2 έτη	2 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	-	30.000	970.000	-	1.000.000
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	4	20.000	-	-	-	20.004
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	72.132	-	-	-	-	72.132
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swar)	-	-	-	2.524	-	2.524
Υποχρεώσεις μισθώσεων	3.083	3.110	6.247	15.552	8.622	36.614
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	<u>23.869</u>	<u>8.899</u>	±	±	±	<u>32.768</u>
Σύνολο	99.088	32.010	36.247	988.075	8.622	1.164.042

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 2 έτη	2 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	
Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018						
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	-	205.000	450.000	664	655.664
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	191	-	-	-	-	191
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	114.362	53.504	-	-	-	167.866
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swar)	-	-	1.271	-	-	1.271
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	<u>22.453</u>	<u>18.805</u>	±	±	±	<u>41.258</u>
Σύνολο	137.005	72.309	206.271	450.000	664	866.249

ΕΤΑΙΡΕΙΑ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες			Σύνολο Υποχρεώσεων
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 2 έτη	2 έως 5 έτη	πάνω από 5 έτη	
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	-	150.000	456.041	-	606.041
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	11	20.000	-	-	-	20.011
Εμπορικές υποχρεώσεις (εκτός από υποχρεώσεις από συμβάσεις πωλήσεων)	63.249	-	-	-	-	63.249
Υποχρεώσεις από παράγωγα (swap)	-	-	1.271	-	-	1.271
Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	<u>13.656</u>	<u>9.081</u>	-	-	-	<u>22.737</u>
Σύνολο	76.915	29.081	151.271	456.041	-	713.309

Δυνητικές επιδράσεις του κορονοϊού

Το ξέσπασμα του νέου κορονοϊού (COVID-19) έχει επηρεάσει την επιχειρηματική και οικονομική δραστηριότητα σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και της Κύπρου. Ο αντίκτυπος αυτού του ξεσπάσματος είναι ένα μη διορθωτικό γεγονός μετά την κατάρτιση του ισολογισμού της 31 Δεκεμβρίου 2019. Ωστόσο, ο μελλοντικός αντίκτυπος αυτού του ξεσπάσματος πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της βάσης της λογιστικής συνέχειας που χρησιμοποιήθηκε για την προετοιμασία αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Δεδομένης της εξάπλωσης του κορονοϊού, είναι δύσκολο να προβλεφθεί το εύρος των πιθανών αποτελεσμάτων για την παγκόσμια οικονομία σε αυτό το σημείο. Τα αποτελέσματα μπορεί να κυμαίνονται από τον επιτυχή περιορισμό του ιού και τις μικρές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις, σε μια παρατεταμένη επίπτωση που μπορεί να οδηγήσει σε πιθανή ύφεση. Επιπλέον, οι κυβερνήσεις ανέφεραν πρόσφατα ότι θα εφαρμοστούν ορισμένες πολιτικές και δημοσιονομικές δράσεις που αποσκοπούν στην άμβλυνση των πιθανών αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες του Ομίλου, η Διοίκηση παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις από το ξέσπασμα, ακολουθεί την καθοδήγηση των τοπικών υγειονομικών αρχών και τηρεί τις απαιτήσεις και τις δράσεις που εφαρμόζουν η ελληνική και η κυπριακή κυβέρνηση. Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σχέδια έκτακτης ανάγκης για τον περιορισμό των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων στους υπαλλήλους και τις επιχειρήσεις του Ομίλου.

45. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές

Οι ελεγκτές της Εταιρείας καθώς και όλων των θυγατρικών της στην Ελλάδα, για τη χρήση 2019 ήταν η ελεγκτική εταιρεία ΠράιςγουοτερχαουςΚούπερς Α.Ε.Ε.. Οι ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2019	2018	2019	2018
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες	603	440	473	261
Αμοιβές για το Φορολογικό Πιστοποιητικό	148	175	81	82
Αμοιβές για άλλες υπηρεσίες διασφάλισης	41	107	40	71
Λοιπές αμοιβές	-	<u>98</u>	-	<u>98</u>
Σύνολο	792	820	594	511

46. Αναταξινομήσεις κονδυλίων

Για λόγους καλύτερης παρουσίασης σύμφωνα με το ΔΛΠ 1, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν προστεθεί δύο νέες γραμμές, δηλ. «Μακροπρόθεσμες επενδύσεις» και «Βραχυπρόθεσμες επενδύσεις». Συνεπώς, τα ποσά των € 8.858 και € 600 που συμπεριλήφθηκαν στη γραμμή «Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα» στις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις 2018 παρουσιάζονται στις γραμμές «Βραχυπρόθεσμες επενδύσεις» και «Μακροπρόθεσμες επενδύσεις», αντίστοιχα.

Επιπλέον, η γραμμή «Υποχρεώσεις από Φόρους», όπως αναφέρεται στις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις 2018, μετονομάζεται σε «Υποχρεώσεις από Φόρο Εισοδήματος» και περιλαμβάνει ωστόσο μόνο τα στοιχεία που αφορούν τον φόρο εισοδήματος. Ως εκ τούτου, οι λοιποί φόροι του Ομίλου ύψους € 61.609 αναταξινομούνται κατά € 68.796 σε «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» και κατά € 7.188 σε «Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία». Τα αντίστοιχα ποσά για την Εταιρεία που καταχωρούνται πλέον στις «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» αντί για «Υποχρεώσεις από Φόρους» ανέρχονται σε € 54.061 και € 2.879 στα «Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία».

Από την άλλη πλευρά, για λόγους συγκρισιμότητας μεταξύ των περιόδων, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου για την περίοδο 2018, 15.462 € έχουν αναταξινομηθεί από την «Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση» σε «Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση». Επιπλέον, το ποσό των € 876 έχει αναταξινομηθεί από τα «Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία» σε «Εμπορικές Απαιτήσεις».

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας για την περίοδο 2018, το ποσό των € 1.119 έχει αναταξινομηθεί από τα «Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία» κατά € 1.893 σε «Εμπορικές Απαιτήσεις» και κατά € 774 σε «Εμπορικές υποχρεώσεις».

Τα «Αποθεματικά» της Εταιρείας αυξήθηκαν κατά € 945 μειώνοντας τα «Κέρδη εις νέο» επηρεάζοντας και τον Όμιλο λόγω του αποθεματικού αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Επιπλέον, για συγκριτικούς σκοπούς μεταξύ 2018 και 2019, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου για την περίοδο 2018, € 1.258 έχουν αναταξινομηθεί από τις «Προβλέψεις» στις «Υποχρεώσεις από Φόρο Εισοδήματος», καθώς αφορούν προβλέψεις για φορολογικές διαφορές.

Στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας για την περίοδο 2018, τα ποσά των € 9.785 και € 8.029 αντίστοιχα, έχουν αναταξινομηθεί από την κατηγορία «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις» σε «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις».

Επιπλέον, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Εταιρείας της συγκριτικής περιόδου, το ποσό των € 2.755 έχει αναταξινομηθεί από τα «Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία» στα «Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία». Η συναλλαγή αυτή δεν επηρεάζει τον Όμιλο, καθώς είναι διεταιρική.

Τέλος, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας της συγκριτικής περιόδου, € 1.854 έχουν αναταξινομηθεί από τα «Έξοδα προβολής και διαφήμισης» σε «Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα καθαρά έσοδα από παιχνίδια» και € 5.893 έχουν αναταξινομηθεί από τα «Λοιπά λειτουργικά έξοδα» επίσης σε «Λοιπές προμήθειες σχετικές με τα καθαρά έσοδα από παιχνίδια».

47. Μεταγενέστερα γεγονότα

Έκτακτο μέρισμα

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με συνεδρίαση του στις 08.01.2020, ενέκρινε τη διανομή συνολικού μεικτού εκτάκτου μερίσματος € 1 (σε απόλυτο μέγεθος) ανά μετοχή της Εταιρείας από μη διανεμηθέντα κέρδη της Εταιρείας μέχρι και την χρήση που έληξε την 31.12.2018. Το μεικτό ποσό ανέρχεται συνολικά σε € 319.793. Η διανομή θα πραγματοποιηθεί με την εφαρμογή του προγράμματος επανεπένδυσης μερίσματος πενταετούς διάρκειας, όπως εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας στις 22.05.2019.

Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ΟΠΑΠ Α.Ε.

Με την από 08.01.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας αποφασίστηκε η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας μέχρι ποσού € 13.095, με έκδοση μέχρι 43.648.896 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών στο πλαίσιο του προγράμματος επανεπένδυσης του εκτάκτου μερίσματος.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου καλύφθηκε μερικώς με συνέπεια την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά € 3.925 με την έκδοση 13.084.373 νέων κοινών, ονομαστικών, μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,30 (σε απόλυτο μέγεθος) εκάστης. Συνεπεία αυτού, το μετοχικό κεφάλαιο της

Εταιρείας ανέρχεται πλέον στο ποσό των € 100.412, διαιρούμενο σε 334.707.816 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 0,30 (σε απόλυτο μέγεθος) εκάστης. Δεδομένου ότι η τιμή διάθεσης των νέων μετοχών της Εταιρείας ήταν ίση με € 11,26 (σε απόλυτο μέγεθος), η συνολική υπέρ το άρτιον αξία των ως άνω νέων μετοχών, ύψους € 143.404, μεταφέρθηκε στον λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

Εισαγωγή νέων μετοχών προς διαπραγμάτευση

Στις 10.02.2020, τέθηκαν 13.084.373 νέες, κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου μετοχές προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών ως αποτέλεσμα της επανεπένδυσης του έκτακτου μερίσματος της χρήσης 2018 που πραγματοποιήθηκε από 2.900 δικαιούχους μετόχους με τιμή διάθεσης € 11,26 (σε απόλυτο μέγεθος).

Προπληρωμή ομολογιών

Η Εταιρεία, δυνάμει της από 29.01.2020 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, αποφάσισε να προπληρώσει στις 23.03.2020 το σύνολο της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που έχει εκδώσει και διαθέσει μέσω δημόσιας προσφοράς δυνάμει του από 08.03.2017 Προγράμματος Έκδοσης Κοινού Ομολογιακού Δανείου έως €200.000 και Σύμβασης Ορισμού Εκπροσώπου των Ομολογιούχων. Οι ομολογιούχοι έλαβαν στις 23.03.2020 €1 ανά ομολογία και τους δεδουλευμένους τόκους μέχρι τότε.

Επιπτώσεις από τον κορωνοϊό (COVID-19)

Προτεραιότητες του Ομίλου και της Εταιρείας

Η Εταιρεία έχει θέσει τρεις σαφείς στόχους για αυτή την έκτακτη περίοδο:

1. Προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, των πρακτόρων και των κοινοτήτων που δραστηριοποιείται
2. Λήψη μέτρων για τον περιορισμό των επιπτώσεων ενόψει της επικείμενης επαναφοράς των δραστηριοτήτων της Εταιρείας σε κανονικές συνθήκες
3. Προστασία της οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας

Δίκτυο καταστημάτων

Στις 13.03.2020, η Ελληνική Κυβέρνηση εξέδωσε την απόφασή της να επιβάλει προσωρινή αναστολή λειτουργίας σειράς καταστημάτων λιανικής, εμπορικών κέντρων και άλλων σημείων συνάθροισης κοινού, με στόχο τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Ως αποτέλεσμα, αναστάλη η λειτουργία των καταστημάτων ΟΠΑΠ και PLAY για δύο εβδομάδες, από τις 14.03.2020 έως τις 31.03.2020, η οποία παρατάθηκε έως και τις 11.04.2020. Επιπροσθέτως, οι εγκαταστάσεις του υποδρόμου στο Markoroulo Park παραμένουν κλειστές. Επίσης, αναστάληκε η λειτουργία των καταστημάτων ΟΠΑΠ στην Κύπρο, από τις 16.03.2020 έως τις 15.04.2020. Τέλος, τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών, που

επιβλήθηκαν στην Ελλάδα έως τις 06.04.2020, επηρεάζουν και τη διανομή προϊόντων της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. (Σκρατς & Λαχεία) από πλανόδιους πωλητές.

Online δραστηριότητα

Η διαδικτυακή δραστηριότητα του ΟΠΑΠ, παρότι εξακολουθεί να έχει μικρή συνεισφορά στα συνολικά έσοδα του Ομίλου, ενισχύθηκε στον τομέα των αριθμολαχείων, τις τελευταίες ημέρες μετά την αναστολή λειτουργίας του δικτύου των καταστημάτων. Σε αυτό βοήθησε και η προσθήκη τρίτης εβδομαδιαίας κλήρωσης στο ΤΖΟΚΕΡ, που διεξάγεται κάθε Τρίτη, από τις 31 Μαρτίου 2020. Αντίστοιχα με άλλες στοιχηματικές εταιρείες, ο τομέας αθλητικού στοιχηματισμού έχει επηρεαστεί σημαντικά από την αναβολή ή/και τη ματαίωση σημαντικών αθλητικών διοργανώσεων παγκοσμίως. Συνολικά, η Εταιρεία προωθεί την περαιτέρω επέκταση της διαδικτυακής της παρουσίας, με την προσθήκη νέων παιχνιδιών στο χαρτοφυλάκιο διαδικτυακών προϊόντων του.

Επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα

Οι πρόσφατες εξελίξεις αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας για το οικονομικό έτος 2020. Το εύρος των επιπτώσεων θα εξαρτηθεί από παράγοντες όπως η διάρκεια της επιδημίας, η διάρκεια των ισχύοντων περιοριστικών μέτρων, τυχόν λήψη επιπροσθέτων μέτρων από τις κυβερνήσεις, καθώς και το μέγεθος της επακόλουθης οικονομικής αποδιοργάνωσης. Αναφορικά με το δίκτυο καταστημάτων, το επιχειρησιακό μοντέλο του ΟΠΑΠ βασίζεται αποκλειστικά σε εμπορικούς αντιπροσώπους (πράκτορες), οι οποίοι αποζημιώνονται με βάση προμήθεια που συνδέεται με τα έσοδα από παίγνια που έχουν δημιουργηθεί. Επίσης, υφίστανται και αντίστοιχες συμφωνίες αποζημίωσης βάση εσόδων με παρόχους, για ορισμένα από τα μεγαλύτερα προϊόντα μας, ιδιαίτερα για τα VLTs και τον Αθλητικό Στοιχηματισμό. Αυτό το επιχειρησιακό μοντέλο συμβάλλει στη διατήρηση των σταθερών εξόδων σε σχετικά χαμηλό επίπεδο, επιτρέποντας στον ΟΠΑΠ να διαχειριστεί καλύτερα τον αντίκτυπο στην κερδοφορία του.

Ο οικονομικός αντίκτυπος σε μηνιαία βάση, υποθέτοντας επέκταση των υφιστάμενων περιορισμών, εκτιμάται σε € 130.000-€ 140.000 σε επίπεδο Καθαρών Εσόδων προ Εισφορών (GGR) του Ομίλου και σε € 50.000-€ 53.000 σε επίπεδο Κερδών προ τόκων, φόρων κι αποσβέσεων (EBITDA). Ο ΟΠΑΠ προχωρά ήδη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να περιορίσει αυτόν τον πιθανό αντίκτυπο.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες, την αβεβαιότητα και το ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον, ο ΟΠΑΠ στοχεύει στη μεγιστοποίηση της ρευστότητας του Ομίλου. Ο ΟΠΑΠ διαφυλάσσει ήδη τις ταμειακές ροές του, επανεξετάζοντας το επενδυτικό του πλάνο, διατηρώντας επαρκές κεφαλαίο κίνησης και εντοπίζοντας ευκαιρίες εξοικονόμησης κόστους που δεν θα επηρεάσουν την επιτυχή δραστηριοποίηση της Εταιρείας και των θυγατρικών της μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, ο ΟΠΑΠ έχει ήδη εξασφαλίσει πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους € 300.000 ενώ, η διαθέσιμη ρευστότητά του Ομίλου, στις 26.03.2020 ανερχόταν σε € 353.000. Η Διοίκηση αξιολόγησε την ταμειακή κατάσταση του Ομίλου και της Εταιρείας και προέβη σε ανάλυση ευαισθησίας για τις μελλοντικές της για ταμειακές ροές. Επίσης, είναι

βέβαιη ότι η Εταιρεία διαθέτει επαρκή ταμειακή ρευστότητα για να αποπληρώσει τους πιστωτές της και να εκπληρώσει μελλοντικές υποχρεώσεις πληρωμής.

Αναφορικά με τους όρους των συμβάσεων δανείων, ο Όμιλος πρέπει να συμμορφώνεται με ορισμένους όρους (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών δεικτών) και η συμμόρφωση αυτή εξετάζεται σε βμηνιαία και ετήσια βάση. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος συμμορφώνεται με τους όρους αυτούς και κατά συνέπεια έχει ταξινομήσει τα δάνειά του ως μακροπρόθεσμα. Ο οικονομικός αντίκτυπος του COVID-19 στις δραστηριότητες του Ομίλου, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, είναι αβέβαιος τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την κατάσταση, με σκοπό να ζητήσει έγκαιρα από τις τράπεζες και να επιτύχει την παραίτησή του σχετικά με τις προαναφερόμενες υποχρεώσεις συμμόρφωσης.

Επιχειρησιακή Συνέχεια

Ο ΟΠΑΠ έχει θέσει σε εφαρμογή σειρά μέτρων για τη διασφάλιση της ομαλής επιχειρησιακής του λειτουργίας (στον περιορισμένο βαθμό που διατίθενται τα προϊόντα του επί του παρόντος), υλοποιώντας σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας, όπου είναι απαραίτητο, ώστε να εξασφαλίσει τη γρήγορη επαναφορά των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, μόλις αρθούν οι περιορισμοί. Επιπλέον, πολλά τμήματα του Ομίλου συνεχίζουν κανονικά τη λειτουργία τους, παρότι εφαρμόζεται μοντέλο εργασίας εξ αποστάσεως.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος**

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης**

**Ο Επιχειρησιακός
Διευθυντής**

Kamil Ziegler

Damian Cope

Pavel Mucha

Πέτρος Ξαρχάκος

V. Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4.1.2 του Κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής το «Χ.Α.»), την απόφαση υπ' αριθ. 25/17.07.2008 του Δ.Σ. του Χ.Α. και την υπ' αριθ. απόφαση 8/754/14.04.2016 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (εφεξής η «Ε.Κ.»), γνωστοποιείται ότι, από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ποσού διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ (€ 200.000 χιλ.) με την έκδοση 200.000 κοινών ανώνυμων ομολογίων με ονομαστική αξία € 1.000 έκαστη, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την από 28.02.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και την από 08.03.2017 απόφαση έγκρισης του περιεχομένου του Ενημερωτικού Δελτίου της Ε.Κ., αντλήθηκε συνολικά καθαρό ποσό ευρώ διακοσίων εκατομμυρίων (€ 200.000 χιλ.). Τα έξοδα της έκδοσης, ανερχόμενα σε € 3.726 χιλ. καλύφθηκαν εξ' ολοκλήρου από λοιπά διαθέσιμα της Εταιρείας. Περαιτέρω, οι εκδοθείσες 200.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στην οργανωμένη αγορά τίτλων σταθερού εισοδήματος του Χρηματιστηρίου Αθηνών στις 22.03.2017.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα συγκεκριμένα ανά κατηγορία χρήσης/επένδυσης προοριζόμενα ποσά, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των σκοπούμενων επενδύσεων καθώς και η έως την 31.12.2019 διάθεση των αντληθέντων κεφαλαίων:

(ποσά σε χιλ. Ευρώ)		
Τομέας Επένδυσης	Ποσό αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά την περίοδο 01.01.19-31.12.19	Ποσό αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά την περίοδο 21.03.17-31.12.18
Πληροφοριακά συστήματα και εξοπλισμός πρακτορείων	14.148	52.459
VLTs	2.325	21.683
SSBTs & Virtual games	1.329	12.724
Κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης (*)	<u>12.932</u>	<u>82.400</u>
Σύνολο	30.734	169.266

*Ποσό € 12.932 εκ των αντληθέντων κεφαλαίων διατέθηκε εντός του 2019 (β' εξάμηνο) σε κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, αντί για την διάθεσή του στους υπόλοιπους τομείς επενδύσεων ως είχε αρχικά αποφασιστεί.

Σημειώνεται ότι το σύνολο του ποσού € 200.000 χιλ. διατέθηκε εντός της περιόδου 21.03.2017 (ημερομηνία άντλησης των κεφαλαίων) έως και 31.12.2019 όπως προβλεπόταν στους όρους του ομολογιακού δανείου.

Στις 23.03.2020 η Εταιρεία προχώρησε στην προπληρωμή του συνόλου της ονομαστικής αξίας των ομολογιών που έχει εκδώσει και διαθέσει μέσω δημόσιας προσφοράς στις 21.03.2017.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Διευθύνων Σύμβουλος**

**Το Μέλος του Δ.Σ. και
Επικεφαλής Οικονομικής
Διεύθυνσης**

Kamil Ziegler

Damian Cope

Pavel Mucha

Έκθεση Ευρημάτων από την Εκτέλεση Προσυμφωνημένων Διαδικασιών επί της «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019»

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.

Σύμφωνα με την εντολή ανάθεσης που λάβαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας «Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.» (εφεξής η «Εταιρεία»), διενεργήσαμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες στο πλαίσιο όσων προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς, σχετικά με την «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την περίοδο από 01.01.2019 έως 31.12.2019», από την έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, που διενεργήθηκε το 2017.

Η διοίκηση της Εταιρείας έχει την ευθύνη για τη σύνταξη της προαναφερόμενης Έκθεσης. Αναλάβαμε αυτήν την εργασία σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400, το οποίο ισχύει σε «Αναθέσεις Εκτέλεσης Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Συναφών με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση». Ευθύνη μας είναι να εκτελέσουμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες και να σας γνωστοποιήσουμε τα ευρήματα μας.

Διενεργήσαμε τις ακόλουθες προσυμφωνημένες διαδικασίες:

1. Εξετάσαμε εάν το περιεχόμενο της Έκθεσης είναι σύμφωνο με τα όσα προβλέπονται από τις Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 8/754/14.4.2016 και 25/17.07.2008 του Χρηματιστηρίου Αθηνών.
2. Εξετάσαμε την συνέπεια του περιεχομένου της Έκθεσης με το Ενημερωτικό Δελτίο που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 8 Μαρτίου 2017, όπως τροποποιήθηκε με τις σχετικές αποφάσεις και ανακοινώσεις των αρμόδιων οργάνων της Εταιρείας.
3. Εξετάσαμε εάν τα ποσά που αναφέρονται στην Έκθεση ως «Ποσά αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου 1.1.2019-31.12.2019» συμφωνούν, ανά τομέα επένδυσης, με τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας.
4. Εξετάσαμε εάν το αντληθέν ποσό από το Ομολογιακό Δάνειο κατά τη διάρκεια της περιόδου 1.1.2019-31.12.2019 έχει διατεθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις του, με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.1.1 του Ενημερωτικού Δελτίου της 8 Μαρτίου 2017, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τις σχετικές αποφάσεις και ανακοινώσεις των αρμόδιων οργάνων της Εταιρείας, εξετάζοντας δειγματοληπτικά τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Τα ευρήματα μας έχουν ως εξής:

1. Το περιεχόμενο της Έκθεσης είναι σύμφωνο με τα όσα προβλέπονται από τις Αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 8/754/14.4.2016 και 25/17.07.2008 του Χρηματιστηρίου Αθηνών.
2. Το περιεχόμενο της Έκθεσης διαφοροποιείται από τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 8 Μαρτίου 2017, όπως τροποποιήθηκε με τις από 25 Ιανουαρίου 2018 και 26 Μαρτίου 2019 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας

3. Τα ποσά που αναφέρονται στην Έκθεση ως «Ποσά αντληθέντων κεφαλαίων που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου 1.1.2019-31.12.2019» συμφωνούν, ανά τομέα επένδυσης, με τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας.
4. Για ένα δείγμα συναλλαγών που απεικονίζονται στην Έκθεση και αφορούν στους τομείς επένδυσης Πληροφοριακά Συστήματα και Εξοπλισμός πρακτορείων, VLTs, SSBTs και Virtual Game, που εξετάστηκαν, εξετάσαμε ότι το αντληθέν ποσο από το Ομολογιακό Δάνειο, έχει διατεθεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις του με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.1.1 του Ενημερωτικού Δελτίου της 8 Μαρτίου 2017, και όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τις από 25 Ιανουαρίου 2018 και 26 Μαρτίου 2019 αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της, κατά ποσό χαμηλότερο και ίσο με το ποσό το οποίο διατέθηκε στον τομέα επένδυσης Κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης, για το οποίο δεν υπήρξε τροποποίηση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για την προβλεπόμενη χρήση του.

Με δεδομένο ότι η διενεργηθείσα εργασία, δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη διαβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω.

Αν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή είχαμε εκτελέσει έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψη της και άλλα θέματα, πέραν των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο.

Η παρούσα Έκθεση απευθύνεται αποκλειστικά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στα πλαίσια της τήρησης των υποχρεώσεων της προς το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς. Ως εκ τούτου, η Έκθεση αυτή δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς αφού περιορίζεται μόνο στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν επεκτείνεται Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις η που συνέταξε η Εταιρεία για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, για την οποία εκδώσαμε ξεχωριστή Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, με ημερομηνία 1 Απριλίου 2020.

Αθήνα, 1 Απριλίου 2020

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία,
Λεωφ. Κηφισίας 268,
15232 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Κωνσταντίνος Μιχαλάτος
ΑΜ ΣΟΕΛ 17701